

Geleceği Bugünden Paylaşmak İçin...

CHIP gemisi tüm hızıyla yoluna devam ediyor. Her ay daha da büyüyerek, daha büyük bir okur kitlesine ulaşarak, 19. ayı da geride bıraktık. Her ay ulaştığımız yaklaşık 60-70.000 kişilik okur kitlemizden aldığımız destekle sizler için hep en iyisini yapmaya çalışıyoruz. Bu yüzden de bu bunalıcı yaz günlerinde tatil matil demeden, gecemizi gündüzümüze katarak daha mükemmel bir dergi için çalışıp, neleri daha iyi yapabileceğimizi düşünüyoruz. Bu emeklerin ilk sonuçlarını Eylül sayımızda bulabileceksiniz.

Bu ay dergimizde CHIPUCU Kataloğunda yine işinize çok yarayacak pratik chipuçlarının yanı sıra, bunalıcı yaz sıcağında fare ile yapılan her hareketin fazlasıyla yorulmaya ve sıkılmaya neden olduğunu düşünenler ve Windows 3.x, 95, NT ve Winword ile daha hızlı ve verimli çalışmak isteyenler için "Windows Kısayolları" başlıklı yazımızı okumalarını öneriyoruz.

Internet kullanıcılarının en büyük danışmanı CHIP, Internet'le yeni tanışanlar için en iyi yerli kaynak olmayı sürdürüyor ve Javascript kursu 3. bölümüyle, Internet Eğitim Serisi de 2. bölümüyle tüm hızıyla devam ediyor. Yine Netscape Communicator 4.01 ve Internet Explorer 4.0 PP1 karşılaştırmasında bu iki büyük rakip arasındaki mücadeledeki son gelişmeleri öğrenebilirsiniz. Geleceğin Online dünyasını bugünden takip etmek isteyenler bu yazıyı okuyabilirler. Ayrıca bu programlardan Netscape Communicator'un 16 ve 32 bitlik sürümleri ilk defa bu ayki CHIP-CD'sinde.

Ağustos ayından itibaren Internet kullanıcılarının ilk durağı <http://www.chip.com.tr> olacak. Tüm Internet kullanıcılarını uzun zamandır özenle ha-

zırladığımız Web sitemize bekliyoruz.

Notebook almayı düşünenler için de öncelikle bu ayki Notebook incelememizi okuyup, satın alma kararlarını ona göre vermelerini tavsiye ediyoruz. En tarafsız, en doğru ve en güvenilir incelemeler ve testler sadece CHIP'te...

Ofis otomasyonu serimiz bu ay adres etiket programları incelemesiyle devam ediyor.

1998'de bilgisayar dünyasında yaşanacak gelişmeleri bugünden takip etmek isteyenler "1998'in Getirecekleri" yazımızı okuyabilirler.

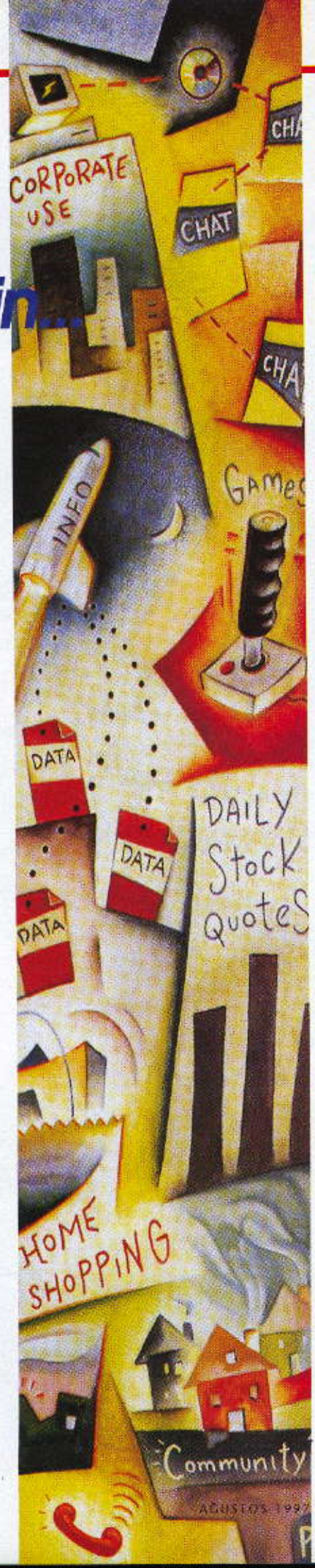
Çevre dostu ilk ve tek bilgisayar dergisi CHIP, bu ay bilgisayar ve yan ürünleri çöplüklerinden nasıl kurtulabileceğimizi açıklıyor ve bilgisayar dünyasında çevre bilincinin gelişmesine katkıda bulunmaya devam ediyor. 36. sayfamızdaki bu yazıyı çevre gönüllüsü herkes okumalı.

Şimdiye kadar Türkiye'de satılan toplam CD-ROM sayısından çok daha fazla CD'yi okurlarına ücretsiz dağıtan CHIP, bugüne kadar 500.000'in üzerinde CD dağıttı ve Türkiye'nin en büyük Shareware, demo program ve oyun kaynağı oldu. Bir ilke daha imza atan CHIP, Avrupa'da ve Amerika'daki çoğu bilgisayar dergisi gibi her ay CD vermeye devam edecek, ve okurlarını bu büyük hizmetten mahrum bırakmayacak.

CHIP-CD'si bu ay da dopdolu. En yeni programlar, oyunlar ve film tamlamaları sadece CHIP CD'lerinde. Sizlerden gelen istekler doğrultusunda her ay daha iyi CD'ler vermeye devam edeceğiz...

Eylül'de yepyeni ve sürprizlerle dolu bir CHIP'te buluşmak dileğiyle. Geleceği bugünden paylaşmak için...

CHIP Yazı İşleri

Empa Creative Distribütörü

Temmuz 97'den itibaren Empa A.Ş. Creative ürünlerini satmaya ve dağıtmaya yetkili distribütör olarak atandı. Bilgi için tel.: (0.212) 599 30 50

Aidata Computer'lar ÇARŞI ve YKM Mağazalarında

Boğaziçi Bilgisayar satış kanallarını genişleterek ÇARŞI ve YKM mağazalarında aidata computer ve aksesuarlarını satışa sundu. Bu mağazalarda satılan ürünlerde ÇARŞI ve YKM'nin özel fiyat ve ödeme koşulları uygulanacak.

DÜZELTME

Temmuz sayımızdaki yazıcılar testi bölümünde incelenen OKI Printer'ların distribütörlerinden yalnızca biri belirtilmiştir. Diğer distribütör UFOTEK'tir. Düzeltir, özür dileriz. Bilgi için: UFOTEK Tel.: (212)274 56 60 Faks: (212)272 08 31

Uygulamalı AutoCAD Kursları

İstanbul Teknik Üniversitesi Makina Fakültesi, Eylül ayından itibaren uygulamalı "AutoCAD'de Programlama: AutoLips ve ADS" kurslarına başlıyor. Oldukça kapsamlı kurs programında; AutoCAD'de tasarım ve çizim, Script dosyalarının ve diyalog kutularının hazırlanması, DCL (Dialogue Control Language) dosya yapısı, DCL yazılım kuralları, ADS (AutoCAD Development System) dosyalarının yapısı, Borland C++'da derlenmesi, AutoLisp dosyalarının yapısı, kullanılan veri tipleri, değişkenler, temel

fonksiyonlar, seçim seti fonksiyonları gibi teorik temelin yanı sıra AutoCAD Programı ve Borland C++ derleyicisi kullanılarak çeşitli örnekler üzerinde uygulama yapılacaktır. Kayıt için son tarih, 29 Ağustos 1997. Kurs ücreti 30 milyon TL. Kursu çekici kılan özelliklerden biri de, bu ücrete verilecek kurs notlarının, öğle yemeklerinin ve çay-kahve servislerinin dahil olması.

Daha fazla bilgi için; (212) 249 38 34-293 13 00 nolu telefonlara başvurabilirsiniz. Dahili hatlar ise 2468 veya 2518.

Pandora Kitabevi de Internet'te

Microsoft Türkiye'nin teknolojik katkılarıyla oluşturulan Web sitesi kitabevinin koridorlarında gezinme ve görevlilerle yüzyüze gelerek bilgi alma deneyimini aratmayan sayfalardan oluşuyor. Sayfalarda kitaplar hakkında ayrıntılı bilgiler, kapak resimleri, fiyatları ve konu sınıflamalarının yanı sıra bir arama servisi de yer alıyor. Bir defada 5 kitap sipariş edenler Pandora Kitap Servisi üyelik sisteminden yararlanıyorlar. Sitenin hazırlığında Microsoft Active Server Pages teknolojisinin yanı sıra Visual Studio, Frontpage, Active Server Platform gibi belibaşlı teknolojiler de kullanılmış.

Pandora kitabevine <http://www.pandora.com.tr> adresinden ulaşılabilmekte.

Ak-Ser, ATEC Oldu

1994 yılından bu yana İzmir'de Microsoft yetkili eğitim merkezi olarak faaliyetini sürdüren Ak-Ser, faaliyet alanını genişleterek Microsoft Solution Provider ATEC oldu. Microsoft

teknolojilerini kullanarak kullanıcılara Microsoft ile işbirliği yaparak çözüm sağlayan kuruluşlar ATEC olarak adlandırılmakta. Ayrıntılı bilgi için tel: (0.232) 489 98 87

IFS Türkiye'de

Kurumsal kaynak planlaması ve kurumsal bakım yönetimi sistemleri yönetmelerini temel alan yazılım teknolojileriyle önde gelen danışmanlık kuruluşlarından IFS Türkiye'de.

Kuruluşların finans, dağıtım, üretim, iletişim, bakım, insan kaynakları ve mühendislik işlevlerine etkinlik kazandıran modüller sunan IFS, 26 ülkede iş dünyasına yönelik standart bilgi sistemleri geliştiriyor, pazarlıyor, uyguluyor ve destekliyor. İsveç'in IFS AB firması ile Türkiye'de yönetim sistemleri alanında en eski kuruluşlardan olan Infos Bilgi Sistemleri A.Ş.'nin eşit paylarla kurduğu ortaklıktan doğan IFS Türkiye'nin tanıtım toplantısında katılımcılara bilgi teknolojilerini rekabet avantajına dönüştüren IFS çözümleri hakkında ayrıntılı bilgiler sunuldu.

IFS Tel: 0.212.231 78 05 Faks: 0.212.296 19 51

Internet'te Kampanya

Deta Bilgisayar Hizmetleri Ltd. 23 Haziran'dan itibaren Internet'ten E-Mail yoluyla gelen yıllık bakım ve servis antlaşmalarında başka hiçbir önkoşul aranmadan yüzde 30'luk bir indirim uygulamaya başladı. Bu kampanya günlük teknik servis istekleri için geçerli. Kampanya 31 Temmuz akşamına dek geçerli olacak. Ayrıntılı bilgi için: <http://www.deta.com.tr>

Karma International ve CHS Electronics birleşiyor

Türkiye dahil 20 ülkede faaliyet gösteren dağıtıcı firma Karma International, dünyanın en büyük dağıtıcı şirketlerinden CHS Electronics'le birleşiyor. Birleşme işlemlerinin Ağustos 97'de tamamlanması beklenmekte.

İki Yeni Çizgi Film

Çizgi film endüstrisinin tanınmış firmaları Dream Works ve Pacific Data Images, Ants ve Shrek adlı iki uzun metrajlı çizgi filmin yapımına başladılar. Z-4195 adlı bir böceğin öyküsünün aktarılacağı Ants'i seslendirenler arasında Woody Allen, Danny Glover ve Sylvester Stallone gibi ünlüler de yer almakta. Shrek ise yakışıklı prensini yerini alan çirkin, hantal fakat sevinli devin hikayesi. Bu filmi seslendirenler ise Chris Farley, Janeane Garofalo ve Eddie Murphy. İki filmin yapımında da Silicon Graphics teknolojisi kullanılacak.

ADRES DEĞİŞİKLİĞİ

Vega Yazılım, Haziran ayından itibaren yeni binasında hizmet vermeye başladı. Firmamızın yeni adresi: Ziyabey Cad. No: 26/5-6 Balgat/Ankara Tel.: (0312) 285 63 53 Faks: (0312) 285 00 24

Microsoft Eğitimleri Ağustos Programı

"Microsoft '96 Yılın Teknik Eğitim Merkezi" Bilginç'te Ağustos ayı programı belli oldu. Bilginç Bilgisayar Eğitim ve Danışmanlığı'nda, teknik ürünlere ait eğitim dokümanları ve laboratuvar çalışmaları İngilizce veriliyor. Bazı konu başlıkları şöyle: Programming with MS Access for Windows 95; Core Technologies of MS Exchange Server 5.0; Administering MS Windows NT 4.0; Sup-

porting MS Windows 95; Fundamentals of MS Visual Basic; Supporting MS Windows NT 4.0-Core Technologies; System Administration for MS SQL Server 6.5; Programming With MS Visual Basic; Supporting MS Windows NT 4.0-Enterprise Technologies; Implementing a Database Design on MS SQL Server 6.5; Mastering Microsoft Visual Basic 5.0; Creating and Configuring

a Web Server Using MS Tools; Supporting MS Systems Management Server 1.2; Core Technologies of MS Exchange Server 5.0. Ayrıca, yine hayli kapsamlı, istek üzerine açılacak seminerler dizisi de Ağustos ayı programına dahil. Eğitim saatleri Microsoft standartlarında olup, 14.00-20.00 saatleri arasında. Bilginç-İstanbul'un telefon numarası, (216)349 45 95.

Omnicom Türkiye'de

Open GL desteği gerektiren, gerçek zamanlı 3 boyutlu grafik hızlandırıcılar konusunda hizmet veren Omnicomp Graphics

Omnicom

Corporation Türkiye pazarında. Firmamızın Türkiye temsilciliğini Ölçsan CAD Teknolojileri A.Ş. yürütecek.

Aptiva S Serisine Ödül

Amerika Endüstri Tasarımcıları Birliği tarafından, Business Week dergisi sponsorluğunda düzenlenen yıllık Endüstriyel Tasarım Ödülleri, bilgisayar ve sağlık tesisatı kategorilerinde, ürün ve paket tasarımlarına verildi.

IBM'in Aptiva S Serisi, masaüstündeki dağınıklık problemini çözen tasarımıyla ödüle layık bulundu.

IP Multicast Teknolojisi

HP, IP Multicast teknolojisini Layer-3 anahtarlama ile desteklediğini açıkladı. Layer-3 anahtarlama IP Multicast teknolojisini destekleyen ilk ağ donanım üreticilerinden biri olan HP ağına bağlı multimedya çalışmalarını daha etkin ve yeterli kılmak için multimedya öncelik verdiği gibi servis kalitesinden de ödün vermiyor. IP Multicast ve Layer-3 anahtarlama tekno-

lojileri, kısa bir süre önce tanıtılan AdvanceStack Switch 800T ve AdvanceStack Switch 2000 ürünlerinde de yerleşik olarak bulunuyor.

Yeni Grafik Yazılım Teknolojisi

yeni bir grafik yazılım teknolojisi olan DirectModel'i tanıttı. CAD ve analiz uygulamalarına doğrudan entegre edilebilen HP DirectModel Unix ve Windows tabanlı sistemlerde kullanılabilir. HP ve Engineering Automation Inc.

Hewlett Packard, tasarımcıların büyük 3D modellerle çalışmalarını kolaylaştıracak ve uygulamaları performansını yükseltecek

tarafından geliştirilen yeni teknoloji üretici, işletim sistemi ve grafik API'lerinden bağımsız olarak tasarlanmış.

Boğaziçi Mağazalar Zinciri

Boğaziçi Bilgisayar, mağazalar zincirini genişletmeye devam ediyor. İstanbul'da 6 mağaza, diğer illerde de 3 mağazaya sahip olan firma son olarak Malatya ve Adana'da da birer Aidata Computer Shop'u hizmete soktu.

Bym Epistem Microsoft Solution Provider Oldu

Sistem ve Bilgi Entegrasyonu konusunda uzman kadrosuyla kurumsal bazı birçok kuruluşa hizmet vermekte olan bym epistem, artık Solution Provider olarak yeni teknik ekip ile çalışmalarına devam edecek.

NetServer'lerden Rekor

HP, Pentium Pro tabanlı NetServer sistemlerinin hizmet birimi testlerinde Microsoft Windows NT çalıştıran Intel tabanlı platformlar için en iyi performans ve fiyat/performans sonuçlarını elde ettiklerini duyurdu.

ADRES DEĞİŞİKLİKLERİ

Şahlan Bilgisayar'ın yeni adresi: Eski Üsküdar Yolu, Aydoğan apt. no:12 D:3 İçerenköy-İstanbul Tel: (0.216) 445 51 30
Audio Visual Systems'in yeni adresi: Yenidoğan sk. No:6 Dikilitaş-İstanbul Tel: (0.212) 258 70 90

Link Holding'e bağlı Linksoft Uluslararası Yazılım

Ltd. Şti. Haziran 97 başı itibarıyla Canon yazıcılarının ve Zet bilgisayarlarının dağıtımına başladı. 3 yıl garantisi olan ve Estron A.Ş. tarafından üretilen Zet PC'ler Linksoft bayi kanalıyla dağıtılmakta.

İnternet'te Java Kursu

IBM, kullanıcıların Web programlama dili Java'yı kolaylıkla öğrenmelerini sağlamak amacıyla İnternet'te "Java'ya Giriş" kursu açtığını duyurdu. İsteyen herkes Java kursuna, İnternet'te www.ibm.com/java/education/intro adresinden katılabilecek. Video, Audio, grafik ve tekstlerin kombinasyonunu içeren

kurs, kanlımcıların hareketli bir video ile birebir iletişimle bulundukları yerde eğitim görmelerini sağlıyor. Java'ya Giriş, IBM'in online eğitim sağlayan global kampüsünün öncelikle duyurulan bir bölümü. Java kursu hakkında daha fazla bilgiyi <http://www.ibm.com/java/dev.edu.html> adresinde bulabilirsiniz.

Döviz, Altın ve Borsa

İhlas.net, gerçek zamanlı olarak döviz fiyatlarını vermeye başladı. Uzun süredir para piyasalarına online hizmet veren kuruluş, Kapalıçarşı döviz kurları, altın borsası ve finans sektörüyle ilgili birçok bilgiyi

www.ihlas.net.tr/ebm adresinden kullanıcılara sunuyor.

InterActive, Linotype Distribütörü

InterActive Bilgisayar, Linotype-CPS tarayıcılarının Türkiye'deki tek distribütörü oldu. Alman firması Linotype-CPS, PC ve Mac için ürettiği tarayıcılarını bundan böyle InterActive kanalıyla Türkiye pazarına sunacak.

Linotype ürün çeşitlerinden bazıları şöyle: Jade, Saphir, Saphir Ultra, Opal (tarayıcı), LinoColor VisualLab EZ, LinoColor Capture Profiler, Adobe Photoshop LE, ICC Profile, TextBridge OCR (yazılımlar).

Eliz Elektronik SSC Distribütörü

ESD/Statik Kontrol Tedbirleri konusunda hizmet veren Static Control Systems-SCC firmasının Türkiye dağıtıcılığını Eliz Elektronik üstlendi. SCC'nin ürün yelpazesi bileklik, masa ve zemin örtüleri, antistatik torba, topraklama ürünleri ve test cihazlarından oluşmakta.

Ayrıntılı bilgi için tel: (0.216) 445 40 47 67

HP-Microsoft İşbirliği

Hewlett Packard ve Microsoft, kullanıcıların büyük şirket bilgi işlem ortamlarının toplam sahiplik maliyetlerini düşürmelerine ve BT yönetimlerini basitleştirmelerine yardımcı olmak amacıyla oluşturdukları üç aşamalı stratejilerini duyurdular. Şirketler özellikle şu unsurları sınıma konusunda anlaşmaya vardılar: Toplam sahiplik maliyetini hedefleyen ürün ve hizmetler, Microsoft Windows NT Server tabanlı büyük şirket çözümleri ve heterojen ortamlara yönelik çözümler.

Compaq-Tandem Birleşti

Compaq Computers Corp. ve Tandem Comp. Inc. hisseye karşı hisse satışı yoluyla yaptıkları birleşme anlaşmasının tamamlandığını duyurdular. Anlaşmanın şartlarına göre Tandem, Compaq Computer Corporation'ın sahip olduğu bir kuruluş olacak.

Ücretsiz Resmi Gazete

1994 yılının Ocak ayından bu yana hergün 24 saat online çalışan Elektronik Resmi Gazete Bilgi Bankası hizmetleri Web sayfasına aktarıldı. İnternet bağlantısı olan herkesin herhangi bir ücret ödemeksizin bağlanabildiği Web sitesinin adresi: www.rega.com.tr. Ayrıntılı bilgi için tel: (0.216) 414 36 50

Café Octo

CNA Bilgisayar ve İleri Teknoloji Hizmetleri Ltd. Şti., Ankara'da yeni bir İnternet kafeyi hizmete açtı: Café Octo. Türkiye'de ilk kez İnternet üzerinden yazdırma hizmeti de veren kuruluş, müşterilerine 64 Kpbs erişim hızı, 196/512 Mb Ram, 4 Pentium Pro 200 işlemci ve 40/200 GB sabit diskli Server sunuyor. Ayrıntılı bilgi için tel: (0.312) 420 27 33

Riello Türkiye'de

Kesintisiz Güç Kaynağı firması İtalyan Riello Elettronica'nın Türkiye temsilciliğini ATP Elektronik San. Ve Tic. Şti. Aldı. Riello 300 VA'den 700 KVA'ya uzanan bir ürün yelpazesine sahip. Ayrıntılı bilgi için tel: (0.212) 213 53 80

Yeni HP OpenView Professional piyasada

HP, PC-LAN yönetimini geliştirmek ve yaygınlaştırmak için tasarlanmış olan OpenView Professional Suite paketinin geliştirilmiş sürümünü tanıttı. Yeni sürüm kolay kullanımı, genişletilmiş DMI özellikleri ve yeni Web işlevleri ile işletim maliyetlerini düşürmeyi hedefliyor. Professional

Suite aynı zamanda HP Vectra, Omnibook taşınabilir PC'leri ve diğer üreticilerin DMI uyumlu PC'lerini yönetmek için tasarlanmış olan yeni HP TopTOOLS 2.0'ı da içeriyor ve birden fazla MagicPacket uyumlu PC'nin belirlenen bir tarih ve saatte uzaktan açılması- na da olanak veriyor.

Baan-Boğaziçi İşbirliği

Baan Business Systems Türkiye, Boğaziçi Yazılım ile bir ortaklık anlaşması imzaladı. Anlaşma kapsamında Boğaziçi Yazılım, Baan'ın ERP çözümlerini Türkiye çapında dağıt-

ma, pazarlama, lisanslama ve destekleme haklarına sahip oldu.

Müşteriyi Gözünden Taniyan ATM

NCR, merkezi ABD New Jersey'de bulunan Sensar adlı kuruluş ile yaptığı anlaşma sonucunda ATM'lerin müşteriyi gözündeki iris tabakasının deseninden tanımasını sağlayacak. Bugüne dek çalıntı kartlarla işlem yapılmasını, her müşterinin kendi belirlediği ve her kullanışta girmek zorunda olduğu dört rakkamlı bir şifre ile engellemeye çalışan bankalar, bu teknoloji sayesinde daha güvenli bir or-

tam sağlayabilecekler. ATM terminale yaklaşan müşterinin gözündeki iris tabakasının standart bir video kamera ile çekilmiş görüntüsünün karmaşık bir tanıma algoritması sayesinde daha önce kaydedilmiş orijinali ile birkaç saniye içinde karşılaştırma yöntemine dayanan bu teknoloji ilk olarak NCR'ın Londra'daki Financial Services Knowledge laboratuvarında denenecek.

Datel İzmir'de

Kuruluş ve organizasyon çalışmaları tamamlanan MCG/Datel Ege bölge müdürlüğü Temmuz ayından itibaren İzmir'de bilgisayar firmalarına ve Network altyapı hizmeti sunan firmalara ürün portföyünü sunmaya başladı. Datel'in distribütör ve ana bayi olarak sunduğu ürünler arasında Cat.5 kablolama malzemeleri, Ethernet kartlar, Hub, Switch modelleri, faks/modem, Printer/Sharer, Patch Panel bulunmaktadır. Ayrıntılı bilgi için tel: (0.232) 425 84 00

Yeni Hükümete Çağrı

Türkiye Bilişim Vakfı, Türkiye Bilişim Derneği, Türkiye Bilgi İşlem Hizmetleri Derneği ve Yazılım Sanayicileri Derneği biraraya gelerek, bilişim teknolojilerinin kullanımını özendirmek ve bu konuda varolan engelleri ortadan kaldırmak üzere, gerekli yasal düzenlemelerin yapılması için yeni hükümeti oluşturan partilerin genel başkanlarına çağrıda bulundular. Türkiye'de bilgi ve bilgi teknolojilerinin en kısa zamanda benimsenmesi ve toplumsal yaşama aktarılması gerekliliğine dikkat çeken çağrıda hedefin, ülkenin bilgiye dayalı ekonominin uygulandığı bir toplum düzeyine ulaşabilmesi için bilişim yatırımlarının genel ekonomi içindeki payının Avrupa ülkeleri düzeyine çıkarılmasının amaçlanması olduğu belirtildi.

Bilgisayarlı Oylama

MTV Avrupa Müzik Ödülleri'nde oy verme işlemi, Avrupa'da 3 bin mağazaya yerleştirilecek Compaq Presario multimedya ev bilgisayarlarının görüntüleyeceği Internet sitesinde yapılacak. Müzik tutkunları mağazalara uğrayarak bu yıl aday gösterilen 50 parçanın video kliplerini izleyebilecek ve Internet üzerinden oy verebilecek.

Doğal Afetler Sayfası

IBM, Kızıl Haç ve CNN'in kaynaklarının birleşmesiyle Internet'te Doğal Afetler sitesi açıldı.

[Http://www.DisasterRelief.org](http://www.DisasterRelief.org) adresinden ulaşılabilen Web sayfası, doğal afetler ve yardım çalışmaları ile ilgili anında bilgi veriyor. Sitede şu bölümler yer almakta: Homepage'de gerçek hikayeler, Bir Bakışta Dünya, doğal afetlerle ilgili fikirlerin iletildiği interaktif sohbet ortamı Forum, afet kurbanlarına nasıl yardım alabileceklerini gösteren Yardım Al köşesi, afet kurbanlarına yardım etmek isteyenler için Yardım Ver köşesi, Linkler, Medya köşesi, Hikayeler ve Kütüphane.

Berkin, Microsoft Ortadoğu Yöneticisi

4 yıl önce Microsoft Türkiye bölümünü kuran Emre Berkin, grup içinde ciro rekortmeni olunca, Microsoft Ortadoğu Bölgesi Genel Müdürlüğü'ne getirildi. Emre Berkin yeni görevine Ekim ayında Dubai'de başlayacak. Berkin, Mısır, Su-

udi Arabistan gibi ülkelerde örgütlenmeyi düzene koyduktan sonra Türkiye'ye dönmeyi planlıyor. Toplam 22 bin kişinin istihdam edildiği Microsoft'un ABD, Türkiye ve Avrupa bölümlerinde toplam 100 Türk çalışmakta.

Otomobil Meraklılarının Dikkatine

Fuji Heavy Inds. tarafından uçak teknolojisi ile üretilen Subaru otomobillerinin Türkiye distribütörü Baytur Motorlu Vasıtalar A.Ş., otomobille ilgili birçok bilgi içeren Subaru Internet sayfalarını yaşama geçirdi. Ralli dünyasından aktif sü-

rüşe, aktif güvenlik 4 WD'nin avantajlarına dek birçok konunun yer aldığı sayfaların adresi: www.subarutr.com

NCR Kullanıcı Konferansı

Veri Ambarı ve Yüksek Güvenirlikli Açık Sistemler konusunda faaliyet gösteren NCR'in kullanıcı grubu Partners, bu yıl ABD'nin California eyaletinde San Diego'da biraraya gelecek. 5-9 Ekim tarihleri arasında

yapılacak olan yıllık konferansta Veri Ambarı ve Yüksek Güvenirlikli Açık Sistem ortamlarını destekleyen yazılım ve donanım teknolojisi tartışılacak. Ayrıntılı bilgi için tel: (0.212) 251 72 20

Uydu Üzerinden Internet Yayını

Uydu Haberleşme Sistemleri ve Hizmetleri konusunda uzmanlaşmış bir firma olan SATKO'nun Türkiye'ye getirdiği Unicast uydu teknolojisi, yurtdışından Türkiye'ye yüksek hızda Internet data akışı sağlayarak büyük bir ihtiyacı karşılayacak. Unicast, Internet Servis Sağlayıcılar

ve tüzel kullanıcıları yurtdışı hatlarının sıkışıklığından kurtaracağı gibi, altyapıya da ihtiyaç göstermiyor. Maliyetleri önemli ölçüde düşüren Unicast servisi, alıcı antenler aracılığıyla, Orion Atlantic Uydu üzerinden kaliteli ve hızlı Internet erişimi sağlıyor.

Markette Bilgisayar

Yıldız Elektronik, ürettiği Casper Computer'ları satışa sunduğu alışveriş merkezlerine bir yenisini daha ekledi. Pilot çalışma yapılan Continent Hipermarket'ten sonra Casper Computer'lar Metro Grossmarket'lerde de satılmaya başlandı.

SYS 5 Yaşında

Sesli yanıt sistemleri alanında hizmet veren SYS, kuruluşunun 5. Yılıni kutladı. 1992 yılından bu yana bilişim sektörüne hizmet veren SYS, sesli yanıt sistemleri, sesli mesaj sistemleri, IVR, dijital kayıt sistemleri ve çağrı merkezleri konularında faaliyet gösteriyor.

SATKO, INTURNET'ten Ayrıldı

SATKO Telekomünikasyon Sistemleri Yönetimi A.Ş. Haziran sonunda INTURNET A.Ş.'deki tüm hisselerini Global One Türkiye Limited Şirketine devrederek INTURNET A.Ş.'den ayrıldı. SATKO'dan yapılan açıklamaya göre; Türkiye Cumhuriyeti'nin Internet altyapı ağını TURNET Ulusal Altyapı Ağı Sözleşmesi ile pilot firma olarak gerekli tüm hukuki ve idari işlemlerini bilfiil gerçekleştiren SATKO, INTURNET A.Ş.'nin yönetiminde meydana gelen derin fikir ve anlayış uyumsuzlukları sebebiyle yüzde 40 hissesini devretmeye karar verdi.

Yeni İşlemci Üreticisi

İşlemci üreticileri çevresinde yeni bir ad ortaya çıkıyor: Centaur. 1995 yılında kurulan işletme geçenlerde Pentium uyumlu bir chipin duyurusunu yaptı. Centaur, AMD ve Cyrix'den sonra Intel ile rekabete girişen üçüncü üretici. Teksaslı firma bellek chipleri üreten ve yeni chipin üretimini de üstlenecek olan Integrated Device Technology (IDT) tarafından kurulmuş. Yeni üretilen chip IDT-C6 nişlemesini taşıyor ve ucuz bilgisayarlarda kullanılacak. Pentium gibi 7 numaralı işlemci tabanına oturuyor. Daha küçük bir silisyum alanıyla yetinebildiği için, üretim maliyeti daha düşük olacak ve kullanım sırasında daha az enerji harcayacak. C6 multimedia uygulamaları için MMX komut serisiyle de çalışıyor, ancak dizaynı bütünü itibarıyla Intel'in Pentium MMX'inden ya da AMD'nin K6'sından daha basit. C6, 486 işlemcide olduğu gibi bir kerede yalnızca bir komut yerine getirebiliyor. Pentium'da ya da K6'da bulunan modern teknikleri (örneğin out-of-order Execution gibi) tanıtmıyor. Cache'de indirime gidilmediği için, Centaur'dan yapılan açıklamalara göre, 200 Megahertz saat frekansına sahip bir C6 tipik uygulamalarda yine de aynı saat frekansına sahip bir Pentium MMX ya da K6 ile aynı hıza ulaşıyor.

İstanbul Defterdarlığı Internet'te

Mükelleflerine ve diğer ilgili kişilere verdiği hizmetleri geliştirmek isteyen İstanbul Defterdarlığı, ihlas.net ile yaptığı işbirliği sonucu faaliyetlerini <http://www.ist-defterdarlik.gov.tr/> adresinden kullanıcılara sunmaya başladı. İstanbul Defterdarlığı'nın Internet ortamına girmesiyle milli emlak, gelir ve ku-

rumlar vergisi, katma değer vergisi, vergi tahsilatı, damga, harçlar, veraset ve diğer konularda ilgililere direkt olarak ulaşılabilecek, sorunlar iletilebilecek.

Multimedya Destekli Eğitim

Türkiye'nin eğitim dünyasına yeni katılan FKM İlkokulu 1997-1998 öğretim yılından itibaren yarının büyüklerini kendine has yöntemlerle yetiştirecek. Özel FKM İlkokulu'nda öğrenciler multimedia ile ana sınıftan itibaren tanışmaya başlayacaklar. Kendi ilgi ve istekleri doğrultusunda onları öğrenim sırasında yönlendirecek araçları, yani bilgisayarları ve yazılımları şimdiden hazır. Hatta okula kaydolan her öğrenciye kendiliğinden bir Internet adresi açılacak. Bunun yanı sıra FKM kurucularından olduğu Bilim Merkezi Vakfı'na tüm öğrencilerini üye yapıyor. Şu anda okulun Web sayfasını ziyaret ederek okul hakkında bilgi alabilen bireyler, çocuklarını bu okula yazdırdıklarında onların her türlü gelişimiyle ilgili somut verilere yine aynı araçlar üzerinden ulaşabilecekler.

Mars Serüveni Türk Internet'inde

Ege Bölgesi'nin ilk özel Internet Servis Sağlayıcısı ISPRO A.Ş. <http://mars.ispro.net.tr> adresinde Mars'ın fetih serüvenini tüm Türk Internet kullanıcılarının erişimine sunuyor.

ISPRO ayrıca geçen aylarda yaşama gözlerini kapayan ünlü popüler bilimci Carl Sagan ile ilgili kapsamlı sayfalara yer veriyor. Adres: <http://blupoint.com.tr/sagan>.

Macintosh Ödüllü Yarışma

Adobe Photoshop ile Web sitesi tasarlamaya yönelik olarak gerçekleştirilen yarışmanın konusu Atatürk İlke ve Devrimleri olarak belirlendi. Yarışma Apple bilgisayarları Türkiye Genel Distribütörü Bilkom, Adobe Photoshop temsilcisi Mart Computer ve Macworld firmalarınca düzenleniyor. Yarışmaya son katılım tarihi: 1 Eylül 1997. Ödüller: Birincilik ödülü-Macintosh Performa, İkincilik Ödülü-Color Stylewriter 2500 renkli yazıcı, Üçüncülük ödülü-Adobe illüstratör grafik yazılımı. Başvurular Mart Ltd., Bilkom A.Ş. ve Macworld dergisi adreslerine yapılabilir.

Prolin, Hewlett Packard'ın

Hewlett Packard, bilişim teknolojisi servis yönetim çözümleri üreticisi Prolin'i aldığını duyurdu. Prolin, HP'nin OpenView iletişim ağı ve sistem yönetim işlemlerinin bir parçası olacak ve kendi adını kullanmaya devam edecek.

Sentez Yazılım'dan Yeni Bölge Müdürlüğü

Sentez Yazılım davetliler ve personelin katıldığı bir kokteyl ile Haziran ayı içerisinde İç Anadolu ve Ege Bölge Müdürlüklerinden sonra Antalya'da açılan Akdeniz Bölge Müdürlüğü ile hizmet ağına bir yenisini ekledi.

Progress Software-IBM İşbirliği

Progress Software ve IBM arasında imzalanan işbirliği anlaşması çerçevesinde Progress veritabanı ve uygulamalarının IBM AS-400 platformunda da kullanılabilmesi sağlanıyor ve DB2/400 Database'i Progress tarafından desteklenen veritabanları arasına giriyor.

Progress 4GL yazılım dili ile geliştirilen Data Server mimarisi sayesinde Native erişilen veritabanları arasın-

da DB2/400'un de eklenmesiyle AS-400 verilerinin de Client/Server uygulamalarında kullanılabilmesi sağlanıyor. Progress-IBM işbirliği sonucunda AS-400 verilerine erişim için mevcut protokollerin desteklenmesiyle beraber, yeni ve daha hızlı bir iletişim protokolü geliştirildi: LAN FAST PAD. Daha fazla bilgi için: <http://www.progress.com> adresindeki web sitesi ziyaret edilebilir.

AutoCAD Release 14

Sayısal Grafik Autodesk tarafından üretilen bilgisayar destekli tasarım yazılımı olan AutoCAD'in yeni sürümü Release 14'ü Haziran ayı sonunda piyasaya sürdü. Kullanıcıların belirlediği özelliklere sahip olan AutoCAD'in bu yeni sürümü, Autodesk tarihindeki en geniş beta test programından geçirildi ve sayısız kullanıcı tarafından denendi.

Yeni grafik alt sistemi ve nesne tabanlı veritabanı çizim işlemlerini kolaylaştırıyor ve bilgisayar belleğini daha etkin bir biçimde kullanıyor. AutoCAD Release 14 çizimlerin Internet üzerinden paylaşılmasını da kolaylaştırıyor. Yeni sürüm AutoCAD'e ilk kez çizimlerde "raster" kullanımı desteği ekliyor. Windows 95 ve Windows NT için tasarlanan yazılım, bu işletim sistemlerinin kullanıcı arayüzü ve OLE gibi tüm olanaklarını kullanıyor.

Internet'te Türk Turizmi

Türkiye'yi tanıtan, özellikle turizm ağırlıklı internet sitelerine bir yenisi daha katıldı. Uzunca bir süre turist rehberliği yapmış olan Şerif Yenen tarafından hazırlanmış ve web tasarımını da Sinan Torunoglu yapmış. Türkiye hakkında yazılmış rehber kitapların hemen hemen hepsinin yabancılar tarafından yazıldığını ve bunun tanıtım açısından sakıncalı olduğunu düşünen Şerif Yenen önce bu konuda bir kitap yazmış. Daha sonra da kitabının yarısından fazlasını kapsayan bir site hazırlamış. Sitenin dili İngilizce. 160 sayfadan oluşuyor ve ileride daha kapsamlı bir hale getirileceği söyleniyor. Çoğunlukla yabancıların faydalanacağı düşünüldükten ABD'den T3 hat üzerinden yayın yapan site, açılmasından bu yana bayagi fazla sayıda ziyaretçi tarafından incelenmiş. Bizce de uğranması gereken sitelerden: <http://www.turkishodyssey.com>

Oracle8 Piyasada

Oracle Server'in en yeni sürümü Oracle8'in tanıtımı 24 Haziran 1997 Salı günü saat 17.30'da Hilton Convention&Exhibition Center'da Oracle Başkanı Larry Ellison'un da New York'tan uydu aracılığıyla canlı olarak katılımıyla gerçekleştirildi.

Oracle8, Network Computing Architecture (NCA) ile tam bir uyum gösteriyor. En etkileyici özelliklerinden biri ise, ilişkisel veritabanı sisteminin kullanım kolaylığını korurken, nesneye dayalı uygulamalardan yaralanan nesne ilişkisel veritabanı olması.

Veri bölümlendirme, sunucu tarafından iletilen yedekleme ve kurtarım, ipleri kuyruklama, nesneyle ilişkisel teknoloji, heterojen hizmetler, indeksli tablolar, Binary Large Objects (Blobs), Connection Manager ve Connection Pooling, artırılmış veritabanı boyutu, Multimedia

Datatype desteği, kopyalama (SQL işlemleri için genişletilmiş paralellik) ve TP monitör desteği gibi özellikleri ile Oracle8 sistem yönetiminde etkin çözümler sunuyor.

Oracle8 upgrade'i hiçbir çaba gerektirmiyor. Ellerinde Oracle 7.1, 7.2 ya da 7.3 bulunan kullanıcılar, Oracle8'in hızlı bir biçimde veri sözlüğü yeniden kuran ve kontrol eden, günlük dosyaları dönüştüren basit ve hızlı upgrade yardımcılarını kullanabiliyorlar.

NCR'dan Internet Ticaret Çözümleri

NCR, 1 Temmuz 1997 tarihinde Swissotel'de yaptığı bir toplantı ile internet üzerinden elektronik ticaretin güvenle yapılmasını sağlayan yeni ürünü "Top End"i tanıttı. Hem Active X hem de Java Client teknolojisinde güvenilirliğin esas alındığı "Top End" ile hedefin elektronik mağazacılık olduğu belirtildi. Çeşitli

araştırma ve danışmanlık kurumlarının yapmış olduğu incelemelere de yer verilen toplantıda ayrıca NCR ürünlerini kullanan, dünya çapında güçlü kuruluşların bulunduğu belirtildi.

Daha fazla bilgi için <http://www.ncr.com> adresinden Internet Electronic Commerce anabashiğini inceleyebilirsiniz.

► SohoMarket'ten Katalog

SohoMarket'in ikinci katalogu çıktı. Ücretsiz olarak SohoMarket müşterilerine dağıtılan Katalog'da 70 firmanın 150 markası ve 1793 ürünü satışa sunulmakta. Bilgi için: SohoMarket Tel: (0212) 212 33 12 Faks: (0212) 212 33 17

► Planlama Paketi

IBM'in Çözüm Ortağı Boğaziçi Bilgisayar, Türkiye temsilcilğini yürüttüğü Prodstar'ın MRP II Üretim Kaynakları Planlama Paketi'ni arza sundu. IBM RS/6000 üzerinde, kullanıcı sayısına göre iki seçeneği olarak sunulan paket, kalite yönetimi, ambar ve işçi yönetimi, istatistik, kapasite ve malzeme ihtiyaç planlaması ile teknik veri yönetimine olanak sağlamakta.

Bilgi için: IBM/Boğaziçi Bilgisayar Tel: (0212) 283 11 66- (0212) 288 92 92 Fiyatı: 32.400\$ (4 kullanıcı) 51.600\$ (8 kullanıcı)

Taxan Monitörleri

Distribütörlüğü Skora ve BBS Dış Ticaret firmalarının yürüttüğü Taxan'ın bilgisayar monitörleri piyasaya sunuluyor. Crystalvision 600, 620 ve 650 Flat Screen (düz ekran) LCD monitörler düşük enerji tüketiyorlar (27 Watt) ve yine düşük ısı yayıyorlar. Aktif matrisli ince film transistör özelliğinin yanı sıra stereo ses sistemi de içeren ürünlerden Crystalvision 650 çoklu ta-

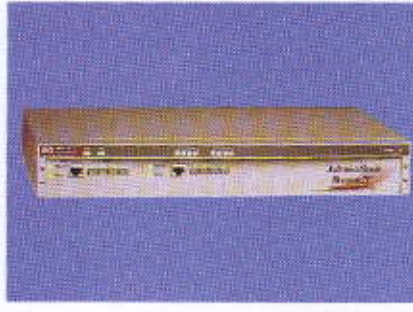
rayıcı (30-61 KHz) devresi ile 640x480, 800x600, 1024x768 çözünürlüklerinde uyumlu çalışmakta. Analog giriş sistemi ve Plug&Play (Tak-Çalıştır) imkanı da sunan ürünler herhangi bir dış adaptör, bağlantı elemanı veya programlama gerektirmemekte.

Yeni monitörlerin 10.4, 12.1 ve 14.5 inçlik modelleri bulunmakta.

Bilgi için: Skora-BBS Tel: (0312) 441 81 80 (Skora) (0312) 427 15 79 (BBS) Fiyatı: 2100\$ (600), 2880\$ (620), 3990\$ (650) (tavsiye edilen fiyatlar)

HP'den Ağ Yöneticilerine

Hewlett Packard, seyahat eden profesyoneller ve ağ yöneticileri için Internet ve Intranet'lere sorunsuz erişim sunmak üzere tasarlanan HP AdvanceStack

Internet Router'ı tanıttı. Yeni ürün, Cisco IOS teknolojisine sahip ve HP AdvanceStack Hub ve Switch'lerine entegre olabiliyor ve coğrafi olarak dağıtık çalışma gruplarının uzaktan kurulumu, konfigürasyon

nu ve yönetimi için bağımsız olarak da kullanılabilir.

Bilgi için: Hewlett Packard Tel: (0212) 224 59 25 Faks: (0212) 224 59 39 Fiyatı: 600\$ (liste fiyatı)

Aquanta VN Serisi

Intel Pentium 133 MHz işlemci içeren Aquanta VN serisi Notebooklar, diğer tüm PC sistemlerinde standart hale gelen PCI Bus yapısında ve ikinci seviye önbellek 256KB özelliğine sahip. Tercih edilebilecek konfigürasyona göre 1080Mb veya 1440Mb olarak iki değişik alternatifli olan ürünlerde PCMCIA kart yuvası olarak iki adet Tip II veya bir adet Tip I bulunmakta. Aktif olmayan ekran seçeneğinde ekranın boyutu 11.3", aktif olan ekran seçeneğinde ise ekranın boyutu 12.1". Diğer Aquanta serisi Notebook'larda olduğu gibi üzerinde 16 bit SoundBlaster uyumlu bir modül, hoparlör ve mikrofon için bağlantı yeri ve üzerine entegre edilmiş stereo hoparlör bulunmakta.

Bilgi için: Koç Unisys Tel: (0216) 317 65 00/142 Fiyatı: Konfigürasyona göre değişiyor.

İsim-Adres-Telefon ve Internet Rehberi

Optimal Bilgisayar tarafından geliştirilen Optim Tel 2.0 İsim-Adres-Telefon-Internet Rehberi, Windows 95, 97 ve NT ortamlarında kullanılabilen bir adres, telefon ve Internet yazılımı.

OptimTel ile kişi veya kuruluşların adresleri, telefonları ve diğer özellikleri depolanabilmekte, doğrudan telefon çevrilebil-

mekte, yazıcıdan etiket ve adres listesi basılabilmekte, adres bilgileri Microsoft Word dokümanı haline dönüştürülebilmekte, Internet üzerinde eki ile birlikte e-posta gönderilebilmekte.

Bilgi için: Optimal Bilgisayar Tel: (0222) 221 57 21 Faks: (0222) 232 09 69 Fiyatı: 3.500.000 TL

Organizatör Yazılım

International Microcomputer Software International firmasının Türkiye distribütörü Test Teknoloji A.Ş. tarafından ithal edilen Windows yazılımı Windelete satışa sunuldu. Yeni yazılım, özel araçları ile sistemin organize edilmesini sağlıyor. Bu özellikleri ile Windelete, diskte ne kadar boş yer açılabileceğini, birden fazla aynı işlevi gören dosyaların nasıl silinebileceğini, sistem dosyalarının nasıl değiştirilebileceğini gösteriyor. Herhangi bir işlemten önce yedekleme yapmayı da öneren yeni ürün ile hard-diskteki dosyaların durumu grafik olarak izlenebilmekte.

Bilgi için: Test Teknoloji
Tel: (0.212) 227 50 45
Faks: (0.212) 227 50 43
Fiyatı: 45\$

DÜZELTME

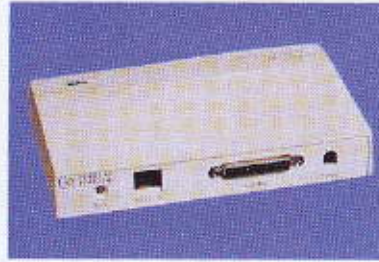

18 Saniyede Çıkış başlığı altında bu sayfalarda yer alan HP LaserJet 6L'in tanıtımında fiyatı dizgi hatasıyla 4.095\$ olarak çıkmıştır. Ürünün fiyatı 495\$'dır, düzeltir, özür dileriz.

Yeni Baskı Hizmet Birimi

Hewlett Packard, yazıcıların iletişim ağları üzerinden kullanımlarını küçük ölçekli işletmeler için cazip hale getiren baskı hizmet birimi HP Jet-Direct 150X'i tanıttı.

Yazıcıların doğrudan iletişim ağına bağlanabilmesini mümkün kılan JetDirect 150X JetAdmin yazılımı ile gelmekte. Baskı hizmet birimi, Novell NetWare 3 ve 4.x, ya da Windows NT 3.5 veya 4.x bir ağ dosya hiz-

met birimine bağlı kullanıcıların yazıcıları paylaşmalarına olanak vermekte.

Bilgi için: Hewlett Packard
Tel: (0.212) 224 59 25
Faks: (0.212) 224 59 39
Fiyatı: 210\$ (liste fiyatı)

Profesyonellere Monitörler

Profesyonel seviyedeki ürünlerden olan ADI MicroScan serisine katılan üç yeni monitör 15" ve 17" düz kare gölge maskeli CRT, OSD (on Screen Display), USB (Universal Serial Bus) yeteneği ve TCO 95 uygunluğuna sahip 4P ve 5P ve 19"lik 6P pazara sunuldu.

Yüksek kontrastlı renkli Microscan 4P (15", 13.8 görülebilir alan) ve 5P (17", 16" görülebilir alan) ofis kullanımı, masaüstü yayıncılık, CAD/CAM kullanıcıları için tasarlanmış. Düz kare tüp, içsel gölge maskesi sayesinde keskin ve düzgün köşeli görüntüler sunan bu monitörlerde OnScreenDisplay - EasyScreen, az enerji kullanımı fonksiyonu, mikrofon ve sökölüp takılabilir hoparlörler de bulunmaktadır.

Süper ince 0.26 mm Trio Dot Pitch, düz kare, 75 Hz'de 1600 x 1200, 85 Hz'de 1280 x 1024 çözünürlük, ergonomik yapı, yüksek kontrast, titreşimsiz

görüntü özelliklerine sahip 6P (19", 17.8" görülebilir alan) ise grafik yoğun kullanıcılar için tasarlanmış. 6P'deki OnScreenDisplay'deki ayarlar ile kullanıcı renkleri ve akıyı durdurmakta (Moire Reduction), Convergence (üstüste bindirme), çevirme (Tilt) gibi ayarlamaları da yapabilmekte. Her üç monitör de USB (Universal Service Bus) seçeneğini içermekte ve daha sonra gerekebilecek USB gereksinimlerine cevap vermektedir.

Bilgi için: Harmony Bilgisayar
Tel: (0.212) 258 30 24
Faks: (0.212) 258 01 56
Fiyatı: 285\$ ila 1425\$ arasında değişiyor.

Koç Unisys'den Aquanta GPS

Aquanta Ürün Ailesi'nin yeni üyesi Aquanta GPS iki adede kadar Pentium Pro veya Pentium II içerebiliyor. Aquanta GPS'in Pentium Pro içeren modelleri 256KB veya 512Kb L2 Cache desteğine sahip. Verilere hızlı erişimi sağlamak amacıyla Ultra SCSI denetleyicisi olan ürün opsiyonel olarak da SCSI 3 Raid kontrolüne sahip. SIMM ve DIMM bellek desteği olan Aquanta GPS'de 9 adet sürücü yuvası ve 6 adet genişleme slotu bulunmaktadır.

Bilgi için: Koç Unisys
Tel: (0.216) 317 65 00/142
Fiyatı: Konfigürasyona göre değişiyor.

Web Application Server 3.0

Oracle, Oracle Web Application Server 3.0'ı piyasaya sundu. Http ortamına sunucu bağımsızlığını getiren Web uygulama hizmet platformu, kullanıcılara standart Web tarayıcılarını (Browser) Internet ve Intranet için işlemsel, ölçeklenebilir uygulamalara anında ulaşma olanağını sunmakta. Web Application Server, Internet uygulamalarını mümkün kılmak için şirketlerin mevcut Netscape, Enterprise ve FastTrack sunucuları ile Microsoft IIS ve Spyglas Web sunucularını destekliyor.

Bilgi için: Oracle
Tel: (0.212) 285 29 50
Faks: (0.212) 285 28 78
Fiyatı: Henüz belirlenmedi.

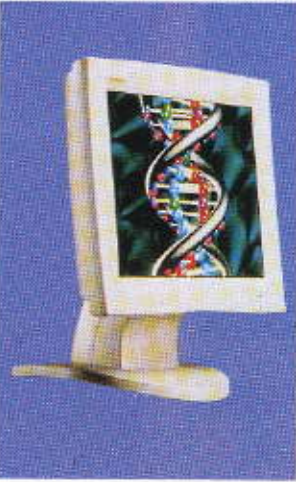
Merlin Gerin'den Comet Serisi

Escortenerji'nin distribütörlüğünü yürüttüğü UPS üreticisi Merlin Gerin ürün yelpazesine yeni bir seri ekledi. 5kVA'dan 30 kVA'ya kadar kompakt tasarımlı ürünlerden oluşan Comet serisi 3 farklı topolojiye sahip ve statik By-pass özelliği ile herhangi bir hata durumunda şebeke üzerinden beslenebilmekte. 46 dB'lik

düşük gürültü seviyesinde çalışan ürünler IBM AS/400 sistemler için haberleşme arabirimi ve ilave haberleşme arabirimleri için 3 farklı slot içeriyorlar.

Bilgi için: Escortenerji
Tel: (0.212) 212 07 50
Faks: (0.212) 212 07 62
Fiyatı: Modele göre değişiyor

Düz Panel Monitör Serisi

Compaq Computer, Compaq TFT500 düz panel monitör serisini tanıttı. Aktif matriks düz panel teknolojisiyle geliştirilen yeni nesil monitörler 15.1 inçlik izleme alanına sahip ve net, titreşimsiz görüntü kalitesi için 1024x768 Hz hızında optimize edilmiş. Bir uçtan diğerine yatayda 120 derecelik izleme açısı bulunan monitörlerin standart yerleştirme tabanı 40 derecelik eğilme açısına sahip. Ek olarak, masaya monte edilebilen bir döner kol, yatay 360 derecelik hareket sağlıyor. Klavye, Mouse ve yazıcı gibi çevre birimlerine ait kab-

lolar için tabanında korumalı bağlantı yuvaları ve VGA yuvası var.

Bilgi için: Compaq
Tel: (0.212) 236 32 36
Faks: (0.212) 236 32 42
Fiyatı: 4500\$ civarında

90 Derece Dönme kabiliyetli LCD Ekran

Harmony Bilgisayar tarafından Türkiye pazarına sunulan. MicroScan 4T, 13" Thin Film Transistor (TFT) aktif matrix ve 5TS, 15" Dual Scan Twisted Nematic (DSTN) pasive matrix LCD ekranlar ADI ailesinin yeni ürünleri. Zaman içinde CRT ekranların yerini alması beklenen LCD ekranlara eklenen bu iki yeni ürün 1024 x 768 (XGA) 256 renk ve otomatik senkronizasyon ile 56 kHz'de çalışabilmekte.

MicroScan 4T ve 5TS ekranlar EasyScreen özelliği ile 11 değişik ayarı kullanıcıya yaptırabilmekte ve OSD ile 5 ayrı dil seçeneği sunmakta. Picture Clock

teknolojisi ile bu ekranlar değişik çözünürlük ve frekanslarda çalışabilmekte ve analog arabirimi ile VGA's RGB çıkışlar kabul etmekte.

MicroScan 4T ve 5TS ekranların en önemli özelliği dönerek yatay (Landscape) ve dikey (Portrait) olarak çalışabilmesi. Ekranlar USD özellikleriyle de çıkışlarına takılan çevre ürünleri anında tanımakta ve kablo, konektör, kart gibi detaylarla kullanıcıyı meşgul etmemekte.

Bilgi için: Harmony Bilgisayar
Tel: (0.212) 258 30 24
Faks: (0.212) 258 01 56
Fiyatı: Henüz belirlenmedi

Sayılar Atölyesinde Matematik

Logomotif Multimedia'nın yeni ürünü "Sayılar Atölyesinde Matematik Öğreniyorum" 3-7 yaş arasındaki çocuklara temel matematik kavramlarını öğretmeyi hedefliyor. Bu multimedia eğitim programı içindeki Şirin Cingöz ve Akıllı Bilmiş adındaki iki kahraman neşeli şarkıları ve hareketli oyunlarıyla çocuklara matematiği sevdirmeye çalışıyorlar. Bir çizgi film kurgusu içinde tasarlanan program, ilgi çekici animasyonlar, dikkati belli alanlara yoğunlaştırmayı hedefleyen müzikler ve ses efektleri ile çocuğun sayısal yeteneğini geliştirmesini sağlıyor ve sayılar a-

rasındaki ilişkileri kavramasını kolaylaştırıyor. Aynı zamanda bir boyama kitabı işlevi gören programda yüzden fazla resim yazıcıdan

alınıp çocukların yaratıcılığına sunulabiliyor. Matematik Öğreniyorum'da bulunan bir veli modülü yardımıyla ebeveyn çocuğunun gelişimine göre programın düzeyini ayarlayabiliyor. Programda ayrıca öğrenilen her şey kaydediliyor ve böylelikle gelişimi izlemek de mümkün oluyor.

Bilgi için: Logomotif Multimedia
Tel: (0.216) 449 34 90
Faks: (0.216) 347 12 90
Fiyatı: 60\$+KDV

Çok Şirketli Otomasyon

Melsoft Yazılım tarafından üretilen Ticari Otomasyon for Windows'un çok şirketli versiyonu piyasaya sunuldu. Ürünün Limit Set adlı altında satılan versiyonu küçük firmaların çözümlerini içerirken, daha geniş uygulamalar ve personel içeren, bordro doken ve demirbaş işlemlerini yapmaya imkan veren Standart Set büyük firmalar için oluşturulmuş. Üçüncü versiyon Pro Set ise isteklere göre tasarlanacak bölümler, çek takvimi, ayarlamalar ve raporları içeriyor.

Bilgi için: Melsoft
Tel: (0.212) 216 03 45
Faks: (0.216) 213 44 58
Fiyatı: Versiyona göre değişiyor.

Gloria'nın Son Üyesi

Elsa'nın Gloria serisi OpenGL ekran kartlarının yeni modeli piyasaya sunuldu: Elsa Gloria-S. Yeni ürünün üzerinde 2D/3D grafik işlemcisi Permedia NT ve 3D geometri Setup işlemcisi Glint Delta bulunuyor. Bu çift başlı chip mimarisi, 220 MHz frekanslı DAC (Digital Analog Converter) ve 8 MegaByte SGRAM ile desteklenmiş. Kartla 1280x1024 çözünürlükte, 3D-Double Buffering modunda 120 Hz resim tekrarlama frekansı elde ediliyor. Gloria-S ile birlikte gelen destek paketinde Elsa'nın Cad hızlandırıcı program ve üniteleri PowerDraft ve PowerView 3D bulunmaktadır.

Bilgi için: TET

Tel: (0.212) 256 35 32

Faks: (0.212) 254 77 81

Fiyatı: 690\$+KDV

Test Hazırlama Programı

Milimetre Bilgiişlem, her konuda test hazırlayan özel dersane ve kuruluşların testlerini kısa sürede hazırlayan ve doğru yanıt anahtarları ile sunan yeni programı Test Üretim Merkezi'ni tanıttı. Kendi testini kendin hazırla anlayışıyla tasarlanan TUM her alanda kullanılabilir. Soru bankası yaratmayı destekleyen ve taranmış soruları arşivinde saklayan program online yardıma sahip.

Bilgi için: MiliMetre

Tel: (0.212) 227 05 58

Faks: (0.212) 261 33 38

Fiyatı: 1350\$+KDV

Versiyon 7 Eta For Graphics

ETA Bilgisayar, Versiyon 7 ETA for Graphics'i kullanıma sundu. Ticari uygulama yazılımı, çok amaçlı şifreleme sistemi, Digital Image Tracking, Full Support Memory, donanımın tüm teknik kapasitesinin kullanımı, gelişmeye açık yeni mimari, kullanıcı tanımlı fontlar, online Tutorial, geliştirilmiş kullanıcı tanımlı menüler, makrolar ve sesli uyarı sistemi, geliştirilmiş not sayfası, görüntülü ve ajandalı takvim ve diğer ticari program/veritabanlarından veri aktarımı gibi özelliklere sahip.

Bilgi için: ETA

Tel: (0.212) 238 48 43

Faks: (0.212) 232 51 00

Fiyatı: Konfigürasyona göre değişiyor.

Highlight Pro'nun Türkçe Sürümü

IWIS Software, Highlight Pro'nun Türkçe sürümünü piyasaya sürdü. İlk Türkçe üç boyutlu animasyon, tasarım ve Render programı olan Highlight'ın ve firmanın diğer yazılımlarının tanıtıldığı Internet sayfası'ise kullanıcıların hizmetine açıldı. Buradan Highlight'ın demo sürümünün alınıp incelenmesi mümkün. Aynı zamanda Java

Notebook PC

Hewlett Packard, MMX teknolojisi içeren yeni HP OmniBook 2000 Notebook PC'yi duyurdu. Yeni ürün, Intel'in yeni 133 MHz MMX ya da klasik Pentium 133 işlemcisi, 2 GB sabit disk sürücüsü veya 1.44 MB FDD ve 12.1" TFT veya DSTN ekran konfigürasyonu ile alınabiliyor. HP OmniBook 2000 Notebook PC, HP TopTools PC yönetim yazılımı ve Windows NT

4.0 için geliştirilmiş sürücü desteği ve PC kart yuvaları gibi özellikleri de içeriyor.

Bilgi için: Hewlett Packard

Tel: (0.212) 224 59 25

Faks: (0.212) 224 59 39

Fiyatı: Konfigürasyona göre değişiyor.

Cassiopeia A-11

Amerika ve Türkiye'de aynı anda piyasaya sunulan yeni Notebook Cassiopeia A-11, Microsoft Windows 95 versiyonu Windows CE sistemi ile çalışıyor ve Microsoft Word, Excel, Calendar, Contacts, Tasks yüklü olarak geliyor. Microsoft Internet Explorer ve Microsoft Mail ile Internet bağlantılarına da olanak sağlayan yeni Notebook'a

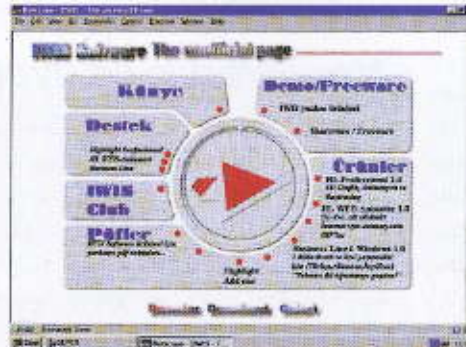
faks ve dijital kamera bağlantısı da yapılabilir.

Bilgi için: Rota Bilgisayar

Tel: (0.212) 233 38 42

Faks: (0.212) 225 80 98

Fiyatı: 820\$

kullanılarak zenginleştirilmiş Internet sayfasından yine Iwis Software'in Animated Gif hazırlama programına ve hazırlan-

mış örnek Animated Giflere de ulaşılabilir. Iwis'in Internet adresi <http://www.iwis.com.tr>. Daha kapsamlı bir demo sürümünü ise Chip'in bu ayki CD'sinde bulabilirsiniz.

Bilgi için: IWIS Bilgi

İşlem Tel: (0.216)

418 73 91 Faks: (0.216)

418 73 92 Fiyatı: 300\$

(öğrenciler, okullar ve öğretim üyeleri için), 590\$ (ticari firmalar için)

Panasonic'ten Customer First

Panasonic'ın Customer First serisi fotokopi makineleri Tekofaks tarafından satışa sunuldu. Kullanım kolaylığını ön plana çıkaran yeni ürünler kullanıcı-

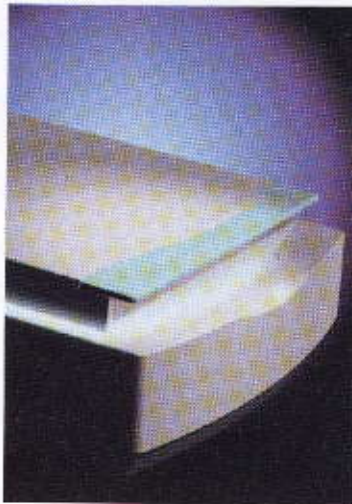
ya çok seçenekli aksesuar imkanı sunuyor. Örneğin, çok miktarda fotokopi çekilen ofisler için kağıt kapasitesini iki katına çıkaran ayrı sistem konsolu ya da çok sayfa raporları çoğaltabilmek için çekilen fotokopileri ayrı gruplar halinde tasnifleyen ek aksesuar alınabilmekte.

Bilgi için: Tekofaks
Tel: (0.212) 274 75 15
Faks: (0.212) 266 43 65
Fiyatı: Modele göre değişiyor

Linotype-Hell'den Saphir

Linotype-Hell'in Saphir adlı A4 tarayıcısı piyasaya sunuldu. Gerekli tüm yazılımları içeren yeni ürün, reklam ajansları, tasarım stüdyoları, basım evleri, kitap, katalog ve CD yayıncıları, Multimedia üreticileri için üretilmiş. PC için Color Factory, Mac için de LinoColor Lite yazılımlarıyla gelen Saphir 600x1200 dpi optik çözünürlük ve 36 bit derinliğe sahip. Yansıtma nesneleri ise 297x210 mm'ye şeffaf olanları 254x203 mm'ye dek tarayabilmekte. Linotype tarama yazılımına ek olarak görüntü işlemek için Adobe Photoshop'un tam versiyonu, tekst tanıma için Text-Bridge OCR gibi programlar da Bundle olarak ürünle birlikte gelmekte.

Bilgi için: InterActive
Tel: (0.212) 212 35 36
Faks: (0.212) 212 35 34
Fiyatı: 5.645\$

NovaWeb'in İlk Üyeleri

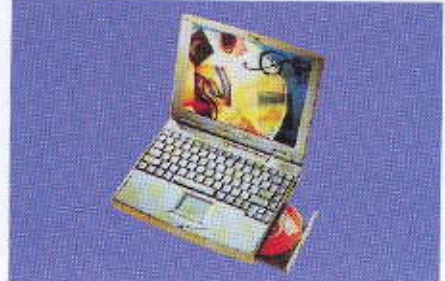
NovaSoft, yeni NovaWeb ürün grubunun ilk üyeleri olan NovaWeb/Approve ve NovaWeb/View ürünlerini tanıttı. Java tabanlı bir doküman yönetim ve grafik iş akış sistemi ürünleri olan NovaWeb ailesinin, uygulamaların tekrar kullanılabilirliği, kuruluş çapında bütünleşme gibi nitelikleri bulunuyor. Şirketlere gelişen değişen örgüt yapısına

Mitac'dan Pentium II işlemcili Notebook

Mitac Intel P233MMX işlemcili Multimedia Notebook'u piyasaya sürdü. 12.1" çift taramalı veya 11.3" veya 12.1" Aktif SVGA LCD ekran seçeneklerine sahip olan Notebook Pentium 233MMX'e kadar işlemci destekleyebiliyor. 2 Mb VGA kartı, 3D destekli ses kartı dahili mikrofön ve hoparlör mevcutken TV'den görüntü

lebilir pil bulunuyor. Bunun yerine ikinci sabit disk, AC/DC adaptör eklenebiliyor.

Mitac 5026 Notebook'lar iki seçenekli orijinal yazılım paketi hediye olarak

de alınabiliyor. Klavyesi Windows 95 uyumlu ve üzerinde 2 adet PCMCIA II çıkış, şarj edilebilir NiMH pil, çıkartılabilir sabit disk, IrDA uyumlu enfraruj giriş/çıkış bulunuyor. Ağırlığı 3.1 kg, boyutları ise 297mmx231mm x 52mm. Notebook üzerinde bulunan çok amaçlı 2 adet yuvarın ilkinde standart olarak disket sürücü yerleştirilmiş. Bunun yerine Cd sürücü, optik sürücü, ikinci sabit disk ve ikinci şarj edilebilir pil takılabilir. İkinci yuvada ise standart şarj edi-

geliyor. Birinci seçenek Microsoft Encarta 96, Internet Sound Bar, Novell's Perfect Works, MPC Smart Guide, CD Voyetra, Mitac Discovery içeriyor. İkinci seçenekte ise Microsoft Works 4.0, Microsoft 3D Games, Communicate, Show Perfect, Music Mentor ve Mitac Discovery bulunuyor.

Bilgi için: Albim
Tel: (0.216) 349 33 51
Faks: (0.216) 347 59 34
Fiyatı: Konfigürasyona göre değişiyor.

ma ve iş akış durumunun grafik veya çizelge formunda gözden geçirilmesini sağlıyor.

NovaWeb/View ise kullanıcılara doküman metnini değiştirme veya açıklama olanağı vermeden yaygın arama ve görüntüleme imkanı sunuyor.

Bilgi için: Cadet
Tel: (0.216) 327 35 20
Fiyatı: Konfigürasyona göre değişiyor

Sentez Barkod Üretim Takip

Sentez Yazılım, Sentez Barkod Üretim Takip programını piyasaya sundu. Gerçek zamanlı ve etkileşimli bir üretim takip sistemi olan ürünle üretim süreci ile üretim değerlendirilmesi birarada yürütülebilmekte, iş akışındaki yavaşlama, üretim kayıpları gibi durumlar değerlendirilebilmekte. İşletme ve personel bazında verimlilik değerlendirilmesi de yapılabilir.

Bilgi için: Sentez Yazılım
Tel: (0.212) 273 12 40
Faks: (0.212) 274 79 59
Fiyatı: Kullanıcı sayısına göre değişiyor

PrintOpen ICC

Renkli yazıcı, kopyalayıcı ve basıcı için profiller oluşturan PrintOpen ICC arza sunuldu. Her türlü bilgisayarda çalışan ve platforma göre değişmeyen profiller taramadan çıktıya sabit renkler sağlamakta. PostScript ve Quick Draw kullanan tüm çıktı cihazlarında

Color Open ICC

kullanılabilen ürünle platformdan bağımsız ICC profilleri yapılabilmesinin yanı sıra monitörde simulasyon amacıyla PostScript Level 2 için renk renk RenDer'lama sözlükleri, Lino-

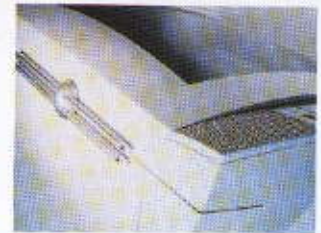
Color ve DaVinci için baskı tabloları ve DaVinci için data setleri yaratılabilmekte. PrintOpen ICC ile ayrıca tüm Mapping'ler ihtiyaca göre düzenlenebilir, parlaklık ve renk yoğunluk aralıkları ayarlanabilmekte.

Bilgi için: InterActive
Tel: (0.212) 212 35 36
Faks: (0.212) 212 35 34
Fiyatı: 1.690\$

Radyasyona Karşı: Tecno AO

Dünya lansmanı 1996'da yapılan Tecno AO (Alpha Oscillator) her türlü ekrandan (katod tüplü bilgisayar, MPRII veya TCO ile likit kristal ekranlar, TV) yayılan düzensiz ve insan vücudunun elektrik yapısına uyumsuz elektromanyetik radyasyonu, yaydığı alfa

dalgaları ile tekrar yapılandırmakta. İthalatçı firma Intereks'ten verilen bilgiye göre, yapılan deneyler sonucunda Tecno AO ile korunmadan sonra deneklerde, yorgunluk, endişe, göz yaşarması, hafıza kaybı, baş ağrısı, uykusuzluk gibi rahatsızlıklar azalmış ya da

tümüyle ortadan kalkmış.
Bilgi için: Intereks
Tel: (0.212) 287 30 24
Faks: (0.212) 287 03 68
Fiyatı: 79\$

Net2Phone Internet

%85'e varan indirimle dünyayı konuşturuyoruz!

A.B.D. %85, Japonya %77, İngiltere %66, Fransa %53, Almanya %51

Dört Renkli Yeni Yazıcı

HP DeskJet 670C yazıcısının iki kartuşlu konfigürasyonu ve renk ayarlarını otomatik olarak yapan HP ColorSmart teknolojisi, renkli baskı için deneme-yanılma yöntemini ortadan kaldırıyor. Yazıcının PC'ye bağlanması ve kullanımı oldukça kolay. Yazıcı aynı zamanda bir yükleme yazılımına, online yardıma ve Windows baskısı için HP PrintSmart teknolojisine

sahip. HP DeskJet 670C'nin besleme tablasındaki kağıtlar çıkarılmaksızın zarf basımına izin veren bir zarf besleme ünitesi bulunuyor. Baskı hızı ise siyah metin için 4ppm ve renkli grafik ve görüntüler için ise 1,5ppm civarında. Siyah metin baskısında 600x600 dpi çözünürlük sunan HP DeskJet 670C, renkli baskıyı da 600x300 dpi'da gerçekleştirebiliyor.

Bilgi İçin: Hewlett Packard
Tel: (0.212) 224 59 25
Faks: (0.212) 224 59 39
Fiyatı: 275\$ (liste fiyatı)

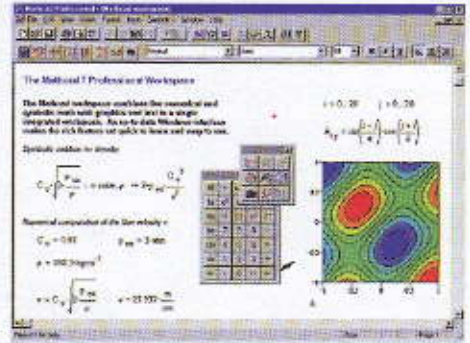
Mathsoft'tan Yeni Mathcad 7

Microsoft ofis programlarına destek olarak tasarlanmış olan Mathcad 7 profesyonel, mühendis ve bilim adamları için bütün hesaplama ihtiyaçlarına cevap verebilmeyi hedefliyor. Windows 95 uyumlu arayüz, daha fazla matematiksel güç, uygulamaları birleştirici yeni teknolojiler, web altında yeni çalışma olanakları ile Mathcad 7 profesyonel

hesaplama programları arasında toplam verimliliği yükselten bir standart oluşturuyor.

Bilgi İçin: Benko
Tel: (0.212) 269 40 79
Faks: (0.212) 281 43 86
Fiyatı: 380\$ (akademik çevrelere), 590\$ (ticari çevrelere)

Telefonu ile...

bu kadar konuşun

bu kadar ödeyin

Net2Phone, internet kullanıcılarını dünyanın her yerinde en ucuza konuşturuyor, özellikle sürekli uluslararası görüşmeler yapan işyerlerini yüksek telefon faturalarından kurtarıyor, inanılmaz bir indirim sağlıyor. Türkiye'yi %85'e varan indirimle dünyayla konuşturuyor. Multimedia ses özelliği olan bir bilgisayarınız varsa, internet'e bağlarsa, Net2Phone tarafından ücretsiz sağlanan programla dilediğiniz ülkeyle konuşacak, dünyanın en ucuz telefon faturasını ödeyeceksiniz! Bir ek donanıma ihtiyacınız yok, ustelik aradığınız tarafta bilgisayar olması da gerekmiyor. Hemen Net2Phone'u arayın!

**Internet'ten internet'e değil,
Internet'ten dilediğiniz telefona!**

NET2PHONE

Dünyanın en ucuz telefon sistemi

Türkiye

Tel: 0216 467 38 29 - <http://www.net2phone-tr.com>

Gates Java'ya El Atıyor

"J/Direct" adı altında Microsoft özel olarak Windows platformu için bir Java programlama dili planlıyor. Microsoft'un Internet platformu yöneticisi Cornelius Willis Java'nın çok yavaş olduğunu ve J/Direct'in API'lerden ve DLL'lerden yararlanabileceğini söylüyor. J/Direct Java Virtual Machine ile birlikte gelecek IE sürümü 4.0'da piyasaya sürülecek. Bu arada Java'nın mucidi Sun, saf Java inisiyatifinin açık standartına geri dönmediği takdirde, Microsoft'un e-linden lisansı almak istiyor.

Word 97 için Güncelleme

Microsoft Word 97 dosya dönüştürücüsü bağlamında ağır eleştirilere maruz kalmıştı. Dosya yöneticisi dosyaları Word 6 ve Word 95 için DOC belgesi yerine yalnızca RTF formatında kaydediyordu. Şimdi Microsoft nihayet metinleri Word 6 ve Word 95'in ikili dosya formatına dönüştüren iyileştirilmiş bir Converter sunuyor. Ağustos ayı içerisinde piyasaya Office 97 için bir Bugfix de çıkıyor.

Bu paket yeni dosya dönüştürücüsünün yanı sıra, Microsoft tarafından biçimi değiştirilmiş Outlook içeriyor. Böylelikle Outlook POP3 ve SMTP-Mail protokolleri için genişletilmiş desteğe sahip olacak.

HP'den Yeni Bir Renkli Tarayıcı

HP ScanJet 5s, HP'nin ilk yaprak beslemeli renkli tarayıcısı olmasının yanı sıra, kolay ve hızlı doküman besleme, optik karakter algılama ve etkin doküman yönetimi ile elektronik dağıtım olanakları sunuyor.

ScanJet 5s 24-Bit renkli, 8-Bit gri ölçekli 300 dpi optik ve 600 dpi geliştirilmiş çözünürlüğe sahip. Tarayıcı Windows 3.1, Windows 95 ve NT uyumlu. Otomatik doküman besleyicisi 10 adede kadar yaprak alabilen tarayıcı, 316x114x120 mm. 'lik boyutları ile her yere kolaylıkla sığabiliyor. HP

ScanJet 5s tarayıcısı, Caere OmniPage Lite'la entegre olan Visioner firmasının PaperPort for HP yazılımı ile birlikte geliyor. Bu yazılımı kullanarak 100'ün üzerinde uygulama ile birlikte çalışmak mümkün hale geliyor. **Bilgi İçin: Hewlett Packard**
Tel.: (0.212) 224 59 25
Faks: (0.212) 224 59 39
Fiyatı: 300\$ (liste fiyatı)

24 Hızlı CD-ROM Sürücüsü

Panasonic'in en yeni ve en hızlı CD-ROM sürücüsü "CR-585" ürün numarasıyla piyasaya sürüldü. 24 hızlı bu CD-ROM sürücüsünün hızı CAV(Constant Angular Velocity-Sabit Açısal Hız) teknolojisiyle sağlanıyor. Sabit disklerde kullanılan CAV teknolojisi ile saniyede maksimum 3600 KB hızla veri aktarımı gerçekleştirme olanağı sunan CR-585, erişim süresini de 85 milise-

niyeye kadar indirebiliyor. CR-585'in desteklediği formatlar ise şöyle: CD-Audio, CD-ROM (Mod 1 ve 2), CR-ROM XA (Mod2, Form 1 ve 2), CD-I (Mod2, Form 1 ve 2), CD-I Ready, CD-I Bridge, Foto CD, CD-WO, Video CD, Enchanted Music CD (CD Plus).

Bilgi İçin: PANCOM
Tel.: (0.212) 274 47 55
Faks: (0.212) 274 71 90
Fiyatı: 179\$

PowerPC Merced'e Kafa Tutuyor

Intel'in gelecekteki işlemcisi Merced ile aynı zamanda, yani 1999 sonunda PowerPC geliştiricileri Apple, IBM ve Motorola bir 64-Bit CPU bitirmeyi planlıyor. G4 kod adına sahip olan işlemci Intel chipini gölgede bırakacak: Yaklaşık 50 milyon transistör 0,18 mikronluk bir prosesle chip üzerine

yerleştirilecek. Bu oran 1997 yılı sonunda piyasaya çıkacak olan G3 dizaynında olanın yaklaşık sekiz kat fazlası. G4'de yeni olan bir şey de çoklu işlemci yaklaşımı: Bir chip modülüne ortak Cache'e sahip dört CPU entegre ediliyor. Ayrıca daha hızlı bellek mimarileri de desteklenecek.

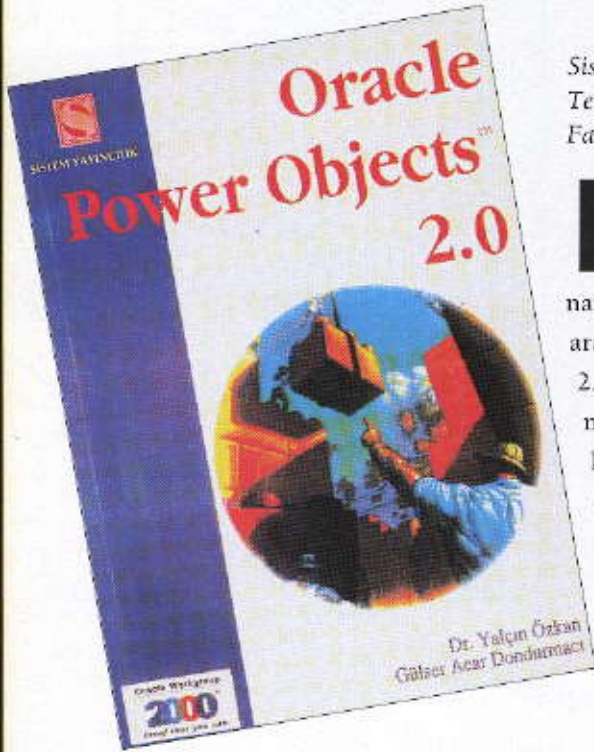
Zoltrix Fax/Modem'ler Ömür Boyu Garantili

Zoltrix, sadece Türkiye için yepyeni bir uygulama başlattı. Bundan böyle Zoltrix Fax/Modem'ler ömür boyu garanti kapsamında. Garanti süreleri konusunda yenilikler getiren Zoltrix'in piyasaya yeni sunulan multimedia ürünleri ise 2 yıllık garanti süresini kapsayacak. Zoltrix'in yeni ürünleri: 20x Discovery KIT, Audio Plus Ses Kartı, Radio Plus Radyo Kartı ve her türlü uygulamaya ve amaca uygun 6 ayrı çeşit mikrofona. 20x Discovery KIT, tüm öğeleriyle multimedia ihtiyaçlarını paket halinde karşılıyor. Pakette 20 hızlı bir CD-ROM sürücüsü, her türlü uygulama için PnP, 3D ve Full Dublex özelliğine sahip Zoltrix 6400 ses kartı, ZX-928 2x25 Watt Amfili kolon standart olarak bulunuyor. Kolonlar için gerekli olan akım, küçük bir bağlantı parçasıyla PC'den sağlanabiliyor. Tüm radyo fonksiyonlarını dijital olarak bilgisayardan kullanabilen Zoltrix Radio Plus kartı da pakete dahil. Bunların yanı sıra Zoltrix mouse ve pad, masaüstü mikrofona, bir kutu Zoltrix disket, multimedia görüntü ve ses örneklerinin olduğu 3-4 CD paketin içinde yer alıyor.

Bilgi için: Turanlı Elektronik İthalat Ltd.
Tel: (0216) 414 21 31
Faks: (0216) 414 42 14
Fiyatı: 199\$ (20xDisc.KIT)

Oracle Power Objects 2.0

Sistem Yayıncılık
Tel: (0.212) 293 83 72
Faks: (0.212) 245 65 13

Dr. Yalçın Özkan ve Gülser Acar Dondurmacı tarafından kaleme alınan kitapta, bir yazılım geliştirme aracı olan Oracle Power Objects 2.0 sekiz bölüm altında incelenmiştir. Genel bilgilerin verildiği ve kurulumun anlatıldığı ilk bölümde tasarım pencerelerinde kullanılabilecek menüler ve araçlar da yer alıyor. İkinci bölüm ise programlama ortamı Oracle

Basic'e ayrılmış. Diğer bölümlerde ise veritabanı oturumları, SQL yapısal programlama dili, Oracle Power Objects, Raporlar ve Sınıflar ayrıntılarıyla ele alınıyor. Kitabın son bölümünde ise menüler işlenmiş. Konuların çok sayıda örnekle sunulduğu Oracle Power Objects 2.0'da teknik terimlerin hem Türkçe hem İngilizce karşılıkları yer almakta.

Oracle Power Objects 2.0, istemci/sunucu uygulamalar geliştirmek isteyenlerin bilgi gereksinimlerine yanıt olabilecek bir kitap.

3D Studio Release 4

Sistem Yayıncılık
Tel: (0.212) 293 83 72
Faks: (0.212) 245 65 13

Sistem Yayıncılık tarafından arza sunulan kitap Stephen D. Elliott ve Phillip L. Miller tarafından 3D Studio ile birlikte gelen başvuru ve kullanım kılavuzlarının yanında bir yardımcı niteliği taşımakta. Pek çok kullanıcının güçlük çektiği ve daha nadir kullanılan veya kullanımı daha zor komutları ayrıntılı olarak açıklayan ürün, orta ve ileri düzey kullanıcılara kullanım kolaylığı sağlamakta. Kitapta 3D Studio kılavuzlarının tekrarından kaçınılmış ve okurun programın başvuru ve eğitim kitaplarına kısmen de olsa aşina olduğu

farzedilmiş. 3D Studio Release 4, 4 kısım ve eklerden oluşmakta: Başlangıç (Bölüm 1'den 3'e kadar), Basit Modelleme (Bölüm 4'ten 8'e kadar), İleri Düzeyde Modelleme (Bölüm 9'dan 14'e kadar), Temel Animasyon Teknikleri (Bölüm 15'den 19'a kadar), İleri Düzeyde Modelleme (Bölüm 20'den 23'e kadar), Ekler (A'dan F'ye kadar). Alıştırmaların yer aldığı bir CD-Rom'la birlikte satılan kitapta 3D Studio dışında Animator Pro, AutoCAD Ve AutoVision programlarına da yer verilmiş.

Çöpten Kurtulmanın Yolları

PC iş, eğlence ve bir yığın çöp üretiyor. Hurdaya ayrılmış bileşenleri, eski PC'leri, kullanılamaz durumdaki disketleri ve boş mürekkep kartuşlarını ne yapmalı? Bu malzemeleri yeniden kullanabilirsek yalnızca para tasarruf etmekle kalmayıp çöp sorunundan da kurtulabiliriz.

Kağıtsız büro düşü gerçekleştirdi mi? Daha çok tam tersi söz konusu. Gittikçe daha çok insan bilgisayarla çalışmaya başladığından beri, çöp yığınları artmaya başladı. Basılı kağıtlar, eski disket ve CD-ROM'lar, boş mürekkep kartuşları ve kullanılmış tonerler ve gereksiz Mousepad'ler PC çevresinde çöp oluşturmaya başladı.

Ortaya çıkan yığın çok büyük. Türkiye'den verili rakamlar elde olmadığı için, konunun örneklerini Almanya'dan verecek ve Almanya'da yeniden kullanım konusunda alınan önlemlerin bazılarını Türkiye'ye de örnek teşkil etmesi açısından ele alacağız.

KAĞIT

Oluşan kağıt çöpünü yararlı bir şekilde kullanmak olanaklı. Basılı kağıtlar öncelikle karalamalar yapmak ve notlar almak için kullanılabilir. Daha sonra bu yığının büyük bölümü eski kağıt olarak toplanabilir ve yeniden kullanılabilir kağıt olarak işlenebilir.

Kağıt endüstrisinin çabalarıyla artık her yazıcıda yeniden kullanılabilir kağıt kullanmak olanaklı. Yazıcı kağıdı üreticileri testler yapıyor ve çeşitli baskı teknikleri için uygun kağıtları ortaya çıkarıyorlar. Almanya'da yeniden kullanılabilir kağıt %100 eski kağıttan yapılıyor. Bu kağıdın üretimi içinse beyaz ka-

ğıtlar için olduğundan daha az su ve enerji gerekiyor ve ormanlar da yokolmuyor.

PC'de çalışırken kağıt tasarrufu yapmak da olanaklı. Çünkü modern mürekkep püskürtmeli yazıcılar bir kağıdın her iki sayfasına da baskı yapabiliyor. Bu iş, eğer özel olarak çift sayfalık baskı için teçhizatlandırılmamışlarsa, lazer yazıcılarda biraz daha zor.

TONERLER VE MÜREKKEP KARTUŞLARI

Tonerler ve mürekkep kartuşları gerçi çoğunlukla ellerimizi kirletiyor, ancak çevre için oluşturdukları yük neyse ki giderek azalıyor. Çünkü en azından Almanya'da üreticiler bunları çoğunlukla, yeniden doldurmak için değilse de, geri alıyor.

Bir yazıcının garanti belgesi çoğu zaman bir savaş ilanına benziyor: Eğer üretici tarafından sunulan toner ve mürekkep kartuşları kullanılmazsa, firma hiçbir sorumluluk üstlenmiyor. Peki bu sertliğin nedeni ne olabilir? Çok basit. Renkli yazıcıları artık 300 Mark civarında bir fiyata satın almak mümkün. İşin içinde olanların iddialarına göre bu durumda üreticiye yalnızca birkaç Marklık bir kar marjı kalıyor. O zaman da üretici tüketim malzemesi satışından para kazanmak istiyor. Bunlar da mürekkep ve toner, özel

kağıtlar ve folyolar. Bunların fiyatları maliyetlerinin birkaç katı olabiliyor ve iyi para kazandırıyor. Bu koşullarda piyasada yeniden doldurma alternatiflerinin bulunmasına şaşırmamak gerek. ABD'de yeniden doldurulmuş tonerler ve mürekkep kartuşları ya da boşalmış mürekkep depolarının yeniden doldurulması için satılan setler piyasanın üçte birini ele geçirmiş durumda. Avrupa'da aynı rakam biraz daha düşük olmakla birlikte, bu rakamın 1999 yılına kadar ABD'yi yakalayacağı tahmin ediliyor.

Yeniden doldurmanın gerekliliğini gösteren argümanlar arasında çevreyi koruma da bulunuyor. Çünkü birçok yazıcı üreticisi hala tek kullanımlık sistemler sunuyor. Üstelik sistemine göre bazen yazıcı kafalar ya da resim tamburları da değiştirilmek zorunda.

Ancak tabii bu kader değil. Örneğin Kyocera firması yıllardır resim tamburu değişikliğine gerek bırakmayan bir lazer sistemi sunuyor. Brother firması ise yeniden doldurulabilir çok kullanımlık tonerli lazer yazıcılar sunuyor.

Gerçi tek kullanımlık malzemeler doğrudan çöpe gitmiyor. Bazı üreticiler bunları geri alıyor ve eski mal-

zemelerden çıkarılan maddeler yeni kartuş ve toner üretiminde kullanılıyor. Ancak yine de çevreyi daha da rahatlatacak arayışlar sürmüyor değil.

Yazıcı üreticilerinin yeniden doldurmaya karşı öne sürdükleri argümanlardan biri de yabancı toner ve mürekkep ürünlerinin orijinal ürünlerin kalitesine erişemeyeceği. Ancak bu pek de doğru değil, çünkü ne de olsa yeniden doldurma işini yapanlar da tanınmış firmalar ve kendi laboratuvarlarında çalışıyorlar. Üstelik yazıcıda oluşacak zararlar için de sorumluluk üstleniyorlar. Ayrıca yapılan testler kalite konusunda bazı yeniden doldurulmuş kartuşların orijinallerden daha iyi olduğunu gösteriyor.

Ancak yeniden doldurmada kalite aranıyorsa, kesenin ağzını açmak gerekiyor. Sistem ne kadar profesyonelse, yeniden doldurma ile tasarruf edilen para da o kadar azalıyor.

Son olarak kullanıcının da çevreye özel bir katkısı olabileceğini belirtelim. Eğer sık sık draft modunda baskı yaparsanız, toner ve mürekkepten tasarruf edebilirsiniz.

DİSKETLER

Disketler yeniden kullanılabilirlik açısından karanlık bir sayfa oluşturuyor, çünkü disketleri yeniden kullanım için hazırlamak hiç de basit değil. Bunun nedeni ise 3,5 inçlik bir disketin on parçadan ve beş değişik malzemeden oluşması. Yine de disket üreticisi Imation/3M firmasının iddiasına göre bu beş maddenin birbirinden ayrıştırılması mümkün. Hatta Imation müşterileri eski disketlerini çöpe atmak yerine, üreticiye geri de gönderebiliyorlar. Firma bu duruma rağmen çok az sayıda disketin geri geldiğini söylüyor.

Disketleri hurdaya ayırmak ve ye-

niden üretmek yerine, onları "tazelemek" de mümkün. Recycling disketler yerine örneğin Newcycle firması yenilenmiş disketleri piyasaya sunuyor. Bu iş için firma eskimiş yazılımlarla ilgili verileri disket üzerinden siliyor ve yeniden formatlıyor.

Ancak PC kullanıcısının da çevre açısından burada da belirli katkılar sağlayabileceğini unutmamak gerek. Eski veri dağarcıklarına özen gösteren ve bunları düzenli olarak işe yaramaz verilerden arındıranların daha az belleğe ihtiyacı olur. Ayrıca sıkıştırma programlarıyla da yer tasarruf etmek mümkün. Gerçekten çok büyük miktarda veriye sahip olanlar ise kartuş ya da yazılabilir CD-ROM kullanmalı.

CD-ROM

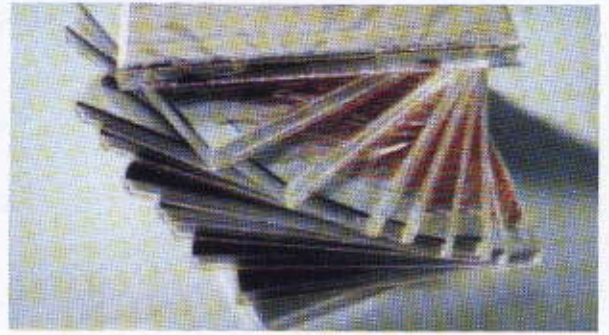
CD-ROM'lar %99 değerli polikarbonat maddesinden ibaret. Bu yüzden hatalı baskılar olduğunda ya da gereksiz malzeme bulunduğunda, bugün bile Recycle firmaları ellerini ovuşturuyor. Küçük miktarda malın geri dönüştürülmesi ise şimdilik pek ekonomik değil.

Gümüşü disklerin işi bittğinde bunlar çoğunlukla önce çekmeceye kaldırılıyor, sonra da er ya da geç çöpe gidiyor. Tabii ki bu tek yol değil. Yalnızca kimya devi Bayer'in geçen yıl yeniden kullanmak üzere Recycle işleminden geçirdiği CD sayısı 200 milyon civarında. Bu rakam 3000 ton polikarbonata tekabül ediyor. Bayer 15 gram ağırlığındaki diskler için polikarbonat hammaddesini üretiyor. Recycle işlemi sırasında Bayer veri taşıyıcılarını ufaltıyor ve alüminyum tabaka ile koruyucu tabakayı ve CD üzerindeki baskıyı kimyasal yöntemlerle uzaklaştırıyor. Yeniden kullanılabilir hale gelen polikarbonat ise bilgisayar kasası üretiminde kullanılıyor.

Münih yakınlarındaki Newcycle firması başka bir yöntem kullanıyor. Bu firma alüminyum tabaka, koruyucu cila ve basılı rengi kimya-

sallar kullanmadan mekanik olarak uzaklaştırıyor. Recycle edilen maddeler yine tıp, ev aletleri ve otomobil sanayinde üretime katkıda bulunuyor. Hammadde çözücü madde kullanılmadan kazanıldığından iyi optik ve mekanik özelliklere sahip oluyor. Alüminyum örneğin toz biçiminde metalik cilalar ya da başka yeni ürünlerde ek malzeme olarak işe yarıyor.

Buraya kadar her şey yolunda gidiyormuş gibi görünebilir. Ancak başta da belirttiğimiz gibi kullanıcının CD'leri çoğu zaman Recycle işleminin dışında kalıyor. Bunun nedeni Bayer ya da Newcycle gibi firmaların sinai çerçeve içinde çalışmalarını sürdürmeleri. Kullanıcının, CD'lerini bu kuruluşlara ulaştırmak istediğinde kesenin ağzını açması gerekiyor, çünkü kullanıcıların eski CD'lerini toplayan bir sistem mevcut değil. Bu ise paketlenme ve ulaştırma da gözönüne alındığında

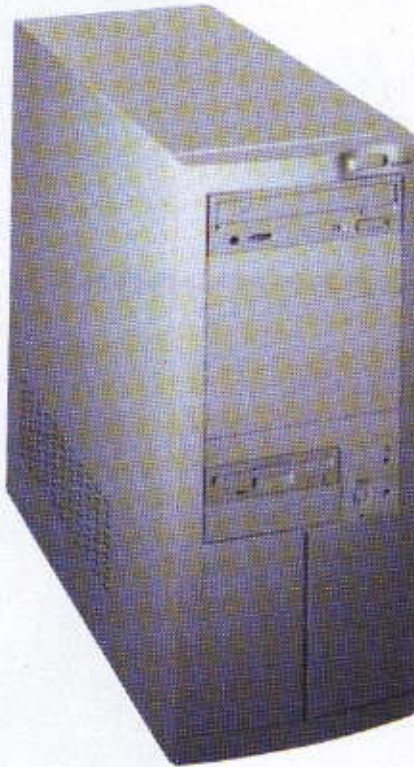
da hiç de ekonomik değil ve ek çöp oluşturabiliyor. Bu yüzden özel bir eski CD toplama kampanyası başlatmak ve bunu kullanıcılar açısından cazip kılmak gerekiyor.

BİLGİSAYAR

Bir bilgisayar sistemi yaklaşık dokuz ay içinde eskiyor. Tabii ki bu yüzden onu çöpe atmak gerekmiyor. Eski modellerden örneğin E-Mail ya da faks makinesi olarak yararlanılabilir. Yine de PC üreticileri ve Recycle sektöründe çalışanlar milyonlarca eski PC'nin içinde kaybolmuş olduğu bir kara delik kışkusu taşıyorlar. Eski PC'ler çöpe gitmesin diye, bazı üreticiler ücretsiz geri alma sistemi sunuyorlar. Ancak sonuç şimdilik pek de iç açıcı değil, çünkü yalnızca çok az sayıda alet geri dönüyor.

Geri gelen aletlerin çoğunluğu sanayi kökenli, maalesef son kullanıcıdan değil. Siemens Nixdorf'un 1995/96'da yeniden kullanılabilir hale getirdiği hurdanın ağırlığı 5000 ton. 130000 ton yeni PC ve yazıcı satın alındığı düşünülürse, bu rakamın ne kadar düşük olduğu görülebilir. Birçok eski alet büyük olasılıkla depolarda ya da tavanalarında çürüyüp gidiyor. Bu eski aletler özellikle dikkat gerektiriyor, çünkü bunları doğrudan çöpe atmak yalnızca yeniden kullanılabilir hammadde kaybı değil, aynı zamanda çevrenin tehlikeli atıklarla da zehirlenmesi anlamına geliyor.

Çevre sağlığına katkıda bulunmak için kullanıcılar çevre sağlığı normlarına uygun ve yeniden kullanılabilir hale getirilebilen PC'leri

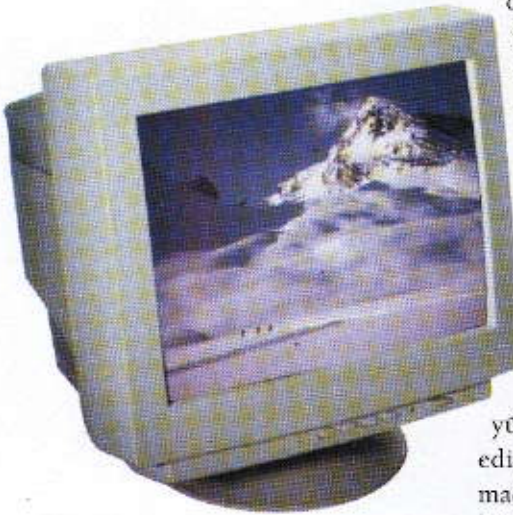

satın almaya özen göstermeli. Ancak bunların fiyatları şimdilik pek düşececeği benzemiyor.

Başka bir seçenek de yeni bir PC yerine kullanılmış bir alet satın almak. Bilgisayar terfisi yapmak da değecek bir uğraş. Böylelikle yeni bir kasa tüketilmesi engellenmiş oluyor.

Bunun dışında çevreye katkı sağlayacak davranışlara dikkat etmek önem kazanıyor. Bilgisayarınızda enerji tasarruf işlevi olmasına dikkat etmeli ve bunu gerçekten kullanmalısınız. Yarım saatten fazla bilgisayar başında oturmadığınızda ise aleti kapatmalısınız.

KLAVYELER

Bir bilgisayarla karşılaştırıldığında bir klavye az elektronik ve çok kasa içerdiğinden oldukça çevre uyumlu. Yine de PVC ve platindeki halojen içeren tutuşmayı önleyici maddeler sorun yaratmıyor değil. Ancak yeniden kullanılabilir hale getirilmek açısından farklı konstrüksiyonlar da mevcut.

Klavye konusunda israftan kaçınmanın ve çevre için yük oluşmasını önlemenin yolu her şeye rağmen eski klavyeleri kullanmaya devam etmekten geçiyor. Yeni bir PC aldığınızda eski klavyeniz hala çalışıyorsa, onu muhafaza edebilirsiniz. Ayrıca çevre etiketine sahip klavyeler de oldukça ucuz sayılabi-

li. Öyleyse satın alırken buna dikkat etmeniz gerekiyor.

MONİTÖRLER

Annenin ya da babanın eski bilgisayarı çocuk odasına geçtiğinde monitöre dikkat etmek gerekir. Kullanmayı sürdüren tabii ki çevre dostu sayılır. Ancak küçük çocuğun karşısına eski, yani MPR II düşük radyasyon normu içermeyen 12 ya da 14 inç bir monitör yerleştirmek, onun sağlığını tehlikeye atmak anlamına gelebilir. En iyisi bu aletleri yeniden kullanım için işleme sistemine dahil etmektir.

Recycle işlemini yapanlar bir tür toz emici ile katod ışını tüpünü son derece zehirli ekran tabakasından arındırıyorlar. Tüplerin kurşun içeren camı kısmen de olsa yol yapımında kullanılıyor. Halojen içeren tutuşmayı önleyici maddelerle hazırlanmış elektronik bölümü ve kasa ise ayrı ayrı işlemekten geçiyorlar.

Modern LC ekranlar çevre konusunda güvenilir bir alternatif değil, çünkü sıvı kristal malzemelerinin ne içerdiği büyük bir üretici sırrı olmaya devam ediyor. Yapılan incelemeler bu maddelerin ne sağlık ne de çevre açısından etkilerini ortaya çıkarmış değil. Kullanıcı satın alırken çevre normlarına uyumluluğa dikkat etmelidir. Kalite bakımından yeterli monitörlerin bir bilgisayarın eskimesinden daha uzun bir süre dayanması gerektiği de unutulmamalıdır.

KABLolar

Eski kablolar hakkında ise söylenecek pek fazla bir şey yok. Yangın tehlikesinden dolayı hala PVC ile kaplanmış kablolar kullanılıyor. Ortaya çıkan izolasyonlu eski kablo 150000 ton iken, bunun yalnızca 20000 tonu Almanya çapında yeniden kullanılabilir hale getirilebilmiş. Burada çevre sağlığına uyum sağlamanın yolu PVC içermeyen kablo üretmekten geçiyor. Tabii ki üreticilere bu konuda baskı yapma işi de kullanıcılara düşüyor.

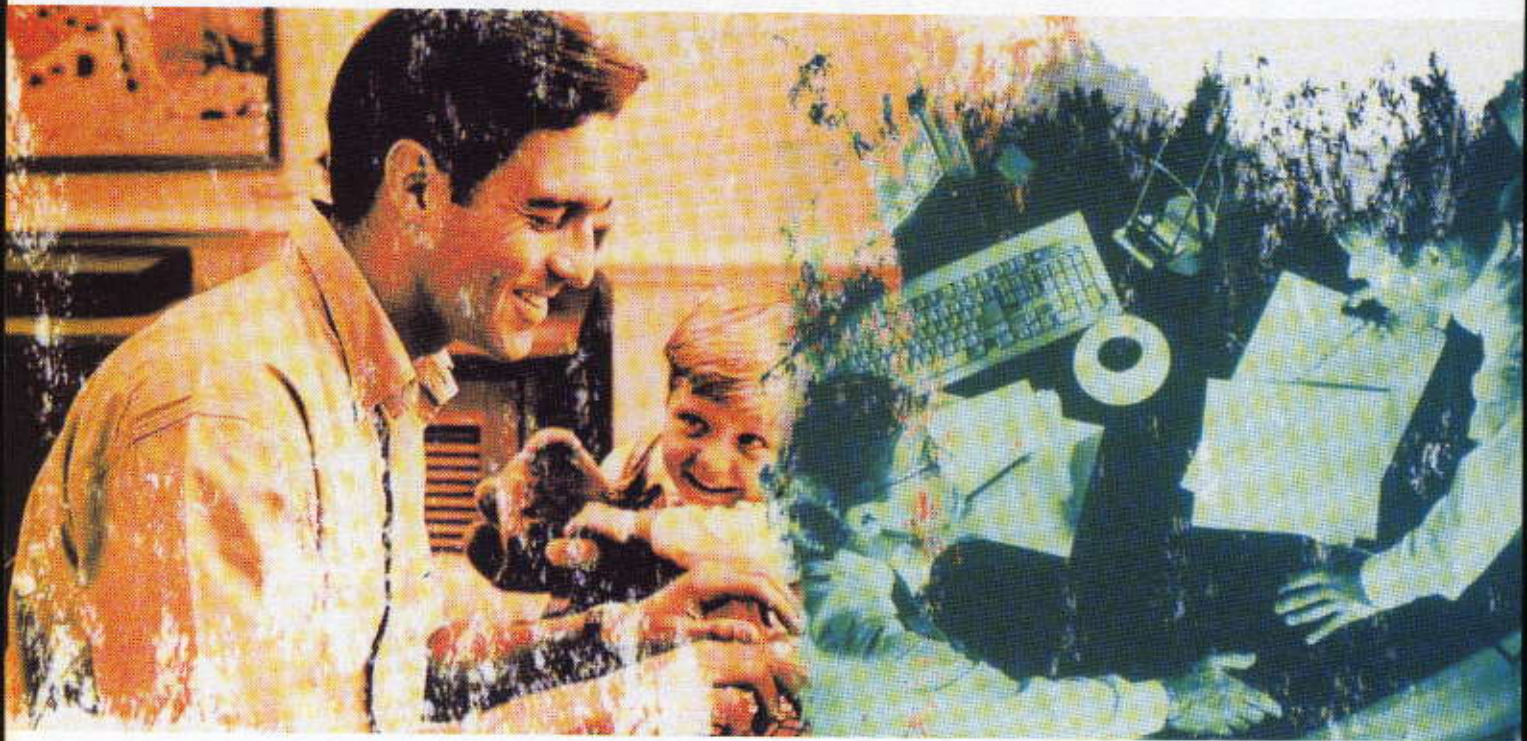
YAZICILAR

Öncelikle lazer yazıcıların işi zor. Bunların ozon emisyonu özelliği yıllarca dillerden düşmedi. Günümüzde tartışılan ise baskı sırasında çöp üretmesi.

Çöp yığınlarını yükseltenler yalnızca tek kullanımlık malzemeler değil, aynı zamanda her doldurma da resim tamburu ve baskı kafaları değiştirilmek zorunda olan baskı sistemleri de baş ağrıttıyor. Ancak örneğin Kyocera firması yıllardır çevre dostu bir alternatif, yani yalnızca toner deposunun değiştirildiği bir lazer yazıcı sunuyor.

Japon firması ayrıca kasadaki malzeme halojen içeren tutuşmayı önleyici maddelerden de vazgeçmiş. Bu iş yazıcılarda bilgisayar kasalarında olduğu kadar kolay değil, çünkü yazıcı kasalarında bazen, ısı bilgisayarda olduğundan çok daha yüksek değerlere erişiyor. Son olarak aletlerin sessiz çalışması ve enerji tüketiminde tasarruflı olması yazıcı satın alırken dikkat edilmesi gereken diğer unsurlar.

Stephen W. Eder'den
Derleyen: Garo Antikacıoğlu

Televizyon Ekranı Monitörler, Yazılıma Göre Donanım

Microsoft, yeni pazarlar yaratmak amacıyla, kullandığımız kişisel bilgisayarları değiştirmek istiyor. Evlerdeki bilgisayarlar "eğlence köşeleri" için bir kumanda merkezi şeklini alırken, bürolarda kullandığımız bilgisayarlar kullanım alanları daraltılmış olarak karşımıza çıkacaklar. Windows büro kullanıcılarına da yalnızca ihtiyacı kadarını sunacak.

Televizyon seyre diyorsunuz ve birden yayın kesilerek (veya arka plana atılarak) ekranda bir hata mesajı beliriyor. İmkansız mı? Microsoft, bu tür olayları, kişisel bilgisayarınızı aynı zamanda televizyon ekranı olarak da kullanmaya başladığınız zaman yaşamamanız için çalışıyor. İlk çözüm, Windows-ışlemcilerin -artık böyle isimlendiriyorlar- mevcut işlemcilere göre daha kararlı çalışmaları. Tabii diğer donanımlar da bu kararlılığa uygun olmalı. Bunun yanı sıra çeşitli bilgisayar firmaları da monitörlerimizin aynı zamanda televizyon ekranı olarak da kullanılabilmesi için mevcut teknik problemleri aşmaya çalışıyor.

Microsoft, Win HEC'te (Windows Hardware Engineering Conference), 1998 yılı planlarını ve teknik detayları duyururken Windows ve WindowsNT'nin yeni sürümleri ile ilgili ufak chipuçları da vermiş oldu.

Bill Gates yaptığı açılış konuşmasında PC-Endüstrisi ile yapıkları ortaklığın amacını açık olarak ifade etti. Büyümenin devamı. Microsoft kanadında bunun anlamı Windows-CE'den WindowsNT'ye uzanan geniş bir ürün yelpazesi. Yani ölçeklenebilir bir Windows.

Ev kullanımında Windows, şimdiden eğlence yönelimli olarak tasarlanmış elektronik cihazların işletim sistemi olmaya aday. CE sürümü ge-

liştirilen Windows artık oyun konsollarının yönetiminden DVD oynatıcıların kontrolüne kadar birçok işi görmeyi amaçlıyor. Windows NT'nin de bu işe uygun olduğunu belirten Gates, kullanıcıları henüz bu geçişe zorlamayacaklarını da belirtti. Ayrıca NT'nin yayılmasını engelleyen yüksek ve pahalı donanım ihtiyacının da hala aşılamamış olması bu geçişi biraz daha erteleyeceği benziyor.

USB (UNIVERSAL SERIAL BUS)

1998 yılının bilgisayarları için planlanan birçok yenilik aslında 1997 yılının bilgisayarları için tasarlanmıştı. Bazı teknolojilerin geliştirilmesinde yaşanan yavaşlığın temel sebebi olarak pazarın çok yayılmış olması ve her birimin bir başka birime bağlı olarak çalışması zorunluluğu geliyor. USB bu yavaşlamadan nasibini alan belki de en önemli teknoloji. Bilgisayarlar ile çevre birimleri bağlayan ve standartlaşmaması için hiçbir sebep bulunmayan USB hala günlük haya-

tımıza giremedi. Nedeni ise gayet açık. Donanım üreticileri henüz bu standardı destekleyen ürünler çıkarmadılar. Yazılım firmaları donanımları bekliyorlar ve donanımcılar da sürücüsü yazılmayan bir birime donanım üretemeyeceklerini belirtiyorlar.

Bu noktada Windows olaya el koyuyor ve Windows 95'in yeni sürümünde (Memphis kod adı ile duyuruldu bile) USB, işletim sistemi bazında destekleniyor. Sadece USB değil tabii... Özellikle Multimedia çalışmalar için geliştirilmiş güçlü bir sürücü arabirim IEEE 1394 (Fireware) de yeni Windows'un doğrudan destekleyeceği bir standart.

ISA BİTTİ, PCI BİTECEK

Yeni donanım tasarımlarında yollar (Bus) ve bağlantı noktaları çok büyük öneme sahip. Yeni jenerasyon bilgisayarlarda artık ISA yok. Geriye kalan tek veri yolu ise PCI değil. Özellikle grafik konusunda yüksek

performans gösteren PCI artık doğal sınırına ulaştı. 1998 artık AGP'nin. (Accelerated Graphics Port) Yani hızlandırılmış grafik portunun. Grafik konusu özellikle Multimedia uygulamalarında ve Multimedia uygulamaları da eğlence sektörü için önemli olduğundan sürekli gelişmekte. Film oynatmak, etkileşimli kullanımlar, DVD üzerinden oynatılan videolar ve tabii bilgisayar aracılığıyla televizyon seyretmek açısından en önemli konu grafik. DVD konusunda ise hala ne kadar donanımla ne kadar yazılımla çözülecek sorusu gündemde. Pentium 200 MMX ile donatılmış bir makine bile DVD üzerinden yazılım aracılığı ile oynatılacak videolarda yeterli akıcılığı sağlamıyor. MPEG2 standardı ile kaydedilmiş bir filmin eşzamanlı deşifresi bu işlemciyi %175'lik bir yük altına sokuyor ve bunu karşılayabilmesi imkansız. Bu yük Pentium II 266 MHz'lik bir işlemci ile bile ancak %125'e kadar düşürülebiliyor. Kuşkusuz Intel'in MPEG-2 konusunda biraz daha çalışması gerekiyor.

DİJİTAL TELEVİZYON

Televizyon ve bilgisayar arasındaki yarışta yeni terimler ortaya çıkıyor. Memphis ve NT 5.0 uydu, kablo ve-

ya anten aracılığı ile televizyon yayınlarını alabilmeyi mümkün kılıyorlar. Tabii ki ön koşul olarak gerekli donanımın sağlanmış olması gerekiyor. İlk adım olan Internet Explorer 4.0 Web ve Windows'u aynı platform üzerinde biraraya getirmek üzere. Aynı platform üzerinde biraraya getirilen daha birçok uygulama ile yakında tanışacağız.

Televizyon ve Internet'in birleşmesi demek daha, yüksek hızların gerekliliği anlamına geliyor. Sinyallerin telefon kabloları ile değil de örnek olarak uydudan gelmesi demek saniyede 30 Megabit seviyelerinde hızlara ulaşılacak demek oluyor. Microsoft kısa süre önce WebTV ağı için yatırımlar yapmaya başladı. Bu yatırımlar, Internet üzerinden yüksek hıza geçişteki ilk basamaklar. Web TV için tasarlanan ve Set-Top-Box adı verilen yeni televizyonların lisansları da Philips ve Sony firmaları tarafından alındı bile. Bu televizyonlar ile artık Internet'te uzaktan kumanda ile sörf yapabileceğiz ve dijital olarak televizyon yayınlarını izleyebileceğiz.

Görüntünün yanı sıra ses özellikleri de geliştiriliyor. Artık üç boyutlu sesler odalarımıza dolmak üzere. Evdeki Hi-Fi sistemlerin pabucu dama atılıyor.

Microsoft Rotayı Belirliyor

Geçmiş yıllarda işletim sistemleri işlemciler için yazılırdı. Günümüzde bu sıralama tam tersine dönmüş durumda. Artık bilgisayarlar işletim sistemlerine uygun olarak üretiliyorlar. Bahsedilen işletim sisteminin de Windows olduğunu sanınız belirtmeye gerek yok. Microsoft'un bu konuyla ilgili gerçekleştirdiği konferansta (HEC - Windows Hardware Engineering Conference) üç gün boyunca 4500'den fazla kişi gelişmeleri birinci ağızdan duymak için birbirleriyle yarıştılar. Bu sene San Francisco'da yapılan konferansta ana tema "şu an" ve "gelecek" idi. Bilgisayar üreticileri, elektronik parça üreticileri ve parça sağlayıcılar konuşmalar yaptılar; fakat en çok ilgiyi konferansı düzenleyen Microsoft gördü.

Windows 98

Microsoft artık ürünleri ile ilgili bildirdiği zamanlar konusunda daha dikkatli davranıyor. Memphis'in beta testlerinin 1997'nin ilk yarısında başlayacağını belirtmişti ve son anda bu sözünü gerçekleştirmeyi başardı. Piyasaya sürüleceği tarih konusunda ise birinci ağızlarından bir açıklama duymak imkansız. Dolaylı olarak gelen haberler ise 1998 yılının başını (hatta ilk çeyreğini) işaret ediyor. Microsoft'un bu temkinli davranışı sadece Windows için değil tabii. Uzun süredir üzerinde çalıştıkları yeni uçuş simülasyonunun adını "Flight Simulator 98" koyarak kendine yine uzunca bir zaman kazandırdı.

YALNIZCA İŞYERLERİ İÇİN...

Bilgisayarın büro kullanımı içinde yeni tasarımlar söz konusu. Büroda son kullanıcıya daha fazlası değil, daha azının verilmesi amaçlanıyor. Bu konu da Microsoft boş durmuyor ve ZAW'ı (Zero Administration Windows) haber veriyor. Yani artık Windows müdahaleye gerek kalmayacak şekilde çalışacak. Böylece kullanıcıya masaüstünde sadece ihtiyaç duyacakları sunuluyor ve hatta daha uç durumlarda bilgisayar

sadece tek bir uygulamaya tahsis ediliyor.

Başlangıç menüleri kolaylaştırıyor, gereksiz olanlar kaldırılıyor. Özellikle de kullanıcının sistemle ilgili ayarlara ulaşması tamamen engelleniyor. Kullanıcının yapabilecekleri daha önceden belirleniyor ve sınırlar kesinleştirilebiliyor. Veriler ise hem lokal olarak hem de sunucu üzerinde kaydediliyor ve senkronize olmaları sağlanıyor.

ZAW'ın sadece sistem yöneticileri

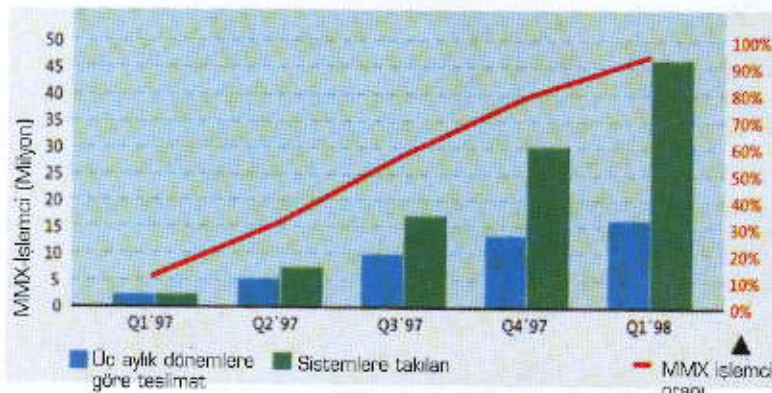
için olan kısmı Memphis ve NT 5.0 içine dahil edilmiş durumda. Microsoft bu ürünü Windows 95 ve NT 4.0 içinde sürmeyi planlıyor.

YAZILIMA GÖRE DONANIM

Bakımı kolay olan ZAW ile Microsoft aslında merkezi bir NT-sunucudan kontrol edilebilen bir ağ bilgisayarı planlıyor. Ağın yöneticisi isteğe göre yeni uygulamalar kurabiliyor ve güncelleyebiliyor. Donanım ise yazılıma göre ayarlanabilen nitelikte tasarlanıyor. NetPC adı verilen bu yeni bilgisayara ekleme yapılamaması da düşünülenler arasında. Microsoft'un tavsiye ettiği minimum konfigürasyon ise 133 Mega-Hertz bir Pentium işlemci veya bir Alfa işlemci, 16 Mb hafıza ve 256 kilobayt önbellek. Kasa ise şu an kullandından daha küçük olarak düşünülüyor.

Sun'un, tüm verileri Internet üzerinden alan NC'sine karşılık Microsoft'un tasarladığı modelin lokal bir hard-diski var. Bunun amacı ise bir tampon bellek olarak kullanılabilmesi. Disket sürücü ve Cd-Rom sürücüsü ise tamamen isteğe bağlı ek-

MMX İŞLEMCİLER GELİŞİYOR

Intel'in İşlemci Planları

Intel'in planları bu yüzyılın sonuna kadar yapılmış durumda. Intel 1999 yılında "Merced"-işlemcisini piyasaya sunmayı hedefliyor. P7 adıyla duyurdukları ve 64 bitlik mimariye sahip olacak bu işlemci Pentium Pro'larından sonraki ilk gerçek yeni tasarım olacak. X86 aile-

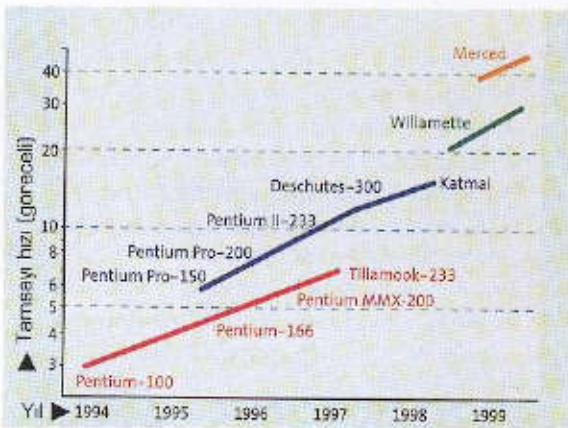
siyle uyumlu olacak, ancak tam manasıyla kullanabilmek için yazılımların bu işlemci için yeniden derlenmesi gerekecek. Bu arada artık açık olarak biliniyor ki, kayan nokta birimi de baştan tasarlanacak.

Merced'e kadar Intel Pro işlemciler üzerinde biraz daha çalışmak istiyor. Pentium II'den sonra ise Intel'in yeni işlemcisi "Deschutes" kod adı ile önümüzdeki aylarda piyasada olacak. 300 Megahertz ile çalışacak bu işlemcinin daha az elektrik harcayacağı da açıklananlar arasında.

1998 yılında "Katmai" bekleniyor. Dahili önbellek artırılırken yeni MMX eklemeleri de yapılan bu işlemci MMX II olarak tanımlanıyor. Merced'e geçişi ise, Intel, 1999 yılında çıkaracağı "Willamette" ile yapacak. Bu işlemcide çekirdekte bazı değişiklikler yapılacak ve son olarak tamamen yenilenmiş olarak "Merced" ile tanışacağız.

Bu sene içinde de Pentium ailesinde bazı köklü değişiklikler yapılacak. "Tillamook" ile CMOS-yapısı 0.35 mikromtreden 0.25 mikrometreye düşecek. Böylece daha küçük boyutlara ve 1.8 Voltluk bir besleme gerilimine kadar da inilmiş olacak. Bunun anlamı ise daha hızlı Notebooklar demek oluyor.

INTEL'İN İŞLEMÇİLERİ

lentiler. Ayrıca kurulum işlemlerinin yapılabilmesi için sunucuya bağlı sürücülerin diğer tüm bilgisayarlara ulaşabilmesi de gerekiyor.

ORTAK AMAÇ: BASİT ETKİLEŞİMLİ BİLGİSAYAR

Microsoft'un önümüzdeki yıllarda tüm bilgisayarlar için tasarladığı diğer bir standart ise SIPC şeklinde kısaltılan Simply Interaktif PC, yani kolay kullanım özelliği olan bilgisayarlar. PC'98 için düşünülen minimum konfigürasyon ise 200 Megahertz'de çalışan bir işlemci, 200 megabayt bellek, 1024x768x16 formatlı bir ekran. SIPC'lerin kullanıcıları için arabirimleri de çok kolay kullanılabilir olacak. Bilgisayarların tamamen kapanması ve tamamen açılması da artık tarihe karışıyor. Bağlantı noktaları için de tek bir sürücü modeli tasarlanıyor. Compaq bu konuda öncü olarak bir sene önce planlarını tamamladığı ilk SIPC'yi prototip olarak üretti. Evlere girmesine az kalmış gibi görünüyor. Anakartların üzerine eklenecek yeni bir arabirim ile enerji koruma fonksiyonlarının tamamı

işletim sistemi tarafından kontrol edilebiliyor. ACPI (Advanced Configuration and Power Interface) adı verilen bu arabirimi kontrol eden kodlar Memphis ve NT 5.0'a dahil edildi bile.

Teknik olarak en önemli plan ise tek bir tip sürücü olması. Yine işletim sistemlerine dahil edilmesi öngörülen bu 32 bitlik sürücü ile bir standart sağlanması bekleniyor. Tabii donanım üreticilerinin kendi sürücülerini yazabilmeleri için de fırsat tanınıyor.

Microsoft'un dikkat çektiği konulardan biri de, bundan sonra sürücü yazımına daha çok önem verilmesi gerektiği. "Windows-Uyumlu" sertifikası için yazılımların daha sıkı kontrol edileceği de artık açıklık kazanmış durumda.

İŞLEMÇİLER SÜREKLİ HIZLANIYOR

Intel Pentium II ailesini genişletmeyi hedefliyor ve bu ailenin Pentium Pro'nun yerini almasını istiyor. Bellekler de baştan tasarlanıyor. Bugünkü SDRAM tekniği ile 100 Megahertz hızlara çıkılabilmesi bile yeni teknolojiler için yavaş kalıyor.

Yeni bellek jenerasyonu nDRAM adı verilen bir teknik ile saniyede 1.6 Gigabayt veri transfer hızına çıkabilecek ki, bu da Intel'in laboratuvarlarında tamamlanma aşamasında. Yeni bir bellek yolu teknolojisi de yolda.

SÜRGÜLÜ PC'LER

1998 yılında PC'lerin dış görünüşü de değişiyor. Yıllardır tartışılan kilitli PC kasası nihayet gerçekleşiyor. Kullanıcılar kasaların içindekileri hiçbir zaman göremeyecekler. Yeni donanımların eklenebilmesi için kasanın açılması, makinenin elektrikliğini kesilmesi ve yeniden başlatılması da artık eski bir sıralama olacak gibi görünüyor. Şimdilik hard-disk, modem, ağ adaptörleri, Cd-Rom ve DVD sürücülerin bu standardı desteklemesi kararlaştırılmış, ancak bu listenin daha da uzayacağı kesin.

Ayrıntılı bilgilere ulaşabileceğiniz

Internet siteleri:

PC'98: <http://www.microsoft.com/hwdev>

<http://www.developer.intel.com/design>

USB: <http://www.usb.org>

Device-Bay: <http://www.device-bay.org>

Manfred Flohr'dan
çeviren Güçlü Aydoğan

MICROSOFT'TAN ÜRÜNLER

MS Visual InterDev

Microsoft firmasının piyasaya sürdüğü Visual InterDev, Web uygulamaları tasarlayanlar için geliştirilmiş bir paket ürün. Server ve Client olmak üzere iki ana gruptan oluşan CD'nin Client bölümünde, Visual InterDev entegre edilmiş bir geliştirme ortamının yanında Web için ikonlar tasarlamak ve düzenlemek amacıyla resim işleme programı, sitelere müzik eklemek için bir müzik programı ve bu tip Multimedia dosyaları kolayca tanımak ve organize edebilmek için bir Media Manager programı geliyor. Server bölümünde ise Windows 95 işletim sisteminde Server yetenekleri kazandıracak Personel Web Server for Windows 95 adlı ürün, Server tarafında kodlama yapabilmenizi, veritabanlarına ulaşabilmenizi ve durum yönetimi yapabilmenizi sağlayacak Server geliştirici yazılımlar ve Microsoft'un Web sayfası tasarım programı olan FrontPage 97 için Server ekleri bulunuyor. Bu

ekler ile Visual InterDev projeleri hazırlamak ve yönetmek ve aynı zamanda birçok kişinin FrontPage 97 ve Visual InterDev arasında projeleri paylaşarak kullanması mümkün oluyor. Bu yazılımlar topluluğu ile tek başınıza veya uygulamaları bir ağ üzerinden Web Server'ına gönderen bir geliştirme takımıyla çalışabilirsiniz. Dinamik Web uygulamaları hazırlamak, yayınlamak ve yönetmek için gereken her şeyi bulabiliyorsunuz. Dinamik Web uygulamaları ile sitenizi durgunluktan kurtarıp, kullanıcılara varolan veritabanlarını kullanarak sürekli yenilenebilen veri aktarımı yapmanız da mümkün hale geliyor. Bunu yaparken SQL Query Designer, HTML Data Form Wizard ve değişik veri erişimi kontrolleri gibi entegre edilmiş veritabanı araçları kullanarak herhangi bir ODBC tabanlı veritabanına da ulaşabiliyorsunuz. Bir İnternet sitesi yaratmak için gerekli olacak her türlü programın dahil edildi-

ği bu pakette işlemler, entegre olarak bulunan otomatik link tamiri ve sürük-le-bırak tekniği ile yapılan yayıncılık gibi site yönetim araçları ile çok kolaylaşıyor. Aynı zamanda Jscript ve Visual Basic gibi yazılım araçları kullanmak da mümkün.

Visual InterDev'in paket olarak yeterli bulunmayan daha profesyoneller için ise piyasaya sürülen bir başka ürün ise MS Visual Studio Professional. Bu ürün paketinde, Visual InterDev'in yanında, Visual Basic, Visual C++, Visual FoxPro ve Visual J++ da bulunmaktadır. Sonuç olarak komple çözüm oluşturabilecek ve aynı zamanda hali hazırda kullandığınız veritabanlarınızdan da yararlanabileceğiniz bir Web tasarım programı arıyorsanız MS Visual InterDev tam size göre bir yazılım.

MS Visual C++ 5.0 Professional

Microsoft, günümüz uygulama geliştiricilerinin en çok tercih ettiği dillerden olan C++ dilinin Visual sürümünün beşincisini piyasaya sürdü. Bir önceki sürümüne göre gelişmiş yanları bulunan bu program paketinin içinde yer alan 2 CD'den birincisinde Microsoft Visual C++ geliştirme sistemleri ve araçları yani MS Visual C++ 5.0 bulunuyor. Bu CD'de aynı zamanda Data Access Objects (DAO), yazılım geliştirme Kiti (SDK), Distributed COM (DCOM), İnternet Explorer 3.x, Install Shield ve OLE DB de yer alıyor. İkinci CD'de ise ağ için geliştirme kütüphanesi bulunuyor. Burada yer alan birkaç yeni öge ActiveX kontrolleri, örnek kodlar, Visual C++ ve MFC ile ilgili teknik notlar ve elden geçirilmiş online doküman-

lar olarak sıralanabilir. Bunun yanında, programcıya yardımcı olacak MFC sınıfı hiyerarşisini gösteren bir tablo da mevcut.

C++'ın 5.0 sürümü ile daha dinamik uygulamaları daha esnek bir ortamda hazırlayabilmek mümkün oluyor. Geliştirilmiş sürümde, hem ağ hem de İnternet altında, daha hızlı ve tekrar kullanılabilir kodlar yazılabiliyor. Böylece yaratılan ActiveX kontrolleri, 3. parti ve yazılan komponentler komponent galerisinde saklanıp sonradan tekrar kullanılabilir. Run-Time Type Information(RTTI), ve Standart Template Kütüphane (STL) gibi en son Ansi C++ özellikleri kullanılarak ActiveX ve MFC&T ile İnternet için Client ve Server uygulamaları ve filtreler yazılabiliyor. Ayrıca anlaşılması ve kullanılması kolay uygulamalar yazılabilmesi için içsel bir COM (Component Object Model) editör, lisans duyarlı bir COM

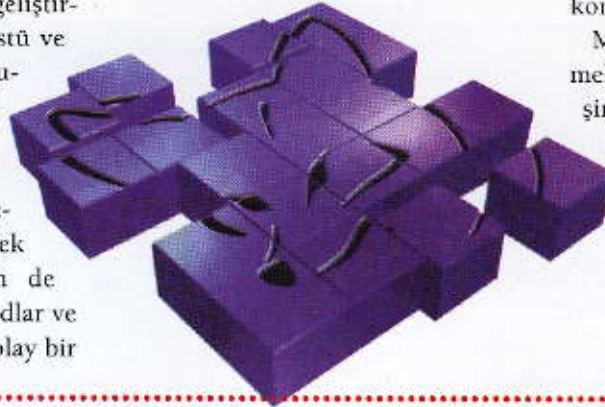
Browser ve derleyici ile COM desteği de bulunuyor. Bu destek ile kolaylıkla COM Client'ları oluşturulabiliyor. Daha kolay kullanım için geliştirme ortamına ayarlanabilir editör, MS Visual Basic, Scripting Edition, Automation dili ve eklerle kendinize uyarlayabilmeniz de mümkün. Derlendiği zaman daha küçük ve daha hızlı çalışan kodlar üretmek bu son sürüm ile mümkün oluyor. Sonuç olarak, Visual C++'ın bu profesyonel sürümü gelişmiş 32 bit Win 95 ve Nt uygulamaları yazmanın yanında MFC programlamak, İnternet ve ActiveX kontrollerini desteklemek isteyen programcılar için oldukça uygun bir dil. Bu dil ile aynı zamanda MFC ODBC ve DAO Class'larını kullanarak veritabanı programları, Active Template kütüphanesini kullanarak da COM objeleri ve ActiveX kontrolleri yazma imkanı bulunuyor. Profesyonel sürüm Client ve Server geliştiricileri eklemek isteyenler bir üst sürüm olan Visual C++ 5.0 Enterprise Edition'ı düşünebilirler.

MS Visual FoxPro 5.0

Microsoft'un nesne tabanlı veritabanı geliştirme sisteminin yeni 5.0 sürümünde artan performans ve bağlantı imkanlarının yanında güçlü ActiveX eklentisi ve gelişkin bir geliştirme ortamı bulunuyor. Visual FoxPro'nun geliştirme ortamı ile kaliteli masaüstü ve Client/Server veritabanı uygulamaları gerçekleştirilebiliyor. İçine dahil edilmiş ActiveX kontrollerini kullanarak tab kontrolleri gibi Subclassed nesneler hazırlayabilmek mümkün. Debug yaparken de farklı renklerde gösterilen kodlar ve ağaç yapısındaki görünüm kolay bir

şekilde nesneleri, özellikleri ve olayları düzenlemenizi sağlıyor. Automation Server'lar yaratılıp daha sonra bunlar Automation'ı destekleyen ortamlarda kullanabiliyor,

Offline izlenme imkanına sahip Client/Server uygulamalar oluşturulabiliyor. Visual SourceSafe proje yönetim sistemi kullanılarak takım çalışması da yapılabilir. Sürükle-bırak alanlar ve ayarlanabilir kontroller her seferinde otomatik olarak yaratılıyor. Daha önceden diğer Microsoft araçlarıyla yaratılan ActiveX kontrollerde kullanılabiliyor.

Microsoft'un veritabanı geliştirmek için hazırladığı Visual FoxPro şimdiye kadar çıkan sürümleri ile kendini ispatlamış bir ürün. Bu sürüm de getirdiği yeniliklerle bunu pekiştiriyor.

Bilgi için: Microsoft

Tel: (0.212) 258 59 98

Faks: (0.212) 258 59 64

The Power++ 2.0 Professional

Powersoft firmasının yeni ürünü olan Power ++, bir önceki sürüm olan Optima ++'dan daha güçlü. Power++, aslında artık bir endüstri standardı haline almış C++'ın gücü ve performansı ile komponent tabanlı bir Client / Server geliştirme ortamının üretkenliğini birleştiren bir RAD C++ aracı.

Professional sürümünde, ayrıca daha hızlı ve güvenilir data sunumu gerçekleştirebilmek için yine Powersoft'a ait DataWindow, çok kullanıcı Sybase SQL Anywhere Server, Powersoft Jaguar CTS ve Microsoft Transaction Server'ın da dahil olduğu hesaplama mimarilerine destek sağlayabilecek tekrar kullanılabilir ActiveX Server komponentleri oluşturma imkanı, Watcom C/C++ sahipleri için geliştirilmiş MFC desteği de bulunmakta. İnternet ile çalışabilecek uygulamalar yaratmak için ayrıntılı bir İnternet kontrolleri koleksiyonu da bulunan bu programdaki araçlar ile Web Server eklentileri oluşturmak da oldukça kolay.

Power++ 2.0, kullanıcıya sürükle - bırak programlama tekniği kulla-

nan komponent tabanlı RAD C++ ortamı sunuyor. C++ dili ile daha az yer kaplayan daha hızlı kodlar oluşturulabiliyor. 32 bitlik derleyicinin optimizasyonu iyi.

Yeni C++ dili, Namespaces ve RTTI imkanı sunuyor. Ayrıca DBCS uyumlu uygulamalar gerçekleştirebilmek için de tam destek sağlıyor. Win 95 kontrolleri ile tam uyumlu ve 245'in üzerinde komponent ve sınıf sağlıyor. Ortam görünümü de birçok yenilik içeriyor. Yeni bir menü editörü arabiriminin yanı sıra Power++ uygulamalarında görsel olarak araç çubukları yaratmak için yeni bir araç çubuğu editörü de mevcut.

Diğer bir yeni özellik ise görsel olmayan sınıfların bile görsel olarak ifade edilebilmesi. Arka planda derleme yapabilmesi ile siz derleme esnasında çalışmanıza devam edebiliyorsunuz. Multithreaded uygulamaların yaratılması için destek de bulunuyor.

Masaüstü DBMS'leri için ODBC sürücülere var ve en iyi performansları alabilmek için bu ODBC sürücülerine

lerine direkt bağlantılar yapılabilir.

İçine dahil edilmiş olan Sybase SQL Anywhere Server bulunuyor. Visual Query Builder ile otomatik olarak SQL durumları yaratılabilir. Yeni başka bir özellik olarak Intel MMX teknolojisi desteklenirken data erişimi, analiz, sunum ve raporlama için DataWindow ve DataWindow Builder adlı programlar kullanılıyor.

Kullanılan arabirim takım çalışması için uygun. Microsoft'un Win32 SDK'sı da pakette yer alan ürünlerden.

Sunduğu örnek geliştirme ortamı, desteklediği platformlar ve birleştirdiği yazılımlar ile en iyi yazılım geliştirme paketlerinden biri durumuna geliyor. Yazılım paketinin içinden çıkan 4 CD'nin yanında yer alan 5 kitaptan oluşan dokümantasyon da doyurucu. Neredeyse hiç eksisi olmayan bir ürün paketi.

Bilgi için: Info Sybase

Tel: (0.212) 275 89 95

Faks: (0.212) 273 06 12

Fiyatı: 499\$ (Developer),

999\$ (Professional),

1999\$ (Enterprise)

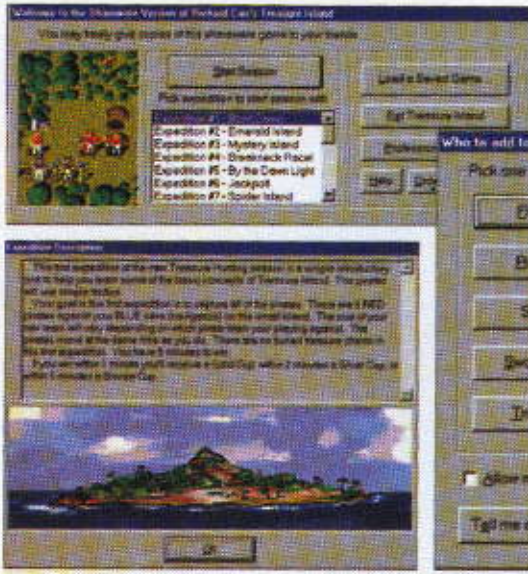
Treasure Island

Treasure Island macera romanlarını andıran bir strateji oyunudur. Oyuncu tarafından yönetilen mavi takım ile, bilgisayara ait olan kırmızı korsan takımı sır dolu bir adaya çıkıyorlar. Fare ile yönlendirilen adamlar hemen adaya yayılıyorlar. Amaçları gömülü hazineyi bulmak, çıkarmak ve gemiye taşımak. Oyun gerçek zamanlı bir strateji olduğu için surat çok önemli. İlk olarak korsanları oyalamalı, altınları çıkarmalı ve daha sonra da dönüş yolunu güvence altına almalısınız.

3 boyutlu oyunun oynanışı oldukça kolay. Başlangıçta oyunun görevleri gösteriliyor. Test sürümünde 20 görevden üçünü oynayabiliyorsunuz. Kullanımı kolayca öğrenebilmek için birinci görevden başlayın (Start Season tuşu ile). Daha sonra program, Tutorial Help Screens'in aktif olup olmayacağını soruyor. Başlangıçta bu oldukça yararlı, çünkü oyun sırasında chipuçları vererek kullanıma kolayca alışmanızı sağlıyor. Daha sonra görev açıklaması yapılıyor. Örneğin ilk görevde 5 dakika içinde altı korsanı esir almanız gerekiyor.

KANINIZIN SON DAMLASINA KADAR SAVAŞIN

Tüm seçenekler bittikten sonra nihayet oyuna geçebiliyorsunuz. İlk olarak program adanın üç boyutlu yüzeyini oluşturuyor. Birinci görevde mavi gemiciler ile kırmızı korsanlar direkt olarak karşılaşıyorlar. Adayı kuşbakışı olarak görüyorsunuz. Sağda mavi gemiciler savaşa hazır bir şekilde bekliyorlar, solda ise korsanlar bulunuyor. Adamların yanlarında bulunan kırmızı, sarı ve yeşil sütunlar güçlerini gösteriyor. Sütun ne kadar yüksek olursa, adamınız da o kadar iyi savaşıyor. Bir korsanı esir almak istiyorsanız adamlarınızdan birine tıklayın ve farenin tuşunu basılı tutarak adamınızı korsanlardan birinin üzerine taşıyın. Böylece adamınız koşarak düşmana saldırır. İlginç bir dövüşten sonra savaş beraberlik

Treasure Island:
Hazine adasına hoşgeldiniz, bir görev seçin.

Ne yapmak gerekiyor?
Görev açıklamaları ayrıntılı bilgi veriyor.

Oyuncu, mavi gemicileri kırmızı korsan takımına karşı yönetiyor.

Birinci görevde mavi gemicilerin kırmızı korsan takımını esir almaları gerekiyor.

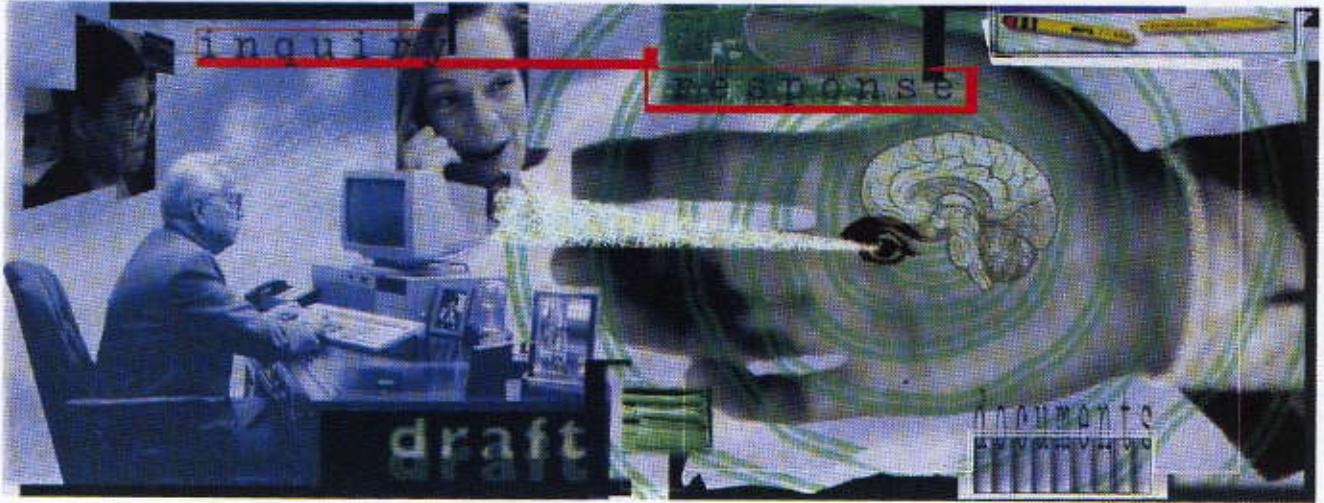
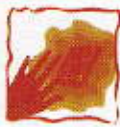
ya da zaferle sonuçlanır. Korsanları yenmek için çeşitli taktikler uygulanmalıdır. Adamlarınız ada üzerinde koşarken enerji kaybederler. Options - Energy Recovery Rate komutu ile gemicilerin enerji depolarının daha hızlı dolmasını sağlayabilirsiniz. Ancak aynı durum korsanlar için de geçerli olacaktır. Herlemeyen taraf daha fazla enerjiye sahip olur. Cheats - Full Energy adamınızın enerji deposunu tekrar maksimum düzeye getirir.

GÖREVLERE DEVAM

İkinci görevle birlikte oyun daha komplike bir hale geliyor. Büyük bir adada gömülü olan 3 hazine sandığından en az ikisinin 12 dakika için-

de çıkarılması ve gemiye taşınması gerekiyor. Ayrıca bunu engellemeye çalışan on korsanla da uğraşmanız gerekiyor. Hazineelerin bulundukları yerler kırmızı bir X işareti ile gösteriliyor. Bir gemiciyi çift tıklayarak toprağı kazmasını sağlayabiliyorsunuz. Kazının başarı ya da başarısızlıkla tamamlanması için bir süre geçmesi gerekiyor. Bu süre içerisinde kazı bölgesini diğer askerler ile güvence altına almanız gerekiyor. Genelde korsanlar çalılıkların içinde bekliyorlar ve yorgun olan kazıcılara saldırıyorlar.

Gerçekten hoş bir oyun olan Treasure Island hakkında daha ayrıntılı bilgiyi Internet üzerinde <<http://www.cartsoft.com>> adresinde bulabilirsiniz.

Ofis Otomasyonu: Windows Etiketleri

Bir işyerinde iş yükünün büyük bir kısmını oluşturan döküman yönetimi ve arşivleme programlarının çalışma prensipleri ve getirileri üzerinde geçen sayıda detaylı olarak durulmuş, bu konuda bir örnek programın işleyişi ve özelliklerinden bahsedilmişti. Çeşitli yazışmalarda, özellikle dış yazışmalarda dökümanların yerlerine ulaşması için gidecekleri yerlerin çok iyi belirtilmesi gerekmektedir. Gönderilecek döküman sayısının fazla olması olası bir karışıklık ihtima-

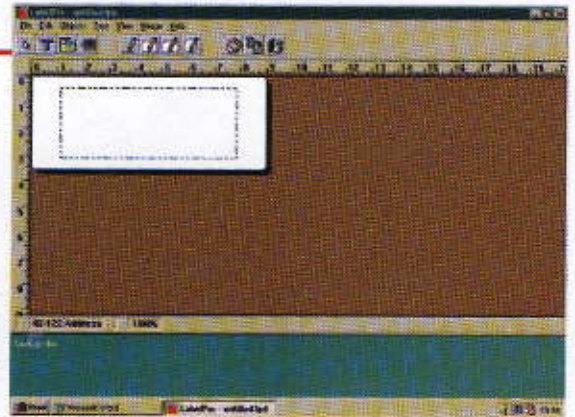
lini yükseltecektir. Bir iki döküman için etiketlerin elle yazılması sorun olmazken seri bir biçimde gönderilen yüzlerce dökümanın otomatik bir biçimde etiketlenmesi gerekecektir. Zaten, artık bütün veritabanlarının bilgisayar üzerinde tutulduğu gözönüne alınırsa etiketlerin de buradan basılması hem hızlı, hem de hatasız bir biçimde olacaktır. Adres-Etiket programları olarak adlandırılan bu program paketleri hem veritabanı yaratma özelliğini taşıırken hem de etiket basabilmektedir-

ler. Belirli sektörlerde ağırlıklı olmak üzere genelde her sektörde mutlaka bu tip programlardan faydalanılmaktadır. Özellikle abone yoluyla da okuyucusuna ulaşan basın sektörü buna örnek olarak gösterilebilir. Türkiye'deki yazılım sektöründe ise bu konuda oldukça iyi ürünler üretilmektedir. Ofis otomasyonu yazı dizisi kapsamında bu dikkate alınarak incelenecek olan adres-etiket programlarının seçiminde Türkiye'de yazılan programların ağırlıkta olmasına dikkat edildi. Platform olarak ise Windows 3.x ve üzeri işletim sistemleri belirlendi. Programlar hakkında daha detaylı bilgi almak ve programları temin etmek için gereken bilgileri işe yazıların sonunda bulabilirsiniz.

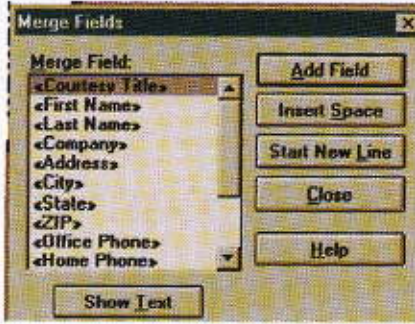
Avery Label Pro for Windows 3.x

İncelemede yeralan tek yabancı program olan Avery, Windows 3.x ve üzeri işletim sistemlerinde çalışıyor. Avery Dennison firması ise yapışkanlı etiketi bulan ilk firma olma özelliğine sahip ve etiket şablonları ile etiket kodları Microsoft, Novell, Lotus Amipro gibi ürünler tarafından da desteklenmekte. Kullanımında diğer adres programlarında olduğu gibi öncelikle kendinize ait bir veritabanı oluşturmanız gerekiyor. Bunu List Manager adlı bölümle kolaylıkla oluşturabiliyor yada kendi formatının dışında dbf, csv, txt, db, doc ve bunun gibi birçok format'tan veri transferi yapabiliyorsunuz. List Manager'da bilgileri kaydedebileceğiniz 15 adet de-

ğişik başlık bulunuyor. Ayrıca bilgiler satırını kullanımı kolaylığı açısından istediğinize uygun bir şekilde adlandırarak düzenleyebiliyorsunuz. Bütün bilgilerinizi veritabanına aktardıktan sonra bunları etiketlerinize taşımak için programın etiket yaratma bölümünde yeralan Inkjet, Lazer, sunum ürünleri gibi 18 adet yeni tip dizayndan faydalanabiliyorsunuz. Bunların her birinin altında ise yine 5 ile 18 arası alt seçenek bulunuyor. Bu şekilde yüzlerce değişik tip etiket basma şansına sahip oluyorsunuz. Se-

çeceğiniz bir tür etiket üzerine bu hazırlanmış olduğunuz Field'ları çok kolay bir şekilde yerleştirebiliyorsunuz. Menüden Merge Fields'i seçtiğimiz zaman açılan pencereden sadece istediğiniz alanları seçip ekle demeniz yetiyor.

Ayrıca buradan boşluk bırakma, bir alt satıra geçme gibi işlemler de yapılabilir. Etiket'in boyunun yettiği kadar satır girilebiliyor. İstenirse de yine ana menüde yer alan metin özelliklerinden metnin font ve büyüklüğü ayarlanabiliyor. Herşey bittikten sonra detaylı bir şekilde hazırlanmış baskı menüsünden etiketlerinizi basabiliyorsunuz. Bu menüden kaç kopya etiket basmak istediğinizi, kaçınıcı kayıttan başlayacağınızı ayarlayabiliyorsunuz. Yine bu menüden istenilen sayıdaki etiket setinin sırayla mı yoksa her sayfaya aynı etiketten mi basılması gerektiği ve metnin etikete sıkıştırılarak mı yoksa kesilerek mi sağdınacağı gibi ayarları da yapabiliyorsunuz. Etiketlere metnin dışında logolarınızı da eklemeniz mümkün. Pcx, pbm, tif gibi birçok popüler format destekleniyor. Bunun yanında barkod etiketleri basabilmesi de iyi özelliklerinden biri. Barkod özelliklerinden Symbology, dpi cinsinden yoğunluk, ve cm yada inç cinsinden yükseklik ayarı da yapabiliyorsunuz. Avery Label Pro'nun 10 kullanıcı deneme sürümünü gelecek aylık Chip CD'mizde bulabilirsiniz. Avery firmasının Microsoft ile beraber hazırladığı Avery Wizard ise Office 97 kullanıcılarına ücretsiz olarak dağıtılıyor. Bu program çoğu kullanıcı için yeterli olacak Avery Label Pro'nun basit'e indirgenmiş bir sürümü olarak nitelendirilebilir. Avery Wizard programını aynı zamanda Office 95 kullanıcıları da Avery firmasına başvurmak yoluyla temin edebilirler.

Bilgi İçin: Avery

Tel: 0216-327 6550

Faks: 0216-327 6551

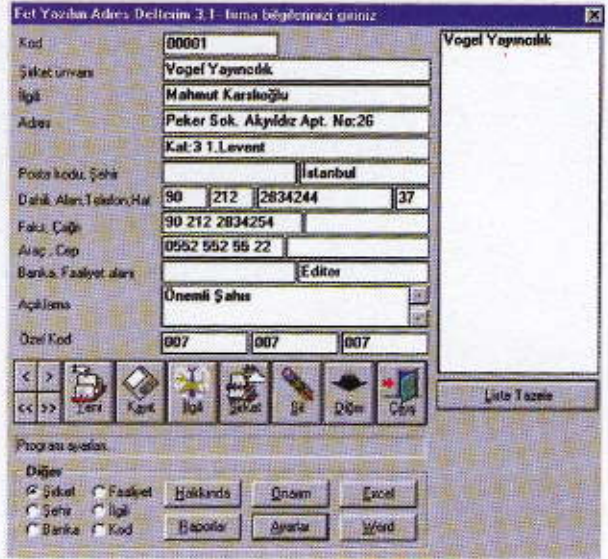
İnternet: <http://www.avery.com>

Ücretsiz Destek Hattı: 0800 261 19 85

Fiyat: 125 \$ + KDV

Ofisim 2.1

Ofisim yazılımı, Kasam, Adres Defterim, Ajandam ve Masam adlı yazılımlardan oluşan FET yazılım şirketi tarafından Türkiye'de hazırlanmış bir ofis paketi. Aynı zamanda her ürün ayrı ayrı da satın alınabiliyor. Bu paket içinden sadece Adres Defterim adlı program incelememizde yer aldı. Program çok detaylı bilgi girişine imkan sunuyor. Ayrıca kullanıcının istğine göre çeşitli boyutlarda çalışma yapılabilir. Örneğin ayarlardan küçük durum seçildiği zaman sadece isim, adres ve telefon sahaları ile çalışılabilir. Detay istendiği takdirde cep, araç telefonları, çağrı, faaliyet banka gibi bilgiler listeye eklenebilir. Ayrıca yine kullanıcının istğine göre görünecek bir liste hazırlamak da mümkün. İstenilen sayıda kayıt açabiliyorsunuz. Dosya transferi için Word ve Excel ile bağlantı kurulabiliyor. Veritabanında bulunan kişilere otomatik telefon açabilmek de mümkün. Aranırken alan kodu otomatik olarak başa ekleniyor ve meşgul olan numaralarda takibindeki numaradan aranmaya devam edile-

biliyor. Ünvan, ilgili, adres, posta kodu gibi 14 adet alana bilgi girişi yapılabilir. Ekstradan 3 adet özel kod sahası tutma imkanı da var. Baskı özellikleri olarak genel döküm, kart dökümü, adres listesi (fihrist ve normal), telefon listesi, mektup etiketi ve kargo etiketi raporlarını alma imkanı var. Bütün olaylar tek bir pencere üzerinden diğer tuşu ile açılan alt menüden gerçekleşiyor ve rahatlıkla kontrol edilebiliyor. İkon sistemi ile kullanım çok kolaylaşıyor.

Bilgi İçin: FET Bilgisayar Yazılım ve Danışmanlık

Tel: 0212-2664250

Faks: 0212-2664235

Fet BBS: 0212-288 9174

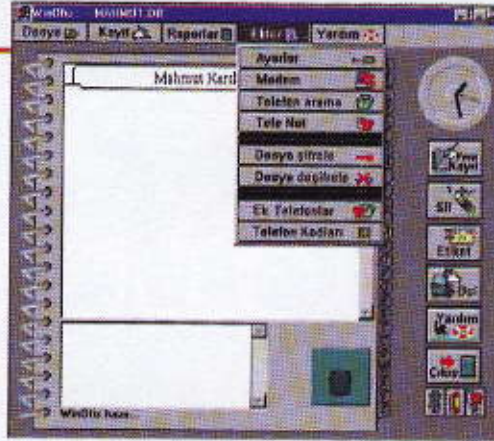
Fiyat: 5 milyon + KDV

Winofis vl.50 d

Winofis, Motiva A.Ş. tarafından hazırlanmış bir adres etiket artı telefon rehberi programı. Kullanıcı arabirimi oldukça pratik ve kullanışlı. Veri tabanına bilgi girişi için yeni kayıt tuşuna tıkladıktan sonra şahıs yada şirket olarak kaydı gruplandırabilmek mümkün. Programı diğer birçok üründen ayıran özelliklerinden birisi de grup mantığının olması. Böylece bilgileri (doktorlar, oteller gibi) ortak özelliklerine göre sınıflandırabiliyorsunuz. Etiket basarken ya da bir bilgiye ulaşmak istendiği zaman bu oldukça kolaylık sağlıyor. Önemli özelliklerinden bir başkası ise ilişkilendirme yapılabilmesi. Bu özellik kullanılarak kişi ve kuruluşları diğer kayıtlarla ilişkilendirebiliyorsunuz. İlişkinin cinsini Merkez, Babası, Ortağı şeklinde belirlemek de mümkün. Kayıt bölümünde telefon kayıtları için GSM, a-

raç, çağrı, fax gibi birden fazla telefon numarası girilebiliyor. Yine kayıt menüsünde liste almak için çeşitli filtreler de kullanılabiliyor. Kayıt listesinde bulunmasını istediğiniz kayıtların ortak özelliklerini yazdığınız zaman liste karşınıza geliyor. Yine bu menüden istenirse bir tuş ile liste yazıcıdan dökülebiliyor. Kayıtların etikete basılabilmesi için çıktı formatı ayarlarından sayfa ile ilgili tanımlamaları yaptıktan sonra boşalt düğmesi ile basım yapılabilir. Sol tarafta bulunan Tanım, Ad, Tel gibi bilgilere

çift tıkladığı zaman sağ taraftaki kutuya ekleniyor. Ayrıca bunların başına "Sayın" gibi bir sözcük getirilmek istenirse de bunu ek satır kutucuğuna yazabiliyorsunuz. Basım yaparken filtre ile seçim yapabilmemiz de mümkün. Seçmede kullanmak istediğiniz özellikleri ilgili bölümlere yazmanız yeterli oluyor. Aynı anda birden fazla seçenek de seçebiliyorsunuz. Bu doğrultuda filtre özellikleri çok gelişmiş bir program olarak nitelendirilebilir. Test sayfası basma özelliği ile boşa sayfa harcamadan etiketin sınırları aşp aşmadığını görebiliyorsunuz. Winofis iki standart sürekli form etiket türüne hızlı bir şekilde etiket basmanıza da imkan sağlıyor. Ayarlar menüsünden direkt baskı kutusunu işaretlediğiniz zaman program direkt yazıcı ile ilişki kurup diğer programlardan daha hızlı bir şekilde baskı yapabiliyor.

Bilgi İçin: Motiva A.Ş.

Tel: 0256-612 3095 - 0256-614 8918

Faks: 0256-612 3610

Fiyat: 35 \$ + KDV

Sempa Adres

Sempa adres programı firma adres, telefon ve özel bilgilerinizi saklayabileceğiniz ikonlarla desteklenmiş kullanışlı bir arabirimine sahip bir program. Bu program ile personel bilgileri yanında ürün bilgilerinizi tutmanız da mümkün. Özellikle Lazer ve Inkjet yazıcılarda olmak üzere kolayca baskı alınabiliyor. Ayrıca kullanıcı adı ve şifre ile bilgilerinizi koruyabiliyorsunuz. Bu sayede birden fazla kullanıcı tek bir program ve bilgisayar üzerinden birbirinden bağımsız bir şekilde çalışabiliyor. Network ortamında da sınırsız kullanıcı desteği ile her kullanıcı bağımsız adreslerini tutabildiği gibi, aynı zamanda ortak kullanım alanları da oluşturulabiliyor. Bu programda da olan gruplama özelliği ile adreslerinizi kolayca sınıflandırabiliyorsunuz.

Sempa adres'te hazırlayabileceğiniz veritabanının dışında Excel'den ve birçok veritabanı programından adres bilgilerinizi aktarmanız da mümkün. Aynı şekilde bu programda hazırlanan veritabanınızı Excel veya metin dosyası olarak kaydedip bu programlardan da erişebilirsiniz. Türkçe kullanım dışında istendiği takdirde ikinci bir dil olarak İngilizce ile de çalışabiliyorsunuz. Windows altında çalışan Sempa adres programının Network sürümü ile Novell, Windows NT, Windows for

Workgroups ve bir çok network işletim sisteminde sınırsız kullanıcı ile çalışabilmek de imkan dahilinde. Tek bir pencere üzerinden bütün menüler rahatlıkla kullanılabiliyor. Program penceresinde bilgilerin ve tuşların yerleşimi de oldukça düzenli. Burada yer alan İndeks ile kayıtlar istenilen alana göre sıralanabiliyor. Kişilerin resimleri veya firmaların logoları da pencerede yer alan diğer bir özellik. Rapor tasarımcısı ile istenilen raporlar istenilen kayıt için hazırlanabiliyor.

Sempa Adres servisi ile de veritabanlarınızın yedeklenmesi, düzenlenmesi, tamir edilmesi ve kopyalanması gibi işlemler yapılabilir.

Bilgi İçin:

3P, Tel: 0212-2123657

Interactive, Tel: 0212-2123312

İhlas Bilgi İşlem, Tel: 0212-5524541

Fiyat: Sempa Adres for Windows

45 \$ + KDV

Sempa Adres for Networks

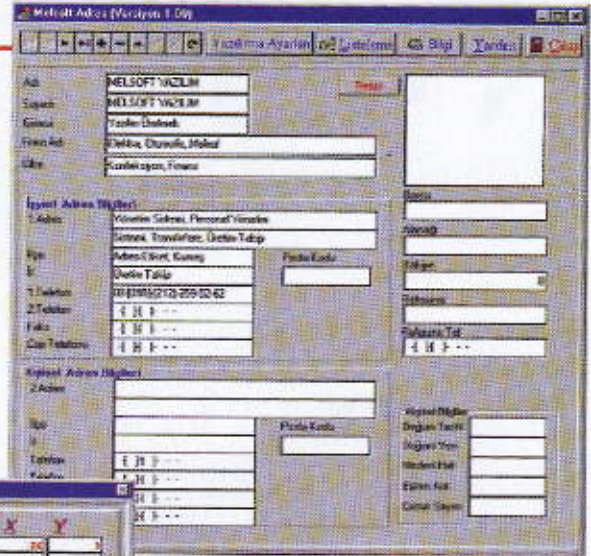
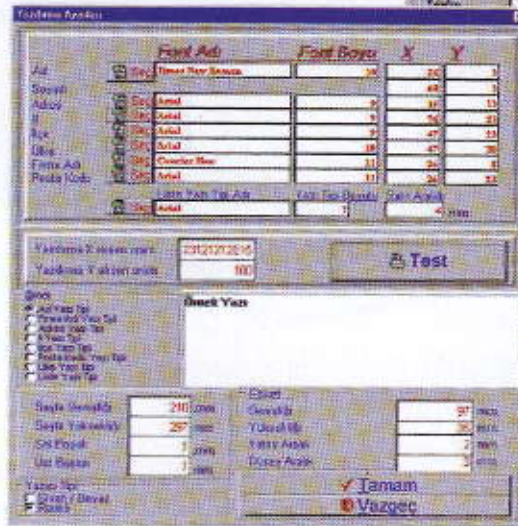
140 \$ + KDV

Melsoft Adres Etiket

Melsoft Yazılım tarafından hazırlanan bu program ile ev ve iş adres takibi yapabiliyor, borç, alacak, bakiye, müşteri referans ve kişisel bilgilerini resim ve görüntüleri ile beraber tutabiliyorsunuz. Program aynı zamanda detaylı arama ve listeleme seçeneklerine de sahip. Programda bütün özellikler bir pencere üzerinden kontrol edilebiliyor. Müşteriye ait kişisel bilgiler, doğum yeri ve tarihinden, medeni haline eş ve çocuklarına kadar geniş bir yelpazede yer alıyor. Arama ve listeleme özelliklerinde ise Müşteri adı, soyadı, görev, firma, bakiye gibi 10 çeşit bilgiye kadar arama ve listeleme yapılabilir. Sonuçlar listesi istenirse normal kağıda istenirse de etiket olarak dökülebiliyor. Programın ilgi çekici özelliklerinden birisi özel yazdırma ayarları yöneticisi. Burada ad, soyad, il, ilçe, ülke, firma, adı ve posta kodu kriterleri ayrı ayrı fontlarda ve boyutlarda ayarlanabiliyor.

Listelemelerdeki yazı tipi ve istenilen satır aralığı boşluğu, sayfa ile ilgili, etiket tipi ile ilgili ve yazıcı seçimi ile ilgili ayarlamalar da buradan yapılabilir. Program penceresi üzerinde firmalar ile ilgili bütün bilgiler altalta yer alıyor. İstenirse firma ile ilgili re-

sim de konulabiliyor. Üst kısımda ise yazdırma ayarları ve listeleme bölümleri gibi bölümlere ulaşmak için tuşlar bulunuyor. Çok sade bir arabirime sahip olmasına rağmen arabirim çok kullanışlı ve özellikle baskı bölümünde çok fazla detay içeriliyor.

Bilgi İçin: Melsoft
Tel: 0212-216 0345
0212-213 4458
Faks: 0212-212 3131
Fiyat: 40 \$ + KDV

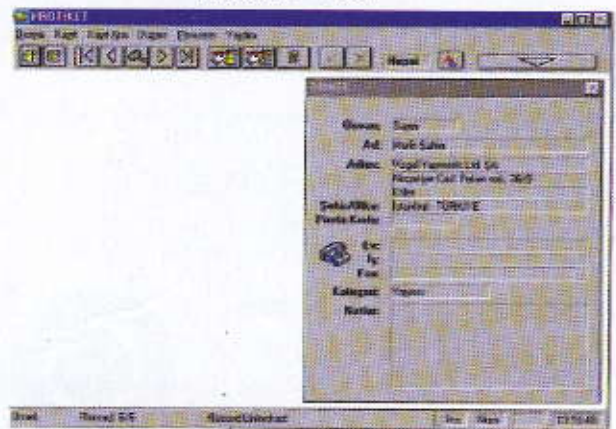
Protiket 1.1 for Windows

Prosoft tarafından yazılan Protiket yazılımı işyerleri ve evler için hazırlanmış bir adres bankası ve etiket basımı yazılımı. Program ile sonsuz sayıda adres defteri açabilmek mümkün. Aynı şekilde her bir dosyaya sınırsız sayıda adres yani kayıt girişi yapılabilir. Bir anda ekrana 25 adet dosya açılabilir ve aynı adlı ikinci kayıt için bir uyarı da bulunuyor. Adresler kategorilere ve harflere göre filtrelenilebiliyor. Ad, ünvan, adres, şehir, ev telefonu gibi alanlardan bir ya da birkaçında metin taraması yaparak aranan kayda ulaşılabilir. Bunu yapabilmek için kayıtlı ilgili tek bir kelime veya kelime parçası yeterli olabiliyor. Filtreleme yapmanız alanlar ile ilgili raporları istediğiniz fontta görüp bastırabilmeniz de mümkün. Windows altında çalışan bu program ile yine Windows altında çalışan Notepad, Write, Word gibi kelime iş-

lemcilere istenen alanları ile ya da etiket formuyla kayıt aktarılabilir. Bunun dışında başka veritabanlarından bilgi alışverişi ve Word for Windows ile Mail Merge de yapılabilir. Etiket dizayn kısmında ise dar ve geniş etiketler için hazır etiket formları bulunuyor. Etiket boyutlarını, içereceği alanlar ve yerleşim düzenini her alanın ayrı ayrı font, stil, boyut ve rengi olacak şekilde tasarlamak mümkün. Her türlü sayfa düzeni ve marj ayarları yapılabilir ve logo olarak da bitmap formatında resim eklenebiliyor. Etiketler ister tek tek isterse de belirli filtreler göre seçerek basılabilir. Etiketleri basmadan önce ekran-

da da görebiliyorsunuz. Yazılımı kullanırken takıldığınız bir yerde konuya duyarlı yardım alma şansınız da var. Protiket aynı zamanda Windows'un cut, copy, paste, ve drag&drop gibi özelliklerini de destekliyor.

Bilgi İçin: Prosoft Bilgisayar
Tel: 0212-211 4107 - 211 4149
Faks: 0212-211 4967
Fiyat: 35 \$ + KDV

Kestirmece Bunlar!

Windows 3.x, 95, NT ve Winword'ü hızlı ve verimli olarak kullanabilenler bu programlardaki asıl işleri için büyük zaman kazanabilirler. CHIP, klavye komutları ile fareden nasıl daha hızlı olabileceğinizi gösteriyor.

Windows Chipuçları

Artık bilgisayarınızla daha hızlı ve verimli çalışacaksınız...

- Windows 95 sf.68
Explorer ve masaüstündeki en iyi kısayollar sf.68
- Windows 3.x sf.72
- Program ve Dosya Yöneticisi'ndeki tüm kısayollar sf.74
- Windows NT 4.0 sf.76
- Winword 95 sf.76

Arabanın ön camı kirlenmiş. Her şoför bu durumda silcekleri çalıştırır, camı temizler, böylece problemi giderir. Hiç kimsenin aklına herhalde ön cam kirlendi diye, arabayı bir kenara çekip, sonra arabadan inip bir bezle ön camı silmek gelmez.

Bunun bu yazıyla da ne ilgisi var diyeceksiniz. Bu sadece bir problemin çözümü için daha uygun olan alternatifi kullanmaya bir örnek, ancak Windows kullanıcıları anlaşılmaz bir şekilde kısayol tuşlarını kullanmak dururken, zamanlarının büyük bir kısmını fare ile mücadele ederek geçiriyorlar. Bir de doğru dü-rüst çalışmayan bir fareye sahipseniz vay halinize. Kullanıcılar dosyaların, dizinlerin ve metin içeriklerinin kopyalanması ve taşınması, pencere içeriklerinin güncellenmesi ve çalışan iki uygulama arasında geçiş yapılması gibi çok sık tekrarlanan işleri, kısayol tuşları dururken maalesef hiç yorulmadan, usanmadan fare ile gerçekleştiriyorlar. Windows 3.x, 95 ve NT, bu tip rutin işleri çok daha hızlı halledebilmek için hazır bir yığın tuş kombinasyonuna sahipler. Fare ile çalışırken de az da olsa bazı kısayollar mevcut.

Aynı durum çok yaygın olarak kullanılan kelime işlem programı Word'de de çok farklı değil, burada da hergün ihtiyaç duyduğunuz birçok şeyi klavye ile çok daha rahat yapabilirsiniz, bilmeniz gereken ise bunun nasıl yapılacağı. Bu yazıda bir fareden nasıl daha hızlı olabileceğinizi bulabileceksiniz.

WINDOWS 95 İLE DAHA HIZLI VE VERİMLİ ÇALIŞMAK

Bir önceki Windows sürümü 3.11'den farklı olarak Windows 95 çok daha gelişmiş ve kullanışlı bir arabirimle sahip. Bu yeni arabirimle dosyalarla, dokümanlarla, dizinlerle ve ilişkilendirmelerle çalışmak konusunda daha fazla imkan sağlanıyor. Ancak bu gelişmelerin bir de dezavantajı var: Kısayol tuşları ile çalışmasını bilmiyor-

sanız, her seferinde bir sürü menüye girip çıkmanız gerekiyor. Ancak tüm bu önemli işleri kısayol tuşları ile de gerçekleştirebilmek mümkün. Sayfa 68'de bulacağınız iki tablo Windows 95 altındaki tuş kombinasyonları için iyi bir referans olacaktır. Bu iki tabloyu kesip bilgisayarınızın yanına koyabilir ve gerektiğinde bakıp kısayol tuşlarını kullanabilirsiniz. Zamanla bu tuş kombinasyonlarını kullanma ezbereyeceksiniz.

Kopyalama, kesme ve yapıştırma kısayol tuşlarını [Ctrl][C], [Ctrl][X] ve [Ctrl][V] her kullanıcının bilmesi gerekir, çünkü bunlar günlük bilgisayar kullanımını oldukça kolaylaştırıyorlar. Bu kısayol tuşlarının çok güzel bir tarafı daha var, bunlar Windows 95 altında her yerde çalışıyorlar, yani uygulama programlarındaki dosya adlarında, metinlerde, grafiklerde ve ikonlarda da bu kısayol tuşlarından faydalanabiliyorsunuz.

Yeterli anabelleğe sahip Windows kullanıcıları aynı anda birçok programla birlikte çalışıyorlar. Bu programlar arasında da sürekli geçiş yapıyor. Burada da hiç kuşkusuz [Alt][Tab] tuş kombinasyonu en hızlı alternatif. [Alt] tuşuna basılı tutup [Tab] tuşuna birçok kere basarsanız bir çubukta o anki aday programlar arasında hangisinde bulunduğunuzu görebilirsiniz. Tuşları bıraktığınızda ise son bulunduğunuz programa geçiş yapılır.

Başlangıçta tablodaki tüm tuş kombinasyonlarını ezberlemek biraz zor gibi görünebilir, ancak biraz alıştırmayla kısayol ustası olabilirsiniz. En iyisi hepsini arka arkaya deneyip ne işe yaradıklarını görmek ve

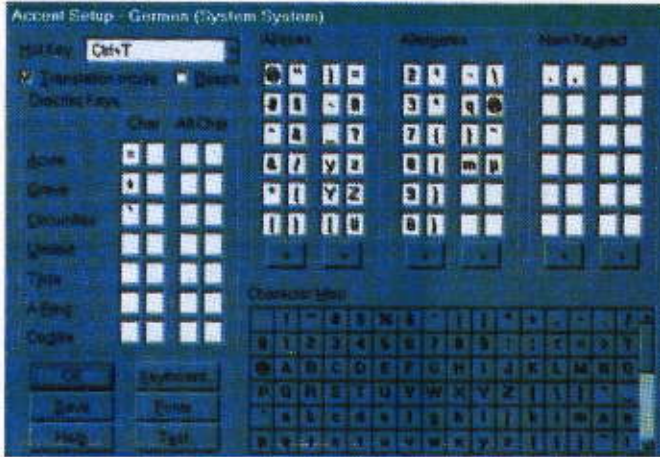
en çok işinize yarayacakları bulmak. Windows 95 tarafından hazır tanımlanmış tuş kombinasyonlarını kişisel ihtiyaçlarınıza göre istediğiniz gibi ayarlayıp değiştirebilirsiniz.

PROGRAMLARI TUŞ KOMBİNASYONLARI İLE İLİŞKİLENDİRMEK

Winword'u yüzüncü defa "Başlat / Programlar / Microsoft Word" ile çalıştıranlar artık daha hızlı bir yol olması gerektiğini düşünürler. Akla gelen ilk yol, masaüstüne WINWORD.EXE program dosyasına bir bağlantı (kısayol) yerleştirmektir. Ancak ne büyük bir aksiliktir ki bu programı her çalıştırmak istediğinizde, ikonunun üzeri açık pencereler tarafından örtülmüştür (Murphy kanunu!), bu ikona çift tıklamak için önce bu pencereleri ortadan kaldırmanız gerekir. Bu problemin çözümü, programın açılışını kendi tanımladığınız bir tuş kombinasyonu ile sağlamaktır. Windows 95'te bir dosya ilişkilendirmesi için sadece [Ctrl], [Alt]-, ve [Shift]-[Karakter] kombinasyonu tanımlanabiliyor, ancak pratikte bu bir kısıtlama değil.

İleri kolaylaştırın: Bir programın çalıştırılması için kısayollar atayanlar menülerle başışmak zorunda kalmaz.

Shareware bir program olan Accent ile Windows 95 ve NT'de klavyeyi istediğiniz gibi değiştirebilirsiniz.

Uygulama programının çalıştırılması için bir kısayol yaratmadıysanız, program dizinini açıp, programı çalıştıran dosyanın (örneğimizde WINWORD.EXE) üzerine sağ fare tuşu ile tıklayın ve açılan menüden "Kısayol yarat" seçeneğini tıklayın.

Şimdi aynı pencerede bir kısayol dosyası çıkacaktır. Şimdi bu kısayol simgesine yine sağ fare tuşu ile tıklayıp çıkan menüden "Özellikler" simgesine tıklayın. Şimdi "Kısayol Winword Özellikleri" adlı bir pencere açılacaktır. Bu pencerede "Kısayol"

Masaüstündeki ve Explorer'daki Tuş Kombinasyonları

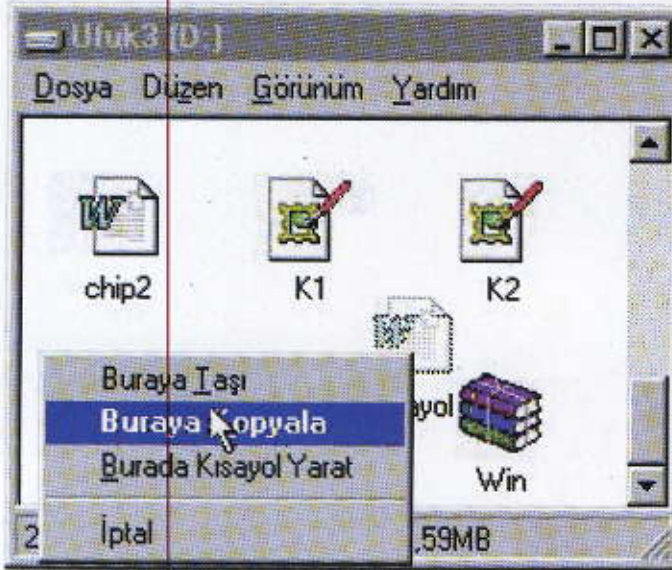
Kısayol	Masaüstü ve Bilgisayarım Penceresi	Windows Gezgini
CTRL + A	Tümünü işaretlemek	Tümünü işaretlemek
F5	Pencereyi güncellemek	Pencereyi güncellemek
<	Bir üst seviyedeki klasörün gösterilmesi	Bir üst seviyedeki klasörün gösterilmesi
F2	Elemanın yeniden adlandırılması	Elemanın yeniden adlandırılması
F3	Bir dizin veya dosyayı aratmak	Bir dizin veya dosyayı aratmak
ALT + DEL	Elemanı Geri Dönüşüm Kutusuna göndermeden hemen silmek	Elemanı Geri Dönüşüm Kutusuna göndermeden hemen silmek
ALT + F4	İşaretili nesnenin "Özellikler'i"	İşaretili nesnenin "Özellikler'i"
CTRL + C	Elemanın kopyalanması	Dosyanın kopyalanması
CTRL + V	İlişkilendirmek	İlişkilendirmek
CTRL + G		Götür
F6		Sağ ve sol bölüm arasında geçiş
*		İşaretili klasör altındaki tüm alt dizinlerin gösterilmesi
+		İşaretili klasörün gösterilmesi
-		İşaretili klasörün kapatılması
→	Elemanlar arasında hareket	İşaretili klasör görünmüyorsa alt dizinleri gösterilir. Aksi halde ilk alt dizin işaretlenir.
←	Elemanlar arasında hareket	İşaretili elemanın alt dizinleri görünüyorsa gösterilmez. Aksi halde üst dizin işaretlenir.

Her yerde geçerli tuş kombinasyonları

Kısayol	Windows 95
F1	İşaretili eleman hakkında bilgi gösterir
ALT + F4	Programı kapatır
ALT + F10	İşaretili elemanın kısayol menüsünü gösterir
CTRL + ESC	"Başlat" menüsünü gösterir
ALT + TAB	Son kullanılan pencereye geçiş
ALT + SHIFT + TAB	Başka bir pencereye geçiş
ALT + SPACE	Uygulama penceresinin sistem menüsünü açar
ALT + F5	Doküman penceresinin sistem menüsünü açar
CTRL + X	Kesme
CTRL + C	Kopyalama
CTRL + V	Yapıştırma
DEL	Silme
CTRL + Z	Geri alma
ALT + F5	CD'yi takarken Autorun'ın çalışmasını engeller

simgesine tıklayıp "Kısayol Tuşu" alanında "Yok" simgesi üzerine tıklayın, daha sonra da kullanmak istediğiniz kısayol tuş kombinasyonunu tanımlayın (bir öncesi sayfadaki resme bakınız). Kısayol tuşunu tanımlarken sadece bir karakter tuşuna basmanız yeterli. Mesela bu alanda "W" tuşuna bastığınızda kısayol tuşu "Ctrl-Alt-W" oluyor.

"Tamam" düğmesine tıkladığınızda artık kısayol tuşu hizmete hazırdır. Şimdi ilk testi hemen yapabilirsiniz: mesela WINZIP.EXE kısayolunu [Ctrl][Alt][W] tuş kombinasyonu ile ilişkilendirdiyseniz, Winword programı bu üç tuşa doğru sırayla bastığınızda çalışacaktır. Başka programlar için artık bu kısayol tuş kombinasyonunu kullanamazsınız.

Sağ fare tuşu ile Sürkle-Bırak: Nesneyi sürükleyip bıraktığınızda küçük bir menü açılacaktır.

Kısayol tuş kombinasyonlarından veri dosyaları söz konusu olduğunda da faydalanabilirsiniz. Mesela çok sık kullandığınız RAPOR.XLS dosyasına bir kısayol simgesi oluşturduysanız ve kısayol tuş kombinasyonu olarak [Ctrl-Alt-R] tuşlarını tanımladıysanız, bu kısayol tuş kombinasyonunu her uyguladığınızda Excel programı RAPOR.XLS dosyası ile birlikte yüklenecektir.

Çoğu kullanıcı sürekli olarak Windows 95 (veya Windows NT) altında klavye örtüsünü nasıl değiştirebileceklerini soruyor. Bunun için bir yol Shareware bir program olan Accent. Accent mevcut ayarların çok kolay değiştirilmelerini sağlıyor, ayrıca numarik tuşları kullanmayı ve [Alt], [Ctrl] tuşlarıyla tüm tuş kombinasyonlarını olanaklı kılıyor. Bu yeni konfigüre edilmiş klavye örtüsüne sürekli ihtiyaç duyanlar programın EXE dosyasının bir kısayolunu Windows 95'in "Başlangıç (\\Windows\\Start Menu\\Programlar\\Başlangıç)" dizinine kopyalayabilir. Accent programını Eylül CD'mizde bulabileceksiniz.

SÜRÜKLE VE BIRAK YÖNTEMİNİN AVANTAJLARINDAN FAYDALANMAK

Windows 95'in en hızlı ve teknik olarak en güzel yöntemlerinden birisi de hiç kuşkusuz Drag & Drop ("Sürükle ve Bırak") metodudur. Nesne yönelimli bu kullanma türü, insanların doğal çalışma şekillerine en uygun olanı. Bu yöntemin en seçkin ör-

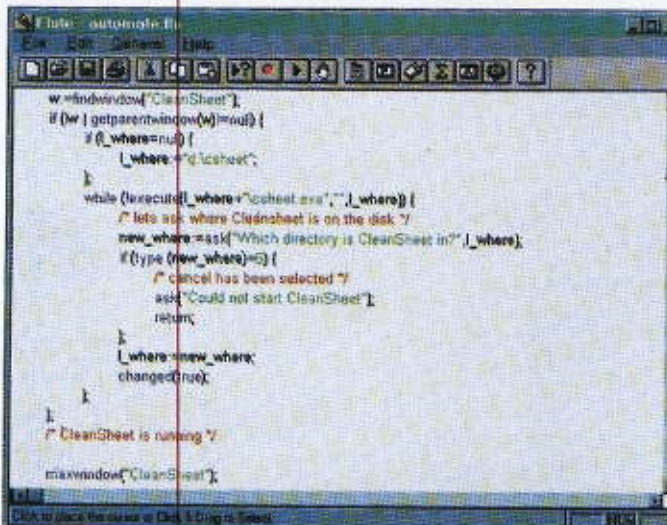
neği "Geri Dönüşüm Kutusu" ile çalışmaktır: Silinecek dosyanın veya dizinin ikonu üzerine tıklayın ve farenin sol tuşuna basılı tutarak "Geri Dönüşüm Kutusu" simgesi üzerine taşıyın. Simgenin üzerine geldiğinizde farenin basılı tuşundan parmağınızı çekerek nesneyi "bırakabilirsiniz", artık dosyayı güvenli bir şekilde sildiniz. Aynı işlem için geleneksel, nesne tabanlı olmayan ve böylece daha zahmetli olan çalışma şekli ise şudur: Uygulama programını çalıştırırsınız, sonra "Dosya / Aç" simgelerini tıklayıp açılan iletişim kutusundan gerekli dosyayı veya dizini arayıp bulursunuz ve nihayet dosyayı açabilirsiniz.

Drag & Drop yöntemini, bir nesnenin dosya uzantısıyla, uygulama programı ilişkilendirilmemişse kullanmak çok mantıklıdır. Mesela JPG dosya uzantılı grafik dosyaları bir piksel resim işleme programıyla ilişkilendirilmiş olabilir. Bu durumda bir Viewer programı ile, mesela Paint Shop Pro, JPG uzantılı bir dosyayı açmak istediğinizde, JPG dosyasını Paint Shop Pro simgesi üzerine sürükleyip bırakıyorsunuz. Daha zahmetli olan yol ise, uygulama programını çalıştırdıktan sonra "Dosya / Aç..." simgelerine tıklayıp...

Bu yöntem aynı zamanda DOS programları ile de çalışıyor: Bir dosyayı istediğiniz programın simgesi üzerine sürükleyip bıraktığınızda o DOS programı çalışacak ve DOS komut satırında dosya adı olarak "Windows intern" verilecektir.

Açıklanan mekanizma ve yöntemler çalışan uygulama programlarında da çalışmamazlık etmiyor: Bu durumda veri dosyalarını programın başlık çubuğu üzerine sürükleyip bırakmak gerekiyor. Bir MS-DOS programını bir DOS kutusunun başlık çubuğuna sürüklerseniz program adı tam izin ve yol adıyla birlikte DOS komut satırına kopyalanır; ancak burada bir de [Enter] tuşuna basmanız gerekiyor.

Aynı şeyler bir dosyayı görev çu-

Akıllı çözüm: Shareware bir program olan Flute, ek olarak kolayca öğrenilebilen script diline sahip bir makro kaydedicisi. Flute hem Windows 3.1 hem de Windows 95 altında çalışabiliyor.

buğuna sürükleyip bırakınca oluyor. Ancak daha önce çalıştırıp da simge durumuna küçülttüğünüz bir uygulamada bir dosya açmak isterse-
niz, şunları yapmanız gerekiyor: dos-
yayı görev çubuğundaki ilgili progra-
mın üzerine sürükleyin, ancak fare
tuşunu simge durumuna küçültül-
müş uygulama tekrar normal halini
alınca kadar bırakmayın, zira kısa
bir gecikmeden sonra program çalış-
acaktır. Şimdi dosyayı, uygulama
programının başlık çubuğuna sürük-
leyip bırakabilirsiniz.

Drag & Drop'un en güzel özellikle-
rinden biri de, bir dosyayı yazıcı sim-
gesi üzerine sürükleyip bırakmak. Bu
durumda dosyanın ilişkilendirildiği
uygulama programı (mesela DOC
dosyaları için Winword) çalıştırılacak,
yazdırma komutu yerine getirilecek ve
program tekrar otomatik olarak kapa-
tılacaktır.

Sürükle-bırak işleminin hedefi bir
program değil de bir dizin (klasör)
penceresi veya masaüstü (ki masaüstü
de aslında bir dizindir) ise - nesne türü
ve hedeften bağımsız olarak - sürü-
klenen nesne veya nesneler kopya-
lanır, taşınır veya bir kısayol yaratılır.
Bir dosyayı aynı sürücüdeki başka bir
dizine sürükleyip bırakırsanız bu dos-
ya taşınır (ilk dizinden silinip hedef

dizine kopyalanır). Bir dosyayı başka
bir sürücüde (mesela C'den D'ye) bu-
lunan bir dizine sürükleyip bıraktığınız-
da ise o dosya kopyalanır.

Ancak bu işlemleri değiştirmek
mümkün: Sürükleme sırasında
[Shift] tuşuna basarsanız sürüklenen
nesneler taşınır. [Ctrl] tuşuna basar-
sanız da nesneler bu sefer kopyalana-
caktır. [Ctrl] [Shift] tuşlarına birlik-
te basarsanız da iki nesne arasında
bir ilişki yaratmış olursunuz. Yani
sürüklenen nesneyi üzerine sürükle-
nen simgeyle açabilir (üzerine sürü-
klendiğiniz nesne bir uygulama
programının EXE dosyası ise), veya
dizine sürükleyip bıraktığınızda, o
dizine bu nesneyi koyulabilir, taşı-
yabilir veya o dizinde kısayol yarata-
bilirsiniz. Burada bir menü açılıyor
ve istediğiniz seçeneklerden birini
tercih edebilirsiniz. Alternatif ola-
rak sürükleme sırasında sol fare tuşu
yerine sağ fare tuşunu kullanabilirsi-
niz - bu durumda da menüden istedi-
ğiniz işlemi seçebilirsiniz (bir
öncesi sayfadaki resme bakınız).

Birden fazla dosya veya dizini işaret-
leyip seçmek istiyorsanız, [Ctrl] tuşu-
na basılı tutup simgeler üzerine tıkla-
yın. Yine alternatif olarak fare tuşunu
basılı tutup içerisinde birçok nesnenin
bulunduğu büyük bir alanı işaretleye-

bilirsiniz.

Bir sürü dosyayı kopyalamanız gere-
kiyorsa bu işlemi Explorer (Windows
Gezgini) yardımıyla kolaylaştırabilir-
siniz. Ancak çoğunlukla kopyalama
ihtiyaçlarınızı sadece "Bilgisayarım"
görünümünde ayarlayabiliyorsunuz.
Bu durumda "Windows Gezgini"ni
her seferinde "Başlat / Programlar /
Windows Gezgini" ile çalıştırmak çok
zahmetli ve can sıkıcıdır, bir de üye-
rinde çalışacağımız klasörleri arayıp
bulmanız gerekiyor.

Tüm bunlar çok daha hızlı gerçekle-
şebiliyor: Klasörü basitçe fare ile üye-
rine tıklayıp işaretleyin, daha sonra
[Shift] tuşuna basıp yeniden dizin
simgesi üzerine çift tıklayın, şimdi
"Windows Gezgini" o klasörün görü-
nümü ile açılacaktır.

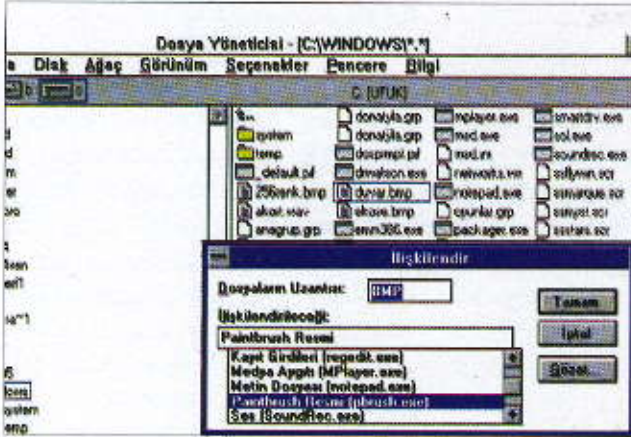
WINDOWS 95'TE MAKROLAR: SHAREWARE'LER İLE MÜMKÜN

Windows 95 - Windows 3.11'in aksi-
ne - bir Macro Recorder'a sahip değil.
Microsoft'un ofis uygulamaları ise ger-
çekten de çok daha başarılı bir prog-
ramlama dili olan VBA'ya (Visual Ba-
sic for Applications) sahipler. Böylece
ofis dahilinde mümkün olabilen tüm
uygulama durumlarını kişisel ihtiyaç-
larınıza göre otomatize edebiliyorusu-
nuz.

Shareware alanında ise hem Win-
dows 95'in Macro Recorder eksikliğini
unutturan, hem de kendi makro dille-
rine sahip programlar mevcut. Örnek
bir program olan Flute, resimden de
görüldüğü üzere programlama dilinin
öğrenilmesi kolay olan bir Shareware
program. Bu programı da Eylül
CD'mizde bulabileceksiniz.

WINDOWS 3.X KISAYOLLARI

Windows 3.0 piyasadan kalkmak ü-
zere, Windows 3.11 ise yazılım pa-
zarı için halen büyük bir öneme sa-
hip. Gerçi Windows 3.11, Windows
95 ve NT'nin zengin fonksiyon kap-
samıyla yarışmıyor - özellikle de

Dosya Yöneticisi'nde "Dosya / İlişkilendir" ile bir dosya uzantısını belli bir programla ilişkilendirebilirsiniz.

dosya ve program yöneticisinin ayrı olması kullanımı zorlaştırıyor -, ancak günlük PC kullanımının tüm önemli işlemlerine de sahip. Hemen belirtelim: Windows 3.x'i ve diğer çoğu uygulama programını - üstelik tümüyle fareden bağımsız olarak - klavyeden çalıştırıp kullanabilmek mümkün. Bunun ne kadar mantıklı olduğuna ise herkesin kendisi karar vermeli. Ancak her durumda klavye ile yetinmek ve çok daha hızlı çalışmak mümkün. Ve fareniz birdenbire şu veya bu nedenden dolayı çalışmamaya başladığında klavye ile verileri kaydedip, Windows'u kapatmanız gerekir. Bu yöntem bilgisayar Resetlemekten çok daha mantıklıdır. Tabii, öncelikle sadece klavye ile çalışmasını bilmeniz gerekiyor.

UZANTILARI DOSYA TÜRLERİ İLE İLİŞKİLENDİRMEK

Windows 3.x'de veri dosyalarının Windows arabirimine entegrasyonu Windows 95'de olduğu kadar başa-

rılı değil, ancak Windows programlarına isim uzantıları vermek mümkün. Windows 3.11 altında dosya adlarının uzantıları uygulamalarla ilişkilendirilmişse, dosyayı

- * simgesi üzerine çift tıklayarak dosya yöneticisinde açabilir,
- * simgesini "Yazdırma Yöneticisi" üzerine sürükleyerek yazdırabilir,
- * Program Yöneticisi'nin her grubuna yerleştirebilir,
- * simgesini sürükleyerek bir uygulama programı ile ilişkilendirip açabilirsiniz

Bu işlemleri hızlı bir biçimde gerçekleştirebilmek için, sık kullanılan dosya adlarının uzantılarını uygun programlarla ilişkilendirmek çok mantıklıdır. Bir dizi uzantı önceden zaten tanımlanmıştır; sonradan kurulan uygulamalar da zaten başka dosya türlerini de ekleyeceklerdir.

Bu tip bir ilişkilendirmeyi şöyle yaratabilir veya değiştirebilirsiniz: Dosya Yöneticisi'nde, uzantısını ilişkilendireceğiniz dosyayı işaretleyin. "Dosya / İlişkilendir" simgele-

rine tıklayın. İlgili uzantı listede belirtmediyse uzantı adını "Dosyaların Uzmanı" alanına girin ve "İlişkilendirilecek" alanına listeden bu uzantı ile ilişkilendirilecek uygulamayı seçin. Program listede bulunmuyorsa "Gözet" düğmesine tıklayarak ilgili programı bulup seçin. "Tamam" simgesine tıklayınca Windows WIN.INI dosyasında ilgili bölümü güncelleyecektir.

DOSYA YÖNETİCİSİ'NDE DOSYALARIN TAŞINMASI VE KOPYALANMASI

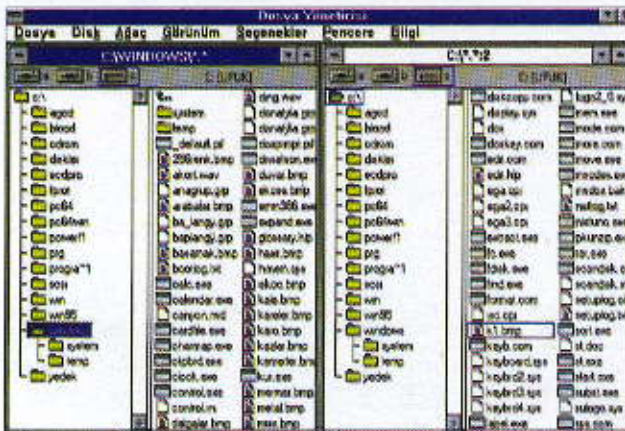
Dosya Yöneticisi'nde öncelikle - eğer açmadıysanız - hedef sürücü için bir pencere açmalısınız. Başka bir sürücüye [Ctrl]-Sürücü harfi tuş kombinasyonu ile geçiş yapabilirsiniz. Alt dizinler üzerine çift tıklayarak aradığınız dosyayı bulup fare tıklaması ile işaretleyin. Şimdi [Delete] tuşuna basarak bu dosyayı silebilirsiniz. Kopyalama veya taşıma için işlemin hedefi olarak ya Dosya Yöneticisi'nde ikinci bir pencere açmalı (resme bakınız), ya da en azından - işlem aynı sürücü üzerinde gerçekleştirilecekse - hedef dizin görünür olmalıdır.

Taşıma için [Alt] tuşuna basılı tutup, kopyalama için de [Ctrl] tuşuna basılı tutup, dosya simgesini bir dizin simgesi üzerine veya başka bir dizin penceresine fare ile sürükleyip bırakmak gerekiyor. Bir dosyayı fare ile bir dizin sembolü veya başka bir pencere üzerine sürüklenip, aynı anda [Ctrl] veya [Alt] tuşlarından birine basılmazsa, hedef sürücü kaynak sürücüden farklı değilse, o dosya taşınır, aksi halde kopyalanır.

TUŞ KOMBİNASYONLARI İLE DOSYALARIN VE PROGRAMLARIN İLİŞKİLENDİRMESİ

Windows 95'te olduğu gibi (bu yazıdaki ilgili bölüme bakınız), Windows 3.11 altında da programları ve kayıtlı uzantıları olan dosyaları,

Windows 3.x'in Dosya Yöneticisi'nde dosyalar Drag & Drop basılı (Alt) tuşu ile kopyalanabilir veya (Ctrl) tuşu ile taşınabilir.

kendi tanımladığınız tuş kombinasyonları ile çok daha hızlı ve pratik bir şekilde çalıştırıp açabilirsiniz.

Program Yöneticisi'nde istediğiniz programı veya kayıtlı dosyaları seçin, "Dosya / Özellikler" menüsü ile veya [Alt] [Enter] ile dosya özelliklerini açın. Kısayol tuşu alanında "Hiçbiri" simgesine tıklayın ve programla ilişkilendirilecek (programın çalışması-

mı sağlayacak) kısayol tuş kombinasyonunu tanımlayın (Bir önceki sayfadaki resme bakınız). "Tamam" simgesini tıklayıp işlemi tamamlayın.

Hemen ilk testinizi yapabilirsiniz: Mesela EXCEL.EXE dosyası için kısayol tuşu olarak [Alt][Ctrl][E] kombinasyonunu tanımladıysanız, Excel programı bu üç tuşa bastığınızda açılacaktır.

KAYIT ARACI İLE İŞLEMLERİN OTOMATİZE EDİLMESİ

Windows 3.11'in Windows 95'e bir üstünlüğü var: Entegre edilmiş "Makro Kayıt Aracı". Bu yardımcı program sürekli tekrarlanan klavye ve fare hareketlerini kaydediyor ve bunlara ihtiyacınız olduğunda tekrarlıyor. Çok nadiren kullanılan ve birçok kullanıcının varlığından haberi bile olmadığı bu program, çok sık tekrarlanan işlerin otomatize ve zamandan tasarruf edilmesi açısından çok uygun.

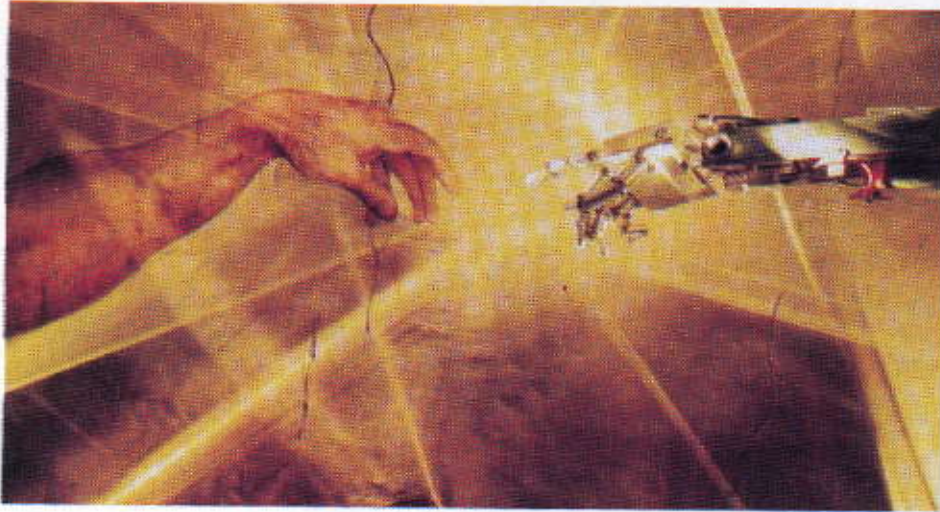
Programı şöyle kullanıyorsunuz: Windows'u kayıt yapılmak istenilen duruma getirin ve Donatılar grubundaki "Kayıt Aracı"yı çalıştırın. Programın kendisi, programı nasıl kullanmanız gerektiğini açıklıyor (bir sonraki sayfadaki resme bakınız). Fareyi kayıt sırasında mümkün olduğunca tasarruflu kullanmaya, en iyisi hiç kullanmamaya çalışın. Zira grafik çözünürlüğünü değiştirdiğinizde veya kayıt esnasındaki masaüstünün görünümü makronun uygulanması sırasındaki ile aynı değilse mutlaka sorunlar çıkacaktır, mesela fare nesnelerinin değişen yerleri yüzünden boşa tıklayabilir. Bu durumda makro asıl görevini yapmaz hatta bazen de hiç yapmaması gereken şeyleri yapabilir, Winword programını çalıştıracağına Excel programını çalıştırabilir. En iyisi kısayol tuşlarını kullanmak veya klavye ile ([Alt] + altı çizili karakter) menü seçeneklerini seçmektir.

Ancak Kayıt Aracı'ndan çok fazla şey beklemeyin, çünkü bu programın kendine ait bir makro dili yok. Yani kesme koşullu döngüler veya benzer şeyler tanımlamak mümkün değil.

Shareware programlar ise hemen yardımımıza yetişiyorlar. "Windows 95 kısayolları" bölümünde bahsi geçen Flute Shareware programı Windows 3.11 altında da çalışıyor ve aynı zamanda hem makro kaydedici hem de Script editörü. Yine Symantec'in Norton Desktop for Windows adlı programı da çok başarılı programlanabilir bir makro kayıt aracına sahip.

Windows 3.x Kısayolları

Kısayol	Program Yöneticisi	Dosya Yöneticisi
	Bir program grubundaki elemanlar arasında hareket	Dizin ve dosya listeleri arasında hareket
	Program grupları arasında hareket	
	Program grupları arasında hareket	
		Pencere arasında geçiş
	İşaretili programı çalıştırmak	İşaretili alt dizinlerin açılması/kapatılması
		Sonraki dizin seviyesine geçiş
		Tüm dizin ağacının gösterilmesi
		Dizin seviyesinin kapatılması
		Sürücüdeki tüm dizinlerin gösterilmesi
		Sürücüsüne geçiş
	Açık pencereleri yan yana sıralamak	Açık pencereleri yan yana sıralamak
	Açık pencereleri üstüste yerleştirmek	Açık pencereleri üstüste yerleştirmek
	Aktif program grubu penceresini kapatmak	
		Pencere içeriğini güncellemek
	Uygulama penceresinin sistem menüsünü açar	Uygulama penceresinin sistem menüsünü açar
	Doküman penceresinin sistem menüsünü açar	Doküman penceresinin sistem menüsünü açar
	İşaretili elemanın Özellikler'i	İşaretili dosya/dizin Özellikler'i
	Elemanı program grubuna taşımak	Dosyayı taşımak, hedef dizin sorulur
	Elemanı program grubuna kopyalamak	Dosyayı kopyalamak, hedef dizin sorulur
	Elemanı silmek	Dosyayı silmek
	Elemanın kopyalanması	Dosyanın kopyalanması
		Dosyanın taşınması
	Yardıma gösterilmesi	Yardıma gösterilmesi
	Görev listesinin gösterilmesi	Görev listesinin gösterilmesi
	Başka bir programa geçiş	Başka bir programa geçiş
	Windows'u kapatmak	Dosya Yöneticisi'ni kapatmak

kombinasyonu ile bu karakter dizilerini bir dokümana istediğiniz kadar ekleyebilirsiniz. Böylece aynı şeyleri tekrar yazmaktan kurtulursunuz.

TARİH VE SAAT

Bir dokümana tarih ve saati eklemek için "Ekle" menüsüne tıklamak zorunda değilsiniz. Dokümanı yazarken tarih ve saati imlecin kaldığı yere eklemek için [Alt] [Shift] [D] ve [Alt] [Shift] [T] tuş kombinasyonlarını kullanabilirsiniz.

WINWORD 95'TE RESİMLERİN BİÇİMLENDİRİLMESİ

Tecrübeli Word yazarları için bile menü labirentlerinde yollarını bulmaları zordur. Eger aceleniz varsa; yazınızı, ödevinizi veya projenizi belli bir tarihe yetiştirmeniz gerekiyorsa, kısayollarla çalışmanız daha doğrudur. Bunlar, doğrudan işaretlediğiniz karakter dizisi üzerinde işlemler yapabilmeyi sağlayan tuş kombinasyonlarıdır.

Dokümanlar üzerinde çalışırken bu kısayol tuş kombinasyonları ile zamandan büyük ölçüde tasarruf edebilirsiniz. Mesela metinleri biçimlendirirken, her seferinde "Biçim" menüsüne tıklayıp buradan aradığınızı bulmanız gerekmiyor, çünkü yazı tipi, yazı tipi boyutu, kalın, altçizgili, ve italik gibi seçenekleri doğrudan [Ctrl] - tuş kombinasyonları ile uygulayabiliyorsunuz.

KELİMELERİ KISAYOL TUŞLARIYLA AYIRMAK

Çoğu durumda satır sonlarındaki otomatik hece ayırma, kelimenin veya kelime dizilerinin yanlış olarak ayrılmasına neden oluyor. Bu yüzden hece ayırması için [Ctrl] [Shift] [-] tuş kombinasyonu ile bir kısa çizgi yerleştirmeniz (bölünmez tire) daha doğru olacaktır. Aynı problemler telefon numaralarında ve bileşik kelimelerde de ortaya çıkabilir. Bu bağlamda "Windows 95"

gibi ürün isimleri için satır sonlarında "Windows" ve "95" karakter dizilerinin ayrılmaması için, [Ctrl] [Shift] [Space] ile bölünmez bir boşluk bırakmanız tavsiye edilir.

KISAYOL MENÜSÜNÜ TUŞ KOMBİNASYONU İLE AÇMAK

Winword 95, hızlı pencere ve menü yönetimi için bazı kısayollar sunuyor. Mesela metinler veya tablolar üzerinde çalışırken, çabucak ilgili kısayol menüsünü (sağ fare tuşu ile tıklayınca çıkan menü) açmak için [Shift] [F10] kısayol tuşu yeterli. İletişim kutuları arasında dolaşmak için de [Tab] ve [Ctrl] [Tab] tuş kombinasyonlarını kullanabilirsiniz.

SON GİRİLENİN TEKRARI

Winword klavyeden girdiğiniz son kayıtları kaydediyor. [Ctrl] [Y] tuş

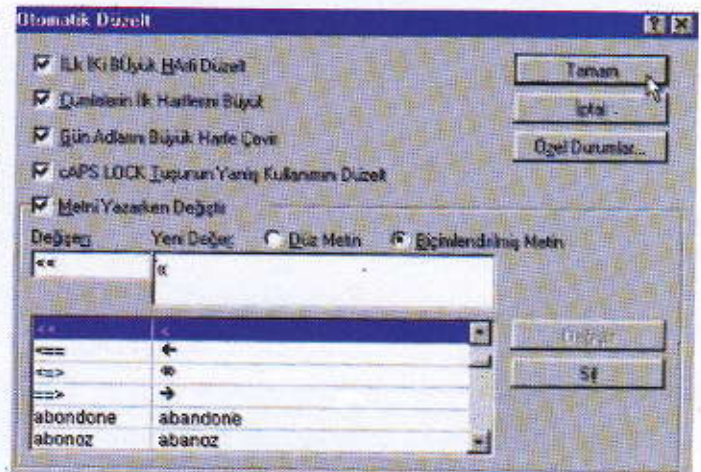
DOKÜMANLARI AÇMAK

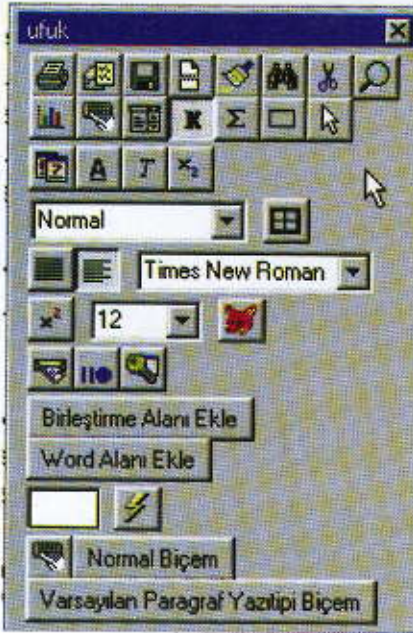
Akşam dokümanınızı kaydedip bilgisayarı kapattıktan sonra sinemaya gittiğinizde, ertesi gün kaldığınız yerden dokümanınız üzerinde çalışmaya devam edebilirsiniz. Bunun için Winword'de sadece [Shift] [F5] tuş kombinasyonu yeterli. Bu özellikle projelerde, bitirme ödevlerinde, doktora tezlerinde veya teknik dokümanlarda oldukça işinize yarayacaktır.

ÖZEL KARAKTERLERE ATAMA

Bir doküman yazarken bazen, "Copyright" ve "Trademark" sembolleri gibi özel karakterlere ihtiyaç duyabilirsiniz. Bunları ise klavye üzerinde bulmanıza imkan yoktur. ANSI karakter setinin içermediği bu tip özel karakterlere "Otomatik Düzelt" ile kısayol tuşları atayabi-

Özel karakterler artık klavyede: Winword'deki "Otomatik Düzelt" ile özel karakterleri tuşlara atayabilirsiniz. İleride bu çok işinize yarayacaktır.

Kendi yarattığınız araç çubuklarıyla Winword'de bazı işleri kolaylaştırabilirsiniz: "Görünüm" menüsü üzerinden, tüm önemli komutları ve makroları içeren, kendi tanımladığınız bu tip araç çubuklarını oluşturabilirsiniz.

lirsiniz. Böylece "Ekle / Simge / Özel Karakterler" simgelerine tıklayıp listeden aradığınızı bulmakla uğraşmazsınız.

Mesela Fransız parantezlerini ("@" ve "D"), [<] ve [>] tuşlarına yerleştirmek için öncelikle bunları "Ekle / Simge" ile "times New Roman Tur" yazıtıtipini seçip metne ekleyin. Daha sonra "@" karakterini işaretleyip "Araçlar" menüsünden "Otomatik Düzelt" simgesine tıklayın. "Yeni Değer" alanında otomatik olarak "D" karakteri bulunacaktır. "Değişen" alanına ise ">>" girin. Aynı şekilde "@" parantezini de "<<" ile değiştirebilirsiniz.

KİŞİSEL ARAÇ ÇUBUKLARI YARATMAK

Hızlı ve verimli bir çalışma için araç çubuklarını kendi ihtiyaçlarınıza göre değiştirmeniz veya yenilerini yaratmanız gerekir. Bunun için şunları yapmanız gerekiyor: Yeni bir araç çubuğu için "Görünüm / Araç Çubukları / Yeni" simgelerine tıklamanız ve yeni araç çubuğunuz için mantıklı ve

anlaşılır (ileride hatırlamanız açısından) bir isim vermeniz gerekiyor. Burada şu önemli noktaya dikkat etmeniz faydalı olacaktır: Yeni araç çubuğunuz size özel DOT'ta (belge şablonu) kayıtlı olmalıdır. Bu yüzden "Araç Çubuğunu Kullanılabilir Yap:" alanında Normal.Dot yerine o an çalıştığınız, size özel şablonu seçin. Şimdi de "Tamam" simgesine tıklayın. Boş bir araç çubuğu penceresi ve "Özelleştir" başlıklı bir iletişim kutusu açılacaktır. Burada bir seçim listesinde tüm ana menüleri (Dosya, Düzen, Görünüm, Ekle, Biçim...) ayrıca "Makrolar, Biçimler, Yazıtıtipleri, Otomatik Metin'leri" bulabilirsiniz. Şimdi boş araç çubuğu penceresini, bu menülerin yanlarındaki düğmelerden istediklerinizi fare ile Drag & Drop yöntemini kullanarak (boş pencereye sürükleyip bırakarak) doldurabilirsiniz. Buraya sadece gerçekten de işinize yarayacak fonksiyonları dahil edin.

Ayrıca kendi yarattığınız makroları ve "Otomatik Metin"leri de düğme olarak bu pencereye ekleyebilirsiniz. "Özelleştir" penceresindeki "Araç Çubukları" simgesine tıklayıp, listeden mesela "Makrolar"ı seçin. Şimdi tüm makroların bulunduğu bir seçim listesi daha açılacaktır. Listedeki yine Drag & Drop yöntemiyle bir makroyu fareyle araç çubuğu penceresine sürükleyin. Burada yeni bir düğmeye isim veya simge verebilirsiniz. Ayrıca bir sembolü değiştirip yeniden çizebileceğiniz bir editörü de buradan çağırabilirsiniz. Hazır sembol çubuklarının da kişisel ihtiyaçlarınıza göre uyarlanması için de "Araçlar / Özelleştir" simgelerine tıklamanız gerekiyor. Buradan yine "Araç Çubukları" simgesine tıklayıp önemli düğmeleri üst pencere çubuğundaki araç çubuklarına sürüklemeniz gerekiyor. Böylece araç çubuklarının sırasını istediğiniz gibi düzenleyebilirsiniz.

Aynı şekilde gereksiz düğmeleri de üst pencere çubuğundan Drag & Drop yöntemiyle kaldırabilirsiniz (ancak bunlar silinmiyor!). "Araçlar

/ Makro / Düzenleyici" veya "Dosya / Şablonlar / Düzenleyici" ile "Araç Çubukları" simgelerine tıklayınca araç çubuklarına gerektiğinde başka bir isim verebilir veya bunları silebilirsiniz.

FONKSİYON TUŞLARI

Winword'ün kapatılması için [Alt] [F4] veya "Yazdır" komutunu çalıştıran [F12] gibi fonksiyon tuşlarıyla kullanılan kısayolları her tecrübeli PC kullanıcısının bilmesi gerekir. Winword ile daha hızlı ve verimli çalışmak için diğer pratik fonksiyon tuşları kısayollarını tabloda ve CHIP klavye şablonunda bulabilirsiniz.

ARAÇ ÇUBUKLARINI FARE İLE AYARLAMAK

Winword standart ayar olarak araç çubuklarını menü çubuğunda altalta yerleştiriyor. Ancak bunu değiştirmeniz gerekiyor. Çünkü kendi oluşturduğunuz araç çubuklarıyla, çubukları ihtiyacınıza göre Word ekranına yerleştirdiğinizde çok daha verimli ve hızlı çalışabilirsiniz. Bunun için sol fare tuşu ile iki düğme arasındaki boş bir alana tıklayın ve araç çubuğunu basılı sol fare tuşu ile birlikte sol veya sağ pencere kenarına sürükleyin. Şimdi de araç çubuğunu istediğiniz dikey veya yatay pencere pozisyonunda konumlandırın. O anki araç çubuğu pozisyonunu belirten gri çerçeve, noktalı, dikey bir dörtgen haline dönüştüğünde fare tuşunu bırakın. Word şimdi araç çubuğunu oraya yerleştirecek ve bazı durumlarda otomatik olarak simgelerin görünümünü, araç çubuğuna sığacak şekilde değiştirecektir.

"Görünüm / Araç Çubukları" ile simgelerin görünümünü kendiniz de belirleyebilirsiniz: "Renkli Düğmeler, Araç Bilgilerini Göster, Büyük düğmeler". Windows'u düşük bir çözünürlükte - mesela 640 * 480 piksel - çalıştırıyorsanız büyük düğmeler kullanmayın, zira aksi halde Word bazı simgeleri göstere-meyecektir.

PARAGRAF BİÇİMLERİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ

Dokümanınızda belirli paragrafların biçimini değiştirmeniz gerekiyorsa şunları yapmanız gerekir: [Ctrl][H] ile "Değiştir" iletişim kutusunu açın ve "Bul" alanında "Biçim" düğmesine tıklayıp listeden "Biçim" simgesine tıklayın. Burada ilgili paragraf için istediğiniz biçimi seçebilirsiniz. "Yerine Konan" alanında ise "Biçim" ile ya hazır tanımlanmış başka bir biçimi veya "Paragraf" altında ise yeni bir paragraf biçimini (yandaki resme bakınız) tanımlayıp seçebilirsiniz. Daha sonra "Sonrakini Bul" simgesine tıklayarak arama işlemini başlatabilir ve "Tümünü Değiştir" ile yeni paragraf biçimini dokümana aktarabilirsiniz.

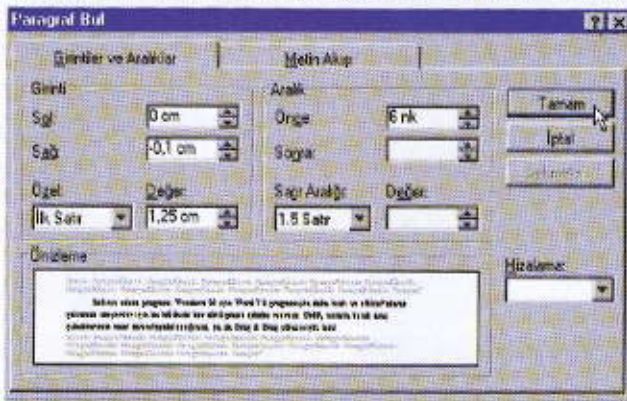
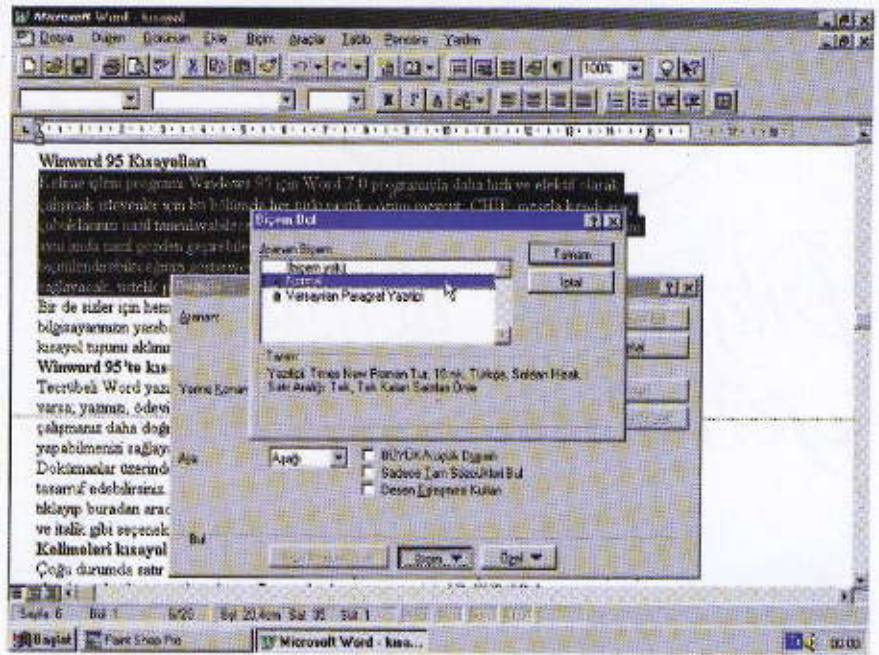
Eğer belge şablonları ve biçimleriyle çalışmıyorsanız ve sadece çabucak bir paragraf biçimini kopyalamak istiyorsanız, doğru biçimlenmiş paragrafı işaretleyin. Şimdi [Ctrl][Shift][C] tuş kombinasyonu ile biçimi kopyalayın, daha sonra biçimlendirilecek paragrafı işaretleyip kopyalanan biçimi [Ctrl][Shift][V] kısayolu ile aktarın. Aynı şekilde Winword'de karakter biçimlerini de kopyalayabilirsiniz.

F8 İLE DOKÜMAN PASAJLARININ İŞARETLENMESİ

Fare ile bir dokümanın uzun pasajlarını işaretleyen biri şu problemi iyi bilir: ekran çok hızlı kayar ve en geç sayfa kesmesinde işaretlenecek alan üzerindeki kontrolü kaybedersiniz.

Daha hızlı ve basit bir şekilde uzun doküman pasajlarını klavye yardımıyla işaretleyebilirsiniz. Bunun için imleci ilk işaretlenecek karakterin önüne yerleştirin ve [F8] tuşuna basın, bunun için yine [Shift] tuşunu kullanabilirsiniz.

Daha sonra aşağı ok tuşu yardımıyla (veya başka bir imleç yön tuşu yardımıyla) işaretlenecek alanı, satır satır en son işaretlenecek satıra kadar belirleyebilirsiniz.

Belge şablonlarını değiştirmek: "Düzen / Değiştir" ile bir dokümandaki belirli paragrafların biçimlerini başka bir taneyle değiştirebilirsiniz.

SÜRÜKLE-BIRAK'LA KOPYALAMAK

Komplikasyonlu dokümanlardaki metin parçalarını, grafikleri ve tabloları hem klavye komutları yardımıyla hem de fare yardımıyla taşıyabilir ve kopyalayabilirsiniz. [Ctrl][X] ile işaretli metinleri ve grafikleri kesip (panoya (Clipboard) yapıştırıp), daha sonra başka bir pozisyona veya başka dokümanlara [Ctrl][V] ile yerleştirebilirsiniz. İşaretli nesnelerin kopyalanması ise yine [Ctrl][C] ile gerçekleşiyor. Benzer olarak aynı işlemleri fare yardımıyla da yapabilirsiniz. Drag & Drop ile tüm bir paragrafı tabloları ve grafikleriyle birlikte çok rahat bir şekilde başka dokümanlara kopyalayabilir veya taşıyabilirsiniz. Bunun için paragrafı, paragraftaki herhangi bir yere dört defa sol fare tuşu ile tıklayıp, işaret-

lin ve basılı sol fare tuşu ile birlikte diğer doküman penceresindeki istediğiniz pozisyona sürükleyin. Bu sırada [Ctrl] tuşuna basılı tutarsanız paragraf diğer dokümana kopyalanacaktır.

TÜM DOSYALARI AYNI ANDA KAPATMAK

Birden fazla Word dosyası üzerinde çalıştınız ve artık işinizi bitirip bilgisayarınızı kapatmak istiyorsunuz. Her bir dokümanı tek tek "Dosya / Kapat" ile kapatacak değilsiniz ya? O yüzden "Dosya" menüsüne tıklarken [Shift] tuşuna basılı tutun. Word böylece dosya menüsünde "Kapat" seçeneği yerine "Tümünü Kapat" seçeneğini seçebilmenizi ve tüm dokümanları aynı anda kapatabilmenizi sağlayacaktır.

Jan Kleinert, Marina Bader'den derleyen Ufuk Yamankılıçoğlu

USRobotics Pilot

USRobotics'in piyasaya sürdüğü yeni elektronik ajanda bugüne kadar alıştığımız ajandalardan çok farklı. Bu ajandanın üzerinde bir mini-klavye yok. Onun yerine dijital ekrana dahil edilmiş bir yazma bölgesi bulunuyor. Graffiti adı verilmiş özel bir dil kullanarak buraya "yazdığımız" harfler ekranda beliriyor. Özel dil derken, normal kullandığımız kitap harflerinden farklı birşey anlaşılmamalı. Sade-

yor. Bu ekranın alt tarafı ikiye bölünmüş. Sağ taraftaki boş alan harf, soldaki ise rakam girişleri için ayrılmış. Özel bir kalem ile ekrana fazla bastırmadan yazdıklarınız hemen dijital bir şekilde yukarıda beliriyor. Tabi "return", "backspace" gibi özel tuşlar da düşünülmüş ve belli semboller ile ifade edilmiş.

Buraya kadar olanlar elektronik cep defterlerindeki ufak tuşlara alışamayanlar için tasarlanmış yenilikler. USRobotics mini-klavyelere alışkın olanları da düşünmüş ve Pilot'a bir de dijital klavye eklemiş. Yine kalemimizi belirli bir şekilde hareket ettirerek ekranda bir klavyenin belirmesini sağlayabiliyorsunuz: Dijital bir Q-Klavye... Nümerik, uluslararası klavyeler de kullanabileceğiniz arasında.

Pilot'ın yenilikleri sadece yazım alanını kapsamıyor. Randevularınız, adresleriniz, yapacaklarınız, hatırlamanız gerekenler, yapacağınız hesaplamalar için gerekli araç-

lar hep menüler halinde size sunuluyor. Ve menü sistemi bilgisayarlarımızda her gün kullandığımız ripten olması açısından hemen alışılıyor. Hatta bilgisayardan aşına olduğumuz birçok terime de kullanımı sırasında rastlayabiliyoruz. Alarmı ile sizi randevularınız konusunda uyartabiliyor, grafiksel olarak günlük, haftalık, aylık sunumlar alabiliyorsunuz.

Kutudan çıkan bir arabirim ve gerekli program ile bilgisayarınıza bağlayabildiğiniz Pilot sürekli güncellenebiliyor. Böylece ajandanızı hem bilgisayarda hem de üzerinizde bulundurabiliyor ve sürekli senkronize edebiliyorsunuz. Ayrıca edinebileceğiniz bir kablo ile doğrudan modeme bağlanabilen Pilot, ofisinizdeki bilgisayara bağlanıp güncel verileri alıp gönderebiliyor da... Yine kutudan çıkan bir deri kılıf ile Pilot'ı kemerinize takabiliyorsunuz. Kullanım kitapçıkları ve birkaç adet Graffiti yapıştırması da kutuyla beraber gelenler arasında.

*Bilgi için: Biltur
Tel.: (0.212) 296 02 19
Fiyatı: 3335 + KDV*

ce belli harfler tanıma kolaylığı olması açısından özelleştirilmiş. Bu yeni alfabeye çok çabuk alışılıyor.

Pilot'a baktığınız zaman büyük bir ekran hemen dikkatinizi çeki-

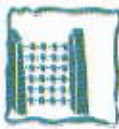
WinX Perfect IV

iki ayrı parçadan oluşan bu kart dört ayrı işlevi gerçekleştiriyor. Bunlardan ilki ekran kartı olması. 64 bitlik bir ekran kartı olan ve üzerinde hızlandırıcısı bulunan bu kartın 4 megabayta kadar belleği artırılabilir. Vga kontrol işlemcisi olarak Trident'in ProVida9685 işlemcisi kullanılmış. Yazılım aracılığı ile MPEG formatındaki filmleri sorunsuz olarak eşzamanlı çözerek oynatabiliyor. Kartın bir diğer özelliği televizyon kartı olması. Hem kablolu hem anten yayınlarını destekleyen bu kart ile tam ekran veya bir pencere içe-

risinde televizyon izleyebiliyorsunuz. Uzaktan kumandası bulunan WinX'in yanında gelen yazılımlar ile televizyonun yanı sıra cd sürücünüzü de kontrol edilebiliyorsunuz. Yapılan bir jumper ayarı ile bilgisayarın açılış sırasında doğrudan televizyon olarak kullanılacak duruma gelmesi sağlanabiliyor. Aynı kart ile televizyon veya video-cd'lerden görüntü dondurulup kaydedilebiliyor. Kullanılan çift video kanalı sayesinde aynı anda hem video cd oynatılıp hem de televizyon izlenebiliyor. Monitör olarak herhangi bir televizyon ek-

ranının da kullanılmasına fırsat veren bu kartla beraber çok zengin bir yazılım kütüphanesi de geliyor. Kartın yapabildikleri ile ilgili çeşitli programların yer aldığı üç tane cd ve bu programların açıklamalarını içeren kitaplar paketten çıkıyor. Paketten çıkan NT ve Autocad gibi işletim sistemi ve programların sürücülerini kartın iddia ettiğini gösteriyor.

Kartı arka tarafında video girişi ve video çıkışı için bağlantı yerleri mevcut. S-VHS çıkışı veya S-VHS standartındaki cihazlardan giriş sinyali de alınabiliyor.

Prolinear - Palm Book

Windows-CE tabanlı bilgisayarların konuşulduğu bugünlerde DOS işletim sistemli avuçiçi bilgisayarlar hala pazardaki yerlerini korumaya devam ediyor. Yılların birikimi olan geniş program desteği bu ilginin devam etmesinin nedenlerden biri. Grafik ağırlıklı programlar dışında DOS uygulamalarının modasının geçtiğini söylemek henüz pek mümkün değil. Her ne kadar Multimedia modası olanca hızıyla bilgisayar kültürünün odak noktası olmaya devam ediyorsa da, Windows öncesi işletim sistemleri hala kullanılıyor. Yüksek işlemci hızlarına ve büyük kapasiteli bilgisayarlara ihtiyaç duymayanların gözbebeği olan avuçiçi bilgisayarların standart PC'lerin işletim sistemleriyle uyumlu olmaları ve PC'lerde kullanılan programların dosyalarıyla uyumlu olmaları çoğu kullanıcı için fazlasıyla yeterli bir özellik. Yanlarında sürekli yüksek performans ve kapasite taşımak isteyenler zaten 2-3 kg ağırlığındaki Notebook bilgisayarlara veya 1.5-2 kg arasındaki Sub-notebook bilgisayarlara yöneliyorlar.

Bu yazıda, Amerikan Prolinear firmasının bir bilgisayarını tanıtacağız. Bildiğimiz kadarıyla, Prolinear bilgisayarları ülkemizde satılmıyor. Bize uzak bir model olmasına rağmen özellikleri bir avuçiçi bilgisayar açısından oldukça dikkat çekici olduğu için bu bilgisayarı tanımakta yarar gördük.

Prolinear'ın duyurulan üç modelinin özellikleri birbirine yakın. Temel fark ise hafıza kapasitelerinde ortaya çıkıyor.

PS-3000'in teknik özellikleri şöyle:

CPU 80386 SXLV
Hız 25 MHz
ROM 2.5 MB
RAM 2 veya 4 MB
Monitör LCD sıvı kristal, Dual scan supertwist mono ekran
640 x 240 piksel görüntü
80 kolon x 25 satır
CGA uyumlu, 16 gri tonlama

18.3 x 7.2 cm görüntü alanı
Klavye QWERTY tuşlar
82 tuş
Giriş/Çıkış RS232 seri bağlantı (9 pin)
Paralel port (25 pin)
PCMCIA giriş (2 adet)
Ölçüler 24.5 x 12.0 x 2.95 cm
Ağırlık 710 gram pillerle
610 gram pilsiz
Enerji 4 adet AA tip pil (yaklaşık 10-20 saat arası çalışma)
9 Voltluk DC adaptör
Programlar Hazır gelen programlar şöyle (ROM'da):
MS Works programı (elektronik tablo, veri tabanı, kelime işlem, iletişim)
MS DOS 5.0 işletim sistemi
PIM kişisel bilgi yönetimi (ajanda, takvim, telefon defteri, hesap makinesi, döviz ve birim çevrimleri vb)
Bağlantı PC Connectivity Pack (PC bağlantı programı ve kablo)
Aksesuar Harici 3.5" disket sürücüsü
14400 ve 9600 bps hızlarında faks/modem kartları
Ethernet kartı (10 MB/s)
512 KB - 2 MB arası SRAM kartları
1-5 MB arası PCMCIA hafıza kartları
PS-3000 and PS-3000HD modellerinde ilave 2MB RAM

Modeller PS-3000 ve PS-300HD (MiniNote)
2 MB RAM (1 MB dosyalar için kullanılabilir)
2.5 MB ROM.
PS-1000
1 MB RAM (384 KB dosyalar için kullanılabilir)
1.5 MB ROM

Prolinear modellerinde, alınacak bir faks/modem kartıyla e-posta veya faks göndermek/almak mümkün. Bu tür bir bilgisayardan beklenen PC bağlantısı da fonksiyonları arasında. Bilgisayarın en önemli özellikleri arasında DOS ve Windows altında çalışan programların kullanılabilirliği gösteriliyor. Ağırlığı, diğer avuçiçi bilgisayarlara göze bir dezavantaj olarak gözüküyor. Ancak, Prolinear'ın birçok DOS ve Windows programlarını da kullanabildiği düşünüldüğünde bu dezavantajı adeta yokuluyor.

Prolinear Palm Book, kullanma şansı bulamadığımız ama dikkat çeken bir ürün.

Prolinear bilgisayarları ile ilgili bilgi için:

E-Mail: pic@ix.netcom.com

Tel: (818) 821 18 81 (ABD)

Faks: (818) 821 18 69 (ABD)

Ahmet G. Özışık
aozisik@ibm.net

Mini Mini PC'ler

Boyut olarak Laptop bilgisayarların neredeyse yarı ölçülerine sahip Notebook'lar artan işlem güçleri, kapasite ve ekran boyutları ile büyük kardeşlerine meydan okuyorlar. Artık sadece basit işlemleri değil, yaptığınız bütün işleri ofise bağlı kalmadan ufak çaplı bir Server gücündeki bu küçük makinelerde gerçekleştirmeniz mümkün oluyor.

Son yıllarda teknolojiye yaşanan gelişmeler ile kullandığımız PC'ler boyut olarak küçülmeye başladılar. Buna rağmen işlem güçleri, hızları ve depolama kapasiteleri katlanarak arttı. Çok fazla seyahat eden bilgisayar kullanıcılarının yanlarından ayırmadıkları Laptop'lar da bu gelişmeden paylarını aldılar. Boyutlarındaki küçülme ile daha önce dizüstü anlamındaki Laptop terimi ile anılan bu ufak PC'ler artık defter anlamına gelen Notebook adı ile anılıyor. Artık hem disket sürücü, hem CD-ROM, hem de pili üzerinde aynı anda taşırken ekran olarak 13.3" bir görüntü alanı veren Notebook modelleri bile makul boyut ve ağırlıklara sahipler. Masanızın üye-

T. K. KUTLU

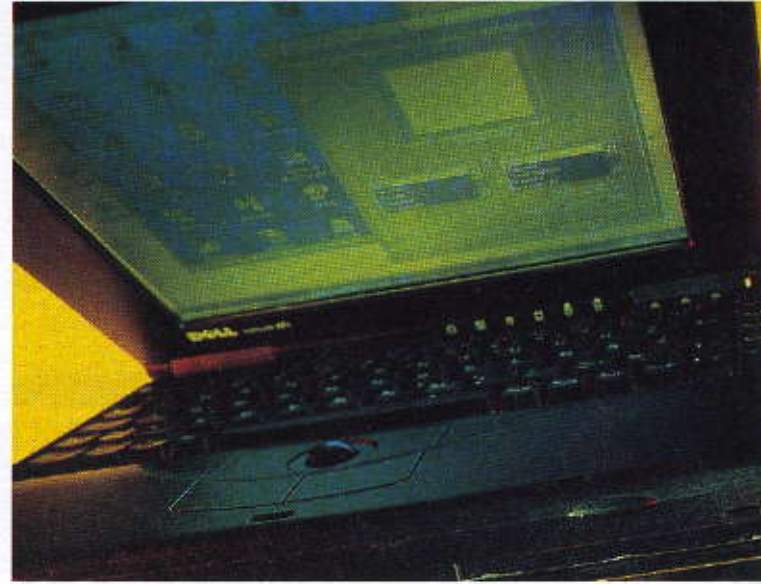
rinde duran o hantal PC'nize ve bir de hemen yanındaki Notebook'a baktığınız zaman PC'lerin, belki de işlem gücü olarak bile daha güçlü olan Notebook'lardan boyut olarak neden hala bu kadar büyük olduğu sorusu mutlaka aklınıza takılacaktır. Birinci neden Notebook'larda kullanılan teknolojinin çoğu alanda Desktop PC'lerden farklı olmasıdır. Desktop PC'lerde kullanılan PCI ve ISA slotların yerlerini Notebook bilgisayarlar da PCMCIA almakta. Bu da her türlü kartın bir kredi kartı boyutlarına küçülmesi anlamına geliyor. Aynı şekilde kullanılan Ram'ler de normallerinin yarı boyutunda. Depolama ünitelerinde ise Desktop PC'lerdeki en küçük sabit disk olan 3.5" disklerden bile küçük olan 2.5"lik diskler kullanılıyor. Küçülmesi en zor olan disket sürücü ve CD-ROM'lar bile olabilecek en ufak boyutları ile yerleştirilmişler. Herşey küçülürken büyüyen tek parça olan ekranlar da derinlikten kaybederek giderek daha ince hale gelmekte. İkinci neden ise Desktop PC'ler ile Notebook'lar arasındaki kullanım zamanı farkıdır. Bir Desktop PC geniş yerleşim alanı ve fanları ile kolay kolay ısınmayacak bir makinedir. Yıllar boyu açık kalsa da ısınmayacak bir PC karşısında kompakt yapıdaki Notebook'lar 4 - 5 saatlik bir kullanım sonucunda çok fazla ısınabilirler. Seyahatlerde, kısa süreli kullanımlar için yapıldığından pek bir sorun oluşturmayan bu olay "Neden bu boyut?" sorusuna bir cevap olabilir.

Son Teknolojiler

Notebook bilgisayarlarda artık işlemci ve Ram sınırı neredeyse kalktı. Intel 233 MMX işlemci destekleyen Notebook'lara 128 Mbyte'lara kadar Ram takılabilir. Laptop'larla beraber yaygınlaşmaya başlayan PCMCIA slotlarının ise günümüz Notebook'larında 2. ve 3. sürümleri kullanılmakta. Bu vasıta ile dörde kadar PCMCIA slot desteği sağlayan bir Notebook'a SCSI arabiriminden 33600 bps hızına sahip modeme kadar bir çok kart takmak mümkün oluyor. Seri bağlantı noktası ola-

rak yeni sayılabilecek IrDA ile kablo bağlantısı olmadan kızılötesi ışınlar kullanılarak veri transferi yapmak veya yine IrDA destekleyen bir yazıcıya veri göndermek mümkün hale geliyor. Bunun için IrDA içeren cihaza birkaç metre mesafede durmak yeterli oluyor. Bir başka yeni bağlantı birimi olan USB (Universal Serial Bus) ile birbirine ucuca bağlanabilecek 255 aygıt ile çok hızlı bir veri iletişimi mümkün olacak. Henüz USB desteği olan bir aygıt olmamasına rağmen neredeyse bütün Notebook'larda en az iki adet USB bağlantı noktası da yerini alıyor. Bir PC'de de bulunan seri ve paralel portların dışında yeni Notebook'ların neredeyse tümü televizyon'a PAL veya NTSC olmak üzere çıkış verebiliyor. Her zaman bir monitörün bulunmasının zor olduğu ortamlarda Notebook'u rahatlıkla bir televizyona bağlayarak kullanmak mümkün oluyor. Artık tamamen Windows 95 uyumlu klavyenin yer aldığı Notebook'larda işaretleme cihazı olarak çoğunlukla Touch Pad kullanılıyor. Bir kaç markada ise klavyenin tam ortasında yer alan Pointing Device adlı Joystick benzeri bir kontrol ünitesi bulunuyor. Bunların kullanım kolaylığı ise kişiden kişiye değişse de ikisinin de Mouse'un yerini tutması oldukça zor görünüyor. Aygıtın üzerinde yer alması ise bir avantaj teşkil ediyor. Notebook'larda mevcut yerin kullanımının önemli olmasından dolayı disket sürücü, CD-ROM ve ekstra pil arasında bazen seçim yapmak gerekebiliyor. Bu da çoğu kez CD-ROM ile disket sürücüyü aynı slotta toplayacak standart bir bağlantıyı gerektirebiliyor. Ekran olarak artık siyah beyaz ekrana raslamak mümkün değil. Renkli ekranlar da araların-

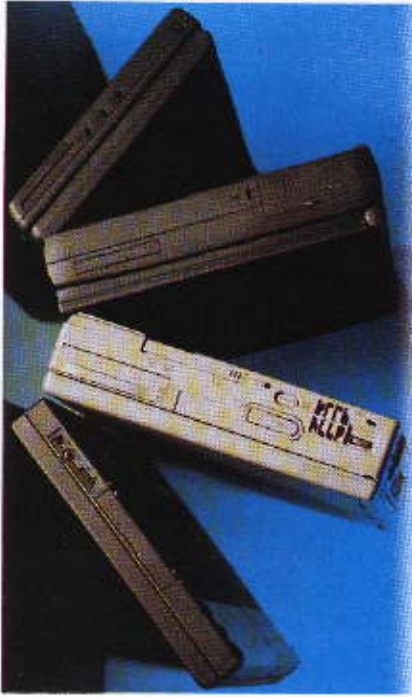
da TFT ve DSTN olarak ikiye ayrılıyor. TFT tipi ekranlarda daha parlak görüntüler alınabiliyor. Ayrıca sorunsuz görülebildiği açı da DSTN tipine göre daha geniş. Ancak DSTN'nin renkleri TFT'ye göre daha gerçekçi. Bunun sebebi de DSTN'de bulunan çift cam tabakadan birinin diğerinde mutlaka oluşan renk hatasını dengeleyebilmesi. Son olarak depolama ünitelerinde, Notebook'lar üzerinde 2.5"lik sabit disklerin yanında Half Height denilen, PC'lerde kullanılanlara göre ya-

rın boy yüksekliğinde disket sürücü ve CD-ROM'lar bulunmakta.

Mobile Computing

Mobile Computing, taşınabilir bilgisayarlar ile ortaya çıkan bir kavramdır. Taşınabilir bilgisayarlar aracılığı ile yapılması gereken ve acelesi olan işlemler ofis dışında iken bile yapılabilir. Tamamlanan işlemler daha sonra ofise gelindiği zaman veya evde masaüstü bilgisayarlara direk kablo bağlantısı ya da disket yolu ile aktarılabilir. Yazıcıya çıkış alınması planlanıyorsa bile artık IrDA destekleyen bir yazıcı kullanarak kablo bağlantısı yapmadan çıktı alınabilmektedir. Hatta ofise dönmeye gerek kalmadan bir modem ve cep telefonu vasıtası ile yazılarınızı, mesajlarınızı telefon hatlarından aktarmanız elektronik posta yazmanız veya faks çekmeniz de mümkün. Bu kadar iyi yönünün dışın-

da iki ayrı bilgisayar kullanıyor olmanın dezavantajları da yok değil. Çalıştığımız ortamda kullanmak üzere alınan bilgisayarın yanısıra bir taşınabilir bilgisayar ekstra masraf kapısı demektir. Ayrıca hem ofiste hem dışarıda sadece bir taşınabilir bilgisayar kullanmak ise ofiste sizi fazla net olmayan ekran ve olması gerekenden daha ufak bir klavye ile sınırlandıracaktır. Ofiste, taşınabilir bir bilgisayardan daha fazla işlem gücüne sahip bir bilgisayar isteyebilirsiniz. Bu durumda yapılabilecek en iyi şey ekstra bir monitör ve klavyeyi şirkette bırakmak ve Docking Station'a sahip bir taşınabilir bilgisayar almak olacaktır. Docking Station, size sadece şirkette yardımcı olabilecek bazı cihazları üzerinde bulunduran ve istendiği zaman taşınabilir bilgisayardan ayrılabilen bir parçadır. Böylece taşırken oldukça hafif ve size yeterli olacak Notebook çalıştığınız ortamda Docking Station'a takılarak ofis için yeterli güce ulaşacaktır. Genelde bu Docking Station, CD-ROM, disket sürücü gibi aygıtları üzerinde barındırmaktadır.

İletişim ve GSM

Ülkemizde oldukça yaygınlaşan GSM cep telefonları, taşınabilir bilgisayarlar için de faks, elektronik posta, data a-

lişverişi gibi iletişim konularında bir çözüm oluşturuyorlar. Bu türde iletişim normal telefon ücretinden daha fazla bir maliyete sahip. Ayrıca normal telefon hattı haricinde faks için ayrı data için ayrı bir hatta daha ihtiyacınız oluyor. Bağlantı noktası olarak telefonların arkasındaki giriş kullanılıyor ve bu noktada henüz bir standart oturmuş değil. Her marka telefon için ayrı bir modem bağlantı kiti ve yazılımı bulunuyor. PCMCIA modem kartına bağlanan telefon ve yazılımı ile, bir kereye mahsus olmak üzere, kart üzerindeki Eprom telefona göre baştan yazılıyor. Oldukça hassas olan bu işlem sırasında çeşitli nedenlerden dolayı işlemin durması PCMCIA modem kartının bir daha kullanılamayacak şekilde bozulmasına yol açabiliyor. İlk kullanım sırasında buna dikkat etmek gerekiyor. Eprom bir kez baştan yazıldıktan sonra telefon değiştirilmesi haricinde bir daha bu işleme gerek duyulmuyor. Türkiye'de satılan en son model ve marka cep telefonlarının hemen hepsi bu özellikleri destekliyorlar ve kitlerini de kolayca bulmak mümkün oluyor. Notebook'unuza ekleyeceğiniz bir modem ve cep telefonu ile iletişim sorunu da çözüleceğinden seyahatlerinizde ofisinizi tamamen yanınıza almış sayılabilirsiniz.

Ne almalı ?

Bir Notebook alırken ihtiyacınızı iyi değerlendirmeniz gerekiyor. PC'lerde olduğu gibi toplama bir bilgisayar almayacağınıza göre çeşitli firmaların çeşitli ihtiyaçlara göre hazırladıkları modellerden birini seçmeniz gerekiyor. Yine de bir Notebook'ta, alırken bulunmasının iyi olacağı birkaç öğe de var. Bağlantı noktaları arasında seri ve paralel portların yanında mutlaka bir USB portu da arayın. Ayrıca Notebook'ta bulunan TV çıkışı ile her zaman monitör bulamayacağınız ortamlarda Notebook'unuzu rahatça bir televizyona bağlayabilirsiniz. Dikkat edilmesi gereken diğer bir özellik; aynı anda hem disket sürücü hem de CD-ROM taşıyıp taşıyamayacağı. Ağırlıkta bir artış yapmasına rağmen size çoğu zaman kolaylık sağlayacaktır. Yazı yazarken rahatlık sağlaması açısından bilekliği olan bir model düşünün. Ağırlık gibi dikkat etmeniz gereken diğer unsurların yanında 12" veya üstü TFT tipi bir model size daha geniş ve net bir görüş sağlayacaktır. Son ve en önemli unsur olarak pilinin dayanma süresini ve ekstra pil takımı için herhangi bir aygıtın cihazdan çıkarılıp çıkarılmayacağına dikkat edin.

Güçlü Aydoğan, Mahmut Karşoğlu

Nasıl test ettik?

Bu ayki testimizin konusu çok hassas aletler olduğu için biz de testlerimiz için özel yöntemler kullandık. Notebook'ların hassas olmalarının birinci sebebi elektronik donanımları. Notebook'ların, hergün kullandığımız bilgisayarların tüm özellikleriyle -hatta bazen daha fazlasıyla- küçültülüp ufak bir kutuya sıkıştırılmış şekilleri olmaları sebebiyle teknolojileri de çok farklı. İkinci hassas konu ise fiyatları. Çok yüksek rakamlar ve bu rakamların karşılığı çok farklı donanım özellikleri... Testler sırasında çoğu bilgisayar kullanıcısının bildiği "benchmark" programlarını kullandık. Son sürümelerini Internet'ten ve Almanya'dan temin ettğimiz bu programların herbiriyle birkaç test yaptıktan sonra ortalamalarını aldık. Tabii testlerimiz sırasında tüm Notebook'ları aynı ayanlara getirdik. Daha sonra bu testlerden en önemli olabileceklerini düşündüklerimizi seçerek grafiğe döktük.

Donanım ve ergonomi sonuçları ise tamamen makinaların üzerindeki donanımların nicel karşılıklarına göre yapıldı. Her iki testte de daha önceden belirlediğimiz kriterleri uygulayarak puanlandırma yaptık. PCMCIA soket sayısı, ekranın büyüklüğü, sabit disk kapasitesi, ağırlık gibi somut ve objektif sonuçlar bu testlerin temelini oluşturdu.

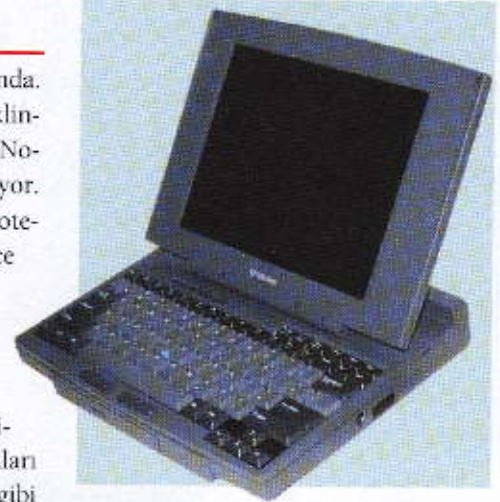
Grafiklerin sıralanması sırasında ise işlemcileri baz aldık ve bu şekilde bir sıralamanın daha sağlıklı olacağını düşündük. Düşük hızdan yükseğe doğru sıraladık ancak hala yeni bir teknoloji saydığımız MMX'li işlemcileri de kendi aralarında sıraladık.

Tatung TNB-5300

Tatung'un testimize katılan bu model Pentium 120 işlemci, 16 Mb Ram taşıyan bir multimedia Notebook. Çoğu Notebook'ta olduğu gibi düz bir klavyeye sahip değil. Her tuşun arasında bulunan yeterli boşluk ve tuşların yerleşim düzeni klavyeyi masasüstü bir bilgisayarınkine yakın hale getiriyor. Bu iyi bir özellik. Yazı yazarken bileğinizi koyabileceğiniz bir yer olmaması dezavantaj. Ayrıca klavye Win95 özelliği de taşıyor. Function tuşu ile klavyeden ses, renk, kontrast gibi özellikler ayarlanabiliyor. Power, HDD, Lan gibi durum göstergeleri LCD olarak değil, Led göstergeli. Track Pad yerine klavyenin ortasında yer alan çubuk kontrol aygıtı bulunuyor. Kullanım kolaylığı insandan insana değişse de diğerine göre daha kullanışlı sayılabilir. Artık çoğu Notebook'ta bulunan USB ve TV çıkışları bu modelde bulunmuyor. Fakat IrDA mevcut. Aynı zamanda çok iyi bir özellik sayılabilecek dahili ethernet kartı ve 28800 bps'lik bir modem de

Notebook üzerinde gelenler arasında. Bunların telefon çıkışı ve Utp şeklindeki Network bağlantı noktaları Notebook'un arka tarafında yer alıyor. Bir başka özellik ise adaptörün Notebook içinde yer alması ve böylece ek bir parçaya ihtiyaç kalmadan doğrudan fişe takılabilemesi. Üzerinde power tuşu bulunuyor. Kompakt yapısına rağmen biraz ağır. Isınma sorunu ise yok denebilecek kadar az. Ayakları sayesinde normal klavyelerdeki gibi eğik bir konuma getirilip çalıştırılıyor. 6 hızlı CD-ROM hemen önde ve ortada yer alıyor. Multimedia çıkışlar dahilinde bir mikrofon ve iki tane de ses çıkışı bulunuyor. Ayrıca dahili hoparlör ve mikrofonu da mevcut. Diğerlerinden farklı şık bir dizaynı var. Fakat diğerlerine göre daha küçük olan 10" lik renkli LCD TFT ekranın açılma şeklindeki orijinallik sonucunda arka taraftan fazla yer kaybedilmiş. Hoparlörler ekranın arkasında kalırken ön tarafa doğru bir sıkışıklık göze

çarparıyor. İki taraftan kilidi olan kapak yine de kolay açılabilir, fakat kapatırken çok hızlı kapanıyor. Buna dikkat etmek gerekiyor. Kutusunda bir adet taşıma çantası, CD-ROM ile değiştirebileceğiniz bir disket sürücü, kullanım kitabı ve sürücülerinin yer aldığı bir CD bulunuyor.

Harmony Bilgisayar Ltd. Şti.
(212) 227 17 56
(212) 258 01 56
2500 \$

Toshiba Satellite Pro 430CDT

Teste katılan ikinci Toshiba Notebook olan bu model Pentium 120 işlemciye ve 16 Mb Ram'e sahip. Diğer Toshiba Notebook'ta olduğu gibi bunun da klavyesi İngilizce, fakat Windows 95 uyumlu değil. Yine diğerinde olduğu gibi Ins ve Del tuşları normal yerlerinden farklı yerdeler. Klavyenin bunun dışındaki düzeni orijinal klavyelerdeki ile aynı ve kullanımı oldukça rahat.

Diğer Notebook'ların aksine tüm ses çıkışları bir yere toplanmamış ve hoparlör ile mikrofon girişleri ayrı yerlerde. Notebook'un önünde yer alan dahili hoparlör bir tane ve oldukça ufak. Dahili mikrofon ise ekranın üzerinde yer alıyor. Bağlantıların hepsi arkada değil, iki yanlara dağıtılmış biçimde bulunuyor. Keyboard ve Mouse için tek bir PS/2 çıkışı bulunuyor. Arka tarafta bağlantılar için

bir koruyucu kapak yer almıyor. Bağlantılar arasında ise IrDA varken TV çıkışı ve USB bulunmuyor. Durum göstergeleri LCD değil ama çok şık ve hemen ekranın altında yer alıyor. Eğik durduğu için rahatça görülebilen göstergeleri kapak kapalı iken de izlemek mümkün oluyor. Yönetim için Track Pad'in alternatifi olan Point Device'a sahip. Ekran diğer modelde olduğu gibi net ve sarsıntılardan etkilenip kolayca dalga yapmıyor. Adaptörün içinde olmasından dolayı doğrudan fişe takılarak kullanılabilir. Altta yer alan kapaklardan içeriye ulaşmak oldukça kolay. Kutusunun içinden kullanım kitapçıklarının yanı sıra Windows 95 işletim sistemi, external disket sürücü ve Point Device için çeşitli renklerde ekstra kafalar bulunuyor.

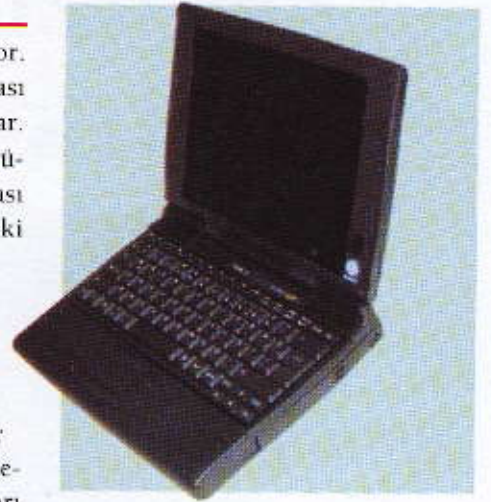
Bekom A.Ş.
(212) 288 47 00
(212) 288 47 50
2895 \$

AcerNote Light Multimedia

Acer'in bu modelinde power tuşu sol arka tarafta. İşlemci olarak Pentium 133 kullanılmış. Kapagının açılması tek bir klips ile sağlanıyor ve oldukça kolay. Klavyenin altında bir touchpad ve kolların yorulmasını engelleyecek bir bileklik mevcut. Notebook'larda pek fazla rastlanmayan Türkçe klavyeye sahip. Hem de Windows 95 uyumlu. Ekranın hemen altında sağ ve sol tarafta iki adet hoparlör bulunuyor. Gösterge olarak sadece ekranın alt tarafında bulunan ve makinenin açık olup olmadığını gösteren bir led var. Ancak aynı ledden kapagın üst dış tarafında da bulunması yanlışlıkla açık unutulmasını engelleyeceğinden oldukça iyi düşünülmüş. Eğer kapagi makina çalışırken kapatırsanız sizi kısa bir sinyal sesi ile uyarı-

yor ve led de sürekli yanıp sönüyor. Sol tarafta iki adet PCMCIA yuvası var ve kapaklar ile korunuyorlar. Sağ tarafta ise cd veya disket sürücünün takılabileceği modül yuvası var. Makinenin arka tarafındaki tüm bağlantı yuvaları kapakçıklar ile korumaya alınmış. Tabi bağlantı yuvaları arasında sesle ilgili giriş çıkışların olduğunu belirtmeye gerek yok. Fonksiyon tuşu ile diğer bazı tuşların kombinasyonu sayesinde sistemle ilgili birçok ayarı yapmak mümkün. Alt tarafta bulunan kapakçığı tutan bir adet vidayı sökerek ram'lere ulaşmak mümkün. Diğer Notebook'larında hemen hemen hepsinde olduğu gibi bu modelde de özellikle pilin şarjı sırasında makinenin ısısı belli bir şekilde

artıyor. Ayrıca dahili bir mikrofona da yer verilmemiş.

İhlas-Acer A.Ş.
(216) 317 96 50
(216) 317 96 61
3028 \$

Dual PMD-5700

Asel firmasının testimize yolladığı Dual'in bu modeli Pentium 133 işlemciye sahip. 12.1" büyüklüğündeki ekranı ile hemen sıradan Notebook'lar arasından sıyrılıyor. Multimedia özelliklerinin tümüne sahip olan makinede ekranın altında ekranın parlaklığını ayarlamaya yarayan bir ayar düğmesi var. Touchpad oldukça ufak ve bu sebeple bileklikler de kısa tutulmuş. Bunun yanı sıra mouse'un iki tuşu yerine geçen touchpad'in altındaki tuşlar oldukça iri duruyor. Hoparlörler touchpad'in iki yanına yerleştirilmiş. Tabi dahili mikrofona da mevcut. Klavye Windows 95 uyumlu. Ancak diğer Notebook'larda olan genel sorun bu modelde de mevcut. Cursor tuşları çok ufak ve bu da kullanışlılıklarını düşürüyor.

Tuşlar diğer Notebook'lardakilere göre daha sert ve ses çıkarıyor. Ins ve Del tuşları klavyenin alt tarafında. Klavyeyi çok basit bir şekilde yerinden çıkararak ram ve işlemci-

ye ulaşabiliyorsunuz. Sağ tarafta PCMCIA soketleri mevcut. Bu soketler kapakçıklar ile korunuyor. Eklenmiş olan bir ses ayarlama düğmesi ile sesi rahatlıkla ayarlayabiliyorsunuz. Sol tarafta çok ısınan aleti soğutmak amacıyla eklenmiş fan bulunuyor. Adaptör girişi arka tarafta. Arka tarafta bulunan tüm bağlantı yerleri de bir kapakçık ile gizlenmiş. Yan tarafta Notebook'un ses özellikleri ile ilgili giriş ve çıkışlar mevcut. Pilin bulunduğu yere istenirse pil çıkarılarak cd sürücü takılabiliyor. Ayrıca ön panelde bulunan bir tuş ile makina uyku moduna geçirilerek enerji tasarrufu sağlanabiliyor. Yine aynı tuş ile eski haline getirmek mümkün. Makina ile beraber tüm donanım parçalarının kitapçıkları, bir kullanma kılavuzu ve tüm driver'lar geliyor. Standart işletim sistemi olarak da Windows 95 kullanılmış.

Asel Mühendislik Danışmanlık
(216) 346 91 30

(216) 346 91 31
3775 \$

Fujitsu Lifebook 530 T

Ufotek firmasının yolladığı Fujitsu'nun bu Notebook'u işlemci olarak Pentium 133 kullanıyor. Ekran 11.3" boyunda ve ekran parlaklığını ayarlayabileceğiniz bir düğme mevcut. Ekran 180 dereceye kadar yatabiliyor. Ayrıca eklenmiş olan bir ses ayar düğmesi ile yazılımdan bağımsız ses ayarı yapılabilir. Açma-kapama işlemini çok kolaylaştıran bir power tuşu konmuş. Sağ tarafta bulunan bu power tuşunun yanısıra uyku moduna giren makineyi uyandırmak için de ayrı bir tuş mevcut. Makina uyku moduna girerken ram'in o anki durumunu bile harddiske atarak çok iyi bir enerji tasarrufu modu olduğunu belli ediyor. Disket sürücü cd sürücünün yerine takılabileceği gibi ayrıca bir Docking Station'ı da mevcut. Bu sayede external olarak bağlanabiliyor. İki adet PCMCIA yuvası var. PS/2

bağlantısı ve kutudan çıkan dağıtıcı aracılığı ile aynı anda hem fare hem de klavye bağlamak mümkün. Bu modelle beraber 6 hızlı bir cd sürücü geliyor. Ekranın altında yer alan display'den o anki şarj, akü, adaptör durumlarını gözlemlemek mümkün. İşletim sistemi olarak Windows 95 kurulu geliyor ve ayrıca beraber gelen yazılımlar arasında Microsoft Works de mevcut. Kutudan bir adet kadife kılıf çıkıyor. Birçok kitap, kitapların içine konulabileceği bir muhafaza kabı, disket sürücüsü kafası temizleme kiti makineyle beraber gelen aksesuarlar. Tam altta bulunan bir kapakçık iki adet vidanın açılması ile yerinden çıkarılabiliyor ve hafıza miktarı artırılabilir. Notebook'larda neredeyse standart haline gelmiş olan kızılötesi portu bu modelde de bu-

lunuyor. Ayrıca bu portu kullanarak bilgisayarlar arası iletişimi sağlayan bir yazılım da yüklenmiş durumda.

Ufotek A.Ş.
(212) 274 56 60
(212) 266 46 39
3737 \$

Mitac 5024 X/SN

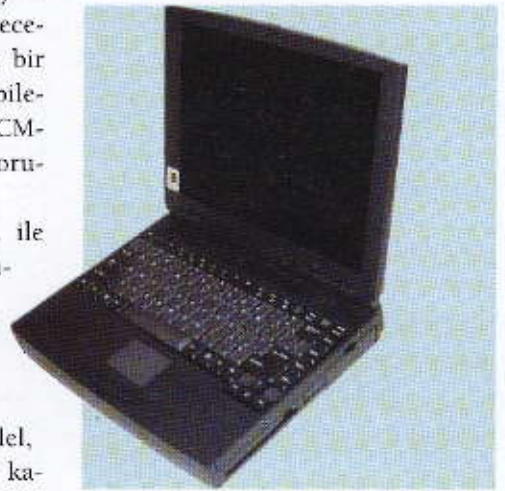
Albim'in testimize katılmak üzere yolladığı Mitac 5024 renk olarak diğerlerinden farklı. Koyu gri rengi ve sağlam bir yapısı var. Bu modelde de Touchpad kullanılmış. Touchpad'in sağ ve sol tarafında bırakılmış olan boş alanlar bileklerin uzun süreli çalışmaları sonucu yorulmasını engelleyebilecek nitelikte. Ekranın hemen altında yer alan display aracılığı ile makinenin birçok özelliği ile ilgili durumlar gözlenebiliyor. Power düğmesi hemen klavyenin üstünde ve sol köşede. Bu düğme ile makineyi hem açmak hem de kapamak mümkün. Klavyenin üstündeki iki tane klips ile klavyeyi kolaylıkla yerinden çıkarıp alt taraftaki hassas elektroniklere inmek mümkün.

Kutudan çıkan Türkçe kullanma kılavuzlarına, Türkçe Windows 95'e rağmen klavye orijinal Amerikan dizilimi... Sağ tarafta bir disket

sürücü var ve yerinden çıkabiliyor. Sol tarafta iki tane kartın girebileceği bir PCMCIA soket ve harici bir klavye veya mouse'un bağlanabileceği bir PS/2 girişi mevcut. PCMCIA yuvaları bir kapakçık ile koruma altına alınmış.

Foksiyon tuşlarının Fn tuşu ile beraber kullanılması halinde bazı ince donanımsal ayarları yapmak mümkün. Bu modelin arka tarafında da hemen hemen tüm modellerde gördüğümüz portlar var. Paralel, seri ve harici VGA çıkışları bir kapak ile muhafaza altına alınmış. Kızılötesi haberleşme portu tam ortada yer alıyor.

Bu portun yanında ise harici hoparlörler için çıkış ve mikrofon ile Line-In girişleri bulunuyor. Dahili hoparlörün alt tarafta yer alması bir dezavantaj olabilir; fakat yine alt tarafta yer alan bir kapakçık basit tır-

nak hareketiyle açılarak ram miktarı artırılabilir.

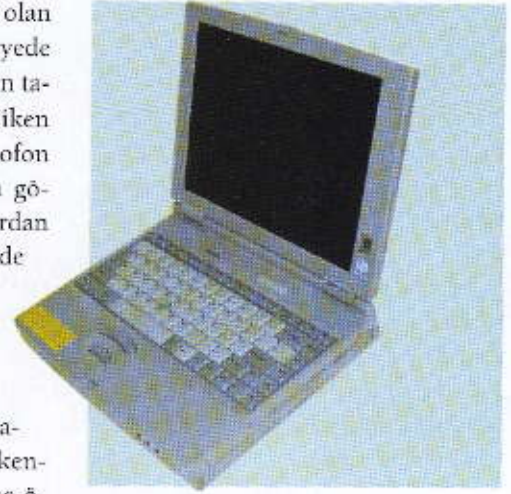
Albim A.Ş.
(216) 349 33 51
(216) 347 49 34
1814 \$

Toshiba Satellite 220CDS

Pentium 133 işlemci ve 16 Mb Ram'e sahip bu Notebook, testimize katılan iki Toshiba modelinden birisi. İngilizce Windows 95 uyumlu klavyesinin kullanımı çok rahat. Windows 95 tuşlarının normalin tersine klavyenin üstünde ve Ins - Del tuşlarının da klavyenin alt tarafında yer almasının dışında klavye dizilimi normal bir klavye ile aynı. Bütün durum göstergeleri Notebook'un ön tarafında yer alıyor ve LCD olarak değil led göstergeli. Ses ayarı ve ses çıkışları hep önde yer alıyor. Hoparlörler kaliteli ses veriyor. Power düğmesi sol yanda ve yanlışlıkla açılmasını önlemek için koruma kapağı bulunuyor. Diğer Notebook'lardaki gibi bütün bağlantılar arkada yer almıyor ve Notebook'un tüm çevresine dağıtılmış. Ekstra disket sürücü için bağlantı mevcut. Rengi de farklı olan diğer öz-

zelliklerinden. Oldukça kibar olan görüntüsü ve renk uyumu klavyede de bozulmamış. Durum ledleri ön tarafta yer aldığı için ekran kapalı iken bile izlenebiliyor. Dahili mikrofon yine ön tarafta yer alıyor. Ekran görüntüsü en net olan Notebook'lardan biri olan bu modelin ekranı önde yer alan tek tuş ile açılabilir. TV çıkışı yok, fakat USB ve IrDA bulunuyor. Mouse ve klavye için PS/2 portu da bulunuyor. Kompakt yapısına göre ağır sayılabilir ve ısınma sorunu kendini hissettiriyor. Bir başka ilginç özelliği ise kurulumda yer alıyor. İlk kurulumda makine üzerinde yer alan iki işletim sisteminden biri seçiliyor ve o kurulurken diğer işletim sistemi tamamen kaldırılıyor. Kutusunun içinden çıkanlar ise şunlar: Kullanım klavuzu, Win95 işletim sistemi ve

CD-ROM ile değiştirebileceğiniz disket sürücü.

Bekom A.Ş.
(212) 288 47 00
(212) 288 47 50
2770 \$

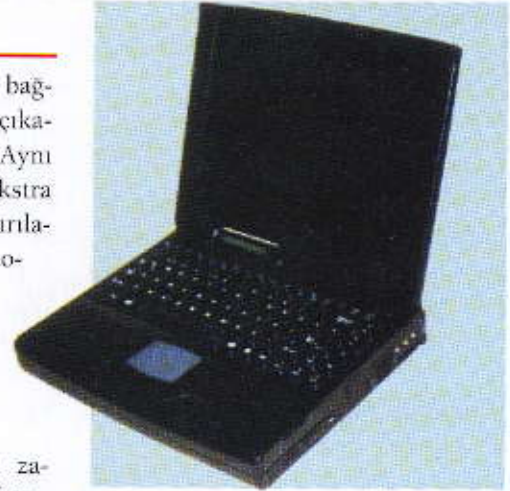
Aidata Altima P150D

Pentium150 işlemciye ve 32 Mb Ram'e sahip Aidata'nın bu modeli Boğaziçi bilgisayardan testimize katıldı. Klavye kullanımı tuşların arasında yer alan yeterli boşluk sayesinde normal klavye kadar rahat. Aynı zamanda bütün tuşlar da normal bir klavyede olması gereken yerlerde. Olabildiğince uygun tasarlanmış. Bileklik ise mevcut ve kullanıcıya oldukça rahatlık sağlıyor. Testteki çoğu Notebook'ta bulunmayan Windows 95 uyumlu Türkçe klavye düzeni de önemli bir özellik. Function tuşu ile tüm ayarlar kontrol edilebiliyor. Pil, HDD durumu gibi özelliklerin yer aldığı durum göstergesi ekran kapalı iken bile görülecek şekilde yerleştirilmiş. Oldukça büyük olan Track Pad'in yanında yine büyükçe iki de tuş yer alıyor. 12.1 "lik TFT ekranı önden tek tuşla kolayca açılabilir ve yeterince büyük fakat hızlı hareketlerde iz bırakmaktan kurtulmuyor. Notebook üzerinde Dos ve Windows 95 kurulu geliyor. Tv için

çıkış ve IrDA mevcutken USB bağlantı birimi yer almıyor. Takılıp çıkabilen sabit disk ve pile sahip. Aynı zamanda disket sürücü yerine ekstra pil takılarak kullanım süresi arttırılabiliyor. Teste katılan en büyük boyuttaki Notebook olmasına rağmen normalin üzerinde ısınmıyor ve bu da CD-ROM içinde yer alan CD'lere yansıyor.

Özellikle yazılabilir CD'lerin zamanla okunamaz hale gelmesine yönlenebiliyor. PCMCIA slotuna takılı bulunan modem hızı 33600 bps. Power tuşu var. Ayakları sayesinde eğik konumda çalışabiliyor. Klavye kolay bir hareketle çıkabiliyor ve burdan Ram'lere ulaşarak değiştirebilmek mümkün oluyor. İşlemci değişimi de yine benzer şekilde alt tarafta vida ile açılabilen bir kapak vasıtasıyla yapılabilir. İçsel mikrofon ve hoparlör bulunuyor.

Ayrıca mikrofon ve ses çıkışı da bulunuyor. Büyükçe fakat hafif bir a-

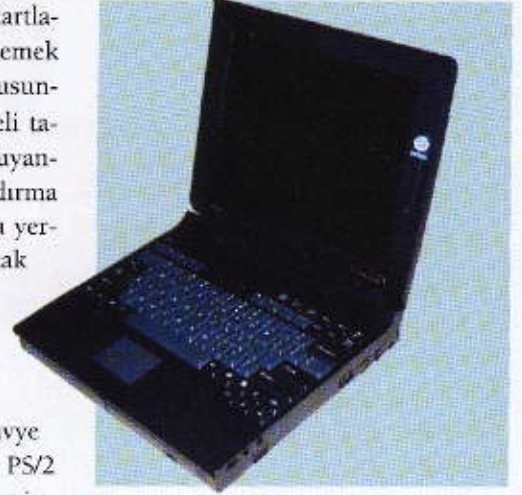
daptörü var. Adaptör üzerinde şarj ve güç ışıkları da bulunuyor. Notebook kutusunun içinde güzel bir çanta, pil koruyacağı, telefon kablosu ve PS/2 bağlantıdan normal klavye bağlantısına dönüştürücü de bulunuyor.

Boğaziçi Bilgisayar A.Ş.
(212) 288 92 92
(212) 274 38 10
3359 \$

Fujitsu Lifebook 655 Tx

Fujitsu'nun bu modelinde MMX destekli Pentium 150 işlemci kullanılmış. Diğerlerinden hemen farkı göze çarpan bu model Docking Station'ı ile beraber geliyor. Ancak Docking Station'ı ile beraberken bile birçok Notebook'tan daha ince görünüyor. Tek başına iken ise çok ince ve inanılmaz derecede hafif. Cd ve disket sürücüler Docking Station üzerinde ve aynı anda bulunabiliyor. Ekranın sağ tarafında aydınlığı ayarlayıcı bir düğme ve ekranın altında da bir adet pil seviyesi, şarj durumu gibi durumları takip edebileceğiniz display bulunuyor. Ses ayarını donanımsal olarak yapabileceğiniz bir ayar düğmesi mevcut. Kulaklık çıkışı ve mikrofon girişi, dahili hoparlörler ve mikrofonun yanında unutulmamış. Sağ ve sol tarafta ve tabi asıl Notebook üzerinde birer adet PCMCIA soketi bulunuyor. PCMCIA soketleri yanında

kartı taktıktan sonra kilitleyip kartların yanlışlıkla çıkmasını engellemek mümkün. Enerji tasarrufu konusunda çok yetenekli olan bu modeli tamamen uyuduğu zamanlarda uyandırmak için bir adet de uyandırma tuşu hemen ekranın alt tarafına yerleştirilmiş. Touchpad ufak ancak kullanışlı. Bilekler için ayrılan boş alan uzun süreli kullanımlar sonucu oluşacak yorgunluğu engelleyebiliyor. Docking Station'ın arkasında klavye ve mouse için iki tane ayrı ayrı PS/2 bağlantısı mevcut. Notebook üzerinde ise paylaşılabilen bir tane PS/2 portu var. Kızılötesi portu da unutulmamış tabi. Ayrıca Docking Station üzerinde de kızılötesi portunun görüşünü kapatmaması için bir boşluk bırakılmış. Klavye Windows 95 uyumlu. Docking Station üzerinde bırakılan bir boşluk ile Notebook ile

Docking arasına uzun bir pil takmak ve daha uzun süreli şebekeye bağlı kalmadan kullanmak mümkün.

Ufotek A.Ş.
(212) 274 56 60
(212) 266 46 39
5462 \$

AcerNote Nuovo

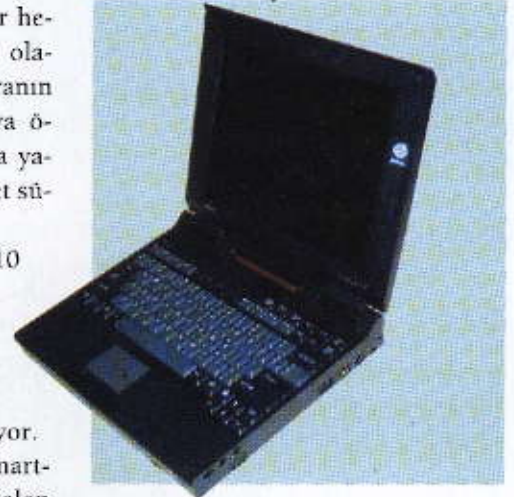
Bu Notebook'ta ilk bakışta göze çarpan özellik genel olarak dış görünüşünün güzelliği. Gayet estetik bir tasarımı olan bu makina donanım açısından da oldukça gelişmiş. Pentium 166 MMX işlemcisi ve 32 MB ram'i var. Bir Notebook için oldukça büyük olan Acer'in bu modelinde power düğmesi bulunmuyor. Ekranı açtığımız zaman notebook açılıyor ve kullanıma hazır hale geliyor. Ekranı kapattığımızda ise kapanmıyor. Öncelikle içinde kurulu olarak gelen Windows 95'i kapatmanız gerekiyor. Ekranı oldukça büyük ve TFT. Büyükçe bir Touchpad makineye dahil edilmiş ve bileklikler klavyenin kullanımını kolaylaştırıyor.

Klavye Windows 95 uyumlu ve hafifçe bir eğim verilebiliyor. Fonksiyon tuşu ve bazı tuşların kombinasyonu ile ses, parlaklık, pil göstergesi gibi ayarlara ulaşmak mümkün. Multimedya özellikleri ile do-

natılan bu modelde hoparlörler hemen ekranın altında ve eğimli olarak yerleşmiş. Mikrofon ise ekranın üst tarafında. Tabi multimedya özellikleri için ayrıca çıkışlar da yapılmış. Cd-rom sürücü ve disket sürücü aynı anda bulunamıyor.

Yanında gelen cd sürücü 10 hızlı. Birçok modelde olduğu gibi bu modelde de kızılötesi haberleşme portu, PCMCIA yuvaları, paralel ve seri portlar, PS/2 girişi bulunuyor. İçinde kurulu olarak Lotus SmartSuite yazılımı ile beraber gelen Acer'in bu modelinde maalesef hiçbir gösterge bulunmuyor. Ekranın yanında bulunan açık/kapalı ve pil göstergesi olan ledler hariç tabi... Ayrıca sağ tarafta PC'lerden alışık olduğumuz bir reset düğmesi var.

Özelliklerde kilitlenmelerde çok işe yarayan bu mini düğmeyi kullanabilmek için bir kalem ucunu kullanılabiliyor. Ayrıca bu Notebook'u

özel olarak tasarlanmış çok ufak bir Docking Station ile genişletmek mümkün.

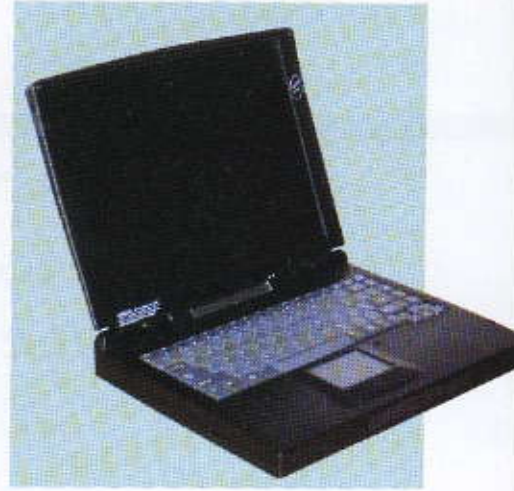
İhlas-Acer A.Ş.
(216) 317 96 50
(216) 317 96 61
4484 \$

Dual AIO 6000

Asel firmasından testimize katılan iki Notebook'tan biri olan Dual'in bu modeli Pentium 200 işlemci ve 32 Mb Ram içeriyor. Klavye için yeteri kadar yer ayrılmış ve kullanımı masaüstü modellerindeki klavyeler kadar rahat. Özellikle büyük bilekliği yazı yazarken rahatlık sağlıyor. Fakat Windows 95 uyumlu klavyede tuş dizilimleri bazı noktalarda farklılıklar gösteriyor. Ins ve Del gibi tuşlar normalin aksine klavyenin sağ alt tarafında yer alıyor ve yön tuşları biraz ufak. Bundan dolayı normal klavyeye alışık kullanıcılar bu tuşlarda yanılıya düşebilirler. Yönetim için Track Pad kullanılıyor. Diğer modellere göre oldukça büyük olan bu Pad'in hemen altında yine oldukça büyük iki adet tuş yer alıyor. Power, HDD durumu gibi özellikleri belirten panel LCD ve hemen ekranın altında eğik bir şekilde yer alıyor. Böylece çalışırken bile çok rahat bir şekilde bilgiler görülebiliyor. Power düğ-

mesi mevcut ve Notebook'un sol üst tarafında yer alıyor. Güç kablosunun bağlantı elemanı ters tarafa doğru döndüğü zaman disket sürücünün önüne doğru geliyor ve disket takmayı zorlaştırabiliyor. Üzerinde yerleşik olarak bulunan hoparlörler yeterli, mikrofon ise hemen Pad'in yanında önde yer alıyor. İki yandan açılan ekran 13.3" boyutlara sahip LCD TFT/XGA özelliğinde ve bir Notebook için oldukça büyük sayılabilir. Çoğu giriş çıkış arabirimi için kapak mevcutken USB bağlantı noktası açıkta kalıyor. Ses giriş çıkışları arkada fakat ses ayar düğmesi yok. 16 hızlı CD-ROM önde yer alıyor ve disket sürücü ile pil aynı anda Notebook üzerinde takılı bulunabiliyor. Siyah renge sahip olan Dual'in kapandığı zaman kutu gibi bir görüntüsü var. Ağırlığı özelliklerine göre ve içerdiği elemanlara göre normal sayılır. Bu kadar yoğun olmasından dolayı da nor-

mal olarak oldukça fazla ısıyor. Kutusunun içinden ise çantası, Yamaha ses kartı ve diğer tüm programlarının sürücülerini ile ince sayılabilecek bir kullanma klavuzu çıkıyor.

Asel Mühendislik Danışmanlık
(216) 346 91 30
(216) 346 91 31
5650 \$

Mitac 5026 X/TF

Albim firmasından teste katılan Mitac'ın testte yeralan iki modelinden biri olan bu Notebook Pentium 200 işlemci ve 32 Mb Ram'e sahip. İngilizce olan klavye yerleşimi güzel. Fakat Windows 95 uyumlu olan bu klavyede de Ins ve Del gibi tuşların yeri normalden farklı. Ön tarafında bileklik için yeterli yer bulunuyor. Fakat ergonomik değil, oldukça düz. Function tuşu diğer tuşlardan farklı renkte değil.

Böylece oldukça uyumlu renklerden oluşan şık görüntüsü de bozulmamış oluyor. Göstergeler çok fonksiyonel ve yeterli, fakat yatay bir konumda olması normal kullanımda görünmesini zorlaştırıyor. Orta boy-lu Track Pad'in hassasiyeti, yüksek tuşların kullanımı ise çok rahat. Üzerinde sadece disket sürücü bulunuyor ve kutudan bir CD-ROM sürücü de çıkmıyor. Adaptörün üzerinde olmasından dolayı direkt fişe takılarak

kullanılabiliyor. Çok ilginç bir özellik olarak istenirse adaptör bir modül şeklinde yerinden çıkarak buraya pil takılabiliyor. Dışarda da çalışabilen adaptörü bir kablo ile Notebook'a bağlayıp takılı olan pili şarj etmek de mümkün oluyor. Ekran yenilemesinin yüksekliği ile oldukça net bir ekrana sahip. Ekranın önünde ortada yeralan tek tuş ile tek elle bile açılabilir.

Televizyona bağlayabilmek için TV çıkışı bulunuyor. İlginç olarak ekst-radan 5V'luk dc bir çıkışa da sahip. Hemen hemen bütün çıkışlar ses çıkışları dahil kapakla korunmuş durumda ve erişimin çok kolay olabileceği bir yerdeler. Pentium 200 olmasın rağmen ısınma sorunu yok denebilecek kadar az düzeyde. Power tuşu var. Ayakları ile daha ergonomik bir konuma alınabiliyor. Ortalama bir ağırlığa sahip bu Notebook'un

işlemci ve Ram değişimi alt taraftan kolayca yapılabilir. İçsel mikrofon ve hoparlörü bulunuyor. Kutusunda bulunanlar ise şöyle: Şarj kablosu, sürücü disketleri, pil ve Windows 95 CD'si.

Albim A.Ş.
(216) 349 33 51
(216) 347 49 34
3986 \$

EK GELİR VEYA **İŞ**

Part Time
YAYINCILAR
Full Time
TAKIM
ARKADAŞLARI

**bize
ULAŞIN**

FIRSAT

- Bilgisayar sektöründe ilk ve tek KATALOG ile SATIŞ sistemi
- En seçkin bilgisayar ürünlerine en uygun koşullarda ulaşabilmeniz için.

BAŞVURU FORMU

YAYINCI NO: TARİH:

► FIRMA:

► FAALİYET ALANI:

► ADI SOYADI:

► GÖREVİ:

► ADRES:

İL:

► TEL :

► FAKS :

- Yayıncı veya Takım Arkadaşı olmak için bu formu doldurup CV'nizle birlikte faks veya posta ile bize ulaştırın.

Soho Market

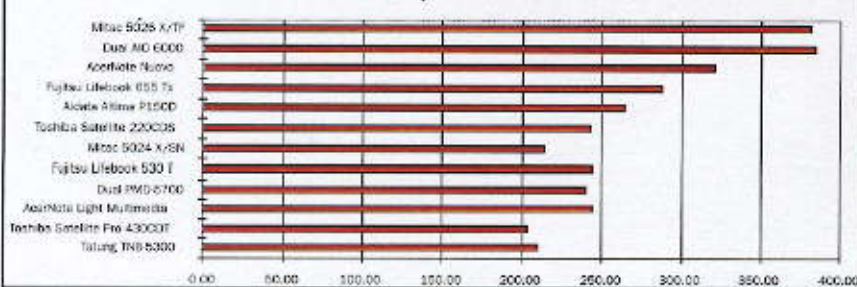
Karşıyaka Cd. No: 37-3 D: 3 Zincirlikuyu 80600 İSTANBUL

Tel.: (0 212) 212 33 12

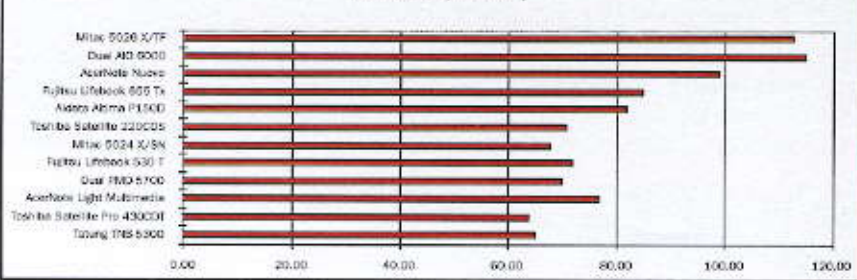
Fax: (0 212) 212 33 17

SohoMarket bir İnterActive A.Ş. kuruluşudur.

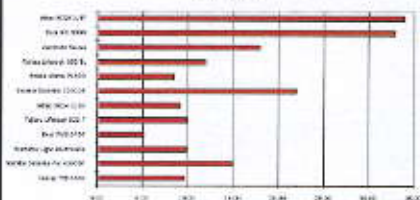
Dhrystone (MIPS)

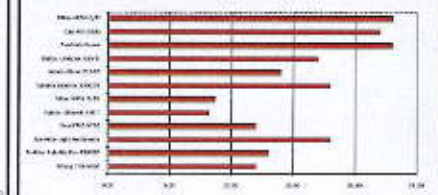
Whetstone (MFLOPS)

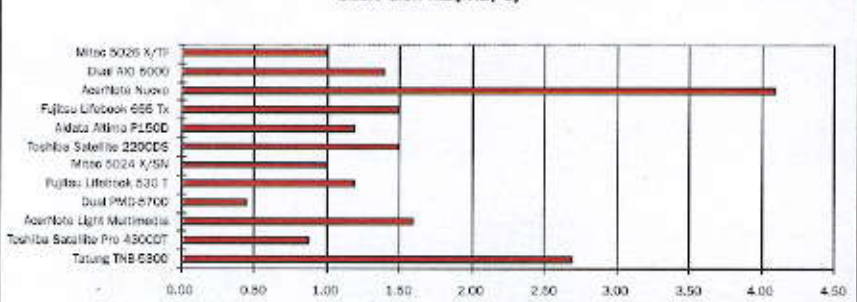
Video (MP/s)

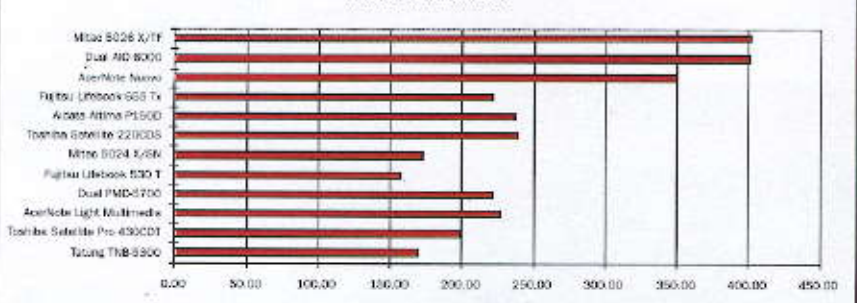
Sabit disk hızı (Saniye başına MB/s)

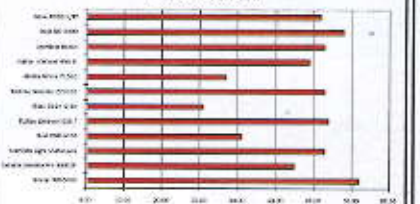
Sabit disk hızı (MB/s)

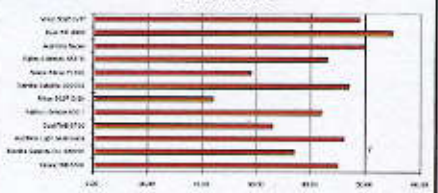
Ram okuma hızı ort.

Ram yazma hızı ort. (MB/s)

Ram okuma hızı ort.

NOTEBOOK'LARIN TEKNİK BİLGİLERİ

Model	Tatung TNB-5300	Satellite Pro 430CDT	AcerNote Light Multimedia	PMD-5700	Lifebook 530 T
Üretici firma	Tatung	Toshiba Corporation	Acer	Dual Co	Fujitsu/CL
Türkiye temsilcisi	Harmony Bilgisayar Ltd. Şti.	Bekam A.Ş.	İhlas-Acer A.Ş.	Asat Mühendislik Danışmanlık	Ufotek A.Ş.
Türkiye temsilcisi - Telefon	(212) 227 17 56	(212) 288 47 00	(216) 317 96 50	(216) 346 91 30	(212) 274 56 80
Türkiye temsilcisi - Fax	(212) 258 01 56	(212) 288 47 50	(216) 317 96 61	(216) 346 91 31	(212) 266 46 39
Fiyatı (Son kullanıcı)	2.500 \$	2895 \$	3.028 \$	3775 \$	3737 \$
Garanti süresi	1 yıl	3 yıl	1 yıl yurtiçi, 3 yıl uluslararası	1 yıl	3 yıl
İşlemci ve hız	Pentium 120	Pentium 120	Pentium 133	Pentium 133	Pentium 133
Standart Ram / max. Ram mik.	8 MB / 48 MB	16 MB / 48 MB	16 MB / 64 MB	16 MB / 32 MB	16 MB / 48 MB
Standart Cache / Max. Cache mik.	256 KB / 256 KB	16 KB integrated	256 KB / 256 KB	256 KB	256 KB / 256 KB
Bağlantı yerleri	Seri, Paralel, Harici VGA, Harici PS/2 Klavye, PS/2 Mouse, Mikrofon, Line-Out, Line-In, Infrared	Seri, Paralel, Harici VGA, Harici PS/2 Klavye/Mouse, Mikrofon, Kuzaklık, Line-In, Infrared, hard disk sürücü	Seri, Paralel, Harici VGA, Harici PS/2 Klavye/Mouse/Keypad, Mikrofon, Line-Out, Line-In	Seri, Paralel, Harici VGA, PS/2 Klavye, PS/2 Mouse, Mikrofon, Infrared, 240 pin docking	Seri, paralel, Harici VGA, PS/2, Line-In, Line-Out, Kuzaklık, Line-Out, Mo-In, Spk-Out
Formata slotları	1xType III veya 2xType II	1xType III veya 2xType II	1xType III veya 2xType II	1xType III veya 2xType II	1xType III veya 2xType II
Boyutlar (Gen. x Der. x Yük.)	297x223x55 mm	299x235x57 mm	305x228x46 mm	360x297x252 mm	296x242x47.8 mm
Ağırlık (Adaptör hariç)	3.2 kg	3 kg	2.77 kg	3.05 kg	2.8 kg
Ağırlık (Adaptör ve kablolar dahil)	3.2 kg	3.2 kg	2.87 kg	3.6 kg	Belirtilmemiş
Disket Sürücü	Var / 1.44 MB	Var / 1.44 MB	Var / 1.44 MB	Var / 1.44 MB	Var / 1.44 MB
Sabit Disk / Kapasite	1 GB	1.3 GB / IDE	1.4 GB / E-IDE	1.4 GB / IDE	1.35 GB / E-IDE
Öd-Ram sürücü / hız	Var / 8x	Var / 10x	Var / 10x	Var / 8x	Var / 6x
Ekran teknolojisi	Aktif	TFT Aktif matris	TFT	TFT XGA	TFT SVGA
Max. çözünürlük / renk	800x600	800x600 / 16.7 milyon renk	800x600 / 64K renk	800x600 / 64K renk	800x600 / 64K renk
Ekranın boyu	10.4"	11.3"	11.3"	12.1"	11.3"
Harici monitör max çözünürlük	1024x768	1280x1024 / 256 renk	1024x768 / 256 renk	1024x768 / 64K renk	1024x768 / 256 renk
Klavyedeki tuş sayısı	85 tuş	84 tuş	84 tuş Türkçe	87 tuş	84 tuş
Standart işletim sistemi	Windows 95	Windows 95	Windows 95 Türkçe	Windows 95	Windows 95
Standart uygulamalar ve programlar				Lotus Smart Suite, PC-Cillin	
Pil tipi / Şarj süresi	Ni MH	LHion	Li-Ion / 2 saat	NiMH / 1.5 saat	LHion
Pil destek süresi	Belirtilmemiş	3.5 saat full power, 14 saat low power	3 saat	Belirtilmemiş	Belirtilmemiş
Sabit disk enerji koruma opsiyonu	Var	Var	Var	Var	Var
Video enerji koruma opsiyonu	Var	-	Var	Var	Var
Bağlantı noktaları kapatılabilirliği	Var	-	Var	Var	Var
CPU yavaşlatma özelliği	Var	Var	Var	Var	Var
Ses kartı	-	Var	Var	Var	Var
Aksesuar (beraber gelenler)	Çanta ve cd	-	Hızlı referans kitabı, yazılım cd'leri	Çanta ve cd	Çanta
Doküman	İngilizce	İngilizce	İngilizce / 120 sayfa	İngilizce	İngilizce
Diğer	28.800 bps faxmodem ve 10 base lan	-	-	-	-

NOTEBOOK'LARIN TEST SONUÇLARI

Marka ve Model	Tatung TNB-5300	Toshiba Satellite Pro 430CDT	AcerNote Light Multimedia	Dual PMD-5700	Fujitsu Lifebook 530 T
Dhrystone	211.00	204.00	245.00	241.00	245.00
Whetstone	65.00	64.00	77.00	70.00	72.00
Video hızı	9.70	15.00	9.90	5.20	10.00
Sabit disk hızı (tampon bellekli)	12.00	13.00	18.00	12.00	8.20
Sabit disk hızı	2.70	0.88	1.60	0.45	1.20
Ram okuma hızı ortal.	171.00	200.00	228.00	223.00	158.00
Ram yazma hızı ortal.	72.00	55.00	63.00	41.00	64.00
Ram kopyalama hızı ortal.	45.00	37.00	46.00	33.00	42.00
Donanım	126.00	109.00	98.00	119.00	110.00
Ergonomi	17.00	19.00	14.00	17.00	18.00
CPU	P120	P120	P133	P133	P133

5024 X/SN	Satellite 220CDS	Altima P150D	Lifebook 655 Tx	AcerNote Nuovo	AIO 6000	5026 X/TF
Mitac	Toshiba Corporation	Aidata	Fujitsu-CL	Acer	Dual Co	Mitac
Molm A.S.	Bekem A.S.	Boğaziçi Bil. A.Ş.	Vfotek A.Ş.	İhlas-Acer A.Ş.	Asel Muh. Danışmanlık	Altım A.Ş.
(216) 349 83 51	(212) 288 47 00	(212) 288 92 92	(212) 274 56 60	(216) 317 96 50	(216) 348 91 30	(216) 349 33 51
(216) 347 49 34	(212) 288 47 50	(212) 274 38 10	(212) 266 46 39	(216) 317 96 61	(216) 346 91 31	(216) 347 49 34
1814 \$	2770 \$	Belirtilmemiş	5462 \$	4.484 \$	5650 \$	3986 \$
1 yıl	1 yıl uluslararası	1 yıl	3 yıl	1 yıl yurtiçi, 3 yıl uluslararası		1 yıl 1 yıl
Pentium 133	Pentium 133	Pentium 150	Pentium 150 MMX	Pentium 166 MMX	Pentium 200 MMX	Pentium 200 MMX
16 MB / 32 MB	16 MB / 144 MB	32 MB / 72 MB	16 MB / 48 MB	32 MB / 64 MB	32 MB / 128 MB	32 MB / 64 MB
	16 KB integrated, 256 KB	256 KB	256 KB	256 KB / 256 KB	256 KB / 512 KB	256 KB
Seri, paralel, Harici VGA	Seri, paralel, USB, Harici VGA	Seri, paralel, Harici VGA	Seri, paralel, Harici VGA	Seri, Paralel, Harici VGA	Seri, Paralel, Harici VGA	Seri, Paralel, Harici VGA
PS/2 Klavye/mouse, Infrared	PS/2 Klavye/Mouse, mikrofön	PS/2 Klavye/mouse, Infrared	PS/2 Line-In, Line-Out, Kulaklık	Harici PS/2 Klavye/Mouse/Kesac.	PS/2 Klavye/Mouse, Mikrofön	PS/2 Klavye/Mouse, Mikrofön
Line-In, kulaklık	TV Out, Midi Out, Line-In	Infrared 4 Mouse, 240 pin docking	Mikrofön, ses girişi, ses çıkışı	Line Out, Line-In, 2 adet USB	Line Out, Line-In, Micro TV Out	
		Line-Out, Micro, Spk-Out		SIR, docking station	Infrared	Infrared
2xType II	1xType III veya 2xType II	3 x Type II veya 1 x Type III	2xType II	1xType III veya 2xType II	1xType III veya 2xType II	2xType II
280x220x45 mm	303x239x50 mm	302x234x54 mm	299x230x28 mm	309x240x56 mm	318x250x25 mm	297x231x52 mm
2.6 kg	3.1 kg	3.4 kg	1.9 kg	3.5 kg	3.3 kg	3.1 kg
3 kg	3.18 kg	Belirtilmemiş	3.6 kg (bu piller)	3.6 kg	3.6 kg	3.5 kg
Var / 1.44 MB	Var / 1.44 MB	Var / 1.44 MB	Var / 1.44 MB	Var / 1.44 MB	Var / 1.44 MB	Var / 1.44 MB
1.440 GB / E-IDE	1.4 GB / IDE	1.26 GB / IDE	1.35 GB / E-IDE	2 GB / E-IDE	1.4 GB / IDE	2.250 GB / IDE
Var / 8x	Var / 10x	Var / 12x	Var / 8x	Var / 10x	Var / 16x	Var / 10x
DSTN	DSTN	DSTN	TFT SVGA	TFT	TFT XGA	TFT
640x480 / 256K renk	800x600 / 256K renk	800x600 / 16.7 milyon renk	800x600 / 64K renk	800x600 / 64K renk	1024x768 / 64K renk	800x600 / 256K renk
10.4"	12.1"	12.1"	12.1"	12.1"	13.3"	12.1"
1024x768	1280x1024 / 256 renk	1280x1024 / 64K renk	1024x768 / 256 renk	1024x768 / 256 renk	1024x768 / 64K renk	1024x768
86 tuş	86 tuş	86 tuş	87 tuş	84 tuş İngilizce	87 tuş	86 tuş
Windows 95	Windows 95	Windows 95	Windows 95	Windows 95 İngilizce	Windows 95	Windows 95
MS Works4.0	-	-	-	MS Works4.0, RoadOffice	Lotus Smart Suite, PC-Clone	-
Ni-MH / 2.5 saat	Li-Ion	Ni-MH	Li-Ion	Li-Ion / 2 saat	Ni-MH / 2.3 saat	Ni-MH / 2.5 saat
Belirtilmemiş	2.75 saat full power	Belirtilmemiş	Belirtilmemiş	5-10 saat	Belirtilmemiş	Belirtilmemiş
	12.92 saat low power					
Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var
Var	-	Var	Var	Var	Var	Var
Var	-	-	Var	Var	Var	Var
-	Var	Var	Var	Var	Var	-
Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var
-	-	-	Çanta, 2. disket sürücü,	Hızlı erişim kartı, Çanta programı	Çanta ve cd	Hızlı referans kartı
			disket temizleme seti	cd'leri		
Türkçe ve İngilizce	İngilizce	İngilizce	İngilizce	İngilizce / 135 sayfa	İngilizce	

Mitac	Toshiba Satellite	Aidata Altima	Fujitsu Lifebook	AcerNote	Dual AIO 6000	Mitac	Birim
5024 X/SN	220CDS	P150D	655 Tx	Nuovo		5026 X/TF	
215.00	244.00	265.00	289.00	322.00	385.00	382.00	MIPS
68.00	71.00	82.00	85.00	99.00	116.00	113.00	MFLOPS
8.20	22.00	8.50	12.00	18.00	33.00	34.00	MP/s
8.70	18.00	14.00	17.00	23.00	22.00	23.00	MB/s
1.00	1.50	1.20	1.50	4.10	1.40	1.00	MB/s
174.00	240.00	238.00	222.00	351.00	402.00	403.00	MB/s
31.00	63.00	37.00	59.00	63.00	68.00	62.00	MB/s
22.00	47.00	29.00	43.00	50.00	55.00	49.00	MB/s
101.00	113.00	148.00	123.00	113.00	126.00	115.00	
16.00	20.00	20.00	25.00	12.00	16.00	18.00	
P133	P133	P150	P150MMX	P166MMX	P200MMX	P200MMX	

CHIP • 105

Sorun Söyleyeyim...

YÜKSEK KAPASİTELİ SRAM'LER

Sayın Chip Dergisi Yapımcıları, Derginizi beğenerek okuduğumu belirterek hemen sorularıma geçiyorum. 1.CPU'da dallanma tahmini ne anlama gelmektedir? 2.Heride Harddisk yerine kullanabileceğimiz 1.2, 2.1 Gb'lık Sram'lerin üretilme ihtimali var mıdır? 3.Donanım bakımından eksiksiz fakat içinde hiçbir yazılım bulunmayan (işletim sistemi de yok) bir bilgisayarı açtığımızda karşımıza gelen ekran görüntüsü ne olacaktır ve bu bilgisayarda neler nasıl yapılabilir? (Hdd'ye erişim, Cd sürücüyü erişim....)Yayın hayatınızda başarılar diler ve teşekkür ederim.

Ali Yücesoy/Mersin

CHIP-1-CPU, bildiğiniz gibi bir bilgisayarın merkezidir ve tüm işlemleri yapan parçasıdır. İşlemcileri programlamak için içlerinde bulunan, sayıca az olan bir komut setinden faydalanılır. Bu komut seti içinde en önemli olanlar da kuşkusuz dallanma komutlarıdır. Çünkü bir işlemin sonucuna göre yapılması istenen farklı işlemler söz konusudur. İşte burada CPU içinde bulunan özel bir yazmaçtaki bayrak adı verilen bitlerden faydalanılır. En basit olarak işlemin sonucunun sıfır olması durumunda Z (Zero-Sıfır) bayrağı "1" değerini alır ve dallanma komutlarından bir kısmı bu bitin değerine göre atlama yapmak üzere yazılmıştır. JZ[Jump if Zero=1] komutu eğer söz konusu bayrak set edilmişse (yani "1" değerini almışsa) komutun arkasından belirtilen yere atlama yapar. İşte bu CPU'nun dallanma tahmini olarak adlandırılır. Ve tabii bu komut sadece 80x86 ailesi işlemciler için geçerlidir.

Diğer işlemciler için de aynı işe yarayan ancak farklı şekillerde sembolize edilmiş tüm dallanma komutları mevcuttur. 2-Zamanında Bill Gates'in söylediği "640 kilobyte bellek herkese yeterli olacaktır." sözünü hatırlayıp da bugün geldiğimiz duruma baktarsak bu konuda tahmin yürütmenin ne kadar riskli olduğunu görebilirsiniz. Ancak tabii yine teknolojinin sürekli ilerlediğini, bir teknolojiye sınırin yeni teknolojilerle aşıldığını da rahatlıkla görebiliyoruz. Bahsettiğiniz seviyelere SRAM'ler ile olmasa bile muhtemelen başka yöntemlerle ulaşılabilecektir. 3-Bios işlemleri bitirdikten sonra boot diskin bootblock'unu hafızanın belli bir bölgesine yükleyip yönetimi oraya bırakır. Eğer harddisk söz konusu ise

ve henüz sistem yüklenmemişse size bir uyarı mesajı verilecektir. ("Lütfen sistem disketi ile açın." gibi...) Böyle bir makineyi kullanılır hale getirebilmek için ilk olarak Bios içinden sabit disk tanıtılır. Artık tüm bios'larda bu işi halleden "auto-detection" özelliği var. Daha sonra makine daha önceden hazırlanmış bir sistem disketi ile açılır. Tabii eğer işletim sistemi cd üzerindeyse, sistem disketinde cd sürücüyü ulaşımı sağlayan programlar da yüklenmiş olmalıdır. Bundan sonra sabit disk formatlanır. Fdisk ile partition'lar yaratılır. Bir tanesi aktif duruma getirilir. Fdisk ile yapılan işlemden sonra sistem baştan açıldığında sabit diske erişilebilir. Sistem dosyaları aktarılır ve işletim sistemi yüklenir.

YAVAŞ OKUYAN CD SÜRÜCÜ

Sayın Chip Yetkilileri ve SüperChipMan,

Sizi bu kadar güzel bir dergi çıkardığınız için tebrik eder, yayın hayatınızda başarılar dilerim. Derginizi çok beğeniyorum ve şu sıralar abone olmayı düşünüyorum. Ben 14 yaşındayım ve bilgisayara çok ilgi duyuyorum. 2 senedir de bilgisayar kullanıyorum. Size bir kaç sorum olacak. Cevaplarınız için şimdiden teşekkürler. 1.Benim Pentium 75, 16 Mb Ram, 1 Mb ekran kartı, 1.2 Gb Harddisk, Sound Blaster uyumlu ses kartım ve bir de 6x Cd sürücüm var. Üç dört aya kadar Cd sürücüm normal çalışıyordu, fakat son zamanlarda sorun çıkarmaya başladı. Cd-Rom'a herhangi bir Cd koyduğumda, bu Cd'nin okunabilmesi için en az bir iki dakika bekliyorum.

Bazen ise Cd hiç okumuyor. Bu nedir ve bu durumda ne yapabilirim? 2.Yeni olarak VB 3.0 kullanmaya başladım. Yaptığım programda bir forum içinde başka bir formu nasıl çağırabilirim? 3.Bilgisayar, oyun, oyun hileleri vs. hakkında yazışmak mektup arkadaşı edinmek istiyorum.

Hüseyin Uslu/Ankara

CHIP-1-Büyük bir ihtimale cd sürücünüzün kafası kirlenmiş. Kapağı açıkken çok sert bir şekilde içine üfle-mek belki bir çözüm olabilir. Ancak size tavsiyemiz, bir cd sürücü temizleme ki-ti almanız ve sürücünüzün kafasını temizlemeniz. 2-Dergimizdeki Visual Basic kursunu takip ederseniz, önümüzdeki aya bu konu-daki yazıları göreceksiniz. 3-Adresiniz, grubumuzun oyun dergisi olan Level'de yayınlanmak üzere ilgili ki-silere ulaştırıldı.

OVERDRIVE İŞLEMCİ NE DEMEK?

Sayın Chip Yetkilileri,

Sistemimin özellikleri: 486 DX4-100 Cpu, 16 Mb Ram, 813 Mb Harddisk, Ess 688 ses kartı, 1 Mb Advance Logic ekran kartı, 4x Cd-Rom. İşletim sistemim: Windows 95 Türkçe'dir. Sorularına gelin-ce; 1.Windows 3.1 kullanırken ve Windows 95'i kurduğum ilk aylarda 16 bit 44 khz stereo kalitesindeki kayıtlar çok net bir biçimde yapılabilirdi, fakat son bir aydır bu kalitede net kayıt yapamıyorum. Kayıt sırasında küçük hiplamalar zıplamalar oluyor. Buna bir çözüm bulabilirseniz çok sevineceğim. 2.Mayıs ayındaki Cd'nizde vermiş olduğunuz Mod4win adlı mod çarçırı bir ay boyunca kullandım, fakat artık çalıştırmaya çalıştığımda (Hata) mesajı veriyor ve açılmıyor veya hiç mesaj vermeden açılmadan kapanıyor. Bunun üzerine eskisini silip, yeniden yükledim fakat durum değişmedi. Sizce bu neden olabilir? 3.Microsoft Activemovie ile Avi ve Mpeg

dosyalarını oynatırken ses otomatik olarak sol kolona kayıyor, sağdan ses gelmiyor. Activemovie'nin Properties kısmına girip ses ayarlarını kontrol ediyorum; balans ayarları dengeli görünüyor. Bu yüzden her film oynatışında mixerden "Wave" ayarının balans bölümünü düzeltmek zorunda kalıyorum. Birçok filmi denedim fakat durum değişmedi. 4.Overdrive işlemci ne demektir. Benim anakartım PCI veriyoluna sahip. Acaba anakartı değiştirilmede yalnızca Overdrive işlemci kullanarak işlemciyi Pentium 133 veya 166 yapabilir miyim? 5.Bilgisayarında Mpeg dosyalarını Activemovie ile oynattığımda görüntü net sayılabilir fakat ses çok kalın ve kalitesiz. Bir arkadaşım işlemci hızına göre Activemovie'nin görüntü kalitesini korumak için ses kalitesini düşürdüğünü söyledi. Bu doğru mudur? 6.RGB modundaki resimleri Cmyk moduna çevirebilecek bir program var mıdır? Eğer varsa bir dahaki Cd'nizde verebilir misiniz? 7.Vermede olduğunuz Cd'lerdeki oyunları şöyle bir incelediğimizde görüyoruz ki, hemen hemen hepsi ya Windows 95 oyunu ya da tonlarca bellek ve işlemci isteyen Dos oyunları. Tabii ki bu oyunlar için en azından Pentium 100 gerekiyor. Ben hala 386 ve 486'larda benim gibi oyun oynamaya çalışan kişiler tanyorum. Vermiş olduğunuz Cd'lerde 10-15 tane disket oyununa da yer vermeniz olmaz mı? 8.Dos ortamında *.dat ve *.mpg dosyaları hangi yazılımla çalışabilir. Böyle bir yazılımı Cd'nizde verebilir misiniz? Ayrıca Haziran Cd'nizde vermiş olduğunuz "Challenge Poll" oyununun Register şifresini çözmüş bulunuyorum. Tüm Chip okurlarına duyurulur! Register no: "122-167"

Engin Karabulut
Bornova-İzmir

CHIP- 1-Kurduğunuz programlardan biri hafızada kalan modülü aracılığı ile belirli aralıklarla sistemi mes-

gul ediyorsa böyle bir sorun olabilir. Örneğin, virüs tarama programınızın dosya yaratılırken kontrol etme opsiyonu açık olabilir. Bir ihtimal de ses kartınızın donanımsal olarak başka bir kartla çıkışıyor olması. Bunu da denetim masası içinden sistem ayarlarına girip kontrol edebilirsiniz. 2-Mod+win içinden setup'a girip oradan ayarları kontrol ediniz. Özellikle görünen ses kartı ile sistemdeki adresini karşılaştırınız. İlk sorunuzla bağlantılı olarak diyebiliriz ki sizin ses kartınızın ayarlarında bir değişiklik olmuş. Kullandığı adresleri ve kesmeleri bir araştırmanız gerekiyor. 3-Yine ses kartınızla ilgili bir sorun... Bunu yapması pek normal değil. Ses kartınızın güncellenmiş sürücülerini bulup yükleyin. Eski sürücüler bozulmuş olabilir. 4-Overdrive işlemciler mevcut işlemcinin saat hızını katlamak için kullanılan eklentilerdir. Ancak çok ısındıklarından anakarta zarar verebiliyorlar ve bazı hallerde de yeni BIOS'a ihtiyaç duyulabiliyor. Bu yüzden tavsiye etmiyoruz. Zaten 486 bir işlemciyi overdrive eklentisiyle pentium yapmak imkansızdır. 5-Mpeg dosyaları oynatılırken ve şifre çözme işlemi yazılımla yapılıyorsa işlemci çok yüklenir. Böyle bir durumda seslerin kalitesinin düşmesi normaldir. 6-Verdiğimiz disklerde sık sık grafik işlem programlarına yer veriyoruz. Bu programların bir kısmında RGB olarak açmış olduğunuz dosyaları CMYK moduna çevirip bu şekilde kaydedebiliyorsunuz. 7-Haklısınız. Fakat son zamanlarda çıkan oyunların bir çoğu cd üzerinde gelen ve kuvvetli sistem gereksinimleri olan oyunlar. Biz elimizden geldiğince sizin de istediğiniz tipte oyunlar vermeye çalışıyoruz. 8-Dos ortamında çalışan birçok mpeg oynatıcı

var. Örneğin VMPEG veya Xingit programları bu konuda oldukça başarılı. İleride böyle bir programı cd'mize koyabiliriz.

ARJ KOMUTUNUN PARAMETRELERİ

Sayın Chip Dergisi Yetkilileri,

Sorularına geçmeden önce sorunları olan insanlara çözüm bulduğunuz ve böyle beğenilerek okunan bir dergi çıkarttığınız için size teşekkür ederim. 1.Arj komutunu parametreleri ve örneklerle açıklayabilir misiniz? 2.Cd'deki bir programı diskete nasıl aktarabiliriz? 3.Verdiğiniz Cd'deki bazı oyunlar ve video klipler 256 renk istiyor ve böyle bir mesaj geliyor: "256 renk kipi veya daha üstünde çalışmalısınız. Renk derinliğini denetim masasındaki görüntü simgesinden değiştirebilirsiniz." Ben denetim masasındaki görüntü simgesinden tıkladığımda 16 renk veya renksiz diye pencere çıkıyor. Yani 256 renk derinliği yok. Sizce ekran kartımı değiştirmeli miyim? 4.Bir Hardisk'i ikiye nasıl bölebiliriz? 5.Bilgisayarın açılışında Setup'a girmek nasıl şifreleyebiliriz? 6.Windows'daki sesleri, örneğin açılışında, hata anında vb. mesajlarda sizin verdiğiniz Cd'deki muzik arşivindeki ses dosyaları ile nasıl değiştirebiliriz? 7.Windows 95'te taban renginin yerine başka bir resim nasıl eklenir? 8.Bilgisayar açılıp Windows'a girdiğinde Cont Reate Socket Winsock Error 10047 Coll Tock diye bir mesaj geliyor. Bu mesajı kaldırmak için ne yapmalıyım? Bilgisayarın özellikleri: MIB Pfi Ceadek-Pu Pentium, Cpu pentium 133, Harddisk 1.6 Gb Ide, Simm 16 Mb 72 pen Edo-Ram, Exper media kit 12 hızlı Cd, Fdd 3.5 1.44 disket sürücü, ekran kartı SIB Trio 1m 6uu, Windows 95 işletim sistemi. 9.Bende bir Pc radio kartı var bunu nasıl kullanabiliriz? 10.Bilgisayarı MS Dos kipinde başlatıp Dir çektiğimizde dosyalar gizli değil. Eğer dosyaları gizlersem herhangi bir

aksaklık olur mu?

İsimsiz

CHIP- 1-Arj komutu dosya için yazılmış bir sıkıştırma ve yine bu komutla sıkıştırılmış dosyaları açma programıdır. Arj komutunu dosyaları sıkıştırma amaçlı olarak kullanacaksanız şu parametreleri öğrenmeniz yeterli olacaktır. Arj a arşiv.arj dosya.adı dosya.adı Bu satır ile belirttiğiniz dosyalar sıkıştırılarak arşiv.arj adlı bir dosya oluşturulur. *.* yazarsanız o dizindeki tüm dosyalar sıkıştırılır. Sıkıştırılma işlemi sırasında dosya isimleri dizin adları ile birlikte kaydedilir. Eğer bunu istemiyorsanız Arj a -e arşiv.arj dosya.adı dosya.adı satırı ile bunu engelleyebilirsiniz. Arşivleri tekrardan açmak için de Arj e arşiv.arj satırını kullanabilirsiniz. Açılan dosyalar o anki dizine yerleştirilir. Eğer sıkıştırırken kullandığınız yolların aynı şekilde olmasını istiyorsanız, yani yeni dizinler yaratılmasını istiyorsanız Arj x arşiv.arj satırını kullanabilirsiniz.

Arj a -va a:arşiv.zip *.* satırı ile dosyaları sıkıştırarak a: sürücüsündeki disketlere yerleştirebilirsiniz. Diskette yer bittiğinde yeni disket için sizi uyaracaktır. Ayrıca disketlerdeki boş alanlar da otomatik olarak algılanacaktır. 2-Windows Gezgin'i çalıştırıp oradan cd'yi bulun ve cd içinden istediğiniz programı bulun. Dosya adı üzerine sol tus ile basıp bırakmadan disket sürücü simgesine doğru sürükleyin. Üzerine gelince de bırakın. Eğer dosyanın boyu bir disketin alabileceğinden büyük ise özel bir program kullanmanız gerekebilir. Bu programı da geçen ay verdiğimiz cd'nin araçlar kısmında bulabilirsiniz. 3-1Mb'lık ekran kartı ile 256 renk görebilmeniz gerekmektedir. Sürücülerini kontrol ediniz. Ayrıca ekran kartınızı da en kısa zamanda 2Mb'a arttırmanızı tavsiye ederiz. 4-Fdisk komutu ile bunu yapabilirsiniz. Fdisk'i çalıştırdığınız zaman çıkan pencereden "Create partition" seçeneği ile istediğiniz bölmenin

boyutunu belirleyebilirsiniz. Burada seçeceğiniz değer size sunulan en büyük değer olmasın. Böylece başka alanlar da yaratabilirsiniz. Fdisk komutunu kullanırken çok dikkatli olmanızı tavsiye ederiz. Mümkünse önce boş bir harddisk üzerinde deneyin. Çünkü geri dönüşü yoktur. 5-Bilgisayar açılırken "Delete" tuşuna basarak BIOS'a girebilirsiniz. Burada çıkan ekranda zaten şifre ile ilgili menüyü göreceksiniz. İsteddiğiniz bir şifreyi koyabilirsiniz. Ayrıca "BIOS features" veya benzeri bir menüden bu şifrenin sadece BIOS'a giriste mi yoksa bilgisayarın açılış sırasında mı geçerli olacağını belirleyebilirsiniz. 6-Denetim Masası altında Sesler bölümünden istediğiniz sesleri değiştirebilirsiniz. Mevcut sesler yerine kendi kaydetmiş olduğunuz .wav uzantılı dosyaları bile çaldirabilirsiniz. Bunun için değiştirmek istediğiniz sesin üzerine gelerek aşağıdan "Gözet" aracılığı ile cd'lerimizde verdiğimiz bir sesin

üzerine gelerek "Tamam"ı seçin. 7-Eğer koymak istediğiniz herhangi bir resim ise bunu en kolay geçtiğimiz aylarda cd'mizde vermiş olduğumuz ACDSee programı ile yapabilirsiniz. Bu yazılım ile o anda görmek olduğunuz resmi bir tusa basarak Windows'ta arka plan resmi haline getirebiliyorsunuz. 8- Verdiğiniz bilgiler yeterli değil. Bu sorununuz için lütfen belirtilen saatler arasında Chip destek Hattı'nı arayınız. 9-Kartı bilgisayarınızın içindeki uygun bir slota takın. Daha sonra kartla beraber gelen yazılımı kurun. Kartın arkasındaki ilgili kısa anteni diğerini de hoparlör veya ses kartının girişine bağlayın. Yazılımı çalıştırdığınızda radyo kartınızı kullanabilmeniz gerekiyor. 10-Gizlemeniz, programların çalışmasını etkilemez.

BIOS'UN ŞİFRESİ

Sevgili Chip Dergisi İlgilisi,
Derginizi 1 yıldır alıyorum ve çok beğeniyorum. Ben 17 yaşında bir lise öğrencisiyim.

Size hem bir kaç sorum olacak hem de biraz eleştirim. 1.Ben Web dizaynı ile yakından ilgileniyorum ve kendi çapımda bu işi yapıyorum. Size sorum ise şu: Ben Adobe Pagemill kullanıyorum (shareware), burada yaptığım sayfalar Netscape'de oldukça düzgün çıkmasına rağmen 1. Explorer'da simgeler yer değiştiriyor. Acaba bu sorun nereden kaynaklanıyor ve ne yapabilirim? 2. Elimde Amibios kullanan bir makine var. Bir gün ben yokken birisi buna şifre koymuş ve açamıyorum. Bir arkadaşım Amibioslar için özel bir şifre olduğunu söyledi. Bu şifre bir nevi Admin şifresiymiş ve bütün Password'leri açabiliyormuş. Eğer bu şifreyi dergide yayınlarsanız sevinirim. 3.Bios Update'leri nasıl oluyor da Bios'a yazabiliyor? 4.Benim Creative 8x bir Cd-Rom'um var. Bazen onu Eject ettiğimde Cd büyük bir hızla dönerek çıkıyor. Bu normal midir? Size eleştirilerim ise; 1.Derginiz ile verilen Cd'ler çok hoş ama biraz daha insanların işine yarayacak programlar verseniz çok iyi olur. Örneğin geçenlerde verdiğiniz sürücü yazılımları gibi. Ama her ay bir markanın yazılımları veya Bios Update'leri. 2.Cd'nizde yer alan Mid bölümünde biraz daha Türkçe parçalara yer verseniz çok daha iyi olur sanırım. 3.Derginizde ise bir bilgisayar kurdunun ihtiyaç duyabileceği her şey eksiksiz olarak var. Ama piyasayı takip edebilmemiz için derginizin son sayfalarına doğru yayınladığınız market bölümünü biraz daha genişletirseniz çok iyi olur.Yine de siz bu işin en iyisisiniz. Şimdiden bana vereceğiniz cevaplardan ötürü teşekkürler.

Omer Faruk Kaser/Iğdır

CHIP- 1-Internet Explorer ve Netscape bazı web sayfalarını farklı gösterebiliyor. Internet'te surf yaparken bazı sayfaların altında en iyi hangi browser ile görülebileceği belirtilmektedir. Bu sorun browser'ların farklı yapısından kay-

naklanmaktadır. Web sayfası tasarımı yaparken sisteminizde her iki browser da kurulu olmalıdır. Ancak böylece tam uyumlu bir sayfa hazırlayabilirsiniz. 2-Geçen sayımızda aynı soru AWARD Bios'lar için sorulmuştu ve tahmine dayalı bir cevap vermiştik. Okuyucularımızdan F. Burak Sürmelihiendi Gaziantep'ten çektiği faks ile Award Bios'larda şifre olarak EFMUKL veya EFRACL (hem büyük hem küçük harflerle deneyin) girildiği zaman makinenin açıldığını bildirdi. Kendisine teşekkür ediyoruz. Ayrıca Ami Bios'lar içinden internetteki sitelerinden öğrendiğimiz kadarıyla "ami" şifresi kullanılabiliyormuş. Ancak hepsinde geçerli değilmiş. Bu durumda BIOS'un pilini çıkarmaktan başka şansınız olmaz tabi. 3-Bu sadece Flash Bios denilen özel bir bios tipi için geçerli. Bu tip bios'lar elektriksel yollarla silinerek yeniden yazılabiliyor. Update'ler de bu özelliği kullanarak yapılıyor. 4-Bu aslında normal olmayan bir şey. Ancak daha önce birçok Creative cd sürücünde bunu gözlemledik. Pek de önemli olmayan bir hata olabilir.Eleştirileriniz için de çok teşekkürler. Cd içinde mümkün olduğunca işe yarar programlar vermeye çalışıyoruz. Ancak bunu yaparken tabii yasal programlardan ve telif haklarını ihlal edici hareketlerden kaçmaya çalışıyoruz. Önümüzdeki aydan itibaren dergimiz teknik konularda atağa kalkacak. Şimdiden haberiniz olsun.

HARDDISK BÖLMELEME
Merhaba,

Öncelikle böyle özel bir dergide bize yer ayırdığınız için teşekkür ederim.Benim sorumum 1 ay önce markası Pro-Tek olan bir P.166 aldım. Bilgisayarın özellikleri; 14 Inc 0.28 NL/L monitör, mini tower kasa, 2.5 Gb sabit disk,

16 Edo Ram, 1 Mb S3 Trion 64 ekran kartı olan bilgisayarı 925 dolara aldım. 1.Bana marka ve bilgisayar hakkında bilgi verebilir misiniz? Böyle özellikli bir bilgisayarla ne yapabilirim? 2.Sabit disk bölümlere ayırmak ne demektir? Açıklar mısınız? Bu işlemin bizim için ve bilgisayar için faydaları ne olacaktır? 2.5 GB sabit disk kaç bölüme ayrılır? Bölümlere ayırırken nelere dikkat edilmeli? 3.Klavyenin değişmesi neden kaynaklanıyor? Ciddi bir sorun mudur? Bunu nasıl çözümlerim? 4.Cd-Rom taktırıırken nasıl taktırmalı nelere dikkat edilmeli?

Zafer Okay/Istanbul

CHIP- 1-Elinizdeki bilgisayar ekran kartı hariç çok iyi bir bilgisayar. Neler yapabileceğinize gelince... Günümüz pc'leri özel konular için çok genel olarak üretiliyorlar. Basit ofis yazı-

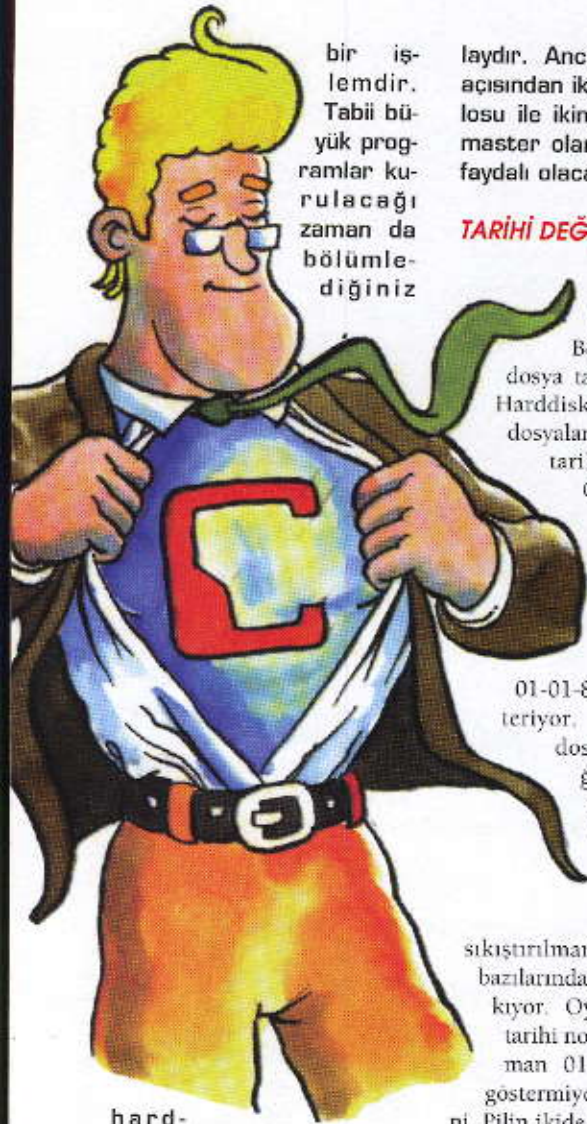
lımlarından karmaşık mühendislik programlarına kadar birçok yazılım makinenizde çalıştırılabilir. Mesleğinizi de yazmış olsanız size daha çok yardımcı olabilirdik. 2-Çok büyük kapasiteli harddiskler bölümlere ayrılıp daha düşük kapasiteli birçok harddiskten oluşmuş gibi gösterilebilir. Bunun büyük bir faydası vardır. Harddisk formatlarken harddisk aslında cluster denilen hücrelere ayrılır. Chkdsk komutu ile görebileceğiniz ve "allocation unit" adıyla geçen bu hücrelerin boyu harddiskin kapasitesine oranla değişir. Siz çok büyük bir harddiske 1 baytlık bir veri bile yazsanız bu bir cluster'ın tamamını kapsayacaktır. Bu durumda harddiskinizdeki boş alanın çabuk tükenmesi sözkonusudur. Bu açıdan bölümllemek faydalı

SATISFACTION
CHANNEL TV
ITALIAN EROTIC CHANNEL

SANSÜR DEĞİL, SHOW SUNUYORUZ !

TANSAT İLETİŞİM LTD ŞTİ
<http://www.tansat.com.tr>
☎ 0312 433 6371 - 432 3663
BİZİ İZLEMeye DEVAM EDİN
EntelSat II F2 10°Doğu
Horizontal 11.163 Mhz
Çarşamba, Perşembe, Cuma, Cumartesi
Saat 01:00 - 02:30

bir işlemdir. Tabii büyük programlar kurulacağı zaman da bölümlediğiniz

laydır. Ancak performans açısından ikinci bir ide kablosu ile ikincil ide portuna master olarak taktırmanız faydalı olacaktır.

TARİHİ DEĞİŞTİREN VİRÜS

İyi Günler
Chip Dergisi
Çalışanları,

Benim sorunum dosya tarihleri ile ilgili. Harddisk'imdeki bazı dosyaların tarihleri 1980 tarihini taşıyorlar. Özellikle Arj'la sıkıştırılmış dosyaların içine NC ile girildiğinde en üstteki Up Dır tarihinin

01-01-80 tarihini gösteriyor. (Kendim bir dosyayı Arj'ladığımda yada Arj'lanmış bir dosyaya bakıldığında 80 tarihi görülüyor.) Normal sıkıştırılmamış dosyaların

bazılarında da 80 tarihi çıkıyor. Oysa bilgisayarın tarihi normal. Hiçbir zaman 01-01-80 tarihini göstermiyor. Bördüm yeni. Pilin ikide bir boşalma ihtimali yok olsaydı Bios tarih bilgileri ile birlikte Setup'da sıfırlanır ve benim haberim olurdu. Bunu virüsten dolayı yapabilir mi? Eger virüs ise hangi virüs ve bunu temizleyen anti virüs programının ismini verir misiniz? Bilgisayarı Cpav F-Prot Toolkit Norton anti (95) virüs ile taradım. Bir şey bulamadım. Ayrıca bu tarihler o dosyanın ilk oluşturulduğu tarihler mi yoksa? Harddisk'e kopyalandığı tarihler mi? (BBS'lerden çektiğim sıkıştırılmış dosyalarda da Up Dır 80 tarihi taşıyor.) Eger bu soruları cevaplandırırsanız sevinirim. İyi Çalışmalar.

Özer Sönmez

CHIP- 1-Virüslerin kaynak kodları içinde önemli bir modül de bir kere bulastığı dosyaya bir daha bulaşmasını engelleyen kısımdır.

Çok çeşitli teknikler mevcuttur. En çok kullanılan dosyanın bir yerine konulan imzadır. Eğer bu modül hatalı yazılırsa veya bazı amatör virüslerde rastlandığı gibi atlanırsa, virüs aynı dosyaya bulaşa bulaşa o dosyayı patlatır. Hatta iki virüsün birden olduğu zamanlarda aynı dosyaya sırayla bulaşarak birbirlerinin imzasını bulmasını engelleyen virüsler de yine dosyanın patlamasına sebep olurlar. Bazı virüsler de bulaştıkları dosyanın yaratılış saatini veya tarihini belli bir değere ayarlayarak bir daha o dosyaya bulaşmalarını engellerler. Size tavsiyemiz virüs taramasını yapmadan önce makineyi temiz olduğunu bildiğiniz bir diskette açmanız. Eğer harddiskten açarsanız ve virüs aktif hale geçerse antivirüs programlarını atlatılabilir. Antivirüs programı olarak son cd'mizde verdiğimiz programları kullanabilirsiniz.

DİREK KABLO BAĞLANTISI

Sayın Chip Çalışanları,

Öncelikle size bu döpdolu dergi için teşekkür ederim. Ben 14 yaşında Anadolu Lisesinde okuyan bilgisayar hastası bir öğrenciyim. Bilgisayarımın özellikleri şunlar: Pentium200, 16 Mb Edo Ram, 8x Hitachi Cd-Rom, Sb 16 ses kartı, 14400 Fax-Modem kartı, Genius Colorpage Office Scanner, TV kartı (2 Mb'lık ekran kartı içeriyor) ve Windows 95 işletim sistemi kullanıyorum. Sorularıma gelince: 1.Windows 95'in görev çubuğundan ses denetimini kaldır. Fakat sesler hala çıkıyor. Sizce sorun nereden kaynaklanıyor? 2.Dos altında bazı oyunlarda ses alamıyorum. Bilgisayarımı birkaç kez resetledikten sonra veya bir süre bilgisayarı kapalı tuttuktan sonra sesleri alabiliyorum. Sebebi donanım bozukluğu olabilir mi? 3.BBS'lere bağlanmak için hangi program kullanılır? Hyper terminalin işime yara-

yacağını söyleyen bir arkadaşım var. Eğer Hyper terminal kullanılıyorsa birkaç tane BBS adresini programın kullanışıyla birlikte verebilir misiniz? 4.Arkadaşımın bilgisayarımla bağlamak istiyoruz. Windows 95'te bulunan Doğrudan Kablo Bağlantısını kullanarak nasıl bağlayabiliriz? Kabloyu nereye bağlamalıyız? Sorularım bu kadar, cevaplırsanız çok sevinirim.

Yüksel Altug

Bergama/Izmir

CHIP- 1-Denetim Masası i-cerisinden çoklu ortam seçeneğine gelip oradaki ses sekmesinde göreceğiniz bir ayarla tekrar görev çubuğunda görünmesini sağlayabilirsiniz. (Ses denetimini görev çubuğunda göster.) 2-Ses kartınızda bir sorun olabilir. SB16 kartı sorunsuz çalışan karttır. Fakat böyle bir şey yapması pek normal değil. Bu konu hakkında destek telefonumuzu belirtilen saatlerde ararsanız size yardımcı olmaya çalışırız. 3-Dos altında çalışan Terminate adlı program BBS'ler için çok kullanılan gelişmiş bir terminal programıdır. Arkadaşınızın dediği gibi HyperTerminal de kullanılabilir. Hyperterminal'i ilk açtığınızda size BBS adını soracak ve numara girmenizi isteyecek. Daha sonra o BBS için bir ikon yaratılacak. O simgeye çift tıklayarak BBS'e bağlanabilirsiniz. BBS numarası olarak da size dergimizin BBS no'sunu verebiliriz. 4-Bir makineyi Host, diğerini de Guest olarak ayarladıktan sonra bir bilgisayarıcıdan alabileceğiniz seri veya paralel kabloyu uygun portlara takın ve taktığınız portu ekranda seçin. Tamam dediğinizde işlem bitecek ve bilgisayarlarınız bağlanacaktır.

CHIP CD ARŞİVİ

Sayın Chip Dergisi Çalışanları, Derginizi Cd verdiğinizden bu yana takip etmekteyim. Ben pek çok bilgisayar me-

hard-diskin yetersiz kalması işinize gelmeyecektir. O yüzden bölümlendirme işlemi önceden tasarlanarak yapılmalıdır. 3-Klavyenin değişmesi demekle Windows 95 içinden Türkçe ve İngilizce klavyenin karışmasını kastediyorsanız bunu Denetim Masası içinden Klavye'ye girerek ayarlayabilirsiniz. Dos'ta ise config.sys dosyasına yazacağınız birkaç satır ile Türkçe klavye kullanabilirsiniz. Ctrl-Alt-F1 tus kombinasyonu ile İngilizce, Ctrl-Alt-F2 ile de Türkçe klavyeyi seçebilirsiniz. 4-En önemli hızı. Artık 16 hızlı cd sürücüler çok ucuz fiyatlara bulunabiliyor. Erisim süresi de önemli... Marka olarak da adı duyulmuş ve güvenilir markaları tavsiye ederiz. Takılması da çok ko-

raklısı gibi evimde bir bilgisayar kurdum. Yaklaşık iki yıldır oyun ve hoby amaçlı kullanılmaktayım. Bunun başlıca nedeni, şirket bilgisayarımıza virüs bulaşmasını önlemek amacıyla ile yabancı Cd, disk, program vs kullanmamamız. Sizden ricam biz ev kullanıcılarına yönelik bölüm ayırmanız. Ya da ev bilgisayarları için dergi çıkartmanız. Derginiz harika, ancak takdir edersiniz ev bilgisayarları ile ilgilenenlerin ilgi alanları farklı oluyor. Zaman zaman eski Chip-Cd'lerdeki programlara bakıp, ilgimi çekenler için eski sayılardaki açıklamalarını yazıyordum. Zor oluyor, bazen hiç bulamıyorum. Chip-Cd'lerin bir bölümüne yazarsanız çok sevinirim. Her şeyin gönüllü olmasının dileği ile

Erhan Tutuşan / Bursa

CHIP-1-Dergimizi mümkün olduğunca ev kullanıcılarına yönelik hazırlamaya çalışıyoruz. Ancak bizler bile ev kullanıcıları ile bu kullanıcıların nerede ayrıldığını tam olarak bilemiyoruz. 2-Cok yakında açacağımız internet sitemizde tüm cd'lerimizin icerisindeki programlar ve açıklamaları yer alacak. Bu dosyayı bir cd'ye de koymayı düşünüyoruz.

HIZLI BİLGİSAYAR

Merhaba SuperChipMan,

Sizi böyle bir dergi ve köşe hazırladığınız için kutluyor ve bunların devamını dileyip asıl konuya geliyorum. Sorum şu; kullanmakta olduğum makine 486 DX4-100 Mhz, 16 Mb Edo Ram ve Win95 kullanıyorum ve sanki her geçen gün bilgisayarım biraz daha yavaşlıyor. Artık Pentium'un zamanının geldiğini düşünüyorum. Sonuç Monitör, Klavye, Mouse bunlar dursun ben şöyle bir makine alayım. Pentium 166 MMX, 256 Kb Wb Cache, 16 Mb Edo Ram, 1,2 Gb Ide Hdd, 1,44 Mb Fdd (2.88 Mb uyumlu) 14" NI-LR Mpr II S-Vega Renkli Monitör, Flagpoint Fpv-Vg 3D 4 Mb, mini Tower kasa, yazılım ile

Mpeg. Sorum yukarıda donanım bilgilerini yazdığım bilgisayar benim gibi bir hız düşününe kaç ay ya da yıl yeterli olur? Başka bir tavsiyeniz varsa heyecanla bekliyorum. Not; Cd-Rom, Ses kartı, Modem'i eski bilgisayardan alacağım.

Ozgür Butuner / İstanbul

CHIP-1-Eğer istediğiniz hız ise size 512 kb önbellekli en az bir HX board tavsiye ederiz. TX daha iyi olacaktır. Fiyatı daha pahalı tabii... Ayrıca hız için en önemli etken ram'dir ve bizce 32MB'ın altına düşünmeyin bile. MMX'li Pentium166 yeterli olacaktır. Diğer özellikler ise zaten dayurucu nitelikte.

BBS'LER

Ben Kıbrıs'tan bir abonemizin ve derginizi ilk sayısından itibaren takip ediyorum. Derginiz gerçekten güzel ve şimdiye kadar her konuda bana yardımcı oldu. Ancak yardımcı olamadığı bir konu vardı da BBS adresleri. Gerçi bunun zor olduğunu biliyorum. Çünkü BBS'lerin nasıl durmadan kapandığını ve sürekli telefon değiştirildiğini tahmin edebiliyorum. Ama hep de hiçbir zaman BBS'lere bağlanamamın anlamına gelmez. Bu yüzden sizden küçük bir ricada bulunuyorum. Eğer derginizde popüler BBS'lerin numaraları bulunuyorsa, arada bir bile olsa yayımlayabilir misiniz? Chip BBS'i kısa zaman da açmanız dileğiyle Saygılarımla.

Ozgün Karagöz / Kıbrıs

CHIP-1-Sizin de belirttiğiniz gibi BBS numaralarını yayınlamak çok riskli. BBS kapandıktan sonra bile telefon sürekli çalan sysoplar bu durumdan çok şikayetçi oluyorlar. BBS'lere ulaşmanın en kolay yolu, bağlandığınız BBS'lerin ilan tahtalarını, kapanış ekranlarını takip etmektir. Buralarda genelde açık olan BBS'lerin telefonlarını görebilirsiniz. Ayrıca Hitnet gibi iletişim ağlarında BBS'lerin reklamlarını ya-

pabilmeleri için açılmış alanlar vardır. Bunları da takip etmeniz doğru olacaktır. Bizim BBS'imizin telefonu ise (212) 282 80 54 veya (212) 281 39 09

COMBO TV KARTI

Sayın 'Sorum Söyleyelim' Köşesi Yazıları,

Ben bu mektubumu sizin Mayıs-97 sayınızda tanıtımını yapmış olduğunuz (Pixel View) Combo TV (+) kartı için yazıyorum. Benim asıl sorum bu kartın sağlamış olduğu üç özellik. Ben bu kartın sadece TV ve VGA olan kısmını kullanabiliyorum. Ve sadece ekranda bulunan bir kare görüntüyü Etmak olarak döndürüp kayıt ediyorum. Sizin açıklamınıza göre bu kartın bir de Video Capture özelliği var. Ama bana gelen yazılarda sadece uzaktan kumandada döndürüp kaydetme özelliği var. Eğer bu kartın böyle bir özelliği varsa, ayrıca ben bu kartın en üst modelini aldım yani bütün opsiyonel özellikler mevcut. Bana bunun Software yazılımlarını, sadece Video Capture ile alakalı bölümü açıklarsanız sevinirim. Ayrıca yayın hayatınızda size başarılar dilerim.

Sevdi Tanır / Kayseri

CHIP-1-Pixel-View Combo kartının ilk gelen modellerinde sizin istediğiniz yazılım çıkmıyor. Bunu dergimizden temin edebilirsiniz.

YAZICI ALMAK İSTİYORUM

Değerli Chip Dergisi Yekitileri,

Öncelikle böyle yararlı ve kapsamlı bir dergi çıkardığınız için size teşekkür ederim. Yayın hayatınızda başarılar diliyorum. İşte sorularım: 1. Ben QBasic'te amatör programcılıkta uğraşıyorum. Ama yapmış olduğum uygulamaları çalışabilir bir .exe uzantılı dosyaya çeviremiyorum. Bana bunun nasıl yapılacağını açıklarsanız çok sevinirim. 2. İnternet'ten bazı sharewareleri Download ederken, belli bir süre sonra Download işlemi duruyor ve bir daha da

başlamıyor. Mecburen Download işlemini 'cancel'e basarak bitirmek zorunda kalıyorum. Bunun sebebi ne olabilir? 3. Geçen günlerde sizin Web sitenizi ziyaret ettim. Almanca olduğu için tam olarak yararlanamadım. Türkçe veya İngilizce'yi kullanan bir Web siteniz var mı? Varsa adresini verir misiniz? 4. Ben bir BBS'e bağlanmak istiyorum. BBS'lerin numaralarını bulabileceğim Web adresleri var mı? Varsa derginizde yer verir misiniz? 5. Bir yazıcı almak istiyorum. Bana nasıl bir yazıcı önerirsiniz? 6. Bilgisayarımın performansını artırmak için Ram'ini yükseltmem mi daha etkili olur, yoksa daha iyi bir mikro işlemci almam mı? Hangisi ekonomik yönden daha elverişlidir? Şimdi den çok teşekkür ediyorum, sorularına derginizde yer vermenizi rica ediyorum.

Gengiz Öztireli / İstanbul

CHIP-1-Kullandığınız Qbasic'in Dos içinden çıkan sürümünü ise bunu yapamazsınız. İnternet üzerinde derleyici için araştırma yapmanız lazım. 2-Cok büyük ihtimalle hatlardaki gürültü ve modeminiz yüzünden karşı taraftaki ftp sitesi ile bağlantınız kesiliyordur. Cd'mizde verdiğimiz bazı programlar ile eğer karşıdaki site de destekliyorsa kopyalanan dosyanın yarım kalması durumunda kaldığı yarden kopyalamaya devam edebilirsiniz. Bu programları bulup birini kurmanızı öneririz. [Cuteftp, ...] 3-Web sitemiz ile söylemek istediğiniz galiba orijinal Alman Chip dergisinin sitesi. Türk Chip'in yani bizim sitemizin hazırlıkları hala sürmekte. Çok yakında yayındayız... Sizlere daha detaylı olarak duyuracağız. 4-Dergimizin BBS'ine bağlanarak başlayabilirsiniz. BBS numaralarının yer aldığı bir adres malesef biz bilmiyoruz. Okuyucularımız arasında bilenler varsa ve bize bildirirlerse önümüzdeki ay burada yayımlayabiliriz. 5-Size

Temmuz sayımızdaki yazıcı testimizi dikkatlice okumanızı ve incelemenizi tavsiye ederiz. Tavsiyemiz zaten testin sonuçlarından sizin de çıkarabileceğiniz bir model olacaktır. 6-Bilgisayarınızın işlemcisini ve RAM miktarını belirtmemişsiniz, ancak her zaman için RAM miktarının fazlalığı size performans artışı sağlayacaktır.

EKRAN GÖRÜNTÜSÜ ALMA

Sevgili SuperChipMan,
Benim Intel Pentium (133) 32 Mb Ram ve Win 95, Sb16 ses kartı ve Zoltrix marka TV kartına sahip bir bilgisayarım var. Ben TV'den gelen görüntüyü kayıt etmek istiyorum ama TV kartımın video özelliği yok, acaba sesleri kaydettiğim gibi görüntüleri de herhangi bir program ile kayıt etmek mümkün müdür? Eğer mümkün ise bunu nasıl yapabileceğimi açıklarsanız mutlu olurum. Çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Emre Ciddi/İstanbul

CHIP-Televizyon kartınızla beraber gelen yazılım içinde böyle bir özellik olmalı. Menüleri iyice incerseniz bulabilirsiniz. Yapmak istediğiniz işlemin adı "capture"dir ve bu başlıkla ararsanız göreceksiniz. Bazı televizyon kartları sadece resim dondurup kaydedebilirken bazıları ile film kayıtları yapabilmek mümkün.

YANLIŞ İLİŞKİLENDİRME

Sayın Chip Yetkilileri,
Önce böyle bir dergi yayınladığınız için teşekkür ediyorum. Hemen sorunuma geçeyim. Ocak 97'de derginize abone oldum. Hediye olarak verdiğiniz CD'lerden Ekim'96 CD'sini geçen gün incelerken Winbatch isimli dosyayı bilgisayarıma kurdum ve programı çalıştırdım. Program, File menülerine ve sağ mouse tuşuna bazı özellikler ekliyor. Buraya kadar iyi. Benim yaptığım hata şu oldu: Exe uzantılı bir dosyayı sağ mouse tuşu

ile tıkladım. Açılan menüden File Operation-Associate'yi seçtim. Bir diyalog penceresi açıldı. Ve ben buradan başka bir Exe (örneğin Pc Tools.Exe) dosyası seçtim. Her şey bundan sonra oldu. Herhangi bir Exe dosyası yani herhangi bir uygulamayı açmak istediğimde Pc Tools çalışıyor. Tüm uygulamaların simgeleri değişti ve hepsi aynı oldu. Şimdi bu yaptığım işlemi nasıl 'Undo'layacağım? Winbatch'yi sistemden uzaklaştırmak işe yaramadı. Winbatch-System-File Menü For All Filetypes dosyasından anladığım kadarıyla program register ayarlarını değiştiriyor. Ancak Regedit de çalışıyor. Lütfen yaptığım hatayı siz de yaparak bu sorunu çözümler misiniz? Aman doktor derdime bir çare...

Dr. Kanber Cirit

CHIP- 1-Yaptığınız işlemi Windows 95 üzerinde kabul ederek cevaplıyoruz. Windows Explorer'ı acın ve View menüsünden Options'ı secin. Buradan da File Types'ı seçerek PCTOOLS File yazan satıra gelin. (Sizin örneğinize göre cevaplıyoruz.) Sol tarafta ilgili simgeyi göreceksiniz. Sağ tarafta Edit seçeneğini tıklayın. Açılan pencereden tekrar Edit kutusunu seçerek "Application used to perform action" kutusunun içeriğini tamamen silin. Ok diyerek çıkın ve makineyi tekrar açtığınızda problemin çözülmüş olması gerekmektedir. Eğer herhangi bir uzantısı olan dosyayı bir kereliğine belli bir program ile açmak istiyorsanız üzerine çift tıkladığınızda çıkan pencerede "Always use this program to open this file" seçeneğinin yanındaki işareti kaldırın.

TEK HOPARLÖRDEN SES GELMİYOR

'Chip Emrinizde' Servisinin Dikkatine:

Öncelikle, sizi bu şekilde i-
çeriği bol ve sonraki sayısı sa-
bırsızlıkla beklenen bir dergi
çıkardığınız için kutluyo-

rum.Bilgisayarım; Pentium 120, 16 Mb Ram, 4 hızlı CD sürücü, 1.2 Gb sabit disk, Sound Blaster 16 Bit ses kartı. Hemen sorularına geçiyorum. Bilgisayarımın sabit diskinde sürekli takılmalar oluyor. Sanki bilgisayarım belli aralıklarla kendini dinlendiriyor. Hatta, bu yazıyı yazarken 10-15 defa beklemek zorunda kaldım. Bu beklemler sabit disk toparlanana dek 3-4 saniye sürüyor. Bunun fazla enerjii engelleyen bir şey olduğunu düşündüm fakat bu kadar tasarruf da fazla gibi geliyor bana. Sanırım bilgisayarımın sabit diskiyle ilgili bir uyumsuzluk var. Bunu nasıl giderebilirim? Bir diğer sorum da ses kartıyla ilgili; daha önceden sorunsuz çalışırken şimdi Audio CD dinlerken speakerlarımdan biri ses vermiyor. Bunun dışında, oyun oynarken ya da başka ses faaliyetlerinde her iki spe-

akerim da düzgün çalışıyor. Ayrıca daha önceden mikrofonla kayıt yapabilirken şimdi mikrofonumdan ses alabilme-
me karşın, kayıt sessiz oluyor. Çaresi var mı? İlilenir-
seniz sevinirim. Çok teşekkürler...

Deniz Çakır

CHIP- 1-Windows 95 makinanın boş olduğu anlarda harddiske açtığı swap file'in boyutunu değiştirir. Optimum çalışma için bazı ayarlar yapar. Ancak bu kadar sık olması doğru değil. Harddiskinizi optimize etmenin zamanı gelmiş demektir. Norton'un Windows 95 için yazılan veya Windows 95'in kendi içinden çıkan "defragmenter" programlarını bunun için kullanabilirsiniz. 2-Ses kartınızın ise balans ayarlarında bir kayma olmuş gibi... SB16 ile verilen yazılım paketinden çıkan Creative

Live, Naked Women!
FREE!

The Juiciest
ONLINE SITE

HIGHLY EXPLICIT SEXUAL ENTERTAINMENT!
Over 100,000 Adult Gifs, Shareware - Updated Daily!
LIVE VIDEO SEX - 24 HRS.
FREE UNLIMITED DOWNLOADS! NO SUBSCRIPTION REQUIRED!

Use Your Modem To Dial!
00-1-416-297-4496
VISIT OUR WEBSITE: <http://www.moresex.com>
INTERNATIONAL AND LONG DISTANCE RATES APPLY. 18+.

Mixer'ı çalıştırıp burada cd simgesini gördüğünüz sütunun en altından balans ayarını yapabilirsiniz. Tam ortaya getirirseniz sorun çözülecektir. Yine mixer içinde üzerinde mikrofon simgesi bulunan sütundaki ufak kareye bir kere tıklayarak mikrofonu aktif hale getirebilirsiniz. Eğer mikrofonunuz zaten çalışıyorsa o halde kayıt yaparken kullandığınız programın ayarlarına girip oradan kayıt için kullanılan kaynağı (source) kontrol edin. Büyük olasılıkla cd sürücünüze ayarlanmıştır ve o yüzden kayıtlarınız sessiz oluyordur.

VX ve HX

Sayın Chip Dergisi,

Derginizin ilk sayısından itibaren büyük bir merak ve beğeniyle alıp okuyorum. Her köşe, özellikle teknik özellikler yeterince doyurucu. Ürün tanıtımları ve ürün testleri biz tüketicilere ürün alırken çok yardımcı oluyor. Yayınlarınızın bu şekilde devam etmesini dileyerek size birkaç sorum ve isteğim olacak. 1.VX ve HX anakartları birbirinden ayıran özellikleri nelerdir? Performans farkları önemli ölçüde midir? Gelecek sayıda VX ve HX anakartlarının testini yapmanız mümkün mü?

2.NT konusunda bir köşe açamaz mısınız? 3.Dergide en uygun ocm fiyatlarını ve satıldıkları yerleri verirseniz bizlere yardımcı olmuş olursunuz. 4.DIMM bellek ile EDO bellek arasındaki fark nedir? 5.CD'ye MID ve WAV'ların yanı sıra doğa, hayvanlar alemi, dünyadan çeşitli manzaralar içeren JPG'lerde yüklerseniz memnun oluruz. Ayrıca çeşitli ilginç AVI ve MPG uzantılı dosyalar da bekliyoruz.

Yusuf Çırak/Samsun

CHIP- 1-Bilindiği üzere ilk olarak FX cip seti çıktı ve arkasından VX ve HX'ler. VX'ler daha çok masaüstü ve fazla güç istemeyen sistemler için tasarlanırken HX (veya Triton II) daha çok güçlü makineye sahip olmak isteyen kişiler ve server olarak kullanılacak makinalar için tasarlanmıştır. HX iki işlemciyi destekleyebilirken VX için bu sayı birdir. HX içinde bulunan CPU, PCI ve hafıza arası tamponların büyüklüğü sayesinde çok hızlı ve

verimli çalışabilmektedir. HX için DRAM zamanlaması 5-2-2-2 seviyesinde iken, VX'de bu zamanlama 6-2-2-2'dir. HX ile en fazla 512 megabayt hafıza adreslenebilirken, VX ile 128 megabyte adreslenebilir. HX'te 512 megabaytın tamamı anakarta eklenebilecek özel bir "tag-ram" ile önbelleklenebilirken VX'te bu değer 64 megabayttır. HX'in VX'e göre tek dezavantajı SRAM'leri desteklememesidir. Ancak VX de SRAM'ler için yeterli hızda bir zamanlama opsiyonu sunmamaktadır. Yapacağımız testleri ve sıralamalarını sene başında belirlediğimiz için gelecek sayıda istediğiniz testi yapmamıza imkan yok. Yukarıdaki bilgiler umarız doyurucu ol-

muştur. 2-NT ile ilgili haber ve bilgileri yeri geldikçe sizlere aktarmaya çalışıyoruz. 3-Bunu yapmamız maalesef imkansız. Dergi olarak hiçbir firmayı kayırmayız. Ama uğradığınız haksızlıklarda bize başvurabilirsiniz. 4-DIMM ve SIMM sadece dış görünüşlerine göre verilmiş isimlerdir. DIMM (Dual In line Memory Module) bildiğimiz 64 bit ve sekiz adet de parite bitinden oluşan toplam 72 bitlik ram'lerdir. Sadece pc'ler düşünüldüğünde DIMM olarak aldığımız Ram'lerin tamamı SDRAM'dir. EDO Ram (Extended Data Output ram) ise bir tekniğin adıdır. Bu teknik ile hafızadaki yerinden alınan veri işlemci tarafından okunana kadar özel bir yerde bekletilmektedir. (latch) EDO Ram'ler 66 MHz'den daha hızlı olan saat frekanslarında çalışmadıkları için doğal sonları gelmiştir. 5-İlginç dosyalar buldukca cd'lerimize koymaya çalışıyoruz.

CHIP'ten Okurlarına Hizmet Tüm sorunlarınız, için CHIP emrinizde

0.212.283 42 55 numaralı telefon
en büyük yardımcınız.

CHIP Yardım Masası

Pazartesi, Cuma 14:00 - 15:00

Firma adreslerinden, ürün bilgilerine kadar istediğiniz bilgilere, dergiyle ilgili sorularınıza yanıtlara bu hattın ulaşın. CHIP Yazı İşleri emrinizde.

CHIP Editörleri

Salı, Perşembe 17:00 - 18:00

Dergideki yazılarla ilgili olarak editörlerle doğrudan konuşmak, onlara doğrudan soru ya da yorumlarınızı iletmek isterseniz, Chip editörleri bu saatler arasında sizlerle...

CHIP Club-Ekstra

Çarşamba 14:00 - 18:00

Yalnızca CHIP Club üyeleri için. Abonelik sorunlarından, teknik sorulara, dergiyle ilgili çeşitli bilgilerden CHIP Club'da satılan ürünler hakkındaki bilgiler için yalnızca CHIP Club üyelerine ait saatler.

CHIP Tüketici Köşesi

Pazartesi 15:30 - 16:30

Satın aldığınız bilgisayar ürünleriyle ilgili olarak satıcı firmalarla aramızda doğan her sorun için bu hattı arayın. Fima yetkilileri ile görüşülecek ve sorununuzun çözümü için yardım alınacaktır.

CHIP Destek Hattı Salı, Perşembe 14:00 - 15:30

Yazılımdan donanıma kadar tüm teknik sorularınız CHIP Teknik Servisi sayesinde bu saatler arasında anında yanıtlanıyor, problemlerinizi çözüyor.

CHIP Okurlardan Bilgiler

Bilgisayar kullanırken karşılaştığımız yazılım ve donanım Bug'larını (hatalarını), kendi bulduğunuz chipuçlarını, çözüm yollarını bize yollayın dergide yayımlayalım.

CHIP Emrinizde

Her zaman olduğu gibi mektuplarınızı, mesajlarınızı, dergiyle ilgili soru ve yorumlarınızı, SuperCHIPMan'e sorularınızı bekliyoruz.

Bu hatun dışında CHIP'e her türlü soru ve sorun için

e-mail: chip yaz@chip.com.tr'den

Faks: 0.212. 283 42 54'den

Adres: Peker sokak No:26 D.9 Levent/İstanbul adresinden ulaşabilirsiniz.

CHIP Telefonla Yardım Programı

Saat	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
14:00-14:30	CHIP Yardım Masası	CHIP Destek Hattı	CHIP Club-Extra	CHIP Destek Hattı	CHIP Yardım Masası
14:30-15:00	CHIP Yardım Masası	CHIP Destek Hattı	CHIP Club-Extra	CHIP Destek Hattı	CHIP Yardım Masası
15:00-15:30	CHIP Yardım Masası	CHIP Destek Hattı	CHIP Club-Extra	CHIP Destek Hattı	CHIP Yardım Masası
15:30-16:00	CHIP Yardım Masası	CHIP Destek Hattı	CHIP Club-Extra	CHIP Destek Hattı	CHIP Yardım Masası
16:00-16:30	CHIP Yardım Masası	CHIP Destek Hattı	CHIP Club-Extra	CHIP Destek Hattı	CHIP Yardım Masası
16:30-17:00	CHIP Yardım Masası	CHIP Destek Hattı	CHIP Club-Extra	CHIP Destek Hattı	CHIP Yardım Masası
17:00-17:30	CHIP Yardım Masası	CHIP Destek Hattı	CHIP Club-Extra	CHIP Destek Hattı	CHIP Yardım Masası
17.30-18:00	CHIP Yardım Masası	CHIP Destek Hattı	CHIP Club-Extra	CHIP Destek Hattı	CHIP Yardım Masası

CHIP Yardım Masası

CHIP Editörleri

CHIP Tüketici Köşesi

CHIP Destek Hattı

CHIP Club-Extra

Not: Belirtilen saatler dışında telefonla gelecek teknik soru ve sorunlar yanıtlanmayacaktır. Ancak faks, e-posta ya da postadan gelecek soru ve sorunlar SuperCHIPMan köşesinde yeracaktır.

Ambalajında 15" KTX monitör, Digital Control, 0.28 Non-Interlaced, Low Radiation, MPR-II, Win 95, Plug and Play, yansımaz ekran, 1280x1024 max çözünürlük 250\$
Tel: (0.232)244 95 79
Ahmet Kuvent

Çok temiz atari, 520 St, mouse, Joystick, TV ara kablosu, 60 disket (Müzik, Oyun, Grafik). Fiyatı: 170\$
Tel: (0.222) 234 73 15
(19'dan sonra)
Bahadır Kalay

Az kullanılmış 512 KB ilaveli çift 3.5'luk sürücülü en kalitelisinden Quick Joystick. Onlarca orjinal oyun ve programlarıyla birlikte Amiga 500
Tel: (0.264) 716 23 33
İsmail Filizfidanoğlu

Intel Pentium HX Board (MMX destekli), Intel Pentium 133 CPU, 16MB Edo Ram, Quantum Bigfoot 2.5 GB HDD (5.25"), 2 Mb S3 Trio V ekran kartı, 15" 0.28 NI, LR Digital Tatung renkli monitör (düz kare), 12X Creative CD-Rom Drive (uzaktan kumandalı, konuşan), Sound Vision 16 ses kartı (kolon+kulaklık+mikrofon), bilinen, bilinmeyen tüm oyun ve programlar.
Tel: (0.212) 522 02 67
(Gündüz saat: 17.00'ye kadar) Celal Aksoy

Satılık az kullanılmış 486 Notebook. 25 MHZ, 4 Mb Ram, 120 Mb Hard Disk, External FDD. Orjinal Targus çantası ve mouse ile birlikte 450\$
Tel: (0.262) 414 28 78
Serdar Gündoğdu

Apple Image Printer-Renkli Printer fiyatı:11.000.000.-TL
1 adet renkli ve 2 adet siyah kartuşu ile birlikte fiyatı: 15.000.000.-TL. Tercih sizden
Tel: (0.246) 22740 52- Gündüz
(0.246) 232 47 48- Gece
Metin Başyığıt

Programcısından emlakçılar için bilgisayarda emlak takip programı
Tel: (0.312) 462 06 24
468 02 60
Murat Memiş

Goldstar MSX; 128 KB Ram televizyona bağlama kablosu 6 oyun kaseti ile sadece 50\$
Müslüm Kırmış

CD ve HD çekimi gününde teslim. Kaliteli CD, sorunsuz kopya 12\$, CD oyun 6\$. Bilgisayar parçaları alınır satılır.
Tel: (0.216) 467 44 64
Mehmet Özhan Hastaoğlu

386 bilgisayar, 14" 0.28 Svga renkli monitör, 170 Mb Hdd, 2 Mb Ram, 3.5" 1.44 Fdd klavye + pek çok program + oyun 260.-\$'a acele satılıktır.
Tel: (0.532) 251 11 12
Serkan Bal

Her türlü kullanılmış bilgisayar ve yan parçaları satılır.
Tel: (0.212) 257 06 52
Cem Yüzer

Çok az kullanılmış Hewlett Packard 850C yazıcı, kitapları ve disketleri ile 375\$'a satılık.
Tel: (0.212) 624 78 79
Selim Nakiboğlu

Yeni Hewlett Packard Colorado T1000 yedekleme ünitesi. (800 Mb) 1 kaseti ile birlikte. Fiyatı=125\$
Tel: (0.212) 624 35 10
Sacid Nakiboğlu

Satılık Commodore-64, disk sürücüsü, Datasette, Joystick, ışıklı kalem, 40 dolu disket, final ve ses kartuşu, koleje hazırlık kasetleri.
Tel: (0.212) 642 72 75
Selahattin Erdal

Çok az kullanılmış Pentium 75, 1 Gb-Hd, 8 Mb-Ram, 8x Cd Ram, 1 Mb ekran kartı, 16 Bit ses kartı, 14" NI/LR renkli 0,28 monitör, hoparlörler, mikrofon, mousepad, toz örtüsü. Ayrıca Delphi 2.0 Client/Server, C Pascal, Q Basic derleyicileri, onlarca oyun, bine yakın erişkinler için fotoğraflar, bir adet orjinal kutusunda Usnfa-Gold uçak simülasyon, CD oyunu, çeşitli shareware ve freeware programları bulunduğu CD'ler ile birlikte sadece 700 USD.
Tel: (0.212) 242 57 77-242 04 00- 242 94 41
(08.30-18.00 saatleri arası)
(0. 212) 242 39 46
(18.00'dan sonra)

P100, 8 Mb Ram, 1,2 Gb Hdd, 1 Mb S3 Trio 64 ekran kartı, Sound Blaster, 10X Cd Rom, 2 adet hoparlör, 1 adet mikrofon, Mouse + Pad, Joystick, Audio Rack (kayıt ve müzik sistemi), oyun Cd'si 2 adet, 33.600 Internal Fax-Modem (telesekreterli) Windows 95 (lisanslı) 900 \$veya TL
Tel: (0.212) 510 43 06
Yalçın veya Cengiz Şahin

Uygun fiyata Cd oyunlar. Ayrıca 10'lu Cd oyun paketi 9.500.000.-TL. Posta masrafı karşı tarafa aittir.
Tel: (0.212) 520 87 12
513 35 80
Ahmet Güleriyüz

Ultra 486 DX2-66, 8 Mb Ram, 420 Mb Quantum Hdd, 14" 0.28 renkli monitör, Creative 4X Cd-Rom, Windows 95, 50'den fazla yeni oyun yüklü, temiz az kullanılmış PC 599\$
Tel: (0.276) 215 34 12
215 85 63
Enden Kurtulan

Intel DX4-100, 16 Mb Ram, 1 Gb Conner Hdd, 14" 0.28 renkli monitör, Windows 95 yüklü, 1 Mb Expert Color ekran kartı, temiz. Ayrıca bir ay kullanılmış Acer 16X Cd Rom 699\$
Tel: (0.276) 223 66 77
Emrah Beşci

486 DX4-100, 16 Mb-Ram, 1 Mb E.K., 420 Mb Hdd, 4X Cd-Rom, 16 Bit ses kartı, 33600 Modem, 14" Monitör, Citizen 120D yazıcı 700\$
Tel: (0.212) 560 62 07
Koray Özsoy

Disk Drive, renkli monitör ve 30 adet oyun disketi ile C64 100\$. Ayrıca iki güzel oyunla birlikte çok yeni Sega Mega Drive 2, sadece 90\$.
Tel: (0 216) 418 35 65
Emre Boysan

Intel Pentium Hx Board (MMX destekli), Intel pentium 133 Cpu, 16 Mb Edo Ram, Quantum Bigfoot 2.5 Gb Hdd (5.25"), 2 Mb S3 Trio 64 V ekran kartı, 15" 0.28 NI, LR Digital Tatung renkli

monitör (düz kare), 12X Creative Cd-Rom Drive (Uzaktan kumandalı, konuşan), Sound Vision 16 ses kartı (kolon+ kulaklık+mikrofon), bilinen bilinmeyen tüm oyun ve programlar.
Tel: (0 212) 528 55 62
Ethem Çelik

Info Mage Reader 800 Dpi full page Scanner (256 Gray Scale). Hiç kullanılmamıştır. Recognita Plus Olr disketi ile birlikte.
Tel: (0 216) 334 39 69
Fatih Ulkay

Satılık Toshiba Multimedia Notebook T2155 Cds çok iyi durumda. 486DX4/75, 8 Ram, 520 Hdd, 1 Mb ekran kartı, 2X Cd-Rom (Internal), 16 Bit stereo ses kartı, renkli 10.5 Dual-scan ekran, flash bios, 28,8 Pcmcia fax-modem, çantası, kitapları 1500\$
Tel: (0 224) 245 06 66 (akşam)
Uzay Kırbıyık

Pentium 100, 2.5 Gb Hdd, 16 Mb Ram, 8x Cd-Rom, 16 Bit ses kartı+mikrofon+hoparlör, 1 Mb S3Trio ekran kartı, MPR II renkli monitör. Programlar; Office, Eta, Corel 3 (Türkçe), Corel 6 ve oyunlar fiyatı:830\$
Tel: (0 212) 558 14 47 (19.00'dan sonra)
Hanefi Çolak

Çok temiz Escort 486 DX 4-100, 8 Mb-Ram, 850 Mb Hdd, 1 Mb ekran kartı, 512 Kb, Cache+bellek, 14"

renkli monitör, 1,44 Mb Floppy, Slim kasa, mouse, klavye, Windows 95 yüklü 500\$.
Tel: (0 252) 214 20 27
Şenol Avcı

Satılık Notebook bilgisayar. 386 SX 4 Mb-Ram, 120 Mb Hdd, kristalize ekran, orjinal deri çanta Windows 3.1 Word-Excel 500\$
Tel: (0 442) 233 37 50

486 DX2 board+Cpu+fan, 8 Mb Ram, 540 Mb Hdd, 1,44" floppy, Mitsumi 4X Cd-Rom, Sound Blaster 16 Bit'lik ses kartı+speaker, 14400 süper Voice fax-modem, Axion 14" monitör (renkli), mouse+pad, klavye (QT), 1

Mb Vga ekran kartı, Win 95 system (Tr)+Win 95 Cd+Driver'lar: 750\$ Caviar 42,7 Mb ve IBM 171 Mb Hdd'ler temiz ve 2x4 Mb Edo-Ram.

Tel: (0 212) 581 02 48 (21'den sonra)
Bülent Türkgeldi

Satılık Projeksiyon makinası 3.500DM
Tel: (0 258) 626 28 71
Tarık Kökçü

IBM DX2/66 300 Mb Hdd, 1 Mb ekran kartı, 32 Bit ses kartı, 8X Cd-Rom, 14 Inch ekran 1300\$. 18 yaşından büyüklere resimler 1 disket 1.5\$.
Tel: (0 476) 227 92 86
Ömer Faruk Keser

Sahibinden Amiga 1000 bilgisayar+klavye+2 joystick+1 mouse+50 disket+200'lük disket box+1 adet çizim programı sadece 150\$.
Tel: (0 216) 360 25 52
Orhan Edige

Connetix-QuickCam Pc kamerası ile internette video conferans yapın. İsterseniz network üzerinde arkadaşınızla görüşün. Veya avi formatında filmlerinizi çekin. Hatta fotoğraf bile çekebilirsiniz. Hiç bir ek donanım gerektirmeden paralel porttan bağlanır. Siyah-beyaz 89\$, renkli 24 Bit 640x480 piksel 250\$. Bu fırsat kaçmaz.
Berkas Pazarlama Şti.
Tel: (0 212) 213 30 49

Satılık kullanılmamış Quickshot Phyton joystick 2.000.000.-TL. Satılık Amiga 500 Plus bilgisayar, 1 Mb Ram, Scart Soket 50 oyun, Dp disketi (dolu), mouse+joystick 300\$.
Tel: (0 232) 448 69 22
Muhittin Türkmen

Philips Pca20TV televizyon kartımı satıyorum. İlgiilenenlere duyurulur.
Tel: 575 44 24-556 31 36
İbrahim Bey'i isteyin.

Program, oyun, resimleri Cd'ye kayıt olur. Cd kayıt 20\$. Cd'ler isimsiz olmayıp (No name)

Verbatim Cd'lerdir.
Tel: (0 342) 472 04 35 321 13 04
(Saat: 18.00 21.00 arası)
Bahaddin Nakiboğlu

Bilgisayarıyla 140.000DM kazanmak isteyenler. Ömer Çalık, Pelitmeydan cad., Cahit Erdoğan Apt., Erzurum. (Telefon numarasını belirtmeyen mektup sahipleri hakkında işlem yapılmaz)
Tel: (0 442) 233 37 50
Ömer Çalık

Her türlü bilgisayar malzemesi bulunur. Resimlerin Cd'ye çekilir. Ayrıca Cd oyunlarımız mevcuttur. R. Liste için arayın.
Tel: (0212) 624 78 79 624 35 10
Selim Nakiboğlu

Satılık çok temiz 4 hızlı Cd-Rom.
Tel: (0 212) 570 62 03
Cüneyt Çakmak

Satılık 486 bilgisayar. Inkjet Printer.
Tel: (0 216) 416 80 40
Kazım Aksan

Garantili 2'nci el Sistem ve Parçalar

Amiga 500+Modulör 15.000.000.-TL (1 adet Joystick ve 10 disketli oyun hediye).
Amiga 500+A1084 Monitör 22.000.000.-TL (1adet Joystick ve 10 disketli oyun hediye). 386 Sistem (2 Mb Ram, 144 Fdd sürücü, VGA Moro Monitör). 486 Sistem 40.000.000.-TL den başlayan fiyatlar (İstenilen konfigürasyona göre).
Eski bilgisayarlarımızı yenisi ile değiştiriyoruz. (Hdd, Cpu, Ram alınıp satılır) PC ve Amiga'da zengin oyun arşivimizi sorunuz.

Flaş Bilgisayar
Tel: (0 212) 231 57 69

QUICKSHOT VOICE DIRECTOR

Kulaklıklı Ses Kontrollü Mikrofon
Seti.

Chip Satış 11\$+KDV

QUICKSHOT MEDIA MIC

Masa üstü mikrofon, Sound
Blaster uyumlu.

Chip Satış 8\$+KDV

ROCKFIRE GLIDE ZIPPER 2

2 adet uzaktan kumanda joypad, kablosuz infra-red sis-
tem, turbo ateşleme, otomatik ateş fonksiyonlu.

Chip Satış 46\$+KDV

AB 692 3.5 "Externes SCSI-Kutu

SCSI Harici Disk Kutusu, Dahili Güç Kartı, FCC, FTZ, UL,
CSA ve TUV standartlarına uygundur. 2 ID Anahtarlı SCSI
Port çıkışı.

Chip Satış 142DM+KDV

**AS 691 25 WAAT
HOPARLÖR**

25 Watt (P.M.P.O) Hoparlör
Chip Satış 35DM+KDV

**AS 600 120 WAAT
HOPARLÖR**

120 Waat (P.M.P.O)
Hoparlör.

Chip Satış 62DM+KDV

AB 865/D 240 WAAT

240 Waat (P.M.P.O.) Hoparlör.
Chip Satış 108DM+KDV

BU ÜRÜNLERDE FİYATLARA KDV ORANI %23 TÜR.

SEGA MEGADRIVE 2

- Orjinal Japon malı Pal Sistem Konsol, Joystick, Adaptör, Av Kablosu.
- RF Ünitesi.
- 16 Bit TV Game de en gelişmiş teknoloji.
- En son oyunlar 500 den fazla oyun çeşidi.
- Geniş aksesuar yelpazesi.
- Orjinal "Made In Japan" kalitesi.

Chip Satış 95\$+KDV

BU ÜRÜNDE KDV ORANI %23 TÜR.

**A-90096 DIAVOLOS
Power Stick**

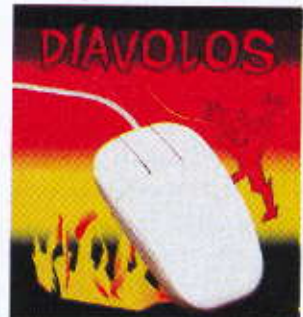
3 tuşlu Joystick, 4 Kademeli
Hız Şalteri, Hassas ayar,
Analog IBM Joystick,
Otomatik ortalama.

Chip Satış 25DM+KDV

DIAVOLOS Mouse

Microsoft ve Mouse
System uyumlu, 3 tuşlu,
optik ve mekanik, Seri
porta bağlanır, 320 dpi
resolution, Driver disketi ile
beraber.

Chip Satış 13DM+KDV

FİYATLARDA ÖZEL BİR NOT OLMADIKÇA KDV ORANI %15'DİR
FİYATLARIMIZ 15 AĞUSTOS 1997 TARİHİNE KADAR GEÇERLİDİR.

ÜRÜNLER STOKLARIMIZ İLE SINIRLIDIR.

DOLAR VE MARK KURU GÜNLÜK OLARAK MERKEZ BANKASI EFEKTİF SATIŞ OLARAK
ALINACAKTIR.

AĞUSTOS 97 CHIP-CD'si

Chip Ağustos Cd-Rom'u oldukça değişik grafik tasarımı ile bu ay farklı bir görüntüye sahip. İçerik daha önceki aylarda olduğu gibi özenle seçildi ve tüm virüs taramalarından geçirilerek CD'ye yerleştirildi. Arka plan müziği yine CD için özel olarak bestelenmiş özgün bir müzik ve isteğe bağlı olarak müzik açılıp kapatılabilir. Daha önceki CD'lerde olduğu gibi, içerikteki programları çalıştırmak için arabirimden çıkma zorunluluğu yok. Programlar çalıştığında multimedia arabirimi kendini görev çubuğuna gizliyor. Bu ayın içeriği 7 ana başlık altında toplandı. OYUN bölümünde en son oyunlardan seçilmiş oynanabilir demolar ve en güzel shareware'ler var. Bu ayın iddialı oyunları arasında Dark Colony ve Pandemonium var. INTERNET bölümünde yine en yeni ve kullanışlı Internet programlarının yeni sürümleri var. Netscape ve Exp-

geliştirme programı bulunuyor. Bu program ile 3DS dosyalarını da kullanan Java Applet'leri geliştirmek çok kolay. CHIP TV bölümünde geçen ay başlattığımız film fragmanları bu ay yeni filmlerle devam ediyor. Matilda ve Face Off gibi sezonun iddialı filmlerini SinemaNet (www.sinema.net)'in katkılarıyla bu bölümden seyretnmek mümkün. YOUNG başlığı ise bu ayın Cd'sini hazırlayan Young Multimedia'nın kısa bir tanıtım video'suna ulaşma imkanı sağlıyor.

KULLANIM

Cd'nin kullanımına gelince, ekranın etrafında yer alan dört tane düğme yoluyla arabirimdeki her türlü işlevi yerine getirmek mümkün. Düğmeler, sırasıyla ANA MENÜ, YARDIM, ÇALIŞTIR ve ÇIKIŞ. Bunlardan birincisi, kullanıcıyı başlangıç ekranına götürüyor. CD'yi kullanmakta zorluk çekenler YARDIM düğmesine tıklayarak bilgi alabilirler. ÇALIŞTIR düğmesi, seçilmiş uygulamanın kurulmasına veya uygulama buna izin veriyorsa CD'den çalıştırılmasına yarıyor. ÇIKIŞ düğmesi ile arabirimden çıkılabilir. Her bölümdeki uygulamalar listeden seçilerek ve ÇALIŞTIR

lorer'in yanı sıra bu programlar için çeşitli plug-in'ler de bu bölümde yer alıyor. ARAÇLAR başlığı altında ise bilgisayarın en etkili şekilde kullanımı için işe yarayacak pek çok program bulunuyor. GRAFİK bölümü bu ay türün en iyi programlarının demolarını barındırıyor. Gerek 3 boyutlu modelleme gerekse multimedya sunum hazırlamak için iddialı programlar bu bölümde yer alıyor. Bu bölümdeki pek çok program neredeyse tam sürüm kadar kullanışlı. PROGRAMLAMA başlığı altında bu ay Kinetix'in Hyperwire adlı Java Applet

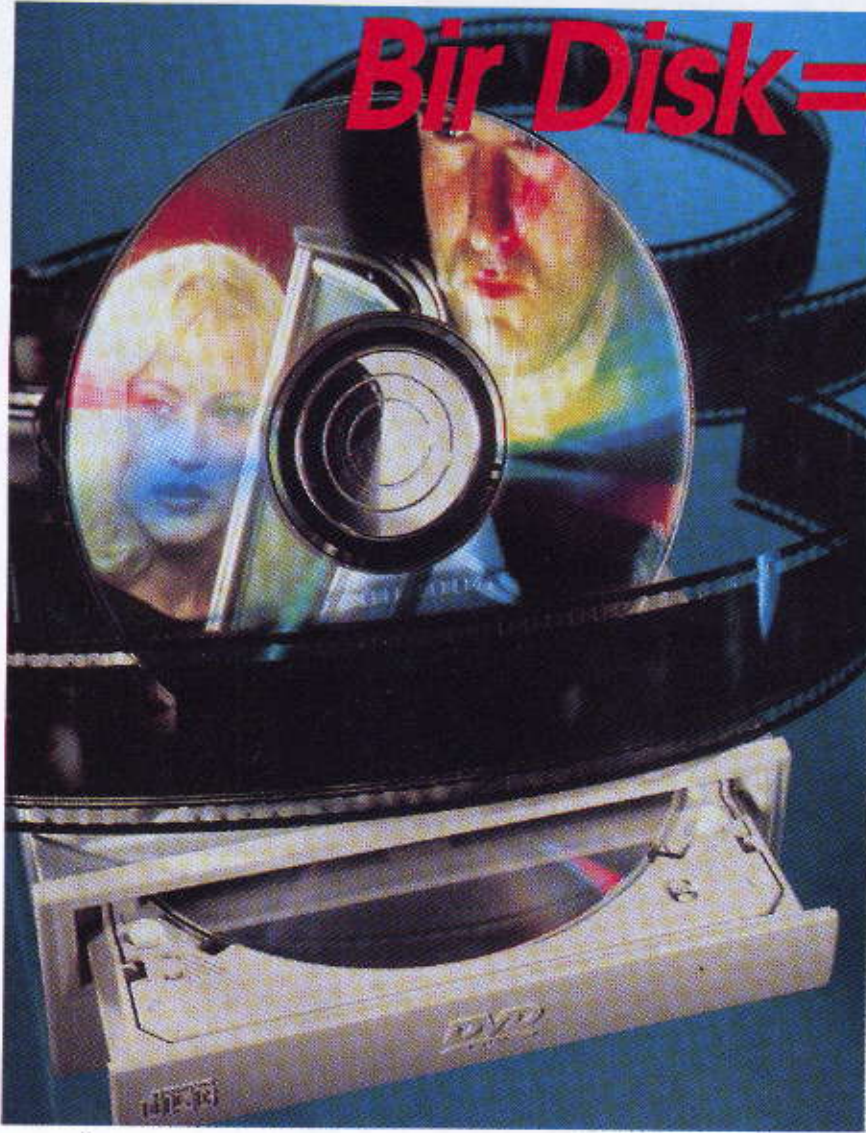
düğmesine basarak çağrılıyor. Uygulamalardan biri çalıştığında Chip Cd arabirimi, Windows'u en az meşgul edeceği "uyku" moduna geçiyor ve kendini küçültüp görev çubuğuna gizliyor. Bu sistem, hem arabirimden çıkmadan hem de sistem kaynaklarını

tüketmeden çalışmayı mümkün kılıyor. Kullanıcının çalıştırılan uygulamayla işi bittiğinde görev çubuğundaki CHIP CD düğmesine tıklaması, cd arabirimine dönmek için yeterli oluyor. Windows 3.1 kullanıcıları ise görev çubuğu yerine ekranda görecekları CHIP CD simgesine tıklayarak aynı kolaylıktan faydalanabilirler. Eğer işletim sisteminiz Windows 3.1 ise arabirimi iyi bir performansla kullanabilmek için CD'nin ana dizininde bulunan Win32s (W32s) ve Video For Windows'un (Vfw) kurulması gerekmektedir. Windows 3.1'den arabirimi çalıştırmak için ana dizindeki CHIP.EXE'ye tıklamanız yeterlidir.

Gerekli konfigürasyon :

MPC 2 standardına uygun bir PC, bir ses kartı, 256 renk derinliği destekleyen bir ekran kartı ve 4 hızlı bir cdrom sürücüdür.

rasyon arabirimin çalışması için yeterlidir. Programların tümü tanıtım amacı ile CD'de yer almaktadır ve tümü yazan kişi ya da kurumların sorumluluğu altındadır. CHIP CD tüm anti-virüslerce taramadan geçirilmiştir.

Bir Disk=Bir Film

Şimdiye kadar CD üzerinde bir film satın almak istediğinizde, yalnızca düşük kalite elde etmekle kalmıyor, CD'yi filmin ortasında değiştirmek zorunda da kalıyordunuz. Yeni bir CD formatıyla ve kalite bakımından bariz bir şekilde daha iyi bir kayıt yöntemiyle bu durum değişecek.

birini temel alan iki teknoloji oluşmuş durumda.

YENİ BİR ÇAĞIN BAŞLANGICI: MPEG-1

Motion Picture Expert Group 1993 yılında MPEG-1 ile performansı oldukça yüksek bir sıkıştırma yöntemi tanımladı. Maalesef bir bilgisayara yöneltilen donanım gereksinimleri de oldukça yüksekti. Daha o zamanlar bu işi yapacak olan bir Pentium olmalıydı ki, MPEG hızlandırıcı kart olmadan bir film şöyle böyle akıcı oynatılabilirdi. MPEG-1'in nasıl çalıştığını öğrenmek istiyorsanız, ayrıntıları "MPEG Nasıl Çalışır?" kutumuzda bulacaksınız.

Veri akışı bir MPEG filmi boyunca aynı kalmak zorunda, ancak saniyede azami 200 Kbyte ile sınırlandırılmış. Bu tip bir Video-CD'nin resim kalitesi iyi bir MPEG dekode kart ile S-VHS sinyaliyle karşılaştırılabilir.

BİR NORM DAHA: MPEG-2

1994 Kasım'ından beri başka bir norm daha var: MPEG-2. Bu normla resim kalitesi oldukça fazla artıyor, ancak veri yığını da aynı şekilde yükseliyor. MPEG-2'de veri oranı MPEG-1'de olduğu gibi sabit değil, değişik değerler-

Video kasetler harika şeyler: Hem ucuzlar, hem de onlarla filmler kaydetmek ve oynatmak olanaklı. Video kasetlerin dezavantajları ise görece büyük boyutları, öte yandan da her oynatılıştaki gitgide düşen kaliteleri. Dijital depolama sistemlerinde bu dezavantajlar yok. Bu yüzden yıllardır filmleri dijital ortamlar üzerinden yaymak için çalışmalar sürüyor.

VERİ YİĞİNİ SORUNU

Dijital bir televizyon sinyali saniyede 20 MByte'lık bir veri oranı gerektiriyor. Buna göre bir filmin işgal edeceği bellek miktarı 100 GByte'in üzerinde. Fiyatı makul hiçbir ortam bu veri yığını depolayamaz ve hiçbir normal bilgisayar bu veri yığını yutamaz. Öyleyse veriler sıkıştırılmak zorunda. Ancak bu

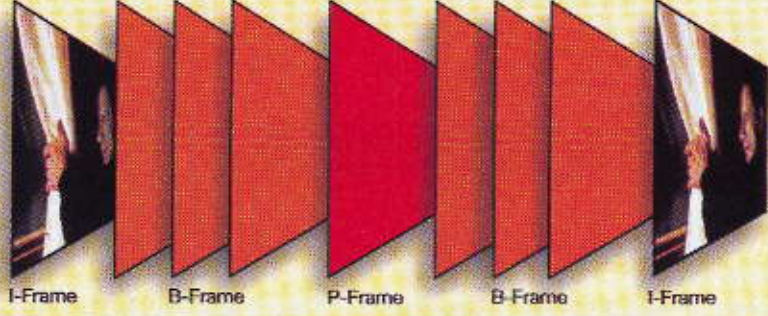
sırada veri yığını kat kat küçülmesine rağmen, mümkün olduğunca az kalite kaybı oluşmalı. Bu konuyla ise International Standard Association'ın (ISO) bir gurubu olan Motion Picture Expert Group (MPEG) ilgileniyor.

PC alanındaki birçok sıkıştırma yöntemi Non lossy (Kayıpsız) algoritmalarla çalışıyor. Örneğin Winzip bir dosyayı sıkıştırdığında, daha sonra bu dosyadaki bilgiler kayıp olmaksızın yeniden oluşturulabiliyor. Ancak bu yöntem video verilerinin sıkıştırılmasında kullanılamıyor, çünkü sıkıştırma oranı çok düşük. Audio ve video sıkıştırma için başka bir yöntem bulunmak zorunda. Audio ve video sıkıştırma sırasında bazı bilgiler kaybolabilir, çünkü bunları göz ve kulak nasıl olsa algılayamıyor. Böyle bir yöntem bulmak için yürütülen çabalar sonucunda son yıllarda bir-

MPEG Nasıl Çalışır?

Motion Picture Expert Group'un sıkıştırma algoritması değişik yöntemlerle çalışıyor. Bir video sekansını betimlemek için, bazı resimler bilinen JPEG yöntemiyle kaydediliyor. Bu Intra-Frameler (I-Frame) tüm resmin bilgisini içeriyor. Ama tüm resimler I-Frame değil. I-Frame'ler arasında Predicted Frame'ler ya da P-Frame'ler bulunuyor. Bunlarda birbirine komşu I-Frame'ler arasındaki farklar kaydedilmiştir. I-Frame'ler ve P-Frame'ler arasında başka bilgiler de bulunuyor: Bidirectional Frame'ler ya da B-Frame'ler. Bunlar da yine I-Frame'ler ve P-Frame'ler arasındaki farkları gösteriyor. I-Frame'ler arasında kaç P ya da B-Frame bulunacağı, hangi kalitenin istendiğine, hangi veri oranının gerekli olduğuna ve oynatıcıdan ne kadar hesaplama performansı beklenebileceğine bağlıdır.

Sıkıştırma programı her bir Frame'i üç Plane olarak ayırır. Bunlar resmin kontrastını ve rengini belirler. Sıkıştırma algoritması Plane'leri bloklara ayırır ve yalnızca farklarını kaydeder. Burada yalnızca bloklar birbirine bağımlı olmakla kalmaz, aynı zamanda bir blok grubu tümünden benzer gruplara işaret edebilir. Böylelikle verilerin daha iyi bir sıkıştırılması elde edilir. Bu tip bir sıkıştırmaya asimetrik adı verilir, çünkü burada kodlama oy-

Frame'ler en kapsamlı bilgiyi içerir. Bunların arasında P-Frame'ler bulunur. B-Frame'ler, I- ve P-Frame'lere bağlıdır. P ya da B-Frame'in içerdiği bilgilerden tam bir resmi hesaplamak oldukça zahmetlidir.

natmadan çok daha karmaşık ve çok daha zahmetlidir.

Boylesine zor bir yöntemle 20 MB'lık bir veri akışı kalite talebine de bağlı olarak saniyede 0,1 ile 9 MB olarak sınırlandırılabilir. Şimdi MPEG'in bilgisayara niçin bu kadar yüksek talepler yönelttiği de daha iyi anlaşılmıştır sanırım. MPEG-1'in oynatılması ancak bir Pentium üzerinde akıcı olabilir, MPEG-2 için ise dekode işlemi üzerinde uzmanlaşmış özel bir donanım gerekir. Ama piyasada çoktan MPEG-2'nin dekode edilmesiyle ilgili yazılım bulunduğunu hatırlatalım. Ancak bunu çalıştırmak için P200 MMX ya da Pentium II gibi güçlü bir işlemciye ihtiyaç vardır.

den oluşuyor. Böylelikle veri oranı daha az hareketli sahnelerde alçaklaşıyor ve hareketli sahnelerde yeniden yükseliyor. Bu da hareketli sahnelerin kalite bakımından daha iyi gösterilmesini sağlıyor.

İSTEĞE GÖRE GENİŞLETİLEBİLİRLİK

MPEG-2 formatında önemli bir nokta da ayarlanabilirlik. Bu aşağı yukarı şu anlama geliyor: Bir DVD ortamı üzerinde MPEG-2 ile örneğin bir filmin çeşitli versiyonları gibi birçok veri akışı paralel depolanabiliyor. Örneğin filmin normal bir versiyonu, az şiddet içeren bir versiyonu ve yönetmenin seçimi gibi. Buna başka veriler de eklenebiliyor: Birçok senkronize dil ve çeşitli altyazılar gibi. Televizyona bağlanan DVD oynatıcısı ya da PC'deki DVD-ROM veri akışındaki her türlü bilgiyi işlemek zorunda değildir, aksine belirli verilere erişimde bulunur.

Pratikte bu durum birçok avantajlar sağlar: Kullanıcı serbestçe hangi versiyonu seyredeceğini seçebilir ve MPEG dekode kartı da gerçekten yalnızca televizyonda ya da monitörde gösterilen

verileri dekode etmek zorunda kalır. Bir örnek verelim: Eğer DVD üzerinde bir film 16:9 formatında depolanmışsa, ama televizyonda 4:3 formatında seyretiliyorsa, DVD aleti sağda ve solda oluşan kenarları kaale almayabilir ve bu verileri ek olarak işlemek zorunda kalmaz.

AYARLANABİLİRLİĞİN AVANTAJLARI

DVD üzerindeki MPEG filmine istendiği kadar veri eklemek olanaklı olduğu için, üretici filmleri birçok dilde birden piyasaya sürebilir. Kullanıcı sekiz dile kadar seçim yapabilir. Aynı zamanda 32 altyazı versiyonu arasında seçim yapmak da olanaklıdır.

Değişik audio verileri MPEG-2'de çok önemlidir. Aştığımız stereo ses yanında Hollywood kökenli birçok ürtün bir AC-3 sese de sahip olacak. AC-3 Audio Compression 3'ün kısaltması ve Dolby kökenli. Özel, çoğunlukla harici bir dekode dijital AC-3 sinyalin-den bir THX-Home devresi yardımıyla altı kanal oluşturuyor. İzleyici evinde filmi izlerken sağında, solunda, ortada olmak üzere önünde üç hoparlör, sa-

ğında ve solunda olmak üzere arkasında iki hoparlör bulunuyor. Baslar için de ayrı bir düzenleme var. Böylelikle evde akustik açıdan sinema yaşantısı yaratılabiliyor.

CD'DEN DVD'YE

Geleneksel CD'lerde sorun, MPEG-1 ile kullanılabilecek 650 MByte'lık kapasiteye güçlü sıkıştırmaya rağmen yalnızca 73 dakikalık film sığdırılabilmesi. Ama neredeyse tüm filmler daha uzun sürüyor. CD'nin takipçisinde bu sorun yok. Çok daha büyük bellek kapasitesi yüzünden DVD filmlerin MPEG-2 formatında kaydedilmesi için de uygun. Önce Digital Video Disc adı doğmuştu. Daha sonra çocuğun adı Digital Versatile Disc olarak değiştirildi. Bu dijital çok yönlü disk anlamına geliyor. Ad değişikliği pazarlama açısından gerekliydi, çünkü ne de olsa DVD üzerinde filmlerin yanısıra tamamıyla sıradan veriler de depolanabiliyor.

GÜMÜŞİ MUCİZE

Yeni ortam dış görünüşü itibarıyla geleneksel bir CD'ye benziyor. CD'de olduğu gibi DVD de 1,2 mm kalınlığın-

Lazerin Dalga Boyları

da ve 12 cm'lik bir çapı var. Farklar iç değerlerde. DVD sırt sırta yapıştırılmış 0,6 mm kalınlığında iki plastik maddeden yapılmış diskten oluşuyor. Bu iki disk arasında bilgi tabakası bulunuyor.

Yüksek veri kapasitesine erişmek için, bazı yenilikler uygulanmış. Tek tek veri taşıyıcıları arasındaki mesafe CD'de 0,83 (m iken, burada 0,4 (m'ye iniyor. DVD üzerinde önemli ölçüde daha fazla iz bulunuyor. Bir iz artık yalnızca 0,74 (m genişliğinde, yani CD üzerindeki izlerin yaklaşık yarısı genişliğinde. Bu boyutları çıplak gözle algılamak olanaklı değil. DVD'nin çapını 60 metreye kadar büyütsek bile, bir izin genişliği yarım mm'yi dahi bulmamacaktır.

YENİ TEKNİK, YENİ LAZER

Bu hassas yapılar için normal CD-ROM sürücülerde kullanılan lazer ışını artık yeterli değil. Daha hassas bir noktayı odaklayabilmek için, geliştiriciler daha kısa dalga boyuna sahip bir lazer ışını kullanmak zorundaydılar. CD lazeri kızılötesi alanda çalışırken, DVD lazeri kırmızı renk alanında iki frekans kullanıyor ve bu da insan gözüyle algılanabiliyor (Grafik'e bakınız).

HATA DÜZELTİMİ

Geliştiriciler açısından bir başka nokta verilerin nasıl depolanmış olduğu. CD geliştirilirken henüz kimse bunun üzerinde bilgisayar verilerinin de yer bulacağını düşünmediği için, hata düzeltimi konusunda çok ihmalkar davranılmıştı. Müzik çalınırken insanın işitmesi pek hassas olmadığı için, basit bir hata düzeltimi yeterli oluyor ve bu sırada

bazı bilgilerin kaybolması sorun oluşturmuyor. Bilgisayar verilerini kaydederken ise ek bir hata düzeltimi gerekiyor, öyle bir hata düzeltimi ki depolanmış veriler kayıpsız düzeltilebilsin. Bu ek hata düzeltimi CD üzerinde kullanılabilecek alanın yüzde 10'undan fazlasını işgal ediyor. DVD daha baştan veriler için tasarlandı. Bu yüzden daha etkili ve daha az yer kaplayan bir hata düzeltimi yerleştirildi. Toplam olarak bir DVD bir CD-ROM'dan kapasite olarak yedi kattan daha fazla yer sunuyor.

DAHA İYİ TEKNİK

DVD üzerinde önemli ölçüde daha yüksek olan bilgi yoğunluğu büyük bir avantaj sağlıyor. Aynı dönüş sayısıyla CD-ROM'da olduğundan çok daha fazla veri okuma kafasının önünden geçiyor. İlk DVD oynatıcıları bile saniyede en az 1100 Kbyte'lık bir veri transfer oranı sunuyor. Bu sayı MPEG-2 için yeterli.

GELECEK İÇİN HAZIR

Tek bir DVD üzerine 135 dakikalık bir MPEG-2 filmi AC-3 ile sekiz dilde ve 32 altyazı versiyonunda kaydedilebiliyor. Böylelikle tüm filmlerin yüzde 95'ini basit bir DVD üzerine sığdırmak olanaklı. Geriye kalan yüzde 5 için de DVD bazı imkanlar sunuyor. Eğer depolama kapasitesi yeterli olmazsa, bir hayli yükseltilebiliyor da. 0,6 mm kalınlığındaki diske ikinci bir bilgi tabakası yerleştirmek olanaklı. Ancak toplam kapasite tam olarak ikiye katlanmıyor, fiziksel kısıtlamalar yüzünden bilgi yoğunluğu biraz azalıyor. İki kere 4,7 GByte yerine bir Dual-Layer-DVD üzerinde yalnızca 8,5 GByte'lık kapasite bulunuyor. Bu yöntemin işleminin nedeni alttaki, yani okuma kafasına daha yakın olun bilgi düzleminin yansıma tabakasının ışığı kısmen içinden geçirmesi. Player lazerin kendini tam olarak ayarladığı düzlemi okuyor. Zorluk alt tabakanın geçirgenliğini tam olarak ayarlayabilmekten ibaret. Şimdilik bunu yapmak için varolan yöntem çok zahmetli ve çok pahalı. Yalnızca altın bu tip bir Dual-Layer-DVD'yi olanaklı kılan optimal özelliklere sahip. İleride altının yerine alüminyumun geçmesi planlanıyor. Ancak bunun için daha geliştirme çalışmalarına ihtiyaç var. Bir sonraki adımda ikinci 0,6 mm kalınlığındaki disk de, yani DVD'nin üstteki tabakası da bilgi içerecek. Bu yüze de ikinci tabaka yerleştirilirse, depolama ka-

Ülke Kodları

Filmlerin yayılımını daha iyi kontrol edebilmek için film endüstrisi altı ülke kodu kabul etmiş durumda. Kodlar aşağıdaki bölgeler için geçerli: 1. ABD, Kanada 2. Japonya/ Batı Avrupa/ Ortadoğu/ Güney Afrika 3. Asya 4. Avustralya/ Güney Amerika/ Meksika 5. Afrika/ Eski SSCB Bölgesi/ Hindistan 6. Çin

pasitesi yine çoğalarak 17 GByte'a kadar çıkıyor. Bu durumdaki DVD ise Dual-Side-DVD adını alıyor. Ancak o zaman disk bir plak gibi çevirmek gerekecek. Tabii o zaman piyasaya iki tarafında da okuma kafası bulunan sürücülerin çıkıp çıkmayacağını kestirebilmek için henüz erken. Her şeyden önce böylesine yüksek bir kapasiteye ihtiyaç olup olmadığının pratikte ortaya çıkması gerekiyor.

FİLM ENDÜSTRİSİNE KORUMA

DVD-Video'ları satılacakları ülkeye bağlı olarak bir yerel kodla donatılmış durumda. Bu kodun nedeni film firmasının bir film için her zaman dünya çapında telif hakkına sahip olmaması. Örneğin Twister filmi için haklar ABD'de Warner Home Video'ya, dünyanın öteki ülkelerinde ise Universal Studios'a ait. Bir DVD ABD'den örneğin

İngiltere'ye ihraç edilmesin diye disklerde yerel kodlar konuyor. Ancak kod yükümlülük getirmiyor ve kullanıldığında da paketin üzerinde açıkça belirtilecek. Hak konusunda ihtilaf içermeyen birçok film bu kod olmadan piyasaya sürülecek. Dijital kopyalamaya karşı koruma daha fazla kısıtlama getiriyor. MPEG filmini oynatabilmek için, sürücüde bir dekode chipi bulunması gerekecek. Bu chip filmde dijital kopyalamanın oluşturulmasını engelliyor. Ancak tabii ki örneğin videorecorder gibi analog bir alete kopyalama olanaklı kalıyor. Bu kopyalama işlemi için MPEG-2 kartının video çıkışı kayıt cihazının video girişine bağlamak yeterli.

DVD SATIN ALMALI MI?

Gerçi DVD'nin CD'nin yerini alacağı konusunda hiçbir kuşku yok, ama yine de bir sürücü satın alırken acele etme-

DVD'nin Bellek Kapasitesi

	Single Layer	Dual Layer
Single side	4,7 GByte	8,5 GByte
Dual side	9,4 GByte	17 GByte

DVD diskinin çeşitli modelleri var. Ancak şu sıralar piyasada bulunan yalnızca 4,7 GByte'lık versiyon.

mek gerek. Bir yandan piyasada DVD filmlerinin sayısının henüz kısıtlı olduğunu gözönünde bulundurmalıyız. Öte yandan Player'ların henüz olgunlaşmadığını unutmamalıyız. Örnek vermek gerekirse ilk aletler (Toshiba, Hitachi) henüz kendinizin yazdığı CD'leri okuyamıyor. Daha da önemli olan tüm standartların henüz belirlenmemiş olması. Çok tabakalı DVD'ler gelecekte bir sorun yaratabilir.

Gerald Pienkowski'den
çeviren Garo Antikacıoğlu

En Önemli Kavramlar

CD-R: CD-Recordable. CD yazıcılar ile üzerine bilgi yazılabilen özel bir CD. CD-R'ler organik bir tabaka ile kaplanmış ve bu yüzden normal CD'ler gibi metalik bir görüntü sunmazlar.

DVD: Digital Versatile Disc. Compact Disc'in takipçisi. Bir CD'nin ölçülerine sahip DVD dört bilgi tabakasında 17 GB'a kadar bellek sunuyor. Bir tabakaya sahip DVD'ler 4,7 GB veri depolayabiliyor. Tam uyumluluk vaad edilmiş olsa da, ilk neslin aletleri kendi yazdığınız CD-R'leri okumakta sorun çıkıyor.

DVD-R: Yazılabilir DVD. Bugünkü CD-R'larda olduğu gibi DVD yazıcı ile bilgi tabakasına kalıcı bir örnek yazılabilir. Ancak DVD-R DVD kadar yüksek bir veri yoğunluğuna sahip olmaya-
cek.

DVD-RAM: Değiştirilebilir disklerde olduğu gibi, bu tip disklerin sürücülerini tümüyle seçime bağlı yazma ve okuma yapabilecek. Ancak bu teknik henüz gelişme aşamasında. Örnek olarak en erken yıl sonunda piyasaya çıkabilir.

CD-I: Compact Disc Interactive ile Philips MPEG-1 yardımıyla filmleri CD üzerine yerleştirme denemesine girişti. Dezavantajlar arasında CD-ROM ile uyumsuzluk ve yalnızca 74 dakikalık filmleri depolayabilme özelliği bulunuyordu. Bu yüzden de kabul görmedi.

Video-CD: CD-I gibi, ancak PC'ye uyumlu.

Lazer disk: Filmleri CD benzeri ortamlar üzerinde ilk pazarlama denemesi. Lazer disk CD'ye benziyor, ancak bir plak büyüklüğünde ve bir plak gibi analog çalışıyor. Bu da piyasada kabul görmedi, çünkü boyutları itibarıyla

kullanışlı değildi ve üstelik çok kolay kırılıyor-
du.

Data-Stream: MPEG gibi yöntemler ortamdan sürekli yeni veriler almaya muhtaçtır. Bu veri akışına Stream adı verilir.

Multiplex yöntemi: Veri akışları ardarda kaydedilmez, aksine iç içe geçirilir. Böylelikle veri akışları paralel olarak kullanılabilir.

Frame Oranı: Bununla sistemin bir saniyede göstereceği resim sayısı nitelenir. Avrupa televizyon dünyasında ögelen olan sayı saniyede 25 resim iken, ABD'de bu rakam 30'dur. Bir sinema filmi ise saniyede 24 resim ile izlenir.

Pan-Scan-Scalability: Güncel resimde resim parçalarının tanımlanmasına olanak tanır. Bu parçaların dağılımı gerçel resimden resime farklılık gösterebilir, ancak ana uygulama geleneksel bir 4:3 televizyon resminin 16:9 oranlarına sahip bir resmin içerisinde gösterilebilir.

Joint Picture Experts Group (JPEG): Statik resimlerin sıkıştırılması için bir yöntem. Bu yöntemde resim küçük, kare bloklara ayrıştırılır ve bloklar arasındaki farklar kaydedilir. Ancak çok yüksek sıkıştırma oranlarında kalite bir hayli düşmektedir.

RS-PC (Reed Solomon- Product Code): DVD'de uygulama alanı bulan, okuma hatalarında düzeltme yöntemi. Bu algoritma CD'de olandan on kat daha fazla etkilidir. Bu durum da zorunlu bir durumdur, çünkü DVD'de yapılar çok daha küçüktür ve böylelikle hatalar da daha sık meydana gelmektedir.

EFM Plus: Bir CD'de 1 Byte (8 Bit) depolaya-

bilmek için bilgi tabakası üzerinde 14 fiziksel duruma ihtiyaç vardır. Bu yüzden bu yöntem Eight to Fourteen Modulation (EFM) adı verilir. DVD'de bu yöntem daha da geliştirilmiştir. Gerçi DVD'de 16 duruma ihtiyaç vardır, ancak buna karşılık veri güvenliği de önemli ölçüde artmaktadır. Bu gelişmeye temel teşkil eden şeyi işaret etmek için ise Eight to Sixteen Modulation demek yerine EFM Plus'den bahsedilmektedir.

Mikrometre: Bir milimetrenin binde biri.

Nanometre: Bir milimetrenin milyonda biri, 1000 nanometre 1 mikrometredir.

Frame: Bir video sekansındaki tek bir resim.

I-Frame: Intra Frame. MPEG kodlaması sırasında bu resimler tek bir resim hakkında komple bilgiyi içerirler. I-Frame'ler başka Frame'lerden bağımlı değildir.

P-Frame: Predicted Frame. Bu Frame'ler I-Frame'lerin farklılıklarını kaydederler. İçerdikleri bilgiler ilgili I-Frame'ler olmaksızın hiçbir işe yaramayacağı için, I-Frame'lerden bağımlıdır.

B-Frame: Bidirectional Frame. I- ve P-Frame'ler arasında yer alırlar. Bunlar arasındaki farkları içerirler ve her ikisinden de bağımlıdır.

THX: 1983 yılında Lucasfilm tarafından geliştirilmiş sinema ses düzenini daha etkili kılan bir yöntem. Kişisel kullanım için 1990 yılında THX Home şeklinde uyarlanmıştır. Dolby kökenli AC-3 gibi dijital yöntemlerle çalışmaktadır. Adını George Lucas'ın ilk yapımları THX 1138'den almıştır.

Browser Kumarını

Kim Kazanacak?

Internet dünyasında pazarın lideri olmak için verilen kavga gidrek kızışıyor. İki ezeli rakip Microsoft ve Netscape şimdiye kadarki en büyük kozlarını oynuyorlar. Internet paketlerine terfi edilmiş Browser'lar Windows PC'lerini "Net Only" makinelere dönüştürecek gibi görünüyorlar; işletim sistemlerinin yerini Web sistemleri alacak.

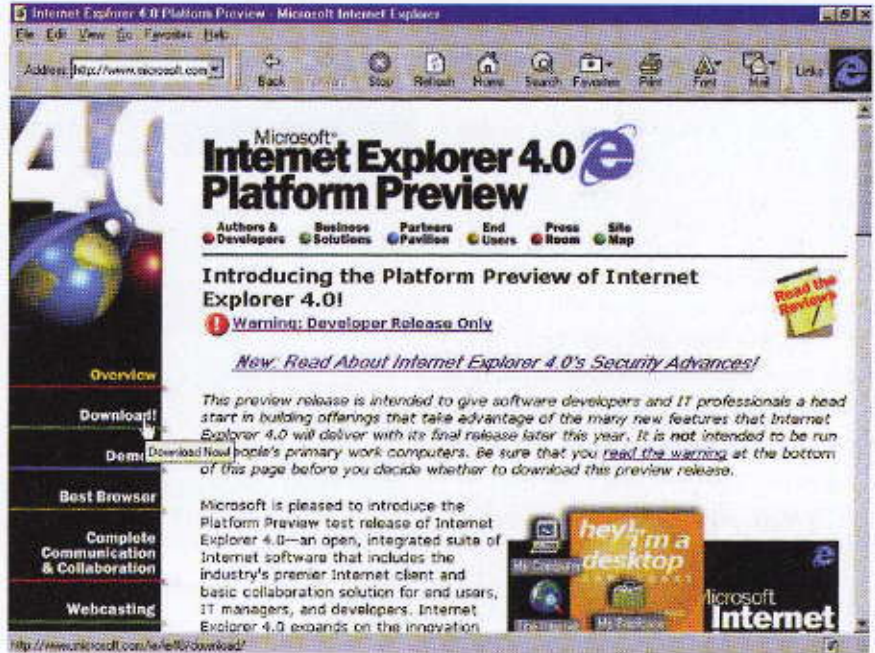
Bilgisayar endüstrisinin gelecekteki en önemli pazarlarından biri için yapılan rekabette dördüncü raundun startı verildi. Microsoft ve Netscape kartlarını karıştırıp tamamladı. Her iki şirket de değişik stratejilerle aynı hedefe varmaya çalışıyorlar. Zamanı geldiğinde ve global ağ kar dağıtmaya başladığında herkes kar pastasının en büyük dilimine sahip olmak için kozlarını oynamaya başlayacak.

Her ikisi de şimdiye kadar bazı elleri aldılar. Yazılım devi Microsoft raunda geç katılmasına rağmen, yüksek potlarla ön saflardaki yerini aldı. Microsoft'un, bu yarışta rekabet koşulları dışındaki kaba tutumları yüzünden sahip olduğu olumsuz imaja rağmen, bir yıldan daha kısa bir süre içinde Bill Gates'in şirketinin Netscape'in pazardaki liderliğini %80'lik paylardan %60'lara düşürmesini ve %30'luk bir payla da ikinci sıraya yerleşmesini de büyük bir başarı olarak kabul etmek gerekiyor. Browser yarışının dördüncü etabındaki oyuncular henüz ısınma turlarındalar, ancak dostluk havasında oynanan kumar giderek bir ölüm kalım savaşına dönüşmeye başlıyor. Netsca-

pe, Communicator'un 4.01 Final Shipping Release sürümünü piyasaya sürerek bir adım önde. Bu son Communicator sürümü bir gün içerisinde yaklaşık olarak 700.000 kişi tarafından Download edilmesiyle de aynı bir rekora imzasını atıyor. Bu program aynı zamanda bu ayki CHIP CD'sinde de mevcut.

FIRTINA ÖNCESİ SESSİZLİK

Her iki firma da çoğu standart fonksiyonda başabaş gittikleri için kendi geliştirdikleri uyarlamalarla rakibinin bir adım önüne geçmeye çalışıyor. Netscape, Communicator'un Preview Release 1, 2, 3, 4 ve 5 sürümünü küçük eklenmelerle birlikte ardarda çıkararak adeta vites değiştirdiği ve giderek hızlandığı izlenimini verdi ve 4.01 sürümüyle de son noktayı koydu. Microsoft cephesinde ise Platform Preview'den sonra yeni bir sürüm henüz çıkmadı, onlar da yavaş ama sağlam adımlarla geldiklerinin sinyallerini veriyorlar. Ya da Communicator'un çıkmasını bekleyip son kozlarını ona göre oynayacaklar. Son olarak kimin Web dizaynerinin daha iyi ve yaratıcı olduğu ileride belli

Microsoft'un Internet Explorer 4.0 sürümü henüz bir Developer Preview aşamasında - yani sadece yazılım geliştiricileri için tasarlanıp geliştirilmiş bir sürüm. Dış görünüş olarak kendisinden bir önceki sürüm olan 3.02'den çok az bir farkı var. Çoğu yenilik arabirimin arkasında, işletim sisteminin derinliklerinde gerçekleşmiş. Çok başarılı Windows masaüstü entegrasyonu ise asıl hedefi açıkça belli ediyor: Web ve PC arasındaki sınırlar yavaş yavaş kalkacak.

olacak. Şu an en azından iki ayrı Web dünyası geliyor gibi görünüyor. Gelecekte de işletim sistemleri arasındaki savaşta yeni bir cephe açılacak: Inter-

net cephesi. Nitekim Microsoft yeni Windows sürümünde (kod adı Memphis) Internet Explorer 4.0'ın tam entegrasyonu üzerinde çalışıyor ve bu yüzden de yeni işletim sisteminin çıkışının 1998 başına sarkacağı söyleniyor.

İLETİŞİM İSTEMCİSİ, İŞLETİM SİSTEMİ ENTEGRASYONUNA KARŞI

Netscape'in Browser pazarındaki Navigator ürününün isminin Communicator olarak değişmesi, bu firmanın hedefinin ne olduğunu açıkça belli ediyor: Browser çok katmanlı iletişim dünyasının sadece bir parçası olarak görülüyor. Web içerikleri, haberler ve elektronik posta arasındaki geçişler giderek daha da akıcı bir şekilde gerçekleşiyor. Buna karşın video konferanslar, dinamik Web içerikleri, Internet radyoları ve Web TV'leri (Broadcasting) ve etkileşimli uygulamalar ise standart araçlara ihtiyaç duyuyorlar. Netscape bu alanda ticari sunucu ürünleriyle kombinasyona önem veriyor. Ancak karşı taraftaki ilgili sunucular ve Casting sistemleri ile uyum içerisinde çalışabilirse, Communicator tam performansını sergileyebiliyor. Bunun da haklı sebep-

Dış görünüş olarak da Netscape'in en büyük rakibinin kim olduğu açıkça belli. Microsoft'un Internet Explorer'ının yeni Browser dizaynı için önyak olduğunu herkes kabul ediyor. Arabirim üzerinde çok fazla çalışılmış. Daha önce ayrı olarak sunulan ürünler şimdi entegre edilmiş ve bazı yeni fonksiyonlar da eklenmiş. Entegre edilmiş modüllerden de Netscape'in asıl hedef pazarı açıkça belli oluyor: Firma çapında Internet teknolojisini iletişim merkezi olarak kullanan firma müşterilerine odaklanmış durumdadır.

leri var; Asıl parayı ücretsiz dağıtılan Browser'lar ile değil, pahalı ve özelleştirilmiş sunucu bileşenleriyle kazanıyorlar. Yüksek bir Browser pazarı payı da böylece zorunlu olarak buna bağlı bir sunucu ihtiyacını beraberinde getiriyor.

Buna karşın Microsoft, masaüstü merkezli dünyasına sadık kalıyor. Sun, IBM ve Netscape gibi firmalar tarafından tanıtılan ve ağır bilgisayar olduğu Network merkezli dünyanın aksine, Microsoft'ta birçok şey daha çok lokal bilgisayar üzerinde yürütülüyor. İşletim sistemi, global ağdaki senaryo sayesinde zorunlu olarak merkezi bir rol üstleniyor. Browser'ın dış dünya ile bir iletişim aracı olarak tamamen entegre edilmesi ise bu bağlamda tutarlı bir davranış.

Günümüzde Internet Explorer'ın iki versiyonu mevcut: Desktop genişletmeli olan ve genişletmeli olmayan sürümler. Gelecekte tamamen işletim sistemine entegre edilecek. Bu doğrultudaki ilk yaklaşımları Windows 98'in geliştirme çalışmalarında görmek mümkün. Bu düşüncede Internet, PC için sonuçta sadece başka bir veri medyası. Uzun vadeli hedef ise evinizdeki PC ile global ağ arasındaki sınırları ortadan kaldırmak. Gelecekte bilgisayarınızı açacaksınız ve otomatik olarak güncel Internet trafik yoğunluğu durumunu ve saat başı hava durumu raporlarını elde edeceksiniz. Tıpkı televizyonu açıp istediğiniz kanalı açmak gibi. Bu arada bilgisayarınızın online Internet'e bağlandığının farkına bile varmıyorsunuz.

Netscape cephesi ise (halen) bu fikirle karşı olan direnişini sürdürüyor. Sadece Internet'in gittikçe büyüyen bant genişliği problemi değil, özellikle de çözümlenememiş güvenlik problemleri ve sürekli yeni boşluklar iki ayrı yazılım dünyasının ürünlerinin çok yüksek bir sistem entegrasyonundan kaçınmalarına neden oluyor. Burada daha çok değişik program parçalarının entegrasyonu üzerinde yoğunlaşmak tercih ediliyor. Grup çalışması (Groupwork), pazar stratejileri geliştirenlerin adını duyduklarında gözlerinin otoma-

Netscape Communicator 4 PR3 - Microsoft Internet Explorer 4 PP1 Fonksiyon Karşılaştırması

Yazılım/Fonksiyon Grubu	Netscape Communicator 4 PR 3	Microsoft Internet Explorer 4 PP1
Browser		
Kullanıcı Arabirimi		
Kısayol menüleri	var	var
Araç tuşları	var	var
Ayarlanabilir araç çubuğu	var	var
İntelli mouse desteği	yeni	planlanıyor
Arama desteği	yok	Search Bar arama sonuçlarına gözetmeyi kolaylaştırıyor
Offline İşletimi		
Cache üzerinden gözetme	planlanıyor	yeni
Subscription	yok	yeni
Gösterim	yok	değişen sayfa içerikleri renkli olarak gösteriliyor
HTML Desteği		
HTML 3.2	var	var
HTML editörü	var	var
Cascading Style Sheets	var	var
Dinamik HTML	var	yeni
Canvas modu	var	planlanıyor
Layer	Layer Tag ve Style Sheets	Style Sheets üzerinden
Güvenlik		
Applet sign	yeni	yok
ActiveX sign	yok	var
Cookie Manager	planlanıyor	planlanıyor
Script sign	yeni	yok
Kişisel sertifikalar	var	var
Rating sistemi	yok	HSACI
SSL	128 Bit	128 Bit
Messaging		
Mail		
IMAP	var	var
LDAP	var	var
Offline okuma	var	var
Offline cevaplama	var	var
In-Box doğrudan destek	var	yeni
Filtre	var	var
Çoklu In-Box	var	var
HTML-Mail	var	var
Nested klasör	var	var
News		
Çoklu News Server	var	var
Offline okuma	var	var
Offline cevaplama	var	var
Otomatik Threading	var	var
Filtre	var	var
Mesaj Güvenliği		
Dijital imza	var	var
Sifreleme	sertifika destekli	sertifika destekli
Konferans		
H.323 Konferansı	ses	ses ve video
Whiteboard	var	var
Uygulama paylaşımı	yok	var
Text Chat	var	var
Multipoint desteği	yok	var

tik olarak fal taşı gibi açıldığı yeni sihirli sözcüğün adı. Özellikle firmalarda bu alanda para kaynakları sel gibi akıtılıyor. Geniş iş ilişkileri, Outsourcing, PC ev işlerinin yeni formları ve global aktiviteler yeni bir yazılım kültürüne ihtiyaç duyuyor. Fonksiyonlarla doldurulmuş işletim sistemleri yerine evrensel Internet istemcileri bu problemlerin çözümü olacak.

TÜM BUNLARIN KULLANICILARA FAYDASI NEDİR?

Öncelikle bitkin son kullanıcılar yeni yazılımların ihtiyaç duydukları megabyte larca boş sabit disk alanından şikayet ediyorlar. Internet Explorer'ın komple kurulumu günümüzde yaklaşık olarak 30 MB'lık boş bir alan gerektiriyor. Communicator'un da Explorer'dan hiç de aşağı kalmır bir yanı yok: Pro sürümünün tam kurulumu 33 MB'a ihtiyaç duyuyor. 15 MB büyüklüğündeki kurulum dosyalarının Download edilmesi de en iyimser ihtimalle 80-90 dakika gerektiriyor ki, en sabırlı Internet kullanıcısını bile çileden çıkartmak için fazlasıyla yeterli (bu yüzden zaten bu programları sizler için indirip CHIP CD'lerine koyuyoruz). Kurulum rutinleri Ofis paketlerinin kurulumunu hatırlatıyor. Fazla yer işgal etmemesi ve kurulum işleminin çabuk bitmesi için bu programların kurulumundan önce, Netmeeting gibi gereksiz modülleri yükleme seçeneklerinden kaldırmalıyız. Çünkü gerekli ekipmana ve donanımına sahip değilseniz, video konferans yazılımlarını kurmanın ne gibi bir anlamı vardır?

Bilgisayarınızın performansı da çok düşük olmamalı. Halen bir 486 bilgisayara sahipseniz, Pentium'a terfi etmeyi düşünmeye başlamalısınız (bunun için CHIP Haziran 97 sayısındaki "Şimdi Terfi Zamanı" başlıklı yazıyı okuyabilirsiniz), ya da bu yeni Browser'ı kullanmaktan vazgeçmelisiniz. Ancak Pentium sahipleri de sınırlarının yıpranmalarını engelleyemiyorlar. Çünkü yeterli anabelleğe sahip bir Pentium 100 bilgisayar bile bu Browser'lar ile çalışınca 486 performansına düşüyor. Web-TV, Internet üzerinden telefon-

Netscape Communicator 4 PR3 - Microsoft Internet Explorer 4 PP1 Fonksiyon Karşılaştırması

Yazılım/Fonksiyon Grubu	Netscape Communicator 4 PR 3	Microsoft Internet Explorer 4 PP1
Push Teknolojisi		
Push		
Masaüstünde HTML	yok	yeni
Ekrana koruyucu modu	var	yeni
Kaydolmak	yok	yeni
İçerik sunucuları	duyuruluyor	Point Cast, Back Web
Masaüstü appletleri	yok	yeni
İçerik özellikleri	var	yeni CDF formatı
Authoring Tools		
Web Dizaynı		
WYSIWYG-HTML editörü	var	yeni
HTML'i E-Mail	var	yeni
Tablolar	var	planlanıyor
Frame'ler	yok	yok
Nesneler	yok	ActiveX
Resim işleme	yok	yok
Style Sheets	yok	yok
Scripting araçları	yok	yok
Site yönetimi	yok	yok
Keskin yerleştirme	yok	yok
Genişletmeler		
Java		
JIT	var	var
Kurulabilir appletler	JAR	CAB
Scripting		
Javascript	JavaScript 1.2	Javascript 1.1
VBScript	yok	var
Diğerleri	yok	ActiveX-Scripting
Plug-In'ler ve ActiveX		
dinamik kurulabilir Plug-In'ler	yeni	yok
Active-X kontrolleri	yok	var
Aktif dokümanlar	var	var
Multimedia		
AVI	var	var
MPEG	yok	var
Quicktime	var	var
VRML	2.0	2.0
Stream formatları	yok	NetShow
Diğer formatlar	AIFF, WAV	AIFF, WAV
Platform Desteği		
Masaüstü entegrasyonu		
Remote Desktop	Constellation'un bir parçası	NT Domain dahilinde
OLE, Active-X	OLE	OLE, ActiveX
Windows'a entegrasyon	yok	Active Desktop, WebView
İşletim sistemleri		
Windows 3.1	var	planlanıyor
Windows 95	var	var
Windows NT 3.5x / 4.0	var	planlanıyor / var
Macintosh (PowerPC)	var	planlanıyor
Macintosh (68k) planlanıyor	yok	
Solaris 2.4/2.5	var	yok
Diğer UNIX türevleri	var	planlanıyor
OS/2	planlanıyor	yok
Linux	yeni	yok

laşma veya Web yayıncılığı gibi yeni imkanlardan vazgeçmek istemeyenler, gerekli donanım da sahip olmalılar.

Fonksiyon çeşitliliği bağlamında da her iki yazılım firması oldukça cömert. Daha önce ayrı olarak temin edilebilen elemanlar şimdi bu Browser paketlerine entegre edilmiş.

Netscape, Communicator Pro'ya 7 ürünü birden dahil etmiş: Optik olarak geliştirilmiş Navigator, daha önce olduğu gibi Browser görevini üstlenmiş. Composer ile Web sayfaları tasarımı yapılabilir ve HTML elektronik postalar yaratılabilir. Messenger ve Collabra birlikte kombine bir E-Mail-News-Client oluşturuyorlar. Netscape Conference, Internet konferansları için kullanılabilir ve Netscape Calendar ile önemli terminlerinize gözetip düzenleyebilirsiniz. IBM Host On Demand terminal aracılığıyla Main Frame'lere bağlanmak için tasarlanmış. Ancak sekizinci bir bileşen eksik: Netcaster kullanıcı için Internet bilgilerini önceden sıralayıp listeliyor ve sürekli güncelliyor. Bu programı ayrıca Internet'ten yükleyebiliyorsunuz.

Microsoft aynı şekilde şimdiye kadar bazı özel olarak temin edilebilen ürünleri yeni Explorer paketine (Suite) dahil etmiş. Netmeeting bunlardan birisi. Bu program gerçekten de Internet için çok kullanışlı bir video konferans programı. Netshow Player ise özel multimedia Stream'lerinin oynatılması için düşünülmüş, elektronik postalar ve haberler için Outlook ve editör olarak Frontpad. Ancak Netscape'de olduğu gibi programlar çok kan bir şekilde birbirinden ayrılmamış. Çoğu araç kurulum sırasında işletim sistemine eklenti olarak entegre edilip çalıştırılabilir. Communicator'daki hızlı başlatma konsolu gibi bir aracın eksikliği hissediliyor. Bunun yerine Windows 95'in başlat menüsüne bazı eklentiler ekliyor, diğer araçlara ise programın arabirimi üzerinden ulaşıyor.

STANDARTLARA KARŞI ÇOK İŞLEVİLİ BROWSER

Microsoft ve Netscape yeni yazılım paketlerini "Internet Suite'leri" olarak pa-

zlamalarına rağmen Browser, halen merkezi kumanda ve kontrol aracı olarak hizmet veriyor. Gerçi Microsoft yeni aracını Windows arabirimine çok güzel entegre ediyor, ancak aynı anda da kullanıcıyı tüm işletim sistemi için yeni bir kullanım felsefesi ile yüzleştiriyor: Her obje tıpkı bir Link gibi muamele görüyor - bir fare tıklaması programları çalıştırmak için yeterli.

Netscape geleneğe bağlı kalıyor ve Browser'ı tek başına bir uygulama olarak sunuyor. Buradaki bir yenilik de, Browser penceresinden masaüstü penceresine taşınabilen bir araç çubuğu. Ofis uygulamalarında olduğu gibi bu araç çubuğu ayrı bir nesne olarak kalıcı

bir şekilde arabirime yerleştirilebilseydi daha güzel olurdu. Bu araç çubuğu, Communicator kapatılınca aynı şekilde otomatik olarak kapanıyor.

Browser'lar eskiden saf HTML derleyicileriyle, günümüzde bu araçlar her türlü multimedia dosyasının gösterilip oynatılması veya çalışması için kullanılabilir. Artık HTML standartlarının yanında ses, görüntü ve video, scriptler, eklentiler ve diğer özel formatlar da destekleniyor. Ancak bu son özel formatlarda bazen problemler yaşanıyor. Mesela dinamik HTML veya özel HTML Tag'ları gibi varolan standartların genişletilmesi söz konusu olduğunda her iki üretici de kendi yolunu çiziyor. Sanki bu uyumsuzluklar o ürüne ait bir marka özelliğiymiş gibi veya bu uyumsuzluk aslında artı bir özellikmiş gibi sunulmak isteniyor. Kullanıcılar bu pazar politikasının acısını çekiyorlar: Ya çoğu yeni özellikten feragat etmeliler veya - diğer yazılım ge-

liştiricileri gibi - değişik sistemler için uyarlamalar yazmak zorundalar.

E-POSTA VE HABERLERDE HTML'DEN FAYDALANMAK

Mesaj alıp gönderirken durum daha iyi görünüyor: Microsoft ve Netscape burada hangi standartların destekleneceği konusunda ortak bir paydada buluşmuşlar. Buradaki en önemli teknolojiler LDAP (Lightweight Directory Access Protocol) ve IMAP (Internet Mail Access Protocol). İlki özellikle firmalar için tüm firma bünyesinde, kanlımcıların kolayca erişebileceği ve gözatabileceği mesaj ve haber dizinleri oluşturmak açısından ilginç. Hatta bunun için LDAP ile aratılabilen Four 11 (<http://www.four11.com>) veya Bigfoot (<http://www.bigfoot.com>) gibi resmi dizinler de mevcut. Communicator'daki "Guide" ve Internet Explorer'daki "Best on the Web" menü seçenekleri Browser'lara hazır entegre edilmiş. Buna karşın IMAP, özellikle aynı Account'tan değişik bilgisayarlarda faydalanmak isteyen kullanıcılar için faydalı olabilir.

Netscape kullanıcılarının avantajlarından biri de - veya kısıtlı alıcı hedef kitlesi yüzünden en büyük dertlerinden biri - E-Mail'leri HTML formatında yazıp gönderebilmektir. Microsoft da yine artık E-Mail'lerde HTML formatını kullanmaya olanak tanımış. Trend, Browser'a özgü HTML özelliklerine doğru yönelidikçe Internet News'lerde de uyumsuzluklar oluşacak. Bu yüzden de her iki sistemde de Mail ve Newsgroup yönetiminin düzeltilip geliştirilmesi pek bir işe yaramıyor. Communicator 4'de haber grupları ve elektronik postalar tartışma grupları yöneticisi Collabra'da yönetiliyor. Microsoft şimdiye kadarki Mail entegrasyonunu geliştirmiş ve Exchange'e alternatif olarak Outlook'u, kombine Mail ve News aracı olarak sunuyor. Dijital imzalar ve şifreleme her ikisinde de standart repertuarın parçaları.

En çok dikkati çeken özelliklerden birisi de konferans imkanı. Microsoft bu alanda Netmeeting'in entegrasyonu ile açık farkla rakibinin önünde. Nets-

cape'in aksine Internet Explorer 4.0 sadece ses verilerinin transferini desteklemiyor, aynı zamanda H.323 standardındaki video transferini de sağlıyor. Gerçi Internet telefonu ve video konferanslar günümüzde sadece çok iyi donatılmış Intranet'lerde pratik olarak uygulanabiliyor. Gittikçe daha iyi yapılandırılan Internet erişim hizmetleri ve daha büyük bant genişlikleri ile şehirlerarası ve milletlerarası görüşmeleri şehirçi konuşmaları gibi yürütmek daha kullanışlı ve kolay oluyor.

HTML EDITÖRLERİ

HTML giderek platformlarüstü dokümanlar için bir standart haline alıyor. Eskiden Rich Text Format'ın (RTF) iyi veya kötü yürüttüğü işler, ileride bu Web dili tarafından çok daha iyi gerçekleştirilecek gibi görünüyor. Büyük Ofis paketleri durup dururken Web yayıncılığı fonksiyonlarına önem vermiyorlar. Bu yüzden de bu iki büyük Browser'ın ilgili imkanlara sahip olmalarına fazla şaşmamak gerekiyor.

Konferans sisteminde olduğu gibi Microsoft burada da daha önce ayrı bir ürün olarak sunulan bir ürünü paketine dahil etmiş. Ancak kullanıcılar entegre edilmiş Frontpad ile çok tutulan ve gelişmiş dizayn aracı Frontpage'in çok kısıtlı bir alternatifi ile yetinmek zorundalar. Kişisel Web sayfa gibi basit sayfa tasarımları için bu programı kullanabilirsiniz.

Netscape'in Composer'ı ise Microsoft'un Frontpad'ine en azından temel tasarım fonksiyonlarında benziyor. Bu editörleri basit bir kelime işlem programı ile karşılaştırmak mümkün. Composer Frontpad'e karşı özellikle HTML Wizard'ları (sihirbazları) ve Web şablonları ile çalışma imkanı sunmasıyla dikkati çekiyor. Ancak belge şablonlarının ve sayfa sihirbazının neden mutlaka online olarak Netscape'in Web sayfası üzerinden çalıştırılması gerektiğini anlamak mümkün değil. Bu açıdan bakıl-

dığında ve şablonlarla kişisel Web sayfası tasarımı yapma imkanları dikkate alındığında, bu imkanlar o kadar kısıtlı ki, hemen daha gelişmiş bir HTML editörü programı temin etmek ve böylece telefon faturalarından da tasarruf etmek çok daha mantıklı. Netscape yazılım geliştiricileri Composer'ı aynı zamanda Mail editörü olarak da kullanmayı düşünmüşler. Bekleneceği gibi Frontpad en azından Active X kontrollerini ve VB scripti destekliyor. Tablolar veya Frame'ler gibi HTML inceliklerine henüz sahip değil. Profesyonel tasarımcılar büyük ağabey Frontpage veya başka bir HTML editörü kullanmalılar.

ÖZEL FONKSİYONLAR VE EKLENTİLER

World Wide Web'deki oldukça yeni trendlerden biri de kişisel kullanıcı profilleri yüzünden verileri toparlayıp özetleyen ve dağıtan bilgi sunucuları. Bu yeni hizmet sektörünün en tanınmış örnekleri Pointcast veya Castanet. Burada "Push" teknolojileri kullanılıyor. Internet Explorer 4 ilgili fonksiyonları, gelecekte bu tip bilgi kanallarını veya WEB-TV kanallarını çağırmak için hazır entegre etmiş durumda. Microsoft bunun için kendine ait yeni bir standart geliştirdi, Channel Definition Format (CDF). Bununla Push içerikleri Web sayfaları gibi kolay tasarlanabilecek. Channel (kanal) teknolojisi daha fazla imkan sunuyor. Seçilmiş Web siteleri düzenlenip her Internet oturumunda güncellenebiliyor.

Netscape'in, Microsoft'un Push teknolojisine karşı önerisi ise Netcaster. Daha önce Constellation adıyla bilinen bu ürün Communicator ile birlikte sunuluyor. Böylece firmalar ve son kullanıcılar da kanallara abone olup, kendi kişisel Channel Finder'ını ayarlayabilecekler, seçtikleri Web sitelerinde offline sörf edebilecek

cek ve dinamik Web içeriklerini doğrudan masaüstüne (Desktop) yükleyebilecekler.

Bu yeni teknolojilerin yanında her iki Browser da ayrıca Viewer'lar, multimedia eklentileri ve script dilleri için modüllerden oluşan standart bir sete sahipler. Microsoft burada Visual Basic Script, Active-X, NetShow ve MPEG desteği ile Netscape'e göre bir adım önde. Netscape'de bu fonksiyonlar henüz eksik. Communicator ise buna karşın eklentilerin (Plug-ins) dinamik olarak yüklenmesine olanak tanıyor ki, bu fonksiyon yeterli belleğe sahip olmayan PC'lerin yükünü oldukça hafifletiyor.

Netscape'in daha çok büyük firma müşterilerine hedef kitlesi seçtiği açıkça belli. Communicator 4, IBM Host On Demand (sadece Browser ile Main Frame'lerin 3270 adet terminale erişilebilmesini sağlıyor) aracına sahip. Termin planlayıcısı da ortalama bir Internet kullanıcısından çok stres altındaki bir işadamı için daha uygun. Yine Netscape Mail Notifier, posta kutusu için bir bekçi, daha çok firma ağları için önemli ve kullanışlı. Ev kullanıcıları, her an yeni bir mesaj geldiğinin bildirilmesini sağlamak için sürekli bir Dial-In bağlantısı kullanılacak durumda değiller, üstelik bir de 800'lü hatlar da paralıyken.

Sonuçta desteklenen fonksiyonlar ve formatlar sayıldığında Microsoft günümüzde rakibi Netscape'ten biraz daha önde. Ancak Internet Explorer yeniliklerinden çoğu Windows 95 ve NT ile kısıtlı. Internet Explorer 4.0'ın Windows 3.x için 16 bitlik sürümü ve 32 bitlik Platform Preview 2 sürümü henüz yeni çıktı. Bu iki programı Eylül CHIP-CD'sinde bulacaksınız. Communicator'ın ise şimdiye kadarki tüm platformlarda bir sürümü mevcut, 16 bitlik Windows 3.1 için de. Communicator'un 16 ve 32 bitlik son sürümünü Türkiye'de ilk olarak bu ayki CHIP CD'sinde bulabilirsiniz.

Michael Knoblauch ve
Markus Schraudolph'den
çeviren Ufuk Yamankılıçoğlu

Arama Makinaları Hakkında Herşey

Web Browser'larının yanısıra arama makinaları da İnternet için en önemli araçlardır. Arama makinaları olmasaydı veri sunucuları ve İnternet kullanıcıları birbirlerini ancak tesadüfen veya şans eseri bulabileceklerdi. CHIP, yeni serinin ikinci bölümünde sizi arama hizmetlerinden en önemli yedi tanesi ile tanıştırıyor ve aradığınız Web sayfalarına hangi chipuçları ile daha hızlı ulaşabileceğinizi gösteriyor.

Arsivleyip başvurabileceğiniz yeni bir seri.

Serimizde neler var?

Bölüm1 /Chip 7/97:

Navigator ve İnternet Explorer Web Browser'larının mükemmel kullanımı.

Bölüm2 /Chip 8/97:

Arama makinalarını kullanmak ve Web'de yolunu bulmak.

Bölüm3 / Chip 9/97:

E-Mail yollamak, almak ve Newsgroup'larında tartışmalar yapmak.

Saman yığmında iğne arama benzetmesi uzun zamandır geçerliliğini kaybetti. Günümüzde, İnternet içinde belli bir Web sayfasını bulmak, denizde bir su damlasını aramak kadar zor.

Buna rağmen kullanıcıların çoğu bu sorunun üstesinden gelmek için sadece birkaç saniyelerini harcıyorlar. Çünkü onlar İnternet'i geçgündüz dolaşan, bulunan içerikleri indeksleyen ve Web cemaatinin hizmetine ücretsiz olarak dev bir arama dosyası sunan arama makinalarını kullanıyorlar.

"Turkey" ifadesini girmeniz halinde çok fazla birşey elde edemezsiniz. Bulunan ilk birkaç yüz kayıta Türkiye yerine türkçesi hindi anlamına gelen bir hayvandan bahsedilecektir. Basit bir kelime aratması sırasında binlerce isabetten oluşan bir sonuca ulaşırsanız hiç şaşırmayın.

Boylesine bir sonuç için yorucu araştırmalara girişilmesini engellemek için çoğu arama makinaları, sonucu sınırlandıran AND, OR veya NOT gibi mantıksal operatörler sunmaktadırlar.

"Turkey AND Education NOT High School" gibi bir arama ifadesi çok daha net bir sonuca ulaşacaktır ki bunu daha da netleştirmek ve böylece çok değerli olan Online sürelerinden ve telefon faturalarından tasarruf etmek bu yöntemle mümkün.

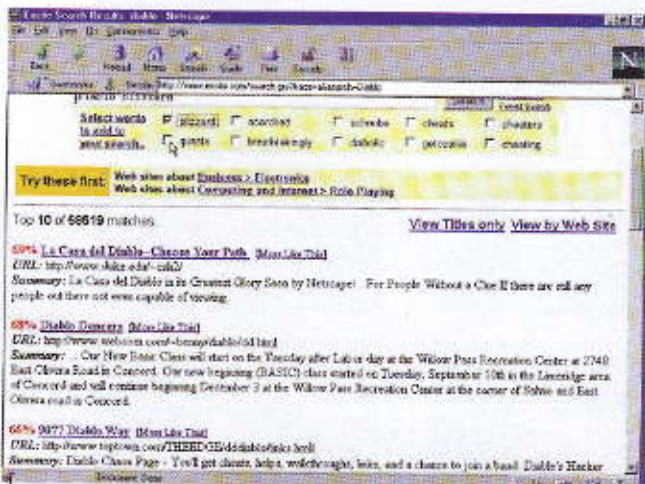
ARAŞTIRMALAR İÇİN BEDAVA TAVSİYELER

Saf veri bankalarının yanısıra pek çok arama makinası sunucusu, bir de tam bir redaksiyon vermektedir.

AND/ OR İLE DOĞRU ARAMAK
İnternet'teki en büyük arama hizmetleri 50 milyona yakın kayıt sunmaktadır. Bu arama hizmetleri kayıtları işlerler ve İnternet sayfasının başlığını sonuç olarak verirler. Buna ek olarak çoğunlukla bir derleme veya bir fihrist ve özellikle önemli olan, doğrudan ilgili sayfaya ulaşan Hyperlink'i de sunarlar.

Tabi başlangıç olarak bir veri bankası tek başına arama işleminin sadece yarısını oluşturuyor. Önemli olan arama işlemini hangi kriterlerle nasıl sınırlandırdığınızdır. Basit bir örnek: Türkiye hakkında birtakım bilgilere ulaşmak istiyorsunuz. Bunun için arama kavramı olarak

**İsabet:
Burada
olduğu gibi
arama
makinası
Excite, başlığı,
Hyperlink' i ve
kısaca bir
tanımlama
içeren bir
sonuç sunar.**

ler. Bunun görevi, kategorilere göre düzenlenmiş bir katalog oluşturmaktır. Bu kategoriler kural olarak arama makinalarının Homepage'inde Hyperlink olarak görünürler ve "spor", "haberler" veya "kültür" gibi genel başlıklar halinde tutulmuşlardır.

Bu kategorilerin yardımı ile hiçbir zorlama olmadan Web'de gezilebilirsiniz.

<http://www.altavista.com>
ALTAVISTA SEARCH

Burada bilgisayar üreticisi Digital Equipment Corporation'ın (DEC) son derece başarılı ve yüksek performanslı olan arama makinasını bulacaksınız. İşleticisinden alınan verilere göre günde yaklaşık oniki milyon kullanıcı Altavista'ya danışıyor. Bu hizmette yaklaşık olarak 30 milyon Internet sayfası endekslenmiş.

Altavista İLE BASİT ARAMA

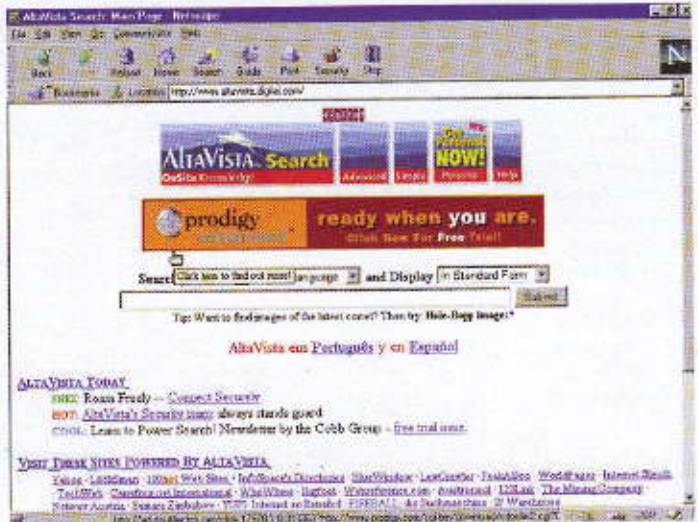
World Wide Web'in yanı sıra bu hizmet, Newsgroup'ları da tarıyor. Standart olarak "Search" ün altında, Newsgroup'lar için "Usenet'e" ihtiyacımız olduğunda değiştirebildiğiniz "The Web" bulunur.

Alta Vista size basit bir arama ("simple search") ve geliştirilmiş bir arama ("advanced search") seçeneği sunuyor. Basit arama, "Search" altındaki giriş alanına bir arama kriterinin yazılması ile gerçekleşir. Bundan sonra "Enter" tuşuna basın veya "Subscribe" butonunu tıklayın. Aslında ilk önce bu mod belirir ve kullanımı en kolay olan da budur. Burada da bir takım hileler ile arama işleminde çok yol alınabilir (yandaki kutuya bakınız).

İLERİ SEVİYELER İÇİN ARAMA

Sayfanın üst çubuğundaki "Advanced" simgesine tıklayarak, geliştirilmiş arama moduna ulaşırsınız. Bu modu yalnızca belli bir kavramı ararken değil, pek çok arama kriteri ile çalışmak istediğinizde kullanın. Al-

Basit ve randımanlı: Altavista' da basit veya bağlantılı bir arama kavramını giriyorsunuz ve karşınıza isabetlerden oluşan bir liste çıkıyor. Bu makina, tepki süresi saniyeler düzeyinde olan, en hızlı arama makinası olarak kabul ediliyor.

tavista bu mod için, anahtar sözcükleri bağlayabileceğiniz AND, OR, NOT gibi birtakım operatörleri hizmetinize sunuyor.

SONUÇ SAYFALARININ GÖRÜNÜMÜ

Arama işleminin sonucu olarak, bulunan Web sayfalarına ait başlıklar

ve notlardan oluşan bir liste görünür. Ayrıca, arama makinasının her bir sayfayı kapsamına dahil ettiği tarihi de burada görebilirsiniz. Başlıkları ve bunlara ait adresleri Altavista size link olarak sunar. Size ise sadece bunlara tıklamak kalıyor; böylelikle bahsedilen sayfalara veya Newsgroup'daki yazıya ulaşırsınız.

Arama İçin Chipucları

Basit arama ("simple search")

● **Küçük ve büyük harfler:** Küçük harfle yazılmış arama kavramları her şekilde yazı tiplerine isabet ederler. Eğer kavram büyük harflerle yazılmışsa, isabet yalnızca o yazı tipliye olan sayfalara ulaşır. "digital" kelimesinin girilmesi ile "digital" ve "Digital" içeren tüm sayfalar bulunur, ancak "digITAL" sadece "digITAL" ifadesini içeren sayfaları sunar.

● **Cümle parçaları:** Bir cümle parçası aramak için, içerdikleri kelimeleri bir arada almak gerekir. "My cat" ile Altavista "my" ve "cat" in geçtiği sayfaları değil, sadece cümle parçasına girilmiş olan sorguyu içeren sayfaları arar.

● **Mantıksal işlemler:** Eğer herhangi bir kavramı Web sayfasında görmek isteyip bir diğerinin bulunmasını istemiyorsanız, kavramları artı ve eksi işareti ile birlikte kullanmak gerekir. Tasınabilir bilgisayarlardaki displayleri içermeyen, LCD monitörleri hakkında bilgiler arıyorsanız, +LCD+Monitör-Notebook cümlesini girmeniz gerekir.

● **Kelime kökleri:** Aynı kelime kökünden olan kavramları ararken, ilgili kelimenin arkasından yıldız koymanız gerekir. +Atari+800X* ile Atari-Oldies 800XI ve XE ile ilgili Web sayfalarında ulaşılır. 800 diye bir girdi ise Atari800 hakkında pek çok sayfa sunar. Ancak yıldızın önünde en azından üç işaret bulunmalıdır.

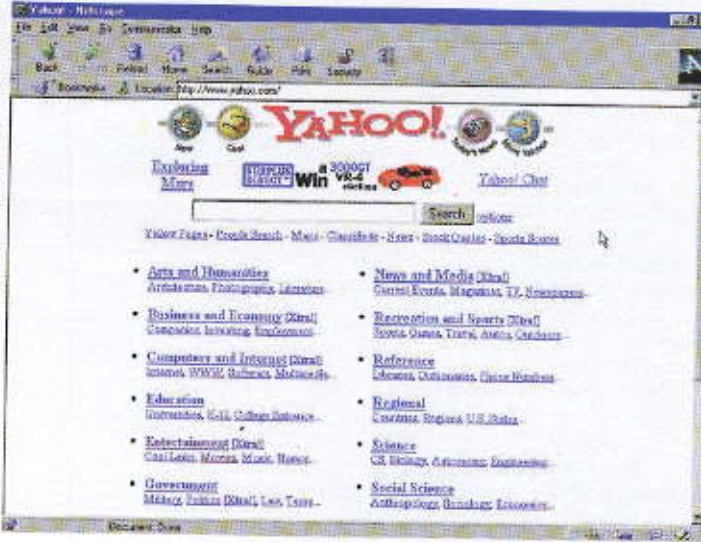
Gelişmiş arama ("advanced search")

● **Mantıksal işlemler:** İlerlemiş arama seçenekleri, AND(&), OR (1/2), NOT (!) ve NEAR(~) ile daha fazla imkan sağlar. Ferrari AND Schumacher sadece bu iki kelimenin geçtiği sayfaları bulur. Dog OR Cat ile Altavista, bu kavramlardan en az birinin bulunduğu sayfaları arar. Car AND NOT Customer satış konularından çok teknik bilgiler sunar.

● **Parantezler:** Parantezler, arama imkanlarını geliştirirler. Örneğin eğer dokümanda Euro ve Dolar veya Mark kavramlarının içerilmesini istiyorsanız, (Dolar OR Mark) AND Euro sorgusunu girin.

Yahoo'nun kataloğu: Bu katalog Homepage' de başlıyor. Sayfanın üst kenarındaki butonlara da dikkat edin. Bunlar ücretsiz olarak sohbet ve haberle ulaşmayı sağlarlar.

Listedeki bilgilerin sıralanışı, isabet miktarına göre belirlenir: Aranılan kavram ile tamamiyle örtüşen sayfalar ilk olarak, yüksek olasılık ile aranılan kavrama uyabilecek sayfalar ise bundan sonra sırasıyla görünürler. Altavista, bir sayfada her zaman on tane isabet (hit) gösterir. Sayfanın sonunda, bir sonraki on isabeti içinde bulunduran sayfaya ulaşmak için verilmiş olan sayıların tıklanmalıdır.

"Display the Results" listesinin arkasında normalde "Standard Form" kaydını bulursunuz. Böylece o anki bulunan kayıtlar olduğu gibi listelenecektir. "in Compact Form" seçeneğini seçerek gösterilecek verileri azaltabilirsiniz. Böylelikle her bir isabetin bir satırda başlığına, tarihine ve sayfadaki ilk kelimelerine ulaşılır. Buna karşılık "in Detailed Form" seçeneği ile çok kapsamlı bir fihristi görüntüleyebilirsiniz.

<http://www.yahoo.com>
Yahoo!

Altavistanın nesnel ve şimşek hızında bir arama makinası olmasına karşın Yahoo devasal bir sohbet ve eğlence kaynağıdır. Tabi ki WWW sayfalarında ve Newsgroup'larında anahtar sözcük arama hizmeti var. Ancak Yahoo' nun uzmanlık alanı World Wide Web' de teklifleri redaksiyonel olarak değerlendirmek,

Arama İçin Chipuçları

● **Cümle parçaları:** Arama kavramı birden fazla kelimeden oluşuyorsa, bunu tırnak işareti içinde yazın, örneğin CHIP Dergisi

● **Mantıksal işlemler:** Belirli bir kelimenin mutlak arama sonucunda bulunmasını istiyorsanız, o kelimenin önünde bir artı işareti koyun. Star Trek®+ comments, "comments" kavramını da içerecek film hakkında her şeyi listeler. Aradığınız Web sayfalarında bazı kelimelerin bulunmalarını istemiyorsanız, bu kelimelerin önüne eksi işareti koymalısınız. Motorcycle-BMW girdisi tüm motosiklet markaları ile ilgili bilgiler sunarken BMW bunun dışında kalır.

● **URL' lere veya Sayfa başlıklarına göre arama:** u ve t harflerini girerek arama işlemi bir Web sayfasının adresi veya başlığı ile sınırlandırabilirsiniz. u:Microsoft sorgusu ile içinde "Microsoft" geçen tüm Web adreslerini gösteren bir liste belirlenir. Ancak Microsoft hakkında bilgi içeren bu sayfaların linkleri gelmez.

● **Kelime kökleri:** Yahoo'da, * / in yardımı ile aynı kelime kökenlerini aramak mümkün. Örneğin, eğer "Bronsky Beat" veya "Bronski Beat" yazımlarından hangisinin doğru olduğundan emin değilseniz Bronsk* yazın. Yahoo' nun bu arama sonucunda hemen doğru yazımına ulaşırsınız.

● **Options ile arama:** Eğer arama işleminizde başarısız olduysanız veya arama seçeneklerini oldukça zor buluyorsanız, Homepage'in "Options" linkini tıklayın. Böylece arama için menü yönelimli seçenekler sunan bir sayfaya geleceksiniz. Bunu fare ile tıklamalısınız.

işlemek ve pek çok değişik kriter altında büyük bir katalog olarak saklanmaktadır.

KATALOG İÇİNDE GEZİNTİ

Yahoo'nun Homepage'inde giriş alanının altında, arama kavramları için katalogun konularını bulabilirsiniz ki bunların çoğunu zaten yine bu sayfanın Screenshot'unda görebilirsiniz. Buna göre bir başlığı tıklayıyorsunuz ve sizi ilgilendiren konu ile ilgili daha fazla bilgiye ulaşıyorsunuz.

Örneğin eleştirmenlerin, son olarak seyretmiş olduğunuz Star Trek 8 filmi ile ilgili yorumlarını bilmek istiyorsunuz. Bunun için Yahoo'nun ana sayfasındaki Entertainment kategorisini tıklayıyorsunuz ve sola doğru giderek Movies and Films: Genres: Science Fiction & Fantasy:Star Trek'i seçiyorsunuz. Şimdi film eleştirmenlerinin yorumlarını da tek tek inceleyebilirsiniz.

"Search" üzerine yapılan bir tıklama, film eleştirilerini bulunduran sayfaların linklerini içeren bir liste sunar. Yahoo artık Browser'ınızın göstereceği sayfaları dallandıracaktır. Bunun avantajı: İnternet' te genel bir arama ile bu filmin eleştirilerine rastlamak için kesinlikle sınırsız sayıda sayfalara göz gezdirmek zorunda olacaktınız. Buna karşılık Yahoo'da arama kavramı olarak verdiğiniz redaksiyonel olarak işlenilen bölümler ise sizi konuya çok daha hızlı olarak getireceklerdir.

Yahoo, sonuçları size arama işleminize uygun olarak sunmaktadır. Eğer katalogun yardımı ile aradıysanız onun kayıtları belirecektir. Ayrıca katalogun içindeyken de bölüm değiştirebilirsiniz.

Eğer Homepage üzerindeki giriş alanının yardımı ile aradıysanız, ağırlıklı bir liste alacaksınız. En yukarıda kavramın birden fazla yeraldığı sayfalar bulunmakta, daha aşağıda ise arama kavramının sadece başlığın içinde bulunduğu veya daha az isabet eden sayfalar var.

ARAMA HİZMETİNİN DİĞER HİZMETLERİ

Yahoo'nun "Cool Links" butonu altında bulundurduğu sayfalar ve teklifler belli bir şöhret kazanmış durumdadır. Bu hizmetin editörleri, burada özellikle hoşlarına giden eğlenceli sayfaları yoğunlaştırıyorlar. "News" da, çarpıcı başlıklar atan, aktüel haber kaynakları dpa ve Reuters'in haberleri eksik, aynı şekilde hava durumu raporları da öyle.

Homepage'de, Yahoo'nun diğer ülkelerdeki kısımlarından veya ABD'deki "Metro Yahoo" dan yapılan teklifler de burada mütakip teklifler olarak işlenerek dallanıyor. Eğer bu arama hizmeti bu tempo ile büyümeye devam ederse, şu an var olan bir dizi Online- hizmeti, sohbet ve hizmet konularında; haberler, hava ve benzeri gibi, geride bırakacaktır ve böylece reklam ile kendini finanse edecektir. Bunun yanı sıra Yahoo durup dururken nedensiz olarak Altavista'nın kaynaklarını kullanmıyor- her iki sonucu kooperatif bir yardımlaşma ve dayanışma içindeler.

<http://www.lycos.com>
Lycos

Burada da dikkati çeken, Lycos'un WWW'deki Web sayfalarını arayan ve bunu tek tek arama sorguları ile yürüten robotlarla çalışması. Ancak yeni başlayanlar veya fırsat buldukça surf edenler için çok ilginç olabilecek hizmetler var.

Eğer yeni müzik CD'lerinin örnekleri veya genç olarak seslerle ilgileniyorsanız, Homepage' in sol tarafındaki Pictures & Sounds butonunu tıklayın. AC/ DC gibi bir ifade girin ve "Go Get It'i" tıklayın. Elde edeceğiniz sonuç, ses (sound) dosyaları sunan Web sayfalarından oluşan bir liste olacaktır. Aynı şeyler resimler için de geçerli. Örneğin yeni model bir arabanın dış görünümünü incelemek veya tatil yörelerine bir bakış atmak istiyorsunuz;

Sağda, Lycos'a surf sırasında hızlı olarak tekrar ulaşabilme için uzaktan yönetilebilir ek için olan pencere.

Bunun için Pictures & Sounds butonunu tıklayın ve mümkünse bir kriter girin.

Lycos, bir Web sayfasında on tane arama sonucu gösteriyor. Geri kalan sonuçlara ise, ki bunlar her seferinde 10'ar isabetten oluşuyor, sayfanın sonunda gösterilmiş olan rakamları tıklayarak ulaşılır. Eğer "Custom Search" modunda, aynı anda ondan fazla isabet görmek istiyorsanız, "Display" arkasındaki listeye görmek istediğiniz adetteki sayıyı tıklayın.

ARAMA SONUÇLARININ KAPSAMINI BELİRLEMEK

Sonuç listesinde, sonuçların nasıl listeleneceği konusunda seçenekler mevcut: Kısa form, normal ve detaylı form.

Kısa form sadece sayfaların başlıklarını listeler. Önceden ayarlanmış normal seçeneği, sayfa başındaki ilk kelimeleri, başlığı ve sayfanın büyüklüğünü de belirten adresi gösterir.

Buna karşılık detaylı form seçeneği daha büyükçe bir fihristen ve çoğunlukla sadece arama ifadelerinden oluşan ama yine de sayfayı iyi karakterize eden bir derlemeden oluşur.

Eğer karşınıza çıkan herhangi bir reklam hoşunuza gitmiyorsa Browser' ınızdan resimleri yükleme seçe-

negini iptal edin: Netscape Navigator kullanıyorsanız "Auto Load Images" seçeneğini iptal edin, Internet Explorer 3' de ise "View/ Options/ General" seçeneğini tıklayıp resimleri gösterme seçeneğini iptal edin.

LYCOS'UN DİĞER HİZMETLERİ

Çoğu zaman Lycos sayfalarının yüklenmesini yavaşlatan reklamların yanında pencerede bir televizyon dergisiyle birlikte oluşturulan ve değerlendirilen Internet' teki en iyi 1000 adresi veya reklam pazarlarına linkleri gösteren pek çok detay da var.

Aynı şekilde ana sayfada küçük bir katalog var: Konularına göre ayrılmış adresler altında, tıklayarak daha fazla bilgiye ulaşabileceğiniz linkler bulunuyor.

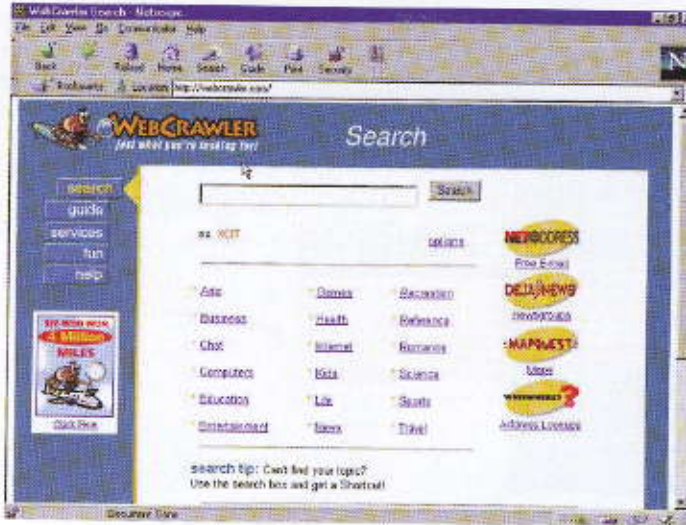
<http://webcrawler.com>
Webcrawler

AOL' a (America Online) ait olan Webcrawler, amatör kullanıcılar ve uzmanlar için arama modu ve oldukça geniş çaplı konu katalogları ile meşhur oldu.

Bu arama makinası, ana sayfasında (Homepage'inde) basit bir arama modu ve daha çok Amerika' yı kapsayan sağlık, sohbet, politika ve haber gibi konulara göre ayrılmış bir

Arama makinası ve konu kataloğundan kombinasyon: Webcrawler sohbet de sunuyor.

katalog sunuyor.

Seçiminizi belirledikten sonra, anahtar sözcüğü girip Search'ü tıklıyorsunuz. Webcrawler oldukça hız-

Arama İçin Chipuçları

● **Mantıksal işlemler:** AND, OR ve NOT ile temel bağlantılar verebilirsiniz. C++AND programming sorgusu ile her iki parola kelimeyi de içinde bulunduran sayfalar görüntülenir. kedi OR köpek, en azından iki kavramdan birini içinde bulunduran isabetler sunar. Kubrick NOT Stanley, içinde "Kubrick" bulunan ancak "Stanley" bulunmayan sayfaları listeler.

● **Yaklaşma arayışı:** NEAR, yakın olan kavramları gösterir. Ek olarak, kelimelerin doğrudan yanyana mı yoksa 25 farklı kavramın bulunduğu bir alandan mı çıkacağını belirleyebilirsiniz. Main NEAR ile iki kavramın beraber durmaları gerektiğini tanımlayabilirsiniz. Auto NEAR/25 Trailer ifadesi ile her iki kavramın 25 kelimenin içinden çıkması gerektiğini belirtir.

● **Cümle parçaları:** Burada da tırnak işaretlerinin yardımı ile cümle parçaları veya cümleler arayabilirsiniz. Örneğin, Türkiye'deki bilgisayar dergileri

● **Parantezler:** Parantezlerle karışık ilgiler formüle edilir. Main NOT(Istanbul OR IstanbulM).

lı harekete geçiyor ve farklı şekillerde biçimlendirebileceğiniz, en fazla 100 isabetten oluşan bir liste sunuyor: Standart ayarlarda her bir sayfada sayfa başlığı ile birlikte 25 isabet buluyor. Liste alanında "Show"un yanındaki "Titles" yerine "Summaries'i" işaretlerseniz arama hizmeti, bulunan Web sayfalarından kısa bir özet sunuyor.

Webcrawler ilginç bir hizmet olarak "Search in search" seçeneğini sunuyor: Eğer "Summaries'i" seçtiyseniz isabetin altında "Find Similar Pages" fonksiyonunu bulacaksınız. Bu fonksiyon, bulunmuş olan diğer isabetler ile ilişkili sayfalar için yeni bir arama başlatır. Böylece, bir aramayı özelleştirmek istediğinizde arama kavramını tekrar girmek zorunda kalmıyorsunuz. Diğer seçenekleri ise bu sayfadaki kutuda bulacaksınız.

WEBCRAWLER'IN DİĞER HİZMETLERİ

Bu arama hizmetinin Homepage'inde, bahsedilenlerden farklı fonksiyonlar sunan bir takım linkler vardır.

● **Browse:** İnternet'te rahat ve sınırlandırılmamış bir surf için, hizmetin redaktörlerince boş zaman, tatil, spor, eğitim ve benzeri konularda bölümler hazırlanmış. Tabi bunun yanı sıra, bir yandan ağ üzerinde ilgili konuların linkleri de söz konusu olurken diğer yandan bu

konuların çoğu için ayrı sayfalar yapılmış.

● **Special:** Burada oldukça ilginç fonksiyonlar bulabilirsiniz. Örneğin "Surf the Web backwards" komutu ile, hangi İnternet katılımcılarının kendi Homepage'lerine tek tek linkler açtıklarını belirleyebilirsiniz.

Sanal bir harita ile farklı imkanlar ve ilginç bilgiler sunuluyor: Amerika'da olmak kaydıyla bir adres giriyorsunuz ve bir kart üzerinde o bölgenin coğrafyasını detaylı olarak görrebiliyorsunuz.

● **News:** Bu link, 300'ün üzerinde Amerikan dergisinden yazılar sunuyor. Webcrawler bu veri karmaşasını, örneğin politika, lifestyle, sohbet ve benzeri konulara göre bölüyor. Burada farklı başlıklar bulabilir ve bir tıklama ile ilgilendiğiniz bir yazıyı çağırabilirsiniz. Gireceğiniz parolaya göre listeleme yapacak olan bir arama fonksiyonu burada oldukça pratik olacaktır.

● **Help:** Webcrawler kusursuz bir yardım fonksiyonu sunuyor. Yalnızca tek tek fonksiyonları açıklamakla kalmıyor, pratik örneklerle mümkün olan arama biçimlerini gösteriyor. Bu özel sayfaların arkasında ise; kendi online hizmetindeki tecrübelerini buraya taşımış olan, hizmetin sunucusu AOL bulunuyor.

Bu arama makinasında daha az güzel olan ise reklamların yoğunluğu. Neredeyse her arama kavramına göre değişen reklamlarla karşılaşılıyorsunuz. Örneğin, "Car NEAR/25 Trailer" sorgusu ile arama sonucunda, reklam penceresinde japon bir araba üreticisi beliriyor. Eğer bu teklifler sizi sıkarsa Browser'ınızın otomatik resim yükleme seçeneğini iptal edin.

<http://www.excite.com>
Excite

Bu hizmet bir arama makinasından beklenilenden daha fazla şey sunuyor. Sadece kendi verileriyle yaklaşık 50 milyon İnternet sayfası

bulundurmakla kalmıyor, ekonomi, sohbet, iletişim ve pek çok başka şeyle ilgili forumlar sunuyor.

Giriş sayfası, seçeceğiniz konu yapısına göre hareket edebileceğiniz bir katalogun başlıklarını veriyor. Doğrusu bu sayfa merhametsizce yüklenmiş durumda. En iyisi verileri, arama penceresinin yardımıyla küçük parçalara bölün: Pencere sadece Internet ve Newsgroups'u değil News Tracker ve Excite Web Reviews'da kapsıyor.

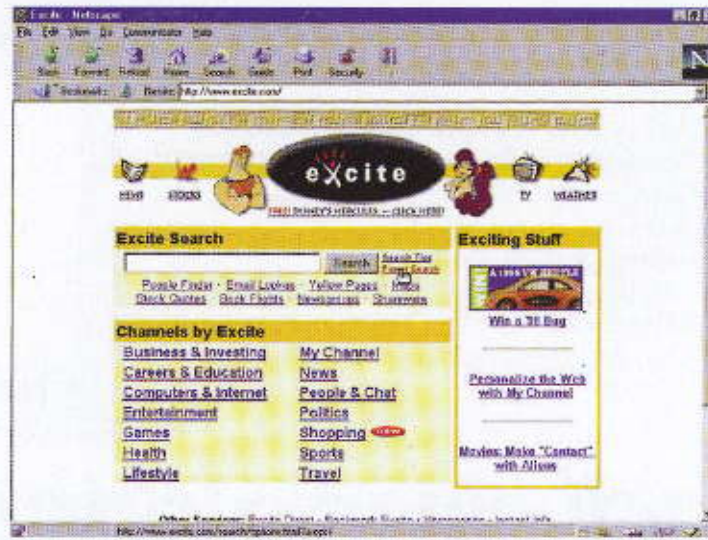
News Tracker bir dizi Internet dergisinden ve ticker hizmetlerinden pekçok güncel haber sunar. Arama kavramınızı girin ve "Search" simgesine tıklayın. Bu arama işlemi bir takım seçeneklerle daha ayrıntılı işleyebilirsiniz (yandaki kutuya bakın). Bu hizmetin redaktörleri tarafından ziyaret edilen Internet siteleri ile ilgili pek çok eleştiri ve yorum da Excite Web Reviews'de bulunuyor.

İSABET LİSTESİNİ İYİ AYARLAYIN

Bilindiği gibi bu hizmet önem sırasına göre düzenlenmiş olan bir isabet listesi gösterir. Arama sonuçlarını, arama kavramı ve sayfa içeriğine uygunluk sırasına göre elde edebilirsiniz. Excite, isabet yüzdeleri sonucun içinde verir. Buna ek olarak sayfanın başlığı, kısa bir özeti ve sayfa adresi de elde edilir.

Her bir isabette More Like This isimli bir fonksiyon bulunur. Eğer bunu tıklarsanız, Excite bu Internet sayfasında ortaya çıkan kavramları aramaya devam eder; bu hareket tabii ki arama işlemi daha detaylı hale getirir. Diğer bir ilginç fonksiyon ise Sort by Site altında bulunur. Internet'te bir arama işlemi pek çok yere isabet edebiliyor ki bunlar da genellikle aynı siteye işaret ediyordur.

Normal olarak, bunların kayıtları isabet listelerinde dağınık olarak bulunur çünkü arama kavramı ile uygunluk her zaman olmayabilir. Excite Sort by Site modu ile bu isabetleri, alan adreslerinin altında birleştirir ve böylece arama sonucu da-

ha anlaşılır olur.

Küçük bir ekstra özellik ise Excite Direct butonudur. Bu hizmetin Homepage'ini kullanmaya gerek kalmadan Internet Explorer veya Netscape Navigator da doğrudan Excite ile aramaya izin veriyorlar. Birşeyler aramak için güncel Web sayfasını terk etmenize gerek kalmadığı için bu gelişme ile zamandan tasarruf edebiliyorsunuz. Bu fonksiyon Lycos'taki Remote Control'a karşılık geliyor.

Excite, standart ayar olarak WWW'de on isabeti, Reviews ve News'i listeliyor. Newsgroup'lardaki yazılardan sayfa başına 20 isabet elde edebiliyorsunuz. Diğer sonuçlara ise Web sayfasının sonundaki Next Results butonunun yardımı ile ulaşılr.

KURCALAYABİLECEĞİNİZ DİĞER HİZMETLER

Bu sitenin ana sayfası Internet sörfçülerine başka ilginç hizmetler de sunmaktadır. Eğer Internet'te bir E-Mail adresi arıyorsanız veya hangi kullanıcının böyle bir adres arkasında gizlendiğini öğrenmek istiyorsanız, başlık sayfasındaki People Finder butonunu tıklayın. "Yellow Pages" ile bizim bildiğimiz sarı telefon rehberi tarzında bir rehber ile karşılaşacaksınız. Diğer bir Link ise doğrudan yazılım sunucusu Shareware.com'a açılır.

Başlık çubuğundaki "City.net" ve

Oldukça geniş kapsamlı bir arama makinası: Excite devasa bir katalog sunuyor ve günümüzde Internet içindeki tüm arama hizmetlerini kapsıyor.

Arama İçin Chipuçları

- **Cümle parçaları:** Diğer hizmetlerde olduğu gibi Excite de cümle parçalarını veya karakter dizilerini tıknak işaretinin yardımı ile arıyor.
- **Mantıksal işlemler:** Pencerede arama kavramlarını bağlamak için AND, OR ve AND NOT seçimlerini kullanın. Örneğin renesans ressamı Caravaggio AND Bacchus'un resimlerinin bulunduğu Web sayfalarını arıyorsanız, Caz hakkında herşeyi bulabilmek için en iyisi Jazz OR "Black music" sorgusunu girin, çünkü bu müzik için çeşitli tanımlamalar var. Artı ve eksi işaretleri ile dokümanınızda hangi kavramların olup hangilerinin olmayacağını belirleyebilirsiniz. +Futbol +kural sorgusunu girerseniz futbol kurallarının anlatıldığı sayfalara ulaşırsınız. Eksi işareti AND NOT seçeneğini ifade eder.
- **Parantezler:** Çeşitli seçenekleri parantezlerle kombine edin. Fenerbahçe AND (basketbol OR futbol - voleybol)

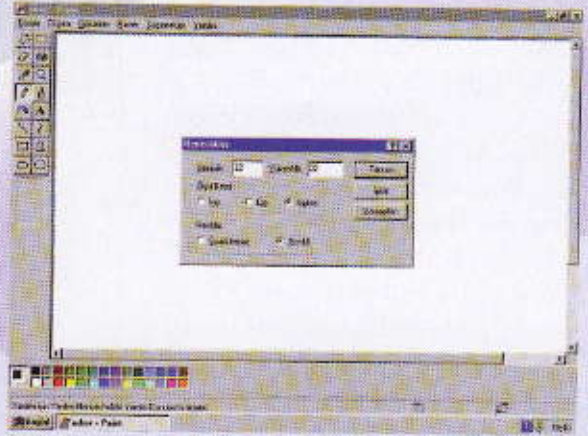
"lie!" butonlarının gerisinde pek çok şey gizlidir. City.net dünya çapında seyahatlar, oteller ve seyahat istikametleri hakkında bilgi verir. "live!" ise bir amerikan Internet dergisini ekrana getirmektedir.

André Zurawski'den çeviren Alis Sırmıçyan

Bir simge oluşturmak için Windows 95'in DONATILAR bölümünde bulunan çizim ve boyama programı Paint yeterli. Programı çalıştırmak için BASLAT menüsünde bulunan PROGRAMLAR üzerinden DONATILAR bölümüne geçin ve PAINT'ı tıklayın. Çizeceğiniz simgelerin 32 x 32 Piksel büyüklükte olmaları gerekiyor. Çizime başlamadan önce ilk olarak belirtilen resim formatına geçmelisiniz. Bunun için RESİM menüsünden ÖZNETELİKLER'i seçin ve ölçü birimi olarak NOKTA'yı seçtikten sonra GENİŞLİK ile YÜKSEKLİK değerlerini 32 olarak belirleyin. Yaptığımız bu ayarların geçerli olması için TAMAM'ı tıklayarak pencereyi kapatın.

1

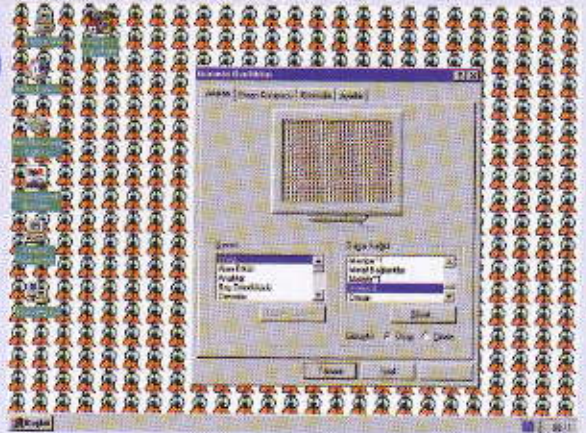

Kendi simgelerinizi yaratın

Artık Masaüstü'nün sunduklarıyla yetinmeye son. Çeşitli simgeler yaratarak kendinize özgü bir Masaüstü düzenleyebilirsiniz. Windows'un yardımcı programı Paint kullanıcılara kendi simgelerini çizme imkanı veriyor. CHIP sizden başka kimsenin sahip olmayacağı simgeleri nasıl yaratacağınızı gösteriyor.

Çizdiğiniz simgeyi sadece programların simgelerini değiştirmek için değil, başka amaçlar için de kullanabilirsiniz. Örneğin çizim sırasında canlı renklerle çalışırsanız, simgeyi duvar kağıdı olarak da kullanabilirsiniz. Bu şekilde oluşturacağımız duvar kağıdının çok değişik ve canlı olacağı kesin. Şimdi yeni simge dosyamızı sabit diskte Windows dizinine kopyalayın ve BASLAT menüsündeki AYARLAR kısmında DENETİM MASASI'nı seçin. Açılan pencerede bulunan GÖRÜNTÜ simgesini çift tıklayın. GÖRÜNTÜ ÖZELLİKLERİ penceresinde ARTALAN bölümüne geçin. DUVAR KAĞIDI kısmında çizdiğiniz simgeyi bulun ve üzerine tıklayın. Pencerenin alt kısmında bulunan GÖRÜNTÜ ifadesinin yanındaki DÖŞE seçeneğini işaretleyin. Bu sayede simge tüm ekranı kaplar. TAMAM seçeneğini tıklayarak yeni duvar kağıdınızı görebilirsiniz.

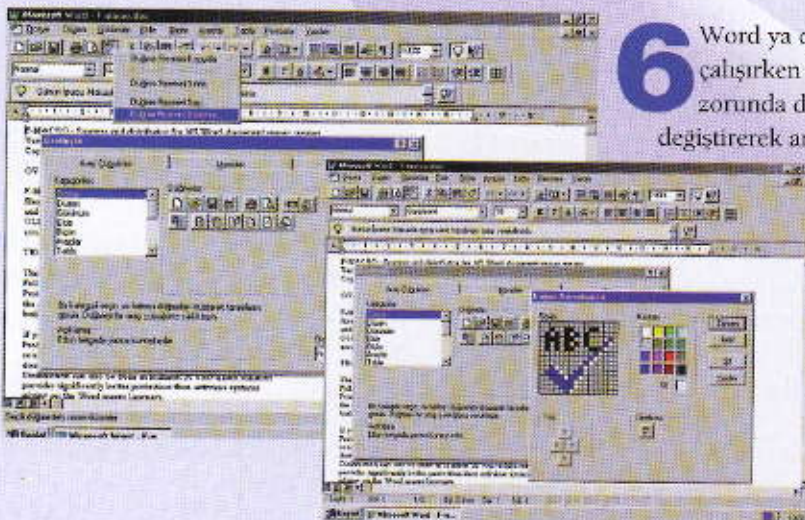
5

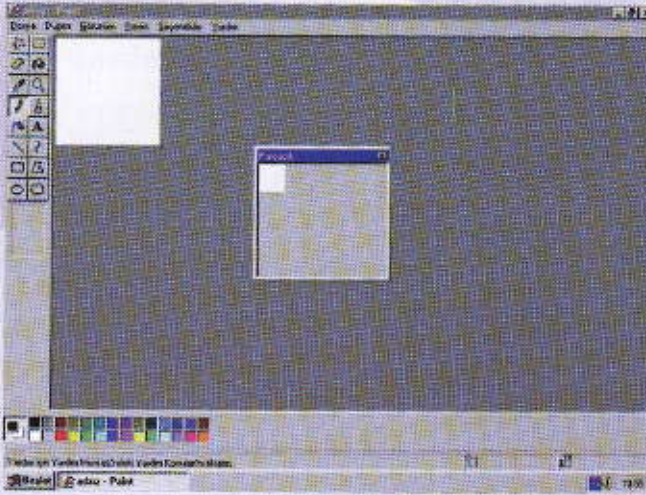

6

Word ya da Excel gibi Windows uygulamaları ile çalışırken de size sunulan standart simgeler ile yetinmek zorunda değilsiniz. Bir ya da daha fazla simgeyi değiştirerek araç çubuğunuza farklı bir görünüm kazandırmak

istiyorsanız, ilk olarak ARAÇLAR menüsünden ÖZELLESTİR'i seçin. Daha sonra araç çubuğunda değiştirilmesi gerektiğini düşündüğünüz simgeyi sağ tuşla tıklayın ve DÜĞME RESMİNİ DÜZENLE'yi seçin. Böylece size çeşitli renkler ve çizim imkanı sunan DÜĞME DÜZENLEYİCİSİ penceresi açılır. Yaptığımız değişiklikleri ÖNİZLEME kısmında gözlemleyebilirsiniz. Son olarak TAMAM'ı tıklayarak simgenin yeni biçimi ile araç çubuğunda yerini alır.

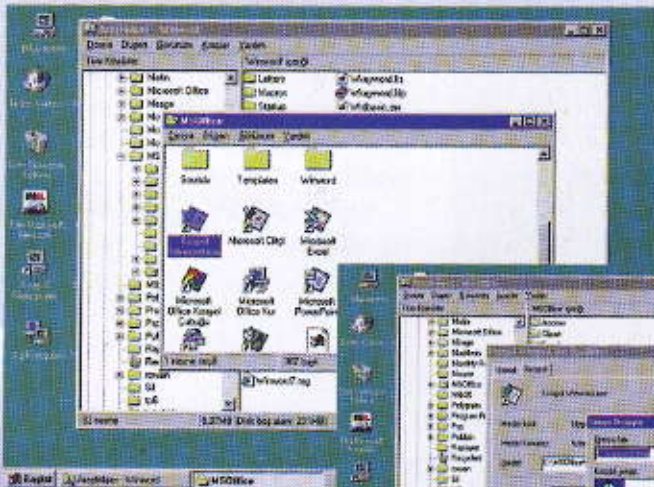
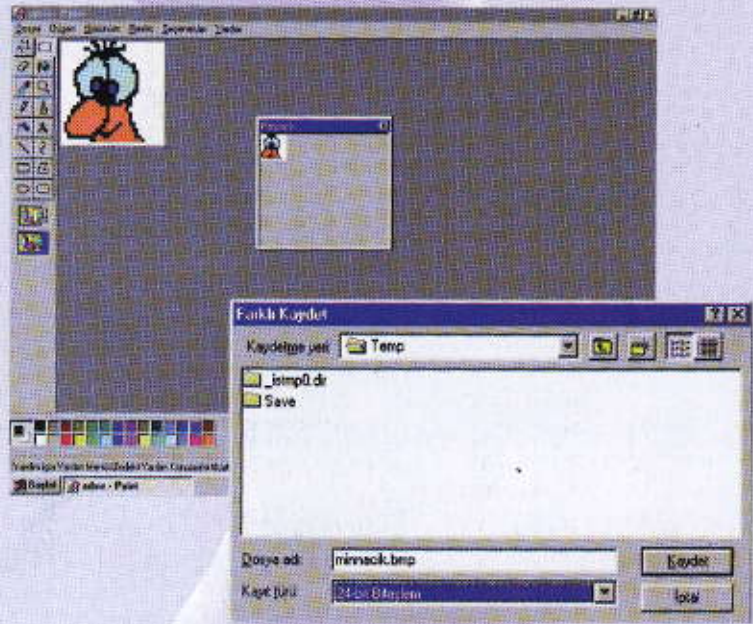

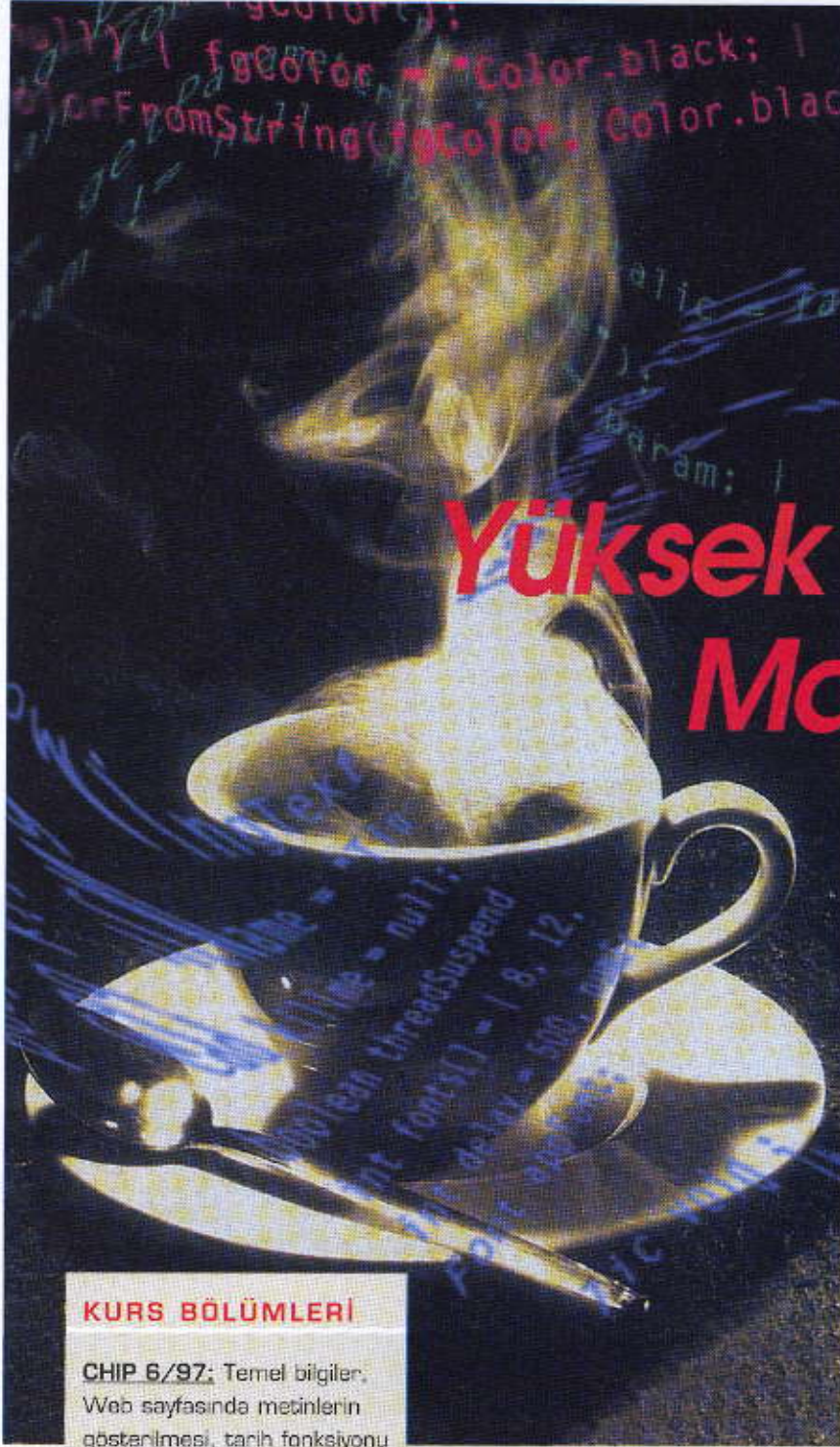
2 32 x 32 Piksel formatında bir resim çok küçük olacaktır. Çizeceğiniz resmin detaylarının bu küçük formatta görünmesini sağlamak için GÖRÜNÜM menüsünden YAKINLAŞTIR'ı seçerek GENİŞ BOYUT üzerine tıklayın. Resmin minyatür şeklini gösteren pencere açılmazsa tekrar GÖRÜNÜM - YAKINLAŞTIR'ı seçin ve PARÇACIĞI GÖSTER seçeneğini tıklayın. Bu küçük pencere, detayları çizmek açısından büyük önem taşıyan büyütülmüş formda çizim yaparken aynı zamanda orjinal resmi de görebilmenizi sağlar.

Şimdi kendi zevkinize göre bir simge çizin. Paint size bunun için gerekli olan fonksiyonları sunuyor. İsterseniz kalemle çizim yapabilir ya da fırçayla çalışabilirsiniz.

Bunların dışında Airbrush fonksiyonunu kullanarak uçuk boyamalar yapabilirsiniz. Çizim sırasında bir hata yaptığınızda Paint'in silgisini kullanarak bu hatanızı düzeltmeniz mümkün. Son olarak sanat eserinize uygun bir arkaplan rengi seçin RENKLE DOLDUR (boya kutusu) fonksiyonu ile arkaplanı renklendirin. Resminizi bitirdiğinizde bir isim vererek BMP uzantısı ile sabit diskinize kaydetmeniz gerekiyor. Bunun için DOSYA menüsünden FARKLI KAYDET'i seçin ve DOSYA ADI kısmına resminizin adını yazın. Daha sonra dosyayı kaydetmek istediğiniz dizini seçin ve KAYDET'i tıklayın.

4 Küçük sanat eserinizi Windows'da kullanıma sokmak için simge olarak bir uygulama ile ilişkilendirmeniz gerekiyor. Bunun için Windows Gezgini'ni çalıştırın ve uygulamanın yer aldığı dizini bulun. Dizini çift tıklayarak ya da sağ tuşla üzerine tıkladığınızda açılan menüden AÇ'ı seçerek açın. Yeni simgeyi atamak istediğiniz program simgesini farenin sağ tuşu ile tıklayın ve açılan menüden ÖZELLİKLER'i seçin. Dosyanın özelliklerini gösteren pencerede KISAYOL kısmına geçin ve SİMGE DEĞİŞTİR'i seçin. DOSYA ADI bölümüne çizdiğiniz simgenin yolunu yazın. GÖZAT'ı tıklayarak simgeyi bulmanız mümkün. Şimdi TAMAM'ı tıklayarak SİMGE DEĞİŞTİR penceresini kapatın ve ÖZELLİKLER penceresinde tekrar TAMAM'ı tıklayın.

KURS BÖLÜMLERİ

CHIP 6/97: Temel bilgiler, Web sayfasında metinlerin gösterilmesi, tarih fonksiyonu

CHIP 7/97: Fonksiyonlar, değişkenler, formlar, eval() fonksiyonu

CHIP 8/97: Matematik objeleri ile bilimsel hesaplamalar

CHIP 9/97: Çerçevelerle çalışmak

CHIP 10/97: JavaScript'in geleceğine bakış

Javascript kursunun üçüncü bölümü bir önceki bölüm ile yakından bağlantılı. Geçen bölümde fonksiyonlardan, değişkenlerden, formlardan ve eval() fonksiyonundan bahsedilmişti. Bu sayede, dört işlemden oluşan basit matematiksel ifadeleri hesaplayabiliyorduk.

Prensipte, sayıların karesini ya da n'inci dereceden üslerini almak, doğal

Kursun geçen ayki bölümünde gösterilen küçük hesap makinesi sizi tatmin etmediyse, bu bölümü mutlaka okuyun. Tablolar ve çeşitli matematik objeleri sayesinde Web sayfanız kapsamlı bir hesap makinesine dönüşüyor.

logaritma hesaplamak ya da bir açının sinüsünü hesaplamak gibi işlemler için dört temel işlem yeterli. Sonuçta tüm yüksek matematik işlemleri benzer modellere dayanıyorlar. Bu durumda her formül için bir algoritma (hesaplama yöntemi) oluşturmak mümkün.

Peki bu mekanizma nasıl meydana getirilecek? Kural olarak programlama dilleri kullanıcıların işlerini kolaylaştırmak için gerekli matematiksel yöntemleri sunuyorlar. Örneğin karekök alma ya da Sinüs ve Cosinus hesapları için gerekli fonksiyonlar programcının hizmetine sunulmuş durumda. Bunlar JavaScript'te de aynı şekilde matematik objeleri olarak bulunuyorlar. Bu objeler sayesinde, geçen bölümdeki basit hesap makinesini geliştirerek tüm fonksiyonlarıyla tam bir hesap makinesine dönüştürebilirsiniz. Kursun üçüncü bölümü bunu nasıl gerçekleştireceğinizi gösteriyor.

Tam bir hesap makinesi için tuşlara da ihtiyacımız olacak. Bu durumda Web sayfasının biçimiyle de ilgilenmemiz gerekiyor. Bir tablo sayesinde fazla uğraşmadan bu sorunu çözebiliriz. Bunun yanında karşılaştırma yöntemleri ve hazır komutlar hakkında te-


```

Netscape - [Source of file:///C:/WINDOWS/Desktop/HesapM.html]
<body bgcolor=green>
<form name="HesapM"><table border=0>
<tr><td><input type="text" name="Baski" value="" size=34 onFocus="this.blur();"></td></tr>
<tr><td><pre>
<input type="button" name="7" value=" 7 " onClick="GosterSayi(this);"><input type="button"
<input type="button" name="4" value=" 4 " onClick="GosterSayi(this);"><input type="button"
<input type="button" name="1" value=" 1 " onClick="GosterSayi(this);"><input type="button"
<input type="button" name="0" value=" 0 " onClick="GosterSayi(this);"><input type="button"
</pre></td></tr>
<tr><td><pre>
<input type="button" name="301" value=" / " onClick="Hesap1(this);">
<input type="button" name="Carp" value=" * " onClick="Hesap1(this);">
<input type="button" name="Cyk" value=" - " onClick="Hesap1(this);">
<input type="button" name="Top1" value=" + " onClick="Hesap1(this);">
</pre></td></tr>
<tr><td align=top><pre>
<input type="button" name="x2" value=" x2 " onClick="Hesap2(this);"><input type="button" name="
<input type="button" name="1/x" value=" 1/x " onClick="Hesap2(this);"><input type="button" name="
<input type="button" name="c" value=" c " onClick="SilForm(this.form);"><input type="button"
</pre></td></tr>
</table></form>
</body>
</html>

```

Hesap makinesinin tuşlarını yerleştirmek için `<pre>` Tag'ını kullanın. Bununla birlikte, aynı sırada olan tuşların tek bir program satırında tanımlanmaları gerekiyor.

mel bilgilere de sahip olmamız gerekiyor (bkz. "IF - ELSE KOMUTU").

WEB SAYFASININ KOLAYCA BİÇİMLENDİRİLMESİ

Gerçek bir hesap makinesinde belli bir formülü hesaplayan bir giriş alanı oluşturmak pek kolay değil. Kural olarak hesap makinelerinde 0'dan 9'a kadar olan sayıların bulunduğu bir sayı bloğuyla birlikte +, -, * ve / tuşları bulunur. Bununla birlikte sonucun gösterilmesini sağlayan "=" tuşunun da makine üzerinde yerini alması gerekiyor. Makinenin çeşidine bağlı olarak başka hesaplamalar yapmaya ya da değerlerin arabelleğe aktarılmasına yarayan tuşlar da kullanılabilir. Örneğimizde temel hesaplama çeşitlerini ve kare alma ya da logaritma hesaplama gibi bazı yüksek matematik fonksiyonlarını kullanmamız yeterli olacaktır. Tamamlanmış olan hesap makinesini resimde görebilirsiniz.

HTML komutlarını kullanarak tuşları gerçek bir hesap makinesinde olduğu gibi sıralı ve düzenli bir şekilde yerleştirmek için biraz uğraşmak gerekiyor. HTML tuşların büyüklüklerinin piksel cinsinden tam olarak belirlenmesine olanak tanımıyor.

Çözüm ise tuşların bir tablo içine yerleştirilmeleri. Ancak bu noktada başka bir problem karşımıza çıkıyor; her hücreye bir tuş yerleştirildiğinde

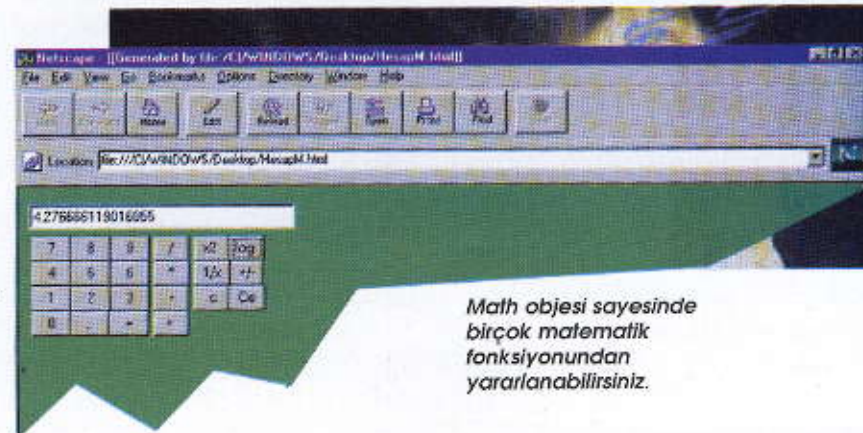
tuş otomatik olarak hücreyi dolduruyor ve tuşlar arasında göze hoş görünmeyen sütunlar oluşuyor. Tabii ki bunun da bir çözümü var. Tablo gösterimini `<pre>` Tag'ı ile kombine ettiğinizde tuşları düzgün şekilde yerleştirebiliyorsunuz. Tablo kenarının kalınlığına 0 değeri verildiğinde kenar sayfa üzerinde görünmüyor.

Tablo alanlarının tek tek nasıl düzenlendiğini resimde görebilirsiniz. İlk sırada, girilen sayıların ve sonucun gösterildiği alanı içeren tek bir hücre var. Bu hücre ikinci sırada bulunan diğer üç hücrenin üzerinde bulunuyor. Bunlar arasında ilk hücre sayı bloğunu, virgül tuşunu ve sonucun gösterilmesini sağlayan eşitlik tuşunu içeriyor. İkinci hücrede ise temel dört işlemin yapılmasını sağlayan tuşlar bulunuyor. Yüksek matematik işlemlerinin yapılmasını sağlayan tuşlar ise bu sıra-

daki üçüncü hücrede yerlerini alıyorlar.

Tuşların bir hücre içerisinde düzenli bir şekilde gösterilebilmeleri için HTML kodunda `<pre>` Tag'ından yararlanıyoruz. Bu Tag kullanıldığında Web Browser boşlukları ve satır aralarını dikkate alıyor. Tuş tanımlamalarının HTML listesinde buna uygun olarak yapılması gerekiyor.

Bunun anlamı, örneğin program içerisinde tanımlanan 7, 8 ve 9 tuşlarının tek bir program satırında, boş satır olmaksızın birer `<input>` Tag'ı içerisinde bulunmaları gerektiği. Bu tuşlardan sonra program listesinde yeni bir satır geliyor. Bu satır 4, 5 ve altı sayıları için yeni tuş tanımlamalarını içeriyor. Tüm tuşların aynı genişlikte olmaları için tanımlama sırasında "value" değerinde boşluk karakteri ile oynamalar yapmak gerekiyor. Tuşların

Math objesi sayesinde birçok matematik fonksiyonundan yararlanabilirsiniz.

aynı genişliğe sahip olmaları için "value" değerinde kaç tane boşluk olması gerektiğini deneyerek bulmanız gerekiyor. Tablo yapısının nasıl olması gerektiğini resimdeki program listesine bakarak anlayabilirsiniz. Ancak yer darlığı nedeniyle burada satırların tamamını görmek mümkün değil. Ancak satırın gidişi ve alttaki satırlar sayesinde satırın nasıl tamamlanması gerektiğini kolayca anlayabilirsiniz.

Tuşların ve sonuç satırının oluşturulması için kullanılan form tanımlamaları CHIP 7/97'de bulunan JavaScript kursunun ikinci bölümünde açıklanmıştır.

TANIMLANMASI GEREKEN BEŞ FONKSİYON

Hesap makinesinde tanımlayacağımız işlemlerin yürütülebilmeleri için aşağıdaki beş fonksiyonun program kodu içerisinde tanımlanmaları gerekiyor. Bunun için kullanacağımız ana yapı IF-ELSE yapısı. Bu komut yapısı sayesinde program kodu belli koşullara uygun olarak çalıştırılıyor. Fonksiyonlar şunlar:

GosterSayi: Üzerine tıkladığınız bir tuşun değerinin gösterilmesini sağlar. Fonksiyon sayı tuşları ile çalışır.

SilForm: O ana kadar yapılmış tüm işlemleri ve girilmiş olan sayıları siler, hesap makinesini ilk durumuna getirir. Fonksiyon "C" tuşu ile çalışır.

SilSayi: Sadece en son girilen sayıyı siler. Fonksiyon "CE" tuşuna basıldığında çalışır.

Hesap1: Temel dört işlemi yürütür ve "=" tuşuna basıldığında devereğe girer.

Hesap2: Diğer matematik işlemlerine ait olan tuşlara basıldığında çalışır.

Fonksiyonların kullanıcı belli bir tuşa bastığında çalışmaları gerekiyor. Bunun için, tuşun tanımlanması sırasında kullanılan <input> komutu içerisinde "onClick" Handler'ı ile fonksiyonların çağırılması gerekir.

Örneğin 6 sayısını gösteren tuşa basıldığında "GosterSayi" fonksiyonunun çalışması için tuş şu şekilde tanımlanmalıdır:

```
<input type=button name="6"
value=" 6 "
onClick="GosterSayi(this);">
```

Aynı şekilde bir işlem tuşunun (örneğin bölme) tanımı da şöyle olmalıdır:

```
<input type=button name="Böl"
value=" / "
onClick="Hesap1(this);">
```

Logaritma ya da kare alma gibi diğer matematik işlemleri için kullanılan tuşlar "Hesap2" fonksiyonunu çalıştırıyorlar.

Tanımladığınız fonksiyonların dışında birkaç tane global değişkene de ihtiyacınız olacak. Bu değişkenler en son hangi işlemin yürütüldüğünü (SonIslem değişkeni), en son hangi sayının hesaplandığını (SonSayi değişkeni), son olarak sayı mı, yoksa fonksiyon tuşuna mı basıldığını (SonTusSayi değişkeni) ve yeni bir sayı girilip girilmediğini (YeniNumara değişkeni) belirlemek için kullanılıyorlar. "SonIslem" ve "SonSayi" değişkenleri sayı değerleri alırken, "SonTusSayi" ve "YeniNumara" değişkenleri "true" ve "false" değerlerini alıyorlar. Bu değişkenler fonksiyonlar ile birlikte HTML sayfasının Header kısmında tanımlanıyorlar.

Fonksiyonlara ait program kodunu yazının son sayfasında bulunan resimlerde görebilirsiniz.

KARMAŞIK İŞLEMLERİN MATH OBJESİ İLE YÜRÜTÜLMESİ

"Hesap2" fonksiyonunun program kodunda bulunan "Math" ifadesi dikkatinizi çekmiştir. Math karmaşık matematik işlemlerinin yürütülmesini sağlayan özel bir JavaScript objesi. Bu obje ile kullanılan özel ifadeler (özellikler) sayesinde doğal Logaritma ve karekök alma gibi işlemler yapılabiliyor. Örneğin x değişkenini 2 sayısının kareköküne eşitlemek için şu komutun yazılması gerekiyor:

```
x = Math.SQRT2
```

IF - ELSE KOMUTU

Bir programlama dilinin en önemli elemanları karşılaştırma ifadelerine bağlı olarak program kodunun dallanmasını sağlayan ve belli komutların yürütülmesini sağlayan yapılardır. Tabii ki JavaScript de bu imkanları sunuyor.

Karşılaştırma İfadeleri: Bu ifadeler sayesinde iki değerin birbirlerine eşit olup olmadıkları ya da bu değerlerden hangisinin küçük ya da büyük olduğu belirlenebilir. Karşılaştırma ifadelerinin kullanıldığı komutlar mantıksal değerler (true ya da false) verirler. Koşul doğrulanırsa "true", diğer durumda ise "false" değeri verilir. Kullanılabileceğiniz karşılaştırma ifadeleri şunlar:

== İki değerin eşitliğini kontrol eder.
!= İki değerin eşitsizliğini kontrol eder.
> Soldaki değerin sağdakinden büyük olup olmadığını kontrol eder.
< Soldaki değerin sağdakinden küçük olup olmadığını kontrol eder.
>= Soldaki değerin sağdakinden büyük ya da eşit olup olmadığını kontrol eder.
<= Soldaki değerin sağdakinden küçük ya da eşit olup olmadığını kontrol eder.
Örneğin 5==4 ifadesi iki değerin eşit olup olmadığını kontrol eder. Bu örnekse "false" değeri verilir.

If-Then Komutu: Karşılaştırma ifadeleri program içerisinde If-Then yapısı ile bağlantılı olarak kullanılırlar. Bu sayede hangi program bölümünün hangi koşula bağlı olarak yürütüleceği belirlenir. Kullanılan yapı şu şekildedir:

```
if <koşul> {
...JavaScript kodu...
}
```

Else komutu kullanıldığında If-Then yapısı içinde verilen koşulun doğrulanmama durumu için de kod yazılabilir. Else ile birlikte yazılan kod, koşulun doğrulanmadığı her durum için geçerlidir:

```
if <koşul> {
...JavaScript kodu...
} else {
...JavaScript kodu...
}
```



```

<html>
<head>
<title>Hesap Makinesi</title>
<script language="JavaScript">

var toplam = 0;
var SonSayi = 0;
var SonIslem = "+";
var SonTusSayi = true;
var YeniNumara = true;

function GosterSayi(Tus) {
    var form = Tuz.form;
    var sayi = Tuz.name;
    var sonuc = Tuz.name;
    if (sayi == "sqrt") {
        sonuc = Math.sqrt(Tuz);
        YeniNumara = true;
    }
    if (sayi == "pi") {
        sonuc = Math.PI;
        YeniNumara = true;
    }
    if (YeniNumara) {
        SilSayi(form);
        YeniNumara = false;
    }
    SonSayi = form.Baski.value + sonuc;
    form.Baski.value = SonSayi;
    SonTusSayi = true;
}

function SilForm(form) {
    toplam = 0;
    SonIslem = "+";
    form.Baski.value = "";
}

function SilSayi(form) {
    form.Baski.value = "";
}

function Hesap(operation) {
    var form = operation.form;
    if (SonTusSayi == false) {
        if (operation.value == "=") {
            var ifade = toplam + SonIslem + SonSayi;
            toplam = eval(ifade);
            form.Baski.value = toplam;
            YeniNumara = true;
            SonTusSayi = false;
        }
        else {
            SonIslem = operation.value;
        }
    }
    else {
        var ifade = toplam + SonIslem + SonSayi;
        if (operation.value != "=") {
            SonIslem = operation.value;
        }
        toplam = eval(ifade);
        form.Baski.value = toplam;
        YeniNumara = true;
        SonTusSayi = false;
    }
}
</script>
</head>

```

Math objesinin özellikleri daha basit işlemlerin yapılmasını sağlarken, bu objeye ait olan metodlar sayesinde yüksek matematik işlemleri yürütülebiliyor. Metodlar şunlar:

abs(): Bir sayının mutlak değerini hesaplar.

acos(): Arc Cosinus hesabı.

asin(): Arc Sinus hesabı.

atan(): Arc Tangent hesabı.

ceil(): Girilen sayıyla aynı ya da daha büyük olan ilk Integer değeri verir.

cos(): Cosinus hesabı.

floor(): Girilen sayıyla aynı ya da daha küçük olan ilk Integer değeri verir.

log(): Doğal Logaritma hesabı.

max(): İki değerden büyük olanı verir. Metod iki parametre ile kullanılır.

min(): İki değerden küçük olanı verir. Bu metod da iki parametre ile kullanılmalıdır.

pow(): Bir sayının n'inci üssünü hesaplar. Metodun iki parametre ile kullanılması gerekiyor.

random(): 0 ile 1 arasında bir sayı verir.

round(): Bir sayıyı bir sonraki Integer değere yuvarlar.

sin(): Sinus hesabı.

sqrt(): Karekök hesabı.

tan(): Tangent hesabı.

"acos()", "asin()" ve "atan()" metodları sonucu radyan olarak veriyorlar.

Web sayfasının üst bölümü: Hesap makinesinde kullanılan fonksiyonları bu resimlerde bulabilirsiniz. Program tek pencereye sığmadığı için üçe böldük.

```

function SilForm(form) {
    toplam = 0;
    SonIslem = "+";
    form.Baski.value = "";
}

function SilSayi(form) {
    form.Baski.value = "";
}

function Hesap(operation) {
    var form = operation.form;
    if (SonTusSayi == false) {
        if (operation.value == "=") {
            var ifade = toplam + SonIslem + SonSayi;
            toplam = eval(ifade);
            form.Baski.value = toplam;
            YeniNumara = true;
            SonTusSayi = false;
        }
        else {
            SonIslem = operation.value;
        }
    }
    else {
        var ifade = toplam + SonIslem + SonSayi;
        if (operation.value != "=") {
            SonIslem = operation.value;
        }
        toplam = eval(ifade);
        form.Baski.value = toplam;
        YeniNumara = true;
        SonTusSayi = false;
    }
}

```

```

function Hesap2(operation) {
    var form = operation.form;
    var Metod = operation.name;
    var Deger = 0;
    if (Metod == "x2") {
        Deger = Math.pow(form.Baski.value,2);
    }
    if (Metod == "1/x") {
        Deger = 1 / form.Baski.value;
    }
    if (Metod == "log") {
        Deger = Math.log(form.Baski.value);
    }
    if (Metod == "piussiz") {
        Deger = form.Baski.value - (2 * form.Baski.value);
    }
    toplam = Deger;
    form.Baski.value = toplam;
    SonIslem = "+";
    YeniNumara = true;
}
</script>
</head>

```

GÖSTERİM SIRASINDA WINDOWS HATASI

Hesaplanan sonuç "Baski" alanında gösteriliyor. Bu alan kullanılan formun ilk elemanı olarak Text tipinde tanımlanıyor.

```

<input type="text"
name="Baski"
value=""
size=34
onFocus="this.blur();">

```

JavaScript'te bu şekilde tanımlanan alan Text objesi olarak algılanır. Bu alan sadece değerlerin gösterilmesi için kullanıldığı ve bir girişe izin verilmemesi gerektiği için, "onFocus" ifadesi ile kullanıcının alan üzerine fare ile tıklayarak bir şeyler yazıp yazmadığı kontrol edilir.

Bu durum gerçekleşirse "blur" me-

todu yürütülür. Bu metod alan üzerine giriş yapılmasını engeller. Bu noktada Windows bir hata yapıyor. "blur()" fonksiyonu ile giriş engelleniyor, ancak alana bir şey yazmak mümkün olmadığı halde imleç alan içerisinde yanıp sönmeye devam ediyor.

Umarız bu hata Netscape'in bir sonraki sürümünde düzeltilir, çünkü sonucun gösterildiği alanda bir imleç bulunması göze pek hoş görünmüyor.

"blur()" fonksiyonun tersi ise "focus()" fonksiyonu. Bu fonksiyon alana metin yazılmasını sağlıyor. Bir diğer fonksiyon da "select()"; metinlerin işaretlenebilmelerini sağlamak için bu fonksiyonu kullanabilirsiniz.

Bu kadar matematik yeterli. JavaScript kursunun bir sonraki bölümünde Frame'ler ile nasıl çalışılacağını öğreneceğiz.

Gökhan Sungurtekin

CHIPUCU KATALOĞU

İşinizi görecektir bir makro mu arıyorsunuz? İşletim sisteminizin derinliklerinde kayboldunuz ve pratik çözümlere mi ihtiyacınız var? O halde doğru yerdesiniz. Chipucu Kataloğu'nda PC'lerle birlikte yaşamayı kolaylaştıran her şey var. Kesip biriktirebileceğiniz sayfalar kısa sürede kocaman, ciltli bir kataloğa dönüşecek. Ve biz sizin yerinizde olsak Chipucu Kataloğu'nu PC'mizin yanından hiç ayırmazdık.

AĞUSTOS 97 İÇİN İNDEKS

Windows 95

1 PAINT: ÇİZİMDE SAĞ TUŞUN KULLANILMASI

SCANDISK: BİR DEFADA BİRDEN FAZLA SÜRÜCÜNÜN KONTROL EDİLMESİ

WINDOWS GEZGİNİ: ÇİFT TIKLAMA İLE ÖZELLİKLER PENCERESİ

2 SİSTEM: DEĞİŞİKLİKLERDEN KORUNMA

SİSTEM: YAZITİPLERİNİN SİLİNMEYEN SİSTEMDEN UZAKLAŞTIRILMASI

MS-DOS KOMUT İSTEMİ: YANLIŞ BİR AYAR PROGRAMLARIN ÇALIŞMASINI ENGELLER

3 WINDOWS GEZGİNİ: WINDOWS 95'İN DOSYA YÖNETİCİSİ İÇİN BAŞLANGIÇ PARAMETRESİ

MENÜ: KAYITLI OLMAYAN DOSYALARIN HIZLI AÇILMASI

WINDOWS GEZGİNİ: UYGULAMANIN EN ARKA PENCEREDE ÇALIŞTIRILMASI

Windows 3.1

4 DOSYA YÖNETİCİSİ: DOSYALARIN

KOPYALANMASI VE TAŞINMASI

SIRASINDA HATALI TUŞ TANIMI

DOSYA YÖNETİCİSİ: TEK PENCERENİN DOĞRU YERLEŞTİRİLMESİ

MS-DOS PENCERESİ: MS-DOS PENCERESİNDEKİ AÇIKLAMALARIN KALDIRILMASI

YARDIM DOSYALARI: DEĞİŞTİRİLMİŞ YARDIM DOSYALARININ BAŞKA BİLGİSAYARA AKTARILMASI

DOS

5 DOSYA ARANMASI: BİRDEN FAZLA SABİT DISK ÜZERİNDE DOSYA ARANMASI

MOVE: BİR KOMUTLA BİRDEN FAZLA DİZİN OLUŞTURULMASI

BELLEK: BATCH DOSYASI EMS BELLEĞİN KULLANIMDA OLUP OLMADIĞINI KONTROL EDİYOR

Uygulamalar

6 WORD 7.0: SATIRBAŞLARINA DEĞİŞİK KARAKTERLERİN EKLENMESİ
WORD 7.0: UZUN DOKÜMANLARDA HIZLI HAREKET

WORD: YÜZDE HESABIYLA DOKÜMAN İÇİNDE HAREKET

SİSTEM:**DEĞİŞİKLİKLERDEN KORUNMA**

Windows 95 sistemi bilerek ya da bilmeyerek yapılan çeşitli değişikliklerden korumak için çeşitli seçenekler sunuyor. Bu koruma özellikle okul ve firmalarda kullanılan bilgisayarlar için gerekli. Örneğin BAŞLAT menüsündeki ifadeler ya da Masaüstündeki bazı simgelere erişimi engelleyen bu koruma önlemleri Registry'de yapılan değişiklikler sayesinde alınabiliyor.

Bunun için ilk olarak Windows dizininde bulunan "regedit.exe"yi çalıştırın. Burada <HKEY_CURRENT_USER \ Software \ Microsoft \ Windows \ CurrentVersion \ Policies \ Explorer> kısmına geçin. Pencerenin sağ bölümüne sağ tuşla tıklayarak yeni bir DWORD DEĞERİ oluşturun. Bu ifadeye aşağıdaki isimlerden birini verin ve değerini "1" olarak belirleyin. İfadeyi pasif duruma getirmek için tekrar "0" değerini vermelisiniz.

BAŞLAT menüsündeki ARA seçeneğini iptal etmek istiyorsanız "NoFind" adında bir ifade oluşturmanız gerekiyor. Aynı şekilde BAŞLAT menüsündeki ÇALIŞTIR seçeneğini kaldırmak için ifadeye vermeniz gereken isim "NoRun", "NoStartBanner" ifadesi size BAŞLAT seçeneğini tıklamanızı söyleyen yazıyı iptal eder. "NoNetHood" değeri ise AĞ simgesini Masaüstü'nden kaldırır. "NoDesktop" ifadesi ile Masaüstü'nde hiçbir simgenin gösterilmemesini sağlayabilirsiniz.

Masaüstü düzeninin kapanışta kaydedilmesini istemiyorsanız "NoSaveSettings" ifadesi ile bunu gerçekleştirebilirsiniz. "NoSetFolders" Görev Çubuğu'nda bulunan BAŞLAT menüsündeki AYARLAR kısmının içeriğini azaltır.

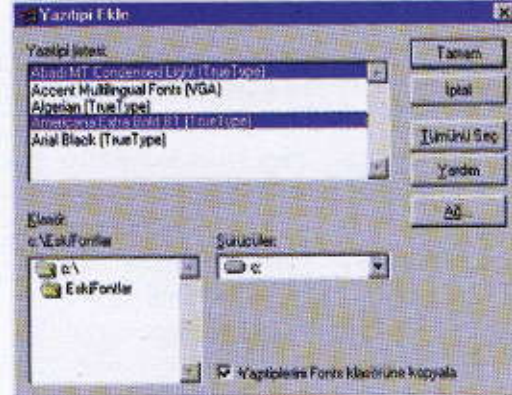
SİSTEM:**YAZITILARININ SİLİNMEYEN SİSTEMDEN UZAKLAŞTIRILMASI**

Bir önceki sürüm olan Windows 3.1'de TrueType fontları fiziksel olarak silmeden sistemden uzaklaştırmak mümkün. Böylece yazıtları gerektiğinde kolayca tekrar kurulabiliyor. Windows 95'de ise bir yazıttı kaldırdığınızda aynı zamanda yazıttıne ait olan dosya da sabit diskten siliniyor.

Sistemin bir ya da daha fazla yazıttıni kullanmasını engellerken, bunların sabit diskten silinmelerini önlemek istiyorsanız aşağıdakileri yapmalısınız.

Windows Gezgin'i çalıştırın ve yeni bir dizin oluşturun (örneğin C:\EskiFontlar). Daha sonra C:\Windows\Fonts dizinine geçin ve burada silmek istediğiniz yazıtlarını işaretleyin. Seçimi yaptıktan sonra dosyaları oluşturduğunuz C:\EskiFontlar dizinine taşıyın. Böylece seçtiğiniz yazıtlarının uygulamalar tarafından kullanılmasını engellemiş olursunuz.

Bu yazıtlarından birini ya da birkaçını kullanmak istediğinizde aynı şekilde dosyaları seçin ve Windows 95'in yazıtlarını barındırdığı dizine (C:\Windows\Fonts) taşıyın. Alternatif olarak aynı işlemi BAŞLAT -

Sadece bu seçenek işaretli olduğunda yazıtları gerekli dizine taşınır.

AYARLAR - DENETİM MASASI - YAZITILAR seçeneği üzerinden de yapabilirsiniz. Bu pencerede ilk olarak DOSYA menüsünde "Yeni Yazıttı Yükle" seçeneğini tıklayın. KLASÖR kısmında C:\EskiFontlar dizinine geçin.

Böylece "Yazıttı Listesi" kısmında dizin içindeki dosyalar gösterilir. Burada tek-

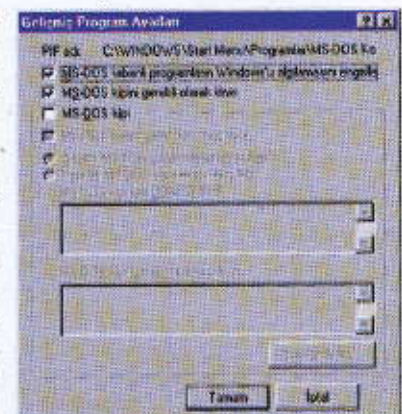
rar kullanıma sokmak istediğiniz yazıtlarını işaretleyin ve TAMAM'ı tıklayın. Pencerenin alt kısmında bulunan "Yazıtlarını Fonts klasörüne kopyala" seçeneğinin aktif olmasına dikkat edin. Aksi halde seçtiğiniz dosyaların Windows 95'in yazıtları dizinine kopyalanması yerine burada birer kısıyol oluşturulur.

MS-DOS KOMUT SİSTEMİ:**YANLIŞ BİR AYAR PROGRAMLARIN ÇALIŞMASINI ENGELLER**

Windows 95'in DOS penceresinde bir uygulama çalıştırmak istediğinizde (örneğin PING.EXE), programın DOS modunda çalışmaya çalışması belirten bir hata mesajı veriliyorsa, MS-DOS KOMUT İSTEMİ'nin özelliklerinde yanlış bir ayar yapılmış demektir.

Bu sorunu çözmek için MS-DOS KOMUT İSTEMİ'ni pencere durumunda çalıştırın ve araç çubuğunda ÖZELLİKLER simgesini (sağdan üçüncü simge) tıklayın. "MS-DOS Komut İstemi Özellikle-

ri" penceresinde PROGRAM bölümündeki GELİŞMİŞ'i tıkladığınızda aradığınız seçeneği bulabilirsiniz. Bu seçenek "MS-DOS tabanlı programların Windows'u algılamasını engelle" ve pasif durumda olması gerekiyor. Şimdi TAMAM'ı tıklayın ve MS-DOS tabanlı programı tekrar çalıştırın. Artık hata mesajı verilmeyecek.

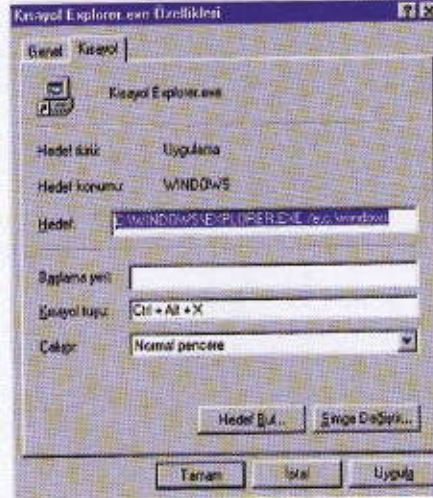
Bu seçenek aktif olduğunda bazı DOS programları çalışırken hata mesajı veriliyor.

WINDOWS GEZGİNİ:

WINDOWS 95'İN DOSYA YÖNETİCİSİ İÇİN BAŞLANGIÇ PARAMETRESİ

Çeşitli parametreler sayesinde Windows Gezginini açılış ekranında değişiklikler yapabilirsiniz. Bunun için BAŞLAT menüsünde ÇALIŞTIR seçeneğini tıklayın ve uygun komutu yazın. TAMAM'ı tıklayarak yazdığınız komutun uygulanmasını sağlayın. Windows Gezgini'ni sık sık belli parametrelerle çalıştırıyorsanız Masaüstü'ne bir kısayol eklemeniz doğru olacaktır. Ayrıca bu kısayolun özelliklerinde değişiklikler yapmanız gerekiyor. Gerekli satırı KISA-

YOL bölümündeki HEDEF ifadesinin yanında bulabilirsiniz. Windows Gezginini çalıştıran komut satırının yapısı şu şekildedir: Explorer [/e,[Dizin]] [/n] [/root,[Objekt]] [/select,[AltObjekt]]. Bir parametre girilmediğinde Windows Gezginini anadizini (C:\) gösteren ve ikiye bölünmüş pencere şeklinde çalışır. </e,[Dizin]> parametresi Windows Gezginini bölünmüş pencerede ve belirtilen dizinle çalıştırır. /n parametresi ise bölünmemiş bir pencere açar ve ağaç yapısını göstermez. </root,[Dizin]> ve </root,[ServerAdı\Dizin]> parametreleri ise belirtilen dizinin içeriğini gösteren normal bir dizin penceresinin açılmasını sağlarlar. Bir dizin ismi belirt-

Çeşitli parametreler sayesinde Windows Gezginini penceresinin biçimini değiştirebilirsiniz.

3
WINDOWS 95

MENÜ:

KAYITLI OLMAYAN DOSYALARIN HIZLI AÇILMASI

Birçok bilgisayarda çok sayıda kayıtlı olmayan dosya bulunur. Bu dosyalar belli bir uygulama ile ilişkili değildirler. Bunlar arasında "READ.ME", "FILE_ID.DIZ" gibi dosyalar bulunur. Çift tıklayarak bu dosyaları açmak istediğinizde dosyanın hangi uygulama ile birlikte

açılacağını belirlemenizi sağlayan bir pencere açılır. Ancak dosyanın birlikte açılacağı uygulamayı biliyorsanız bu prosedür zaman kayıptır. Bu işlemin daha kestirme bir yolu var. Windows Gezgini'ni çalıştırın ve "SendTo" dizinine geçin. Bu Windows dizininin bir alt dizini. Burada pencerenin sağ kısmına farenin sağ tuşu ile tıklayın ve bir kısayol

oluşturun. KISAYOL YARAT penceresindeki KOMUT SATIRI kısmına C:\WINDOWS\NOTEPAD.EXE yazdıktan sonra, sırasıyla İLERİ ve SON seçeneklerini tıklayın. Artık bir dosya üzerine sağ tuşla tıkladığınızda açılan menüdeki GÖNDER seçeneği altında NOTEPAD ifadesini bulabilirsiniz.

Şimdi, kayıtlı olmayan bir uzantıya sahip metin dosyalarını Notepad'e gönderebilirsiniz. Böylece, tanınmayan metin dosyalarının hangi uygulama ile açılmasını gerektiğini her defasında Windows 95'e bildirmezsiniz. Aynı yöntemi farklı dosya tipleri (örneğin resimler) için de kullanmanız mümkün.

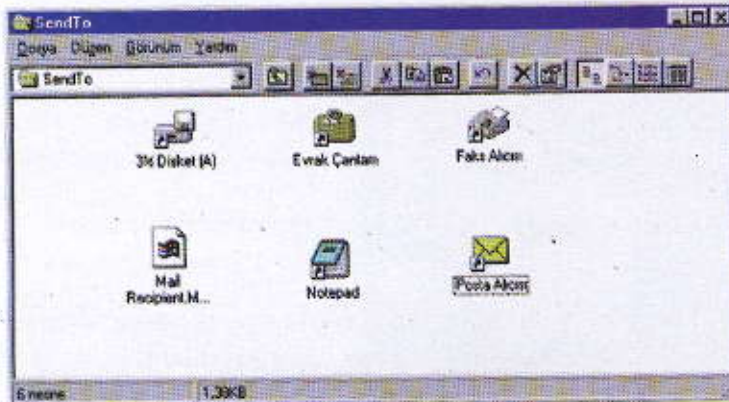
[Shift] tuşuna basarak bir uygulamayı çalıştırmadan önce mutlaka fare ile dosya üzerine bir defa tıklayarak dosyayı seçin. Aksi halde yaptığınız çift tıklama ile birkaç programın çalışmasına ve ilgisiz dizinlerin açılmasına neden olabilirsiniz. Bu durumda bütün bu dizinleri ve programları kapatmak oldukça zahmetli olacaktır.

WINDOWS GEZGİNİ:

UYGULAMANIN EN ARKA PENCEREDE ÇALIŞTIRILMASI

Windows Gezgini bölümündeyken ve daha sonra kullanacağınız bir uygulamayı çalıştırmak istiyorsanız [Shift] tuşu size yardımcı oluyor. Uygulama ile hemen çalışmak istememenizin nedeni daha önce başka bir dizine geçmek istememiz ya da yapmanız gereken bir işlem olabilir. Uygulamayı çift tıklayarak ([Enter] tuşuna basmadan) çalıştırırken [Shift] tuşuna basarsanız, uygulama en önde açılacak olan bir pencerede çalışmak yerine en arkada açılan bir pencerede çalıştırılır.

[Shift] tuşuna basarak bir uygulamayı çalıştırmadan önce mutlaka fare ile dosya üzerine bir defa tıklayarak dosyayı seçin. Aksi halde yaptığınız çift tıklama ile birkaç programın çalışmasına ve ilgisiz dizinlerin açılmasına neden olabilirsiniz. Bu durumda bütün bu dizinleri ve programları kapatmak oldukça zahmetli olacaktır.

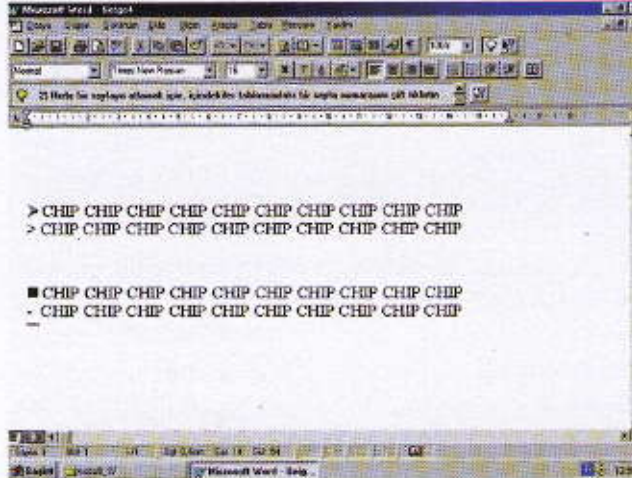

Gönder listesini çeşitli kısayollarla geliştirebilirsiniz.

WORD 7.0:**SATIRBAŞLARINA
DEĞİŞİK
KARAKTERLERİN
EKLENMESİ**

Bir satır özellikle vurgulanmak istendiğinde, Word 7.0 yazım sırasında satır başlarına eklenen belli karakterlerin özel karakterler ile değiştirilmesini sağlayan bir fonksiyon sunuyor. Bu sayede örneğin satır başına eklenen ">" karakteri paragraf bittiğinde resimde gördüğünüz karaktere dönüştürülür.

Yazım sırasında satır başına eklediğiniz çizgi ise yine resimde görebileceğiniz karakter ile değiştirilir. Bu fonksiyon sayesinde Word

Word satırbaşlarındaki bazı karakterleri özel karakterlerle değiştiriyor.

diğer satırlara da aynı karakter ile başlar. Sonraki satırlara normal olarak, yani özel karakterler olmaksızın başlamak istiyorsanız, satır başında [Backspace] tuşu-

na basarak bu karakteri silebilirsiniz.

Word'un paragraf başlarına özel karakterleri eklemesini sağlamak için ARAÇLAR - SEÇENEKLER kıs-

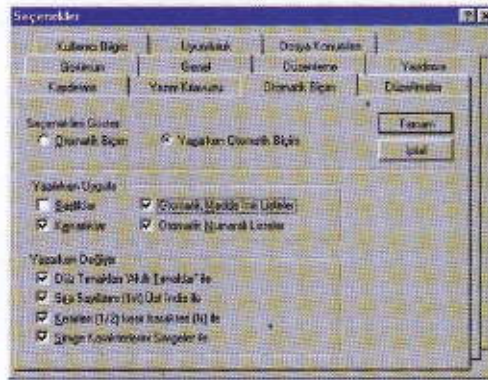
mında bulunan OTOMATİK BİÇİM bölümünde YAZILIRKEN UYGULA altındaki OTOMATİK MADDE İMLİ LİSTELER seçeneğinin aktif olması gerekiyor. OTOMATİK MADDE İMLİ LİSTELER fonksiyonunu pasif duruma getirmeden bir paragrafa ">" ya da ">" karakterleri ile başlamak istiyorsanız, bu fonksiyonu geçici olarak iptal edebilirsiniz.

Bu durumda Word satır başına yazdığınız karakteri değiştirdikten sonra, değişikliği iptal etmek için [Ctrl] [Z] tuşlarına (Düzen - Geri Al) basın. Bu sayede, Word tarafından eklenen özel karakter tekrar sizin yazdığınız eski karaktere dönüşür.

WORD 7.0:**UZUN DOKÜMANLARDA
HIZLI HAREKET**

Çok sayıda konu başlığı içeren uzun dokümanlarda, bir konunun belli bir bölümüne bir ekleme yapılması gerektiğinde doküman içinde gerekli noktaya hızlı bir şekilde ulaşmak oldukça zordur. Doküman içinde hızlı hareket etmek için Word'un sunduğu imkanlardan biri kaydırma çubukları. Fare ile kaydırma çubuklarını yukarıya ve aşağıya doğru hareket ettirdiğinizde küçük bir pencere içinde kaçınıcı sayfada olduğunuz gösterilir. Ancak bu metoddan yararlanabilmeniz için ekleme yapacağınız yerin tam olarak hangi sayfada olduğunu bilmeniz gerekir.

Word bu sorun için pek bilinmeyen ama daha kullanışlı bir yöntem sunu-

Word'un değişiklik yapması için "Otomatik Madde İmlı Listeler" in seçilmesi gerekiyor.

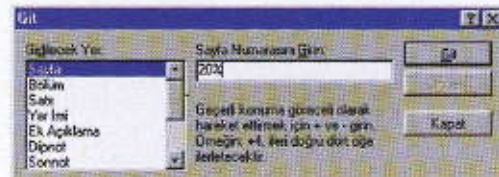
yor. EKLE - DİZİN VE TABLOLAR seçeneği üzerinden ekleyebileceğiniz ve gerçekte kapsamlı dokümanlar için bir zorunluluk olan İÇİNDEKİLER size doküman içinde hızlı hareket etme imkanı tanıyor. İÇİNDEKİLER bölümünde bulunan belli bir başlığın ya da paragrafın sayfa numarasını çift tıklarsanız, doküman içinde direkt olarak bu başlığa ya da paragrafa erişirsiniz. Bu yöntem hem zaman kazandırır, hem de ekleyeceğiniz

WORD:**YÜZDE HESABIYLA
DOKÜMAN İÇİNDE
HAREKET**

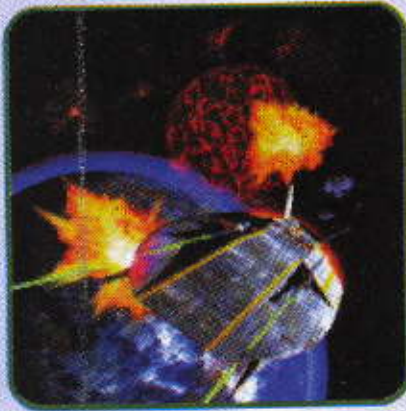
DÜZEN menüsünden GİT'i seçerek belli bir sayfaya, paragrafa ya da satıra geçiş yapmanın yanında doküman içinde yüzde hesabı ile de hareket edebilirsiniz.

metni doküman içinde yanlış bir yere yazmanızı engeller.

Sayfa numarasını çift tıklayarak ulaştığınız yeri bir ekleme yapmadan sadece okuduysanız, [Shift] [F5] tuş kombinasyonunu kullanarak hızlı bir şekilde İÇİNDEKİLER bölümüne geri dönebilirsiniz.

Doküman içerisinde yüzde hesabı ile de hareket edebilirsiniz.

Kolonicilerin Beklenmedik Dönüşü: Terracide

Çok uzun zaman önce yeni dünyalar bulmak ve oralarda yeni hayatlar kurmak için yola çıkmışlardı. İnsanoglunun etkisini tüm galaksiye yayacak ve tarih kadar eski bir düşü gerçeğe çevirecek, yıldızlara erişeceklerdi. Bir sürü gemi çok farklı yönlerle doğru uzaya açıldı ve sonsuz karanlığın içinde radar ekranından kayboldular. Bilinmeyen çağrısı

ne yerleşecek yeni dünyalar bulmuşlardı ve çağlar boyu gelişip teknolojik açıdan ilerlemişlerdi. Ne var ki buldukları gezegenlerin acımasız yaşam koşullarına uyabilmek için mutasyon geçirmiş ve insandan çok daha farklı yaratıklar haline gelmişlerdi. Atalarını yeni sömürgeler kurmak için tehlikeli yolculuklara gönderen ve değişmelerine sebep olan Dünya insanlarından nefret ediyorlardı, şimdi acı çektiler. Eski nesli yok edip hakları olan mirası, Dünya'yı almaya gelmişlerdi. Dünya ise buna karşı koymaya hazır

değildi, mutant filosunun savunmayı böcek gibi ezmesi kaçınılmazdı. Tek çare küçük ve güçlü bir savaş gemisi ile dev düşman gemilerinin içine sızıp onları bu şekilde yoketmek gibi görünüyordu. Bir pilot seçildi ve Skull Ship isimli küçük ama güçlü bir avcı gemisi ile yola çıkarıldı. Şimdi tüm gezegenin kaderi bir savaşçının elindeydi...

Sistem İhtiyaçları

Terracide oldukça güçlü bir sisteme ihtiyaç duyuyor, bunun sebebi sadece Windows95 altında çalışacak şekilde tasarlanmış olması. Ayrıca oldukça güçlü grafikler ve efektler yüksek RAM ve hızlı işlemci kullanılması gerekiyor. P-100 işlemci ve 16 RAM ile yaptığımız test sonucunda her zaman akıcı ve tatminkar bir performans elde edemedik, boş koridorlarda uçarken pek sorun çıkmıyor ancak etrafta bol miktarda düşman varken performans düşmeye başlıyor, bu yüzden ne denli güçlü işlemci ve çok RAM varsa o kadar iyi.

Oyun CD üzerinde geldiğinden ve bir miktar animasyon içerdiğinden 4x ya da daha hızlı bir sürücü ge-

rekli, grafik hususunda ise pek çok seçenek mevcut, oyun bir kaç tıp 3D hızlandırıcı grafik kartına ve MMX işlemcilerine tam destek veriyor. Eger bunlardan herhangi birine sahipseniz normalden çok daha etkileyici grafikler sizi bekliyor. Eger elinizde varsa iyi bir analog joystick kullanmanız tavsiye edilir, oyun sadece klavye

onları bugüne dek asla gidilmemiş mesafedeki yerlere gitmeye ikna etmişti. Ne var ki içlerinden geri dönen hiç olmadı, yıldızlardan herhangi bir mesaj da gelmiyordu, derin uzayda kayboldukları varsayıldı ve onlardan ümit kesildi. Çok zaman sonra bir gün dev yıldız gemilerinden oluşan bir filo, hiçbir uyarı vermeden güneş sistemine girdi. Bunlar eski kolonicilerin torunlarıydı. Gerçekten de uzak yıldızlarda kendileri-

kullanılarak oynanabiliyor ancak çok miktarda tuş olması buna alışmayı biraz zorlaştırıyor. Ses efektleri ve CD müziğini duyabilmek için Sound Blaster ya da tam uyumlu bir ses kartına sahip olmalısınız. Birden fazla kişiyle oynanabilen Network oyunları desteklendiğinden hızlı bir modem de ihtiyaç duyulabilecek bir başka ekipman olarak listedeki yerini alıyor.

Bunu Bir Yerden Hatırlıyorum

Descent 1 ya da 2'yi oynamış olanlarınız bu oyuna hiç yabancılık çekmeyecektir. Genel oynanış olarak Terracide bu oyunlardan fazla farklı değil. Yerçekimsiz bir ortamda geminizi 360 derece döndürmek, dikey ya da yatay olarak kayarak ilerlemek mümkün, aslında mümkün olmakla da kalmayıp başarılı olabilmek için şart, eğer hareketsiz kalırsanız düşman ateşinin ne kadar isabetli ve yokedici olduğunu ilk elden öğrenirsiniz. Oyunda yokedilmesi gereken yedi yıldız gemisi var. Her gemide birden fazla bölüm mevcut ve toplam olarak bitirmeniz gereken seviye sayısı yirmi civarında. Seviyeler ilerledikçe daha da büyük ve karmaşık bir hal alıyor, ancak Descent serilerinin maden tünelleri kadar karmaşık sayılmazlar ve belirli bir mantık dahilinde ilerlerseniz çıkışı bulmanız mümkün. Amaç tabii ki sadece başlangıç ile çıkış arasındaki tüm düşmanları temizlemek değil, her seviyede yapmanız gereken bir görev var ve ilerledikçe geminin

uçuş bilgisayarı sizi bir sonraki hedefinizle ilgili olarak uyarıyor. Geminizin oldukça temiz ve işlevsel bir kokpiti var, gereken tüm bilgiler ekrana yansıtılıyor. Birkaç tane Network oyunları için tasarlanmış olan yirmi değişik silah mevcut, ayrıca bunların çoğu değişik şekillerde modifiye edilebiliyorlar. Bazen vu-

çekim alanları ise sizi çabucak parçalayabilir, kokpitteli bir göstergesi sizi bunların ortaya çıkışına karşı uyarıyor. Düşman gemilerinin iç tasarımları ise birbirlerinden oldukça farklı ancak savaş sadece koridorlarda geçmiyor, bazen açık uzaya çıkıyor ve çatışmaya orada devam ediyorsunuz. Network üzerinde onaltı kişiye dek multiplayer

desteği veren oyunu Team ya da Deathmatch şeklinde oynayabiliyorsunuz.

Notice

Gerçekten de üzerinde oldukça çalışılmış bir oyun, üstelik 3D kartları ve MMX işlemcileri destekleyen ender oyunlardan. Grafikler ve efektler iyi, ayrıca arabirim fena sayılmaz. Kötü haber sıradan bir Pentium işlemcinin bu oyunu hakkını vererek çalıştırmayacak olması, işin tadına varabilmek için güçlü bir sistem gerekli, ne var ki bu durum kaçınılmaz olarak bilgisayar kullanıcılarının kontrolü dışında gelişmeye devam ediyor. Eğer yazılım ve donanım üreticilerinin projeleri ile ilgili olarak gelen haberlerin yüzde onu bile gerçekleşirse, 1998 sonunda elimizdeki standart Pentium işlemcili sistemler ancak kahve makinesini çalıştırmaya yetecek! Terracide bu tarz makineler öncelik tanınarak yazılmış bir oyun, bu yüzden sisteminiz ne kadar iyi ise, oyun da o kadar güzel. Alışverişinizi yaparken bunu göz önüne almayı ihmal etmeyin.

M. Berker Gänger

ruhan bir düşman arkasında silah ya da zırh bırakabiliyor, bazen de bu ekipmana açıkta veya gizli bir bölmede rastlamak mümkün oluyor. Bunların üzerine doğru uçtuğunuzda, eğer ihtiyacınız varsa, otomatik olarak topluyorsunuz. Karşınıza çıkan düşmanların çeşidi çok bol sayılmaz, zeka ve güçleri ise bir hayli değişiyor. Bazıları ateş açarak dümdüz üzerinize geliyor ve kolayca savuşturulabiliyorlar, bazıları ise size köşe kapmaca oynatıyor. Elinizdeki silahların etkileri ve etki alanları bir hayli değişebiliyor, dikkatli kullanmakta fayda var. Eğer sıfır mesafede bomba kullanırsanız patlama sizi de etkiliyor, dikkat-

sizce atılan manyetik güdümlü bir bomba ise size geri dönebilir, ya da attığınız yerçekimi bombası sizi de durdurabilir. Dikkat edilmesi gereken bir başka konu da patlamalar dışındaki etkiler, bazı alanlarda bulunan şiddetli hava akımları sizi sürükleyebilir, güçlü bölgesel

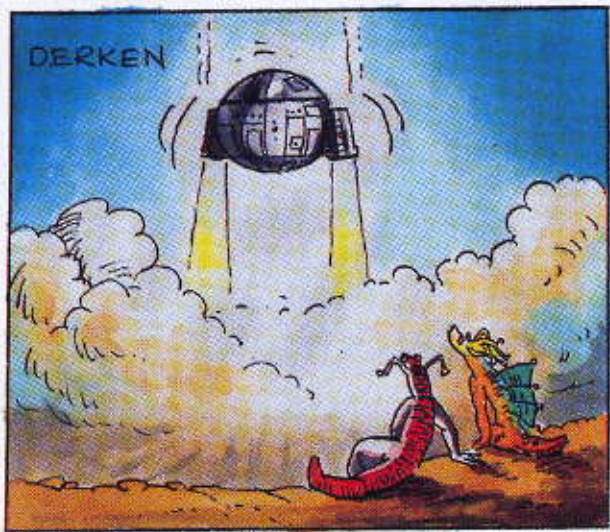

HİÇBİRŞEYİN H'Sİ BİLE KALMIYOR

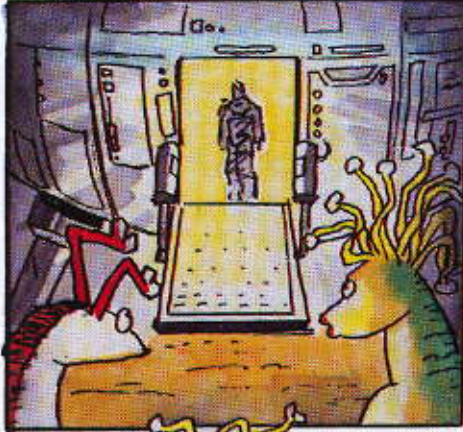
Aykut Erdoğan

DÜNYA DENİLEN BİR GEZEGENDE İKİ "DÜNYALI" SOHBET EDERLER...

AĞILAN KAPIDAN

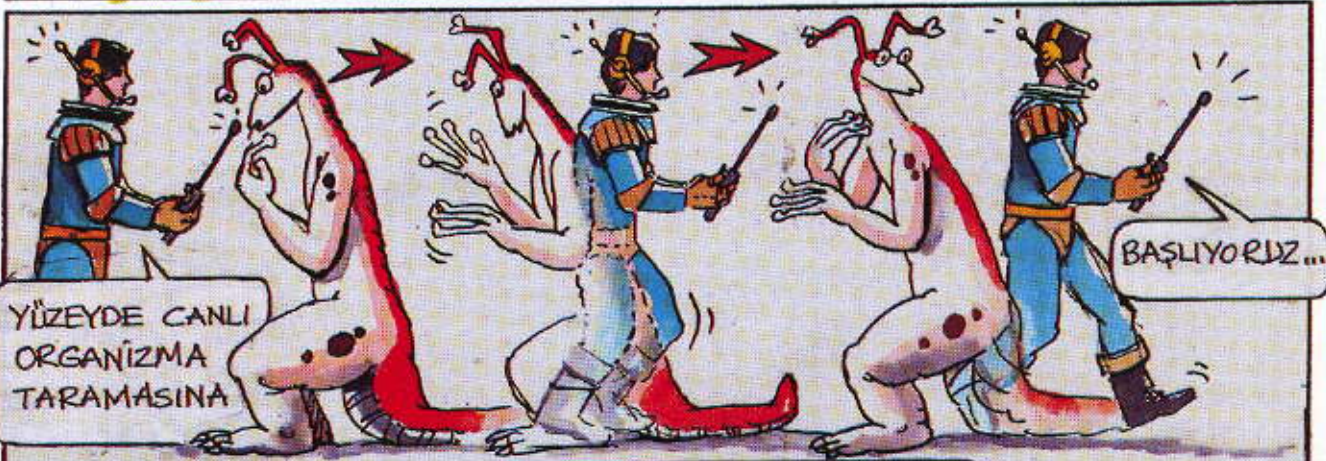
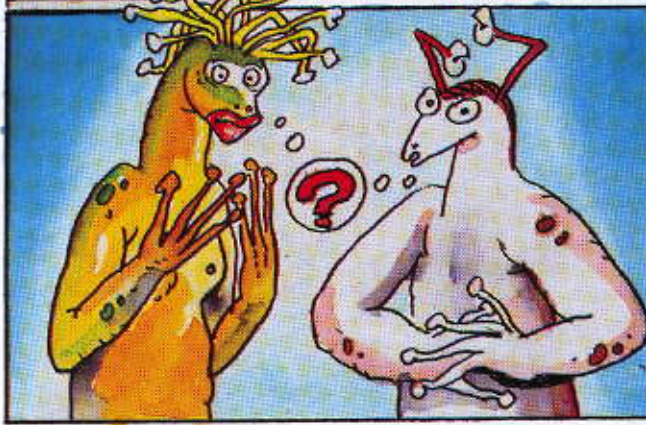
UZAYLILAR

İNERLER!..

AMAN TANRIM! BU
NE ÇİRKİNLİK?..

HER CANLININ FARKLI BİR ALGILAMA TÜRÜ VARDIR. KİMBİLİR BELKİ DE FARKLI BİR VAROLUŞ TÜRÜ...

Copyright by CHIP, VOGEL INTERNATIONAL

VERLAGSGES. mbH, Würzburg,

DEUTSCHLAND

ISSN: 1300-9419

Yazı İşleri

Garo Antikacıoğlu, Gökhan

Sungurtekin, Ufuk Yamankılıçoğlu,

Mahmut Karşioğlu, Güçlü Aydoğan,

Ali Kemal Akçam

Yazı İşleri Sekreteryası

Yeliz Aygöl

Katkıda Bulunanlar

Ahmet Özişik, Alis Sırmacıyan,

Erhan Toker, Zafer Babür

Young Multimedia

Yazı İşleri Tel: (212) 283-4244

Yazı İşleri Faks: (212) 283-4254

Yazı İşleri E-mail adresi: chipyaz@chip.com.tr

Sanat Yönetmeni

Hatice Bala

CHIP Reklam Koordinatörü

Gönül Morgül

CHIP Reklam Müdürü

Şehnem Karabıyık

Müşteri Temsilcisi

Yeliz Koyun

Abone Servisi

Asu Bozyayla

Nur Geçili

Tuba Alkan

Dağıtım Servisi

Nebi Danacı

Abone Servisi Faks: (212) 281-3908

Üretim Koordinatörü

Turgay Tekatan

İllüstrasyon

Aykut Erdoğan

Genel Koordinatör

Melih Şahin

Genel Müdür

Erhan Yasar

VOGEL Yayıncılık Ltd. Şti.

Adına Sahibi

ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Şakir Batumlu

Renk Ayrımı - Film Çıkış

GAMA

Tel: (212) 282-5322/23

Baskı

Uniprint Uniprint A.Ş.

Tel: (212) 283- 8371

Dağıtım

BIRYAY A.Ş.

VOGEL Yayıncılık

Peker Sokak, 26 Kat 3

Levent İSTANBUL 80600

Tel: (212) 283-4244

Faks: (212) 269-5021

Faks: (212) 281-3908

VOGEL Ankara Şubesi

Ankara Sorumlusu

Dilek Özgen Batumlu

Hafta Sokak, 12/5

G.O.P. Ankara 06700

Tel: (312) 447-2772

Faks: (312) 447-1569

REKLAM İNDEKSİ

3D CAD/CAM	97.98
ADA	51
ALBİM	29
ASEL	53
ATP	79
AVERY	75
AVS	65
BARKAT	93
BİMEKS	91
BOĞAZICI	47
BSA	159
DOS	63
ESCORT MULTIMEDIA	87
ESTRON	77
FEKOM	83
GARANTİ BANKASI	5
GENPAZ	35
GOLD BİLGİSAYAR	25.33
GÜNEŞ BİLGİSAYAR	135
HARMONY	115
HESMAK	45
İNSELBERG	131
INTERACTIVE	107
INTERPRO	100.101
İŞ BANKASI	11,12,13
KARMA	A.K.
KARTEL	37.39
LİST2000	60.61
MARKET	160,161,162
MICROSOFT	Ö.K. 43
MUTA	55
OFİS	129
PAKİN	23
PHILIPS	9
PROTA	15,17,19
ROTA	43
SENTİM	KATLANIR KAPAK
TANSAT	109
TELCO	113
TEST	85
TOSHIBA BEKOM	A.K.
TURKOM	81,111
UFOTEK	41.49
VEGA	69.71
YILDIZ	57

Eylül Sayısında Neler Var?

Son Sürat Windows 95

Windows'u düzenli elden geçirerek gitgide yavaşlamasını engelleyebilir, hatta daha da hızlandırabilirsiniz.

İnceleme: CD-ROM Sürücüler

12x ve üzeri CD-ROM sürücüler gözlem altında...

İnternet Eğitim Serisi Bölüm 3

Elektronik posta ve haber grupları hakkında bilmek istediğiniz herşey.

Diğerleri

- CHIPUCU Kataloğu: Win95, Win3.1, DOS ve uygulamalar için onlarca chipucu.
- JavaScript kursu devam ediyor...
- Ofiste bilgisayar ve süper Web adresleri.